

Milan Ljepojević

Martensov plan

Vlašićki pregovori

Sporazum o reformi policije

Direkcija za reformu policije

Mostarska deklaracija

REFORMA policije u BiH

MILAN LJEPOJEVIĆ / REFORMA POLICIJE U BiH

Edicija SNSD
Knjiga 5

Izdavač:
TRIOPRINT d.o.o.
Banja Luka

Recenzent:
Tadej Labernik
Franc Sošnja

Lektor:
Tatjana Atlagić

Grafička priprema:
Dragana Pupac

Štampa:
Grafid
Banja Luka

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна и универзитетска библиотека
Републике Српске, Бања Лука

351.74/.76(497.6)

ЉЕПОЈЕВИЋ, Милан
Reforma policije u BiH / Milan Ljepojević.
- Banja Luka : Trioprint, 2009 (Banja Luka :
Grafid). - 336 str. : ilustr. ; 21 cm. - (Edicija
SNSD ; knj. 5)

Tiraž 1.000.

ISBN 978-99955-603-3-1

COBISS.BH-ID 1212696

Milan Ljepojević

REFORMA policije u BiH

TRIOPRINT
BANJA LUKA

Sadržaj

Riječ recenzentata	7
Uvod.....	15
Reforma policije.....	17
PRVI DIO	19
DRUGI DIO	49
REFORMA POLICIJE	49
PRVA FAZA - MARTENSOV PLAN.....	49
DRUGA FAZA - VLAŠIĆKI PREGOVORI.....	90
TREĆA FAZA - INSTITUCIONALNO PREGOVARANJE ...	117
ČETVRTA FAZA - SPORAZUM O REFORMI POLICIJE	127
PETA FAZA - DIREKCIJA ZA REFORMU POLICIJE.....	134

ŠESTA FAZA - PREGOVORI PARLAMENTARNIH STRANAKA.....	191
SEDMA FAZA - LAJČAKOV PRIJEDLOG	203
ANALIZE	267
UMJESTO ZAKLJUČKA.....	276
DOKUMENTI.....	277
REFORMA U SLIKAMA.....	295

Riječ recenzenta

Ne znam šta riječ reforma znači današnjim generacijama. Da li je shvaćaju kao termin koji u sebi sadrži onu iskonsku nadu svakoga da će se nešto promijeniti nabolje za društvo, naciju i pojedinca? Generacijama koje su imale iskustvo u životu prije 1990. godine reforma znači praznu riječ aklamacijom usvojenu na političkim skupovima, do beskonačnosti prepričavanu u medijima i brzo zaboravljanu, jer od nje nije bilo nikakvog efekta, osim više sumnje, razočaranosti i letargije. Živjeli smo u deklarisanom procesu prelaska iz socijalizma u komunizam, dakle u permanentnom reformskom procesu, koji je zapravo doveo do neočekivanih i neplaniranih revolucionarnih promjena – raspada, čak ratova, u društveni sistem liberalnog kapitalizma, u kojem su nekada javna dobra ponovo dobila svoje vlasnike, a sam sistem čeka i danas da dobije patinu umornosti karakterističnu za savremene zapadne demokratije.

Naš region, kao dvorište stare Evrope, ali i mjesto gdje se susreću interesi velikih sila i ideologija, zapravo je unikatan primjer traženja i eksperimentisanja procesima kao što su nacionalno pitanje, državnost, integriranje, funkcionalnost. Je li mirom u

BiH, stvaranjem kosovske države, riješeno nacionalno pitanje Albanaca, Srba, Hrvata, Bošnjaka? Jesu li u BiH svi podjednako nezadovoljni? Jesu i biće, sve dok se svaki pojedinac osjeća neravnopravnim zbog svoje nacije, vjere, političkog opredjeljenja i dok ne bude opšteprihvaćena politička realnost višenacionalne države u kojoj jedinu garanciju dugoročne stabilnosti predstavlja konsenzus i nemametanje rješenja sa strane.

Ustavopravni okvir države stvorene u Dejtonu naravno nije idealan, ali je dogovoren. A i funkcioniše već deceniju i po. I međunarodna zajednica je imala značajnu pozitivnu ulogu u stabilizaciji prilika, ali je uvijek grijesila kada nije uzimala u obzir multinacionalni karakter države i intervenisala kada je jedan narod preglasavan od drugog. Jer u suštini tragedija u BiH počela je preglasavanjem. I danas je vraćanje na početne pozicije i nostalgija za iluzijom nekadašnje socijalističke republike najopasnija politika i za zemlju samu, region, Evropu. Politički realizam jeste da nikada više neće biti kao što je bilo. Iz tog polazišta treba tražiti odgovore kako živjeti u višenacionalnoj efikasnoj državi, gdje će reforme dobiti smisao u tome da će svima biti bolje i da nikome neće biti tjesno.

Knjiga mog novinarskog kolege Milana Ljepojevića „Reforma policije“, ostaće kaosvjetok procesa ujednom periodu najnovije istorije. Knjiga predstavlja ozbiljan dokument koji se temelji na onome što predstavlja istinsko novinarstvo, činjenicama. U njoj su analitičke konstatacije, a i iskreno opredjeljenje za djelovanje koje se temelji na realnostima, a ne željama pojedinih interesnih grupa u domaćem društvu i u dijelu međunarodne zajednice. U jednoj drugoj ulozi koju sam imao od 2001. do 2005. godine u BiH, pratim sam događaje o kojima je riječ u Ljepojevićevom djelu i djelimično upoznao i njihovu pozadinu. Sa današnje distance mogu reći da je Milan Ljepojević pogodio suštinu. A to je politički interesna koalicija određenih krugova međunarodne zajednice i

centralistički orijentisanih domaćih snaga da poslije uspješnog i opravdanog stvaranja zajedničkih profesionalnih oružanih snaga nastave proces i objedine i policiju. Ideja za takozvanu reformu policije rođena je u Sarajevu u samozadovoljstvu tadašnjeg visokog predstavnika sa reformom vojske i prosljeđena u Brisel, da bi se vratila kao ozbiljan uslov BiH za njen dalji put integracije. Već tada interna izražena sumnja od strane pojedinih predstavnika država o kredibilnosti takvog uslova nije se uzimala u obzir, nasuprot pragmatizmu dijela međunarodne birokratije u BiH, kojima su funkcije nedvosmisleno i životna prilika ličnog materijalnog obezbjeđenja. Neupućena javnost uvijek traži neke više, pozitivne razloge za ideje koje dolaze iz međunarodnih centara moći. A iza scene događaju se vrlo prozaične ljudske priče o korisnosti i beskoristnosti. Bez velikih ideoloških parola, a sa puno interesa pojedinačnih i grupnih. O tome nemilosrdno svjedoči djelo Milana Ljepojevića. Dokumenti, izjave, novinski članci, komentari razotkrivaju vještački stvoreni problem koji je najviše štete donio BiH, stvarao političke konflikte i trovao opštu atmosferu u javnosti. Autore policijske reforme zapravo nije interesovala policija, već centralizovanje države i politički sistem jedan građanin – jedan glas. Da su malo zavirili u posljednje godine nekadašnje federacije vidjeli bi jedan od osnovnih uzroka raspada i tragediju multinacionalne države. A možda i jesu, ali nisu uzeli u obzir jer im je kriza trebala.

Policije u BiH dijelile su dobro i loše sa poslijeratnim društvom i društvom u specifičnoj tranziciji, ali i bez sumnje sve više su postajale javna služba u funkciji čuvara zakona. Uprkos pojedinačnim devijacijama otarasile su se dnevne politike i uticaja i postajale su efikasnije. Međusobna saradnja na svim nivoima dokazivala je da teritorijalna, entetska organizovanost nije predstavljala smetnju. Dakle, i prema primjerima iz pojedinih evropskih zemalja neno centralizovanje bilo bi suvislo. Opšte

mišljenje u Banjaluci jeste da se tim pokušajem radilo o ataku na dejtonsku BiH i nastojanju da se stavi pod kontrolu Republika Srpska. Svi ozbiljni politički akteri kontinuirano su stavljani pod sumnju i kriminalizovani. Njihovo političko nadmetanje koristilo se za intrige koje bi poljuljale njihovo jedinstvo o neupitnosti Republike Srpske. Ovo se i dalje događa, jer određeni krugovi međunarodne zajednice i dalje smatraju da efikasna država po njihovoj mjeri znači – centralizovana građanska Bosna i Hercegovina i da su glavni kočničari Srbi. Hrvatski narod u BiH praktično je isključen iz odlučivanja, a njihovo eliminisanje i disciplinovanje kulminiralo je zatvaranjem i procesuiranjem predsjednika HDZ BiH dr Dragana Čovića i biranjem hrvatskog člana Predsjedništva glasovima bošnjačkog izbornog tijela.

Slični pokušaji postoje i dan-danas, na primjer i protiv predsjednika SNSD-a i premijera Republike Srpske, Milorada Dodika. Sve u sklopu spremanja terena za zahvate koji se zovu ustavne reforme, kontrolisane i dozirane izvana.

Prije nego bismo mogli ući u ozbiljno otvaranje osnovnih pitanja u državi Bosni i Hercegovini, treba pažljivo pročitati „Reformu policije“. Milan Ljepojević nije birao činjenice. Sve su u knjizi. Svjedoče o stranputicama međunarodne brige i upozoravaju da se bez strpljivog filigranskog rada i razumijevanja duše naroda, ne može pozitivno završiti ni jedan proces koji u osnovi nije dogovoren u domaćoj avlji.

Neupućeni čitalac pitaće se, čitajući „Reformu policije“ – da li je to moguće? A svako onaj ko ozbiljno prati procese u BiH, pitaće se – dokle? I autor se pita, kao i svi njegovi sugrađani koji žive u BiH i koji su iskreno spremni na dijalog i rješenja postignuta kompromisom. Pouka je ova „Reforma policije“, čija suština je priča o intrigama, spekulacijama, zavjerama, bezidejnosti i beskrupoloznim interesima. Reforma koja u sebi nosi takve karakteristike može se svrstati u redove onih parolaških reformi

koje su parolama obmanjivale javnost i produžavale život elitama. Dio međunarodne elite udomljene u BiH, shvaćamo, tako preživljava.

Jasno upozorenje koje sadrži djelo Milana Ljepojevića ponovo me uvjerava da u BiH postoje i intelektualne i političke elite sposobne za istinske reforme koje će dugoročno eliminisati neizvjesnosti u BiH i u regionu.

Tadej Labernik

Politika je menadžment jako visokog nivoa i velike složenosti. Bez dobre politike nema ni stabilnosti, a kamoli razvoja jedne društvene cjeline. Policija je samo jedan od elemenata stabilnosti jednog društva. Politika je ta koja mora stvoriti uslove za kvalitetan rad policije. Zbog togaje je neophodna reforma policije, ali stvarna suštinska reforma, a ne samo formalna, te pogotovo ne „reforma“ koja će nastaviti nestabilnost na ovim prostorima. Sve se, normalno, mora odvijati u okvirima postojećeg ustavnog sistema.

Za izgradnju BiH i Republike Srpske i stvaranja stvarno stabilnog i funkcionalnog sistema potrebno je mnogo znanja. Znanje je naše najjače oružje za vođenje konstruktivne politike, kojim možemo razvijati sebe, ali i oduprijeti se destruktivnoj politici prevara, koja već dugo vlada u čitavom ovom regionu.

Jedna od fundamentalnih nauka je matematika. Primjenjena matematika i matematičke metode stoje iza svega i itekako se primjenjuju u politici. Primjenjuju se na nama ili ih i sami primjenjujemo. To čine čak i oni koji u svome redovnom obrazovanju nisu izučavali matematiku, a da toga nisu ni svjesni.

Tridesetih godina prošlog stoljeća za rješavanje velike krize u Americi kroz ekonomiju u svakodnevnu praksu uvedene su statističke metode. Razvojem računarske tehnike numeričke metode su postale dio svakodnevnog života, a ne samo teorijska naučna disciplina. Danas kad upalimo računar matematičke metode primjenjujemo, a da toga više nismo ni svjesni.

Teorija haosa kao matematička oblast koja postoji već više od pedeset godina je jako brzo uvedena kao praktična metoda u vođenju velike politike, a sprovode je velike sile nad nama malima po čitavom svijetu. Toga sam postao jako brzo svjestan kad se planirani haos počeo dešavati nama i kada se počela rušiti i raspadati SFRJ, jedna organizovana i stabilna zemlja u kojoj smo nekad živjeli. Tad su počele biti uvođene iznenadne i neočekivane Dirakove funkcije, koje su počele strašno uticati na stabilnu ravnomjernu Heivsajdovu funkciju koja je do tada dominirala. Naravno da pokušavam pojednostaviti stvari da bih pojasnio kako složene matematičke procese koji su u politici primijenjeni. Uvođeno je jako mnogo očekivanih, ali i iznenadnih funkcija kako bi se upravljalo političkim procesima. Te matematičke funkcije su bile strani, ali i domaći političari koji su uticali na nestabilnost sistema.

To nam se dešava i danas. Čitajući ovu knjigu nadam se da ćete lako prepoznati ko su domaće, a ko strane funkcije, dobroćudne ili zloćudne. Čime su motivisane da bi trajale, koliko su konstruktivne ili koliko destruktivne. Ratno i poslijeratno profiterstvo je stvorilo jedan sistem, jednu hobotnicu, koja želi da se održi zbog sopstvene koristi, dok istovremeno urušava društvo kojem ne dozvoljava da se razvija. U taj sistem su spregnuti i pojedini predstavnici međunarodne zajednice. A jedini razlog je da bi se nastavio kontinuitet sopstvenog parazitskog postojanja.

Čitajući ovu knjigu dok sam bio na odmoru vrlo polako, sa računara, pomislio sam da je pisana kao da je rađena po stenogramima ili kao da je vođen dnevnik o svim tim dešavanjima. Da i sam nisam učestvovao u stvaranju višegodišnje arhive, kako u pisanim tako i elektronskom obliku, pomislio bih da čitam roman koji sam nekad pročitao ili film koji sam zaboravio pa me tek scene koje se pojavljuju pred mojim očima podsjećaju na već viđeno. Kraj znam i pisac me polako vodi ka njemu. Knjiga

Milan Ljepojević

je u stvari sačinjena od novinskih članaka i ostalih dokumenata koji su korišteni, povezana britkim analitičim metodama autora. Podsjeća nas ali i razotkriva sve složene procese koji su se dešavali, koje smo tada pratili kroz medije ili koje sam čitao u materijalima Narodne skupštine i Vijeća naroda Republike Srpske. Razotkriva i razgoličuje likove i njihove uloge. Ukazuje na procese koji se i sada dešavaju kroz popis imovine koristeći iste „matematičke metode“.

Priča o „šargarepi i štapu“ više ne prolazi. Minismo zečevi, a štapa se ne bojimo jer smo prošli jedan dug i težak period života kao nesretna generacija kojoj se desio grozni rat. Svjesni smo da samo politikom zdravog razuma, znanjem i demokratskim metodama možemo stvoriti stabilan sistem koji će nastaviti da gradi mlade snage koje su već tu. Barijere i borba s dezinformacijama mogu se prevazići samo vlastitom inteligencijom.

Knjigu sam čitao polako i detaljno. Iz velike količine arhivskog materijala izvučeno je samo ono što je najbitnije da bi se složila cjelina. Po meni, knjiga ne sadrži ni jednu riječ viška ili manjka. Činjenice i argumenti govore sami za sebe.

„Reformu policije“ sam čitao polako i detaljno, a kad mi je autor predložio da napišem recenziju učinio sam to u jednom dahu.

Franc Sošnja

Uvod

Riječ, odnosno pojam koji se u posljednjih deset godina najviše upotrebljava u Bosni i Hercegovini, svakako je REFORMA. Prije nego što počnemo pisati o reformi policije u BiH, što je tema ove knjige, objasnićemo šta uopšte znači reforma.

Reforma značajnije promjene u društvenim odnosima, političkom sistemu, državi, pravu itd. koje se odigravaju u okviru iste društveno-ekonomski formacije, istog sistema, odnosno – ne predstavlja njegovo potpuno kvalitativno mijenjanje. Reforma se obično pojmovno i faktički suprotstavlja revoluciji ili se one pojmovno razlikuju, mada se u mnogim istorijskim procesima – u smislu evolucije – javlja s revolucijom kao jedna linija kretanja evolucije. Progresivne reforme mogu i pripremati teren za revolucionarne promjene.

Zavisno od oblasti na koju se reforma odnosi, može se govoriti o ekonomskim reformama, političkim, zakonodavnim i sl. Kao nosioci borbe za reforme mogu se javljati različite društvene snage iako je samo izvođenje reforme po pravilu u rukama vladajuće klase. Prema svojoj usmjerenosti i društvenim snagama kao i prema svom domašaju reforme mogu biti potpunije ili djelimične, stvarne ili spoljne i formalne.

Milan Ljepojević

Istorijskih primjera za razne vrste reformi ima mnogo i svaka od njih ima svoje osobenosti. Nekima se opravdano pridaje poseban značaj – npr. agrarne reforme, ustavne reforme i sl. U političkom životu sklonost ka reformama se uglavnom vezivala za liberalne i progresivne građanske partije, nasuprot konzervativnima. Ovako je o reformi pisao eminentni srpski akademik, profesor Pravnog fakulteta u Beogradu, Jovan Đorđević. Šta su reforme u Bosni i Hercegovini, a posebno reforma policije, jedan od odgovora će dati ova knjiga.

Reforma policije

Reforma policije u BiH je bila više pokušaj reforme Ustava nego način pravljenja efikasnije, funkcionalnije i profesionalnije policije. Pod formom reforme policije odvijao se scenario unitarizacije i centralizacije BiH i razvlašćivanja Republike Srpske. Ukinjanje Ministarstva unutrašnjih poslova RS je značilo potpuno eliminisanje nadležnosti institucija Republike Srpske i nakon prenosa tih nadležnosti na BiH Republika Srpska bi postala obična ljuštura.

Knjiga je podijeljena u dva dijela:

- PRVI: PRIPREMA ZA REFORMU, koja počinje početkom januara 2003. godine, tačnije inauguracijom Policijske misije Evropske unije u BiH (15. januara 2003) u Sarajevu, najave reforme, 3. decembra 2003. godine i početkom reforme 20. maja 2004. godine, koja je uz permanentnu medijsku kampanju o kriminalizaciji Republike Srpske i kraj priprema za samu tzv. Reformu.

- DRUGI: REFORMA POLICIJE koja počinje 20.5.2004. najavom tadašnjeg predsjedavajućeg Savjeta ministara BiH, Adnana Terzića, da će u narednih mjesec dana „formirati ekspertsku komisiju koja će do kraja godine pripremiti zakone za reformu policije u BiH“. Reforma će trajati do 25. februara 2005. godine

Milan Ljepojević

kada Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH usvoji set zakona o reformi policije. Ukupno tri godine, devet mjeseci i pet dana je potrošeno na ovu, nazovimo, reformu. Akademik Jovan Đorđević ovo sigurno ne bi nazvao reformom već drugačijim pojmom. Šta je to drugačije, pokazaće naredni redovi.

PRVI DIO

DOLAZAK

Nadzor nad policijom u dejtonskoj Bosni i Hercegovini do 1. januara 2003. godine je imao IPTF odnosno Ujedinjene nacije a od tada „starateljstvo“ nad njima preuzima Evropska unija, odnosno Policijska misija Evropske unije u BiH, koja je i zvanično inaugurisana 15. januara 2003. god.

Ceremoniji su, osim tadašnjih domaćih zvaničnika, prisustvovali i ministar inostranih poslova Grčke u svojstvu predsjedavajućeg Evropske unije, Jorgos Papandreu i komesar Evropske unije za zajedničku vanjsku politiku i sigurnost Havijer Solana.

„Evropska unija pridaje veliki značaj ovoj policijskoj misiji, prije svega zbog toga što je ovo prva misija EU koja je upućena s ciljem uspostavljanja sigurnosti u nekoj zemlji, a koja je bazirana na zajedničkoj evropskoj, spoljnoj, sigurnosnoj ali i odbrambenoj politici“, rekao je Solana.

„Činjenica da od 33 zemlje, koliko ih je poslalo svoje policajce u sastav EUPM-a, njih 18 nisu članice Evropske unije, pokazuje spremnost Unije ka daljem širenju“, precizirao je Solana i dodao da će se nastaviti rad na daljoj profesionalizaciji policijskih snaga BiH, baziranih na političkoj nezavisnosti i savremenim, demokratskim standardima. „Ovo je još jedan korak ka približavanju BiH Evropskoj uniji“, kazao je Solana.

Jorgos Papandreu je rekao da je „BiH uključivanjem u proces stabilizacije i pridruživanja pokazala želju da bude punopravni član integrisane Europe“.

Tadašnji visoki predstavnik međunarodne zajednice u BiH, Pedi Ešdaun, rekao je da je „vladavina zakona u BiH cilj ka kojem se mora bezuslovno ići a izgradnja policijskih snaga na savremenim evropskim standardima je jedan od najbitnijih koraka ka tome“.

Profesionalne policijske snage, koje djeluju u skladu sa zakonom i koje služe građanima, kamen su temeljac svake civilizovane zajednice. To je ono što ljudi u ovoj zemlji zaslužuju i traže, odnosno najbolje policijske snage, koje rade prema najboljim evropskim standardima, dodao je Ešdaun.

Komesar EUPM-a Sven Frederikson naznačio je da su zajednički prioriteti ove misije i policijskih snaga u BiH, sigurnost povratnika i borba protiv organizovanog kriminala.

Govoreći na ceremoniji inauguracije tadašnji predsjedavači Predsjedništva BiH, Mirko Šarović je rekao „kako će osnovni zadatak ove misije biti da pomogne domaćim vlastima na izgradnji profesionalne i savremene policije, koja će se moći efikasno boriti protiv korupcije i organizovanog kriminala“.

Predsjedavajući Savjeta ministara BiH Adnan Terzić je istakao da je međunarodna zajednica do sada uložila mnogo truda i sredstava u formiranje policije u BiH da bi bio postignut

sadašnji nivo njene razvijenosti i usklađenosti sa modernim evropskim standardima.

„BiH je potreban sistem sigurnosti po uzoru na evropski. Dajte da i u ovoj zemlji primijenimo savremene standarde bez suvišnih prelaznih rješenja“, dodao je tadašnji predsjedavajući Terzić.

KRIMINALIZACIJA

Opšte stanje ili sliku Republike Srpske tih januarskih dana 2003. godine možda najbolje ilustruje izjava otpravnika poslova Američke ambasade u BiH, Kristofera Houa koji, komentarišući sastav nove vlade Republike Srpske, koju predvodi Dragan Mikerević, kaže: „Veliko je pitanje kakvu će vladu dobiti Republika Srpska i da li će sa njom moći da sarađuje međunarodna zajednica. Vrlo jasno smo rekli da je nekoliko imena kandidata o kojima se govorilo kao o budućim ministrima – obična šala“.

„To su ljudi koji predstavljaju kriminal i vraćanje na stanje nasilja i podizanje tenzija. To su ljudi koji rade za sebe, a ignorisu potrebe običnih građana. To su ljudi koji imaju reputaciju kriminalaca, lopova... Jednostavno, obični građani znaju ih kao ljude koji gledaju kako da se oni i njihovi prijatelji obogate, a ne rade ništa da bi vlast funkcionisala. Ali ako ljudi ovdje, u Republici Srpskoj, žele da imaju vlast koju čine takvi ljudi, onda moja vlasta neće imati ništa protiv toga“, kaže Hou. „To nije ono što su pričali lideri stranaka koji učestvuju u formiranju vlasti, uključujući tu i SDS. Mi, jednostavno rečeno, od nove vlade očekujemo djela a ne riječi“, rekao je Hou, govoreći o sastavu Vlade Dragana Mikerevića.

Predsjednik SNSD Milorad Dodik toga 17. januara 2003. godine, praveći analizu stanja u Republici Srpskoj, kaže: „Pret-hodnu vladu Mladen Ivanić je krstio kao vladu eksperata,

objašnjavajući, zajedno sa drugom mu Kalinićem, da tu i nema SDS-a. Po rezultatima, to je bila 'EPP vlada', jer su to u svakom slučaju bili Eksperti za Prevaru i Pljačku, u čemu je prednjačio Ivanić, ponosno prodajući Kristal banku za jedan evro i Banjalučku banku u bescjenje svom ministru Milenku Vračaru, a ministar za saobraćaj i veze Branko Dokić, zaključujući debele ugovore za izgradnju autoputa, još prije izbora (čemu onda Direkcija za puteve), gradnju Televizije, te za ulaganje u Telekom i njegovu nezakonitu privatizaciju. Nije mane ni SDS-u i prodaji struje u bescjenje, te carinskim utajama. Kriminala i korupcije je toliko da se po mjerilima svjetskih organizacija ne može ni izmjeriti ni odrediti. Nije samo kriminal bio u pljačkaškoj privatizaciji, nego i u većini ministarstava. Iako su podnošene brojne krivične prijave, o tome ćuti MUP RS, Javno tužilaštvo, Antikorupcionim tim OHR-a. Da li je to zaštita kriminalaca ili je to već saučesništvo?

Sve je to urađeno uz blagoslov OHR-a, pa je razumljivo da nacionalisti i OHR dijele i odgovornost za vrijeme koje nastupa. Kakva su vremena pred nama, vidjeće se. Ovo je vrijeme u kojem BiH očekuje užasan kraj, ili kraj bez užasa.

„Zato će novoj-staroj vladu koju vode paranacionalne stranke, narod biti najveća opozicija i zato je ta vlada pala i prije nego što je formalno izabrana“, govorio je januara 2003. godine Dodik.

NAMETANJA

Visoki predstavnik Pedi Ešdaun, 24. januara 2003. godine, donio je paket mjera da bi, kako je zvanično obrazložio, „pomogao BiH u naporima da se suprotstavi organizovanom kriminalu i korupciji“.

Nametnuo je Krivični zakon BiH i Zakon o krivičnom postupku BiH koji će omogućiti Odjelu Državnog suda za teška

krivična djela da odmah počne sa radom. Zakon o zaštiti svjedoka i Zakon o sudskej policiji BiH, kao i izmjene i dopune postojećih bh. zakona o Tužilaštvu i Sudu BiH, doprinijeće procesuiranju predmeta pred Sudom BiH na odgovarajući način, saopšteno je iz OHR-a.

Ovi zakoni će omogućiti Sudu BiH da počne sa radom, te da ta institucija zauzme centralno mjesto u okviru strategije za borbu protiv organizovanog kriminala u BiH.

Ešdaun je donio i odluke kojima se proširuje i dopunjava mandat Nezavisne pravosudne komisije, koja ima ulogu sekretarijata visokih sudskej i tužilačkih savjeta. Odlukom se, takođe, proširuje mandat Ogranka za vladavinu prava međunarodne zajednice, tako da obuhvata i praćenje suđenja s ciljem osiguravanja pravičnosti.

Obrazlažući nametanje ovih zakona Ešdaun je rekao „da su njegovi prioriteti, prioriteti bh. građana, pravda i posao. Sposobnost BiH da se efikasno suprotstavi kriminalu, te efikasnost sudova, od izuzetne su važnosti za građane ove zemlje. Današnji dan predstavlja važnu prekretnicu kada pravda postaje realnost u BiH, kao i bitan korak u provođenju reforme.“

BANKE

Kraj januara 2003. godine obilježavaju banke. Tako 30. januara u javnost dospijeva vijest o novoj „pljački banke“. U dogovoru sa američkim biznismenom srpskog porijekla Slobodanom Pavlovićem, Nova banjalučka banka, čiji je predsjednik bivši ministar finansija u Vladi RS, Milenko Vračar i Poreska uprava RS, pred kraj prošle godine su se „dokopale“ dva miliona maraka vrijednog poslovnog prostora u Doboju za samo jedan evro.

Prema sadržaju, u tajnosti sklopljenog ugovora između Nove banjalučke banke i Pavlović internešnal bank iz Bijeljine, čiji je većinski vlasnik Slobodan Pavlović, banka na čijem je čelu Milenko Vračar za jedan evro je dobila hiljadu kvadratnih metara poslovnog prostora u zgradbi Privredne banke Doboja, u strogom centru. Po ugovoru, taj prostor je Nova banjalučka banka dobila za jedan evro, jer je prepustila kupovinu Privredne banke Doboja Pavlovića banci. U Novoj banci su tada tvrdili da imaju bolju ponudu od Pavlović banke.

Pet dana prije prodaje Privredne banke Doboja, u spornom ugovoru između Pavlovića banke i Nove banjalučke banke, dogovoreno je da se Poreskoj upravi RS besplatno (po cijeni od jednog evra) ustupi 433 kvadratna metra u zgradbi. Zanimljivo je da se ta ista stavka nalazi i u konačnom ugovoru o prodaji banke sklopljenom pet dana kasnije.

Glavni revizor Republike Srpske, Boško Čeko, 3. marta 2003. godine objašnjava i elaborira Revizorski izvještaj o privatizaciji Kristal banke koju je za jedan evro prodala Vlada Mladena Ivanića.

„Tvrdim da nema propisa koji dozvoljava da se jedno pravno lice, jedna banka, oslobađa i da njihova potraživanja preuzima budžet. Nije budžet kreditna organizacija. Banka je kreditna organizacija i ona se ne može osloboditi obaveza, pogotovo onih koje je dužna da plati budžetu.“

Čeko precizira „da zakon jasno kaže da svaka banka koja je nelikvidna, ne samo Kristal banka, mora da ide u proces likvidacije. U suprotnom se mora mijenjati zakon. Ministarstvo finansija u svom prigovoru kaže da su se obaveze Kristal banke morale isknjižiti jer bi banka bila u gubitku. Pitam se ko koga obmanjuje. Trebalo je da se utvrди stvarno stanje te banke, pa ako je u gubitku, da se pokrene postupak ili likvidacije ili izmjene zakona.“

Govoreći o odgovornosti, Čeko kaže da je „njegovo mišljenje da istražni organi treba da istraže i utvrde odgovornost lica koja su učestvovala i doprinijela da dođe do takvog stanja. Ne samo kada je u pitanju specijalni izvještaj o reviziji Kristal banke, nego i oni izvještaji koji govore o vansudskim poravnanjima koja smo konstatovali kada smo obavljali reviziju računa Vlade RS. I u tim izvještajima Vlada RS je preuzela određena potraživanja izuzetno loših kredita. Pitanje je da li se ti krediti uopšte mogu naplatiti.

Govoreći o nalazima specijalnog revizora međunarodne zajednice o poslovanju Elektroprivrede RS i višemilionskim pronevjerama, glavni revizor RS Boško Čeko je istakao „da je zabrinjavajuće ono što je konstatovao specijalni revizor o poslovanju Elektroprivrede RS, u smislu da je i ranije rađena revizija računa EP RS a da po tom izvještaju ništa nije učinjeno da se te nepravilnosti otklone“.

Šef Ekonomskog i političkog odjela Evropske komisije u Sarajevu i zamjenik šefa Evropske komisije u BiH, Renco Davidi koji se 14. marta 2003. godine sastao sa Glavnim revizorom RS Boškom Čekom, rekao je „da je Služba za reviziju RS primjer dobrog rada i da se nada i očekuje da i ostale institucije u BiH dostignu visoke standarde koje primjenjuje Služba za reviziju javnog sektora RS“.

RATNI ZLOČIN

Ministarstvo finansija SAD-a saopštilo je 11. marta 2003. godine da Momčilo Mandić štiti Radovana Karadžića tako što ima velikog uticaja a može se reći i kontrolu, nad sudstvom u Republici Srpskoj, MUP-om RS i Obavještajnom službom. S obzirom na to da je nekada bio ministar pravde RS i jedan od čelnika MUP-a, komandovao je i davao naređenja specijalnim

policajskim jedinicama i drugim snagama u operacijama etničkog čišćenja. Mandić takođe sarađuje i sa sadašnjim šefom Obavještajne službe RS.

Momčilo Mandić je glavni finansijer Karadžića, jer ima kontrolu nad inkriminisanim preduzećima koja su povezana sa podzemljem, poslovnim prevarama, fiktivnim pozajmicama i ostalim sumnjivim aktivnostima koje mu donose zaradu i na taj način on finansira Karadžića, navodi se u saopštenju Ministarstva finansija SAD objavljenom na sajtu Stejt departmenta naslovljenoj kao: „Operacija Balkansko zlo: raskrinkavanje mreže podrške Radovanu Karadžiću“.

Direktor Obavještajno-bezbjednosne službe Republike Srpske, Risto Zarić, istog dana demantovao je navode da ova služba štiti Radovana Karadžića i ostale optužene za ratne zločine. „Sa indignacijom odbijam takve insinuacije da je OBS, a pogotovo ja, u vezi sa pomenutim ličnostima. Služba na čijem sam čelu je prva od obavještajnih agencija u BiH koja je još 1998. godine doživjela istinsku transformaciju, po evropskim standardima. To je služba bez policijskih ovlaštenja, više informativnog karaktera“.

„OBS samo prikuplja informacije i ustupa ih određenim institucijama koje imaju policijska ili druga ovlaštenja. Oni nadalje preuzimaju određene mjere i radnje, iz svoje nadležnosti“, kazao je Zarić.

POSLANICI

Poslanik SRS RS u Parlamentu BiH Mirko Blagojević je, govoreći o kriminalnom „miljeu“ u Republici Srpskoj, rekao 14. marta 2003. godine da je „grupa okupljena oko Milanka Mihajlice i Pantelije Damjanovića kao neka advokatska grupacija koja po službenoj dužnosti štiti sve kriminogene grupe koje su iznikle iz vlasti Republike Srpske“.

„Oni su napadali ljudi koji su prozivali odgovorne iz carinske afere a sada napadaju sve one koji žele istinu o aferi u Elektroprivredi RS. Istovremeno ta grupa oko Mihajlice i Damjanovića vrši pritisak na javne medije, čak i prijete, posebno RTRS-u. Damjanović koji je delegat u vijeću naroda vrši pritisak na pravosuđe“.

Predsjednik SNSD-a Milorad Dodik izjavio je 18. marta 2003. god. da je tripartitetni savez SDS-a, PDP-a i SDA u službi očuvanja kriminalnog okvira u Republici Srpskoj. Republički organi ne rade ništa na razbijanju ovih kriminalnih grupa a u Republici Srpskoj caruje okvir koji treba da obezbijedi egzistiranje ovih grupa.

“Ministarstvo unutrašnjih poslova RS predstavlja okvir za očuvanje ovih kriminalnih grupa koje su aktivne u Banjaluci i RS. Da nije tako, demantovali bi nas akcijama koje sprovode. Vlada RS nema kapaciteta da pokrene bilo kakve promjene u društvu i činjenica je da državni organi vrve od nezakonitosti“.

UPOZORENJA

Komesar Policijske misije Evropske unije u BiH Sven Frederikson je, nakon sastanka s rukovodstvom Centra javne bezbjednosti Banjaluka 20. marta 2003. godine, rekao „da je borba protiv organizovanog kriminala i zaštita povratnika i pripadnika manjinskih naroda prioritet za PM EU. Jedan od najvećih problema sa kojima se policijske snage u cijeloj BiH suočavaju jeste nedostatak kredibiliteta u očima javnosti. Policija mora biti otvorenija prema zahtjevima društva“.

„Policija ne može sama uspjeti u tim namjerama. Stanovništvo treba imati povjerenja u njih, ni jedna policijska snaga u svijetu ne može uspješno obavljati svoj posao bez povjerenja u javnosti“, rekao je Frederikson.

Direktor policije RS Radomir Njeguš optužio je 20.3.2003. god. pravosude Republike Srpske za neadekvatno procesuiranje krivičnih prijava.

„Sudovi u RS ne procesuiraju predmete koje im dostavljaju službe MUP-a RS, jer preko 30 krivičnih prijava protiv bivših i sadašnjih funkcionera na najvišim pozicijama u vlasti Republike Srpske stoji već dvije godine“.

Predsjednik Udruženja sudija i tužilaca RS, Mirko Dabić, rekao je da Njeguš u javnost iznosi neprovjerene podatke i gole optužbe. Uostalom, mnogi procesi su još u toku, naglašava Dabić i dodaje za svaku ocjenu treba imati egzaktne podatke.

Direktor Međunarodne krizne grupe za Srbiju i Crnu Goru Džejms Lajon, analizirajući stanje u Republici Srpskoj 25.3.2003. god., kaže: „Republika Srpska liči na igralište za kriminalce na svim nivoima. To je vidljivo iz ekonomskog stanja u RS koje se iz dana u dan pogoršava. Vlast u Republici Srpskoj je kriva za to, jer stalno nalazi način da obiđe zakon i prevari narod“.

Lajon koji je u Beograd otišao sa mesta šefa ICG-a u BiH, kaže da su veze između tzv. bosanskog lobija u Beogradu i patriotskih nacionalnih snaga u Republici Srpskoj veoma jake.

ZAMJENA

Predsjednik SNSD-a Milorad Dodik pozvan je od strane MUP-a RS u Centar javne bezbjednosti u Banjaluci radi, kako u pozivu stoji, „davanja određenih objašnjenja“. Dodik je 15. aprila 2003. godine, nakon saslušanja u policiji, rekao da ono ima težak politički prizvuk i da se radi o velikoj grešci.

„Razlog poziva su moje izjave koje sam dao o sastanku koji sam imao sa ubijenim premijerom Srbije Zoranom Đindjićem i srbijanskim ministrom pravde Vladanom Batićem, kada sam ih

upozorio da se pripremaju neke akcije protiv Vlade Srbije. Svoje odgovore na postavljena pitanja sam dao. Odazvao sam se pozivu policije kao čovjek koji poštuje institucije vlasti, iako smatram da u njima ima jedan broj ljudi koji su tu da bi umanjili značaj nekih procesa, kao što je borba protiv kriminala”, rekao je Dodik nakon jednosatnog davanja izjave.

„Rekao sam da nemam razloga da skrivam podatke od MUP-a RS i da sam sve već javno iznio. Pitam se kako je moguće da o tim stvarima i tim upozorenjima nadležne institucije ne znaju ništa. Na sastanku u Beogradu rekao sam Zoranu Đindjiću da postoji veza kriminala Republike Srpske i Srbije i identifikovao to kroz nekoliko grupa koje postoje u Prijedoru, Banjaluci i na istoku Republike Srpske. Nisam operativac i doušnik policije ali odluka da se uhapsi određen broj ljudi u Srbiji koji ima veze sa Republikom Srpskom potvrđuje da postoji ta sprega”, kaže Dodik.

PITANJA

Dodik je upitao ministra policije RS Zorana Đerića kada će na razgovor pozvati lica koja su glavni revizor RS i Skupština označili kao one koji su nezakonito privatizovali Kristal banku i Privrednu banku Doboј, kada će na razgovor pozvati glavnog urednika „Glasa srpskog“ koji je iz Banjaluke 14. aprila objavio intervju sa Momčilom Mandićem, dok je to lice MUP Srbije tražio i hapsio.

Dodik je upitao ministra policije kada će obavijestiti javnost o tome dokle je stigla istraga o ubistvu policijskih funkcionera Ljubiše Savića Mauzera, Željka Markovića, Srđana Kneževića, privrednika Riste Jugovića i o atentatu na novinara Željka Kopanju.

Takođe, Dodik pita Đerića kada će javnost obavijestiti o tome da su u 84 racije zaplijenili gram kokaina, kada je prilikom samo jedne racije 2000. god. kod Slobodana Šolaje pronađeno više od 150 kilograma kokaina, a da ne govorimo o razbojničkim napadima na banke.

Dodik je na kraju upitao premijera RS i poslanike Narodne skupštine RS da li su zadovoljni radom ministra policije i upozorio da u povodu najnovijih dešavanja javnost Republike Srpske očekuje jasne odgovore ministra policije.

Grupa radnika Kriminalističke službe MUP-a Republike Srpske uputila je 18.03.2003. ministru policije Zoranu Đeriću pismo u kojim ga optužuju za prikrivanje teških kriminalnih djela i pozivaju da saopšti javnosti šta zna o radu bivšeg ministra, Dragomira Jovičića.

„Zahtjev za izdavanje putne isprave za Milorada Lukovića Legiju, na drugo ime, predat je u Laktašima po naređenju bivšeg ministra Jovičića. Ne znamo zašto štitite Jovičića koji je prije dvije godine komandiru policije Gradiška, gospodinu Novakoviću, naredio da Aliji Delimustafiću izda putnu ispravu na ime Gojko Mitrović i dao mu putni nalog da mu ga lično preda u Beogradu”, navodi se u pismu koji su radnici banjalučke Kriminalističke policije uputili medijima.

„Nemojte govoriti o suzbijanju kriminala dok ste vi na čelu MUP-a. Razmislite dobro. I na kraju, koji granični prelaz za carinu koristite vi na Drini za robu iz Srbije a koji Đuro Bulić i Brane Janković”, pitaju radnici Kriminalističke policije ministra Đerića.

Oni pozivaju Đerića da pita bivšeg ministra Jovičića gdje je nestalo zlato iz Bijeljine za koje je optužen Dragan Tegeltija. Potom pitaju Đerića da mu Jovičić odgovori gdje je završio opljačkani konvoj bijeljinskog „marlbora” sa aerodroma. Neka kaže koje dvije firme su mu napravile kuću. Neka kaže ko je reketirao Slavka Roguljića.

APSURD

Srpska demokratska stranka (18.3.2003. godine) optužila je Milorada Dodika da zajedno sa dijelovima Obavještajno-bezbjednosne službe priprema prevrat u RS.

Milorad Dodik je odbacio te optužbe SDS-a i rekao da je „to još jedna izmišljotina SDS-a. OBS kontroliše aktuelna vlast i naprosto čovjek da se sledi pred činjenicom da ljudi smisljavaju ovakve laži. SNSD i Milorad Dodik ne pripremaju nikakav prevrat u Republici Srpskoj, niti mislimo djelovati na takav način“, kaže Dodik.

„Nama ne trebaju prevrati. Nas čeka izborna pobjeda na prvim narednim izborima, bili oni redovni, vanredni ili prijevremeni“, rekao je Dodik

SMJENE

Savez nezavisnih socijaldemokrata zatražio je 20. marta 2003. godine od premijera RS Dragana Mikerevića da smijeni ministra unutrašnjih poslova RS Zorana Đerića i direktora policije RS Radomira Njeguša, jer nisu u stanju da riješe brojne afere u Republici Srpskoj. Krajnje je vrijeme da nakon stotinu dana rada Vlade predsjednik Vlade, ako je u stanju, smijeni ministra i direktora policije. Vlast u Republici Srpskoj i BiH ništa ne može da učini za građane i svi su svjesni da ona mora da ode, kazao je predsjednik Izvršnog odbora SNSD-a Nebojša Radmanović.

Radmanović je rekao da se „ministar unutrašnjih poslova ponaša kao da je u Republiku Srpsku pao iz nekog drugog prostora i uzima sebi za pravo da našim susjedima dijeli lekcije kako da se bore protiv kriminala. Đerić je u Beogradu tražio da mu se dostave spiskovi kriminalaca za kojima se traga, a ne primjećuje da oni šetaju oko njega“.

Zapanjujuće je da MUP RS na razgovor poziva predsjednika najveće opozicione stranke, Milorada Dodika, koji je i član Odbora

Javna tribina SNSD-a u Banjoj Luci

Prijevremenim izborima u borbu protiv kriminala

Da bi se uhvatili u borbu protiv kriminala, potrebno donijeti niz novih zakona, od uvođenja institucije specijalnog tužioca, policije i suda, kazao Milorad Dodik.

Krstjan Šimić, Milorad Dodik, Dragoljub Davidović i Nikola Špirić na tribini u Banjolskom dvoru

Foto: V. Krunić/PIXSELL

BANJA LUKA - Srpska akademija socijalnomirovinske vode dospjela skroznoj vlasti Republike Srpske da spravi na gospodarstvo probleme, kriminalu, povećati usinu u Banjoj Luci i nevići zemljodelci SNSD-a na javnoj tribini pod naslovom "Republička Srpska protiv kriminala ili u kriminalu".

Fakultet SNSD-a, predvođeni šefom stranke Miloradom Dodikom, tvrđavaju se da je vlast pogresno shvatila njihova zaleta-

ja na borbu protiv kriminala, jer, kako se kaže, opšticija nam je bilo da pomognu da se ovaj problem riješi.

"Da bi se okvartili u borbu protiv kriminala, potrebno je donijeti niz novih zakona, od uvođenja institucije specijalnog tužioca, policije i suda", kazao je Dodik, poverivši okupljajusim Banjolocima da je jedan ular iz ove situacije u prijevremenim izborima.

On je optužio slijetnu vlast i MUP da se čine sitna sa borbi protiv kriminala, već da, suprotno, ustari sistema vlasti postoji politička razina kriminalističkih interesova.

"I ustvari suvremeni MUP-a predaju strukturu koja štiti kriminala", rečekao je Dodik.

Nikola Špirić, vinski direktor SNSD-a, dodao je da najveći problem nije kriminal, već dečja institucija vlasti i njihova

nepregraničena pravaće "univerzalna volja opšticija" da se žene u občini sa kriminalom...

Kritičnjak pozvala akademije vlasti, sagovornike zvaničnika SNSD-a, a na na sljedećoj tribini akuzati ga na to da je dečija i podleđujući vrijeme, od privatizacije bankarskog akcionara, osudila "Ekonopreveru", "Catinu", pa sve do tijekom produžne rezultatne kuce u centru Banja Luke.

D. RADOHEVIC

za kontrolu rada organa bezbjednosti u Narodnoj skupštini RS, a da na to ne reaguje predsjednik Skupštine RS, Dragan Kalinić.

Stranka nezavisnih socijaldemokrata neće dozvoliti aktuelnoj vlasti Republike Srpske da spava na gorućem problemu, kriminalu, poručili su najviši zvaničnici SNSD-a na javnoj tribini održanoj 24.04.2003. godine u Banjaluci pod nazivom „Republika Srpska protiv kriminala ili u kriminalu“.

Funkcioneri SNSD-a, predvođeni liderom stranke Miloradom Dodikom, izjavili su da je vlast pogrešno shvatila njihova zalaganja za borbu protiv kriminala, jer, kako su kazali, opozicija samo želi da pomogne da se ovaj problem riješi.

„Da bi se uhvatili u borbu protiv kriminala, potrebno je donijeti niz novih zakona, od uvođenja specijalnog tužioca, policije i suda“, kazao je Dodik.

NAMETANJA

Visoki predstavnik u BiH Pedi Ešdaun kazao je poslanicima Narodne skupštine RS 29.4.2003. da je vrijeme za osnivanje centralne obavještajne agencije, koja bi omogućila da BiH odigra ulogu u regionalnoj borbi protiv organizovanog kriminala. On je dodao da su tokom rata na svim stranama bezbjednosne službe postale politizovano oružje za etničko čišćenje. „Isto se odnosi na neke policijske i paravojne jedinice koje su nikle kao gljive poslije kiše za vrijeme konflikta“, rekao je Ešdaun.

„SFOR i UN su potrošili milione dolara za reformu oružanih snaga i policije, dok su obavještajne službe izbjegle reformu. Ukoliko službe ne budu stavljenе pod centralnu kontrolu biće slobodne da se miješaju i povezuju sa kriminalnim podzemljem, što će dovesti do događaja poput ubistva Zorana Đindjića“, rekao je Ešdaun najavljujući ovu reformu ili ukidanje.

„Imamo jasan izbor – vladavinu zakona ili bezakonje“, rekao je Ešdaun i dodao kako je vrijeme da se unaprijedi oružje protiv kriminalnih mreža, naruši njihovo tržište, ukinu njihove operacije i zaplijeni njihova imovina. Vrijeme je da budu uhvaćeni ratni zločinci i oni koji ih podržavaju“, poručio je Ešdaun.

BiH je krenula naprijed, ali je u tome usporavaju nedostatak volje za rješavanje sistemskih propusta i nedavne afere, od kojih su se četiri desile u Republici Srpskoj za nekoliko mjeseci. Skandal sa carinom, afera špijuniranja, afera o Elektroprivredi i afera „Orao“ znatno su doprinijeli podrivanju povjerenja u BiH, kazao je Ešdaun i zaključio da BiH mora brzo provesti reforme, ukoliko želi pristupiti Evropskoj uniji 2009. godine.

Visoki predstavnik Pedi Ešdaun donio je 29.5.2003. odluku o uspostavljanju stručne komisije za reformu obavještajnih službi u Bosni i Hercegovini, koja treba izraditi pravne pretpostavke i prijedloge za uspostavu jedinstvene obavještajne službe BiH.

Ešdaun je parlamentima postavio 1. januar 2004. godine kao rok do kada treba da usvoje preporuke komisije. Komisijom će predsjedavati mađarski diplomata Kalman Kočić, a brojaće još šest članova koje će imenovati šefovi Federalne obavještajne sigurnosne službe i Obavještajno-bezbjednosne službe RS. Ešdaun je rekao da će komisija početi sa radom već sljedećeg mjeseca, a do 1. avgusta ove godine treba izraditi i predložiti potrebne preporuke.

„Tražim od parlamenata da bez odlaganja usvoje te zakonodavne promjene, kako bi BiH mogla imati jedinstvenu, operativnu, civilnu obavještajnu službu na državnom nivou, koja izvještava Vladu. Rok za parlamente je 1. januar 2004. godine. Rokovi su realni i provodljivi“, kazao je Ešdaun, „s obzirom na podršku koju je ova inicijativa dobila od bh. lidera“.

Kalman Kočić je rekao kako vjeruje da je došao „pravi trenutak“ za reformu u obavještajnom službama i objasnio da

je zadatak komisije da stvori pravnu osnovu za uspostavljanje državne obavještajne službe a to nije politički zadatak. Ovaj zakon će štititi državu od unutrašnjih i vanjskih prijetnji, štitice građane od bilo kakvih povreda od strane ove službe, štitice političare od službi i štitice službe od političara. On je naglasio i da će postojeće službe biti uključene u izradu ovoga zakona.

ANALIZE

Direktor Međunarodne krizne grupe za BiH, Mark Viler, rekao je da je u BiH veoma teško odvojiti kriminalce i političare. Iako i u drugim zemljama postoji veza vlasti i kriminala, ovdje je ta povezanost mnogo veća. Zbog činjenice da nije davno završen rat, te veze su još izraženije i zato se ne može ni očekivati da BiH uskoro kreće u tu borbu. „Biće potrebno da međunarodna zajednica napravi pritisak da se tu nešto promijeni“, rekao je Viler, najavljujući 7. jula 2003. Izvještaj o stanju u BiH.

Savez nezavisnih socijaldemokrata i dalje održava uspjeh nakon oktobarskih izbora na kojima je povećao broj glasova za 35 odsto, zahvaljujući ne samo zalaganju za reforme, nego i odbrani srpskih nacionalnih interesa i privilegija Republike Srpske, stoji u najnovijem izvještaju Međunarodne krizne grupe za BiH objavljenom 23. jula 2003. godine.

Oni koji dobro poznaju Milorada Dodika znaju da on nije nacionalista, ali on nema alternative i govori ono što njegovi birači žele da čuju. U svakom slučaju, obaveza opozicije jeste da kontrira i da se pri tome koristi svim mogućim oružjem, stoji u izvještaju ICG-a. Krizna grupa ističe da Dodik zасlužuje svaku pohvalu za hrabrost kada je u danima nakon ubistva Zorana Đindjića glasno govorio o moći organizovanog kriminala.

Srpska demokratska stranka za račun toga da zadrži vlast će pristati na daleko radikalnije reforme nego što to priznaje, stoji

u izvještaju ICG-a koji se odnosi na ovu stranku (24.7.2003) ali samo ukoliko je međunarodna zajednica dovoljno odlučna da u tom pravcu izvrši potreban pritisak. SDS u cjelini sada mnogo više zlovoljno gundja nego što bjesni, a daleko je od toga da prijeti krvoprolicom po ulicama.

Ipak SDS je i dalje, uprkos ovoj promjeni politike, još najveća prepreka kreiranju stabilne države BiH. Radi se o tome da je SDS sada spremna na ona popuštanja koja ne može izbjegći ukoliko želi da zadrži vlast i kontrolu nad javnim bogatstvima. SDS će popustiti samo onda kada je alternativa popuštanja daleko lošija, piše u izvještaju ICG-a.

Prvi zamjenik visokog predstavnika u BiH Donald Hejz je 23. jula 2003. godine u Mostaru rekao da 30 odsto građana BiH živi u bijedi, 30 odsto blizu bijede, a 25 odsto nešto iznad bijede. Dvadeset odsto bruto nacionalnog proizvoda ide za plaćanje usluga i troškova koji se tiču političara, dok zarade i plate iznose 48 odsto od ukupnih troškova kantona i 35 odsto od ukupnih opštinskih troškova. Troškovi odbrane su dva puta veći od onih koji se naprave u Evropi, kazao je Hejz.

Visoki predstavnik Pedi Ešdaun je 29. jula 2003. god. rekao da je „reforma poreskog sistema najznačajnija ekonomski reforma koja je ikada pokrenuta u ovoj zemlji. Ona će uticati na ovu zemlju od samoga dna do vrha i vodi BiH tačno na put ka Evropi. Jedno od dva teška pitanja koje treba riješiti je i pitanje sjedišta Uprave za indirektno oporezivanje. Ako želimo da se BiH razvija kao prava zemlja mislim da bi bilo od velike koristi da državne institucije budu locirane van Sarajeva.

S druge strane, niti mogu niti bih htio da ova tako važna institucija bude smještena u mjestu koje je sjedište opstrukcija. Stoga će moja odluka, kada je budem donosio, u velikoj mjeri zavisiti od garancija da je to mjesto opredijeljeno za primjenu ovoga zakona. Moram imati apsolutno sigurne garancije da neću

odlučiti za sjedište ove uprave bude u stvari u gnijezdu lopova i leglu kriminala. Zna se kakvi su skandali s korupcijom u Carinskoj upravi u Banjaluci”, rekao je Ešdaun.

TELEKOM

Ekonomski institut Banjaluka u analizi koju je uradio 27.8.2003. godine i dostavio Telekomu Srpske, nakon što je ministar saobraćaja i veza u Vladi RS Branko Dokić u Londonu potpisao Nacrt ugovora o kreditu sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj, upozorio je da se ovim kreditom pokušava spojiti komercijalni razvojni kredit sa pitanjima privatizacije, što nije u skladu sa zakonskim propisima.

Ovim je Ekonomski institut skrenuo pažnju na najsporniji dio teksta Nacrta ugovora u kojem стоји да ће банка имати могућност да izvrši konverziju čitavog kredita u iznosu od 30 miliona evra ili njegovog neotplaćenog dijela u akcije Telekoma.

„Banka može po svom nahođenju na datum koji dolazi unutar 180 dana odlučiti da konvertuje u potpuno plaćene akcije Telekoma cijelokupan ili bilo koji dio neisplaćenog iznosa glavnice kredita, a ako se konverzija dogodi prije potpune isplate sredstava kredita, banka će imati pravo da konvertuje sve ostale isplate sredstava“, стоји у члану осам, тачка 8.2. Ugovora koji je potpisani u decembru 2002. godine i u kojem nije uvažena ova suštinska sugestija Ekonomskog instituta.

Zbog ulaska u proces privatizacije Telekoma kroz ovaj kredit, Institut je upozorio da je Telekom Srpske predmet, a ne subjekt privatizacije i da ne može da preuzima obaveze koje se tiču vremena i roka privatizacije.

Ova pitanja banka može, ukoliko je zainteresovana, dogоворити са Vladom, mada, koliko je nama poznato, Vlada za podsticanje procesa privatizacije ima ugovor sa Svjetskom

bankom. Ovo ne isključuje mogućnost EBRD-a da učestvuje u privatizaciji preduzeća, odnosno njegovoj dokapitalizaciji, pojasnio je Ekonomski institut Banjaluka.

Ekonomski eksperti su upozorili na opasnost kredita sa EBRD-om i pojašnjavaju: da ukoliko EBRD odluči da na pola duga konvertuje ostatak kredita u akcije Telekoma, postoji opravdana sumnja da će banka ove akcije prodati trećem licu koje će sa minimalnih 10 odsto akcija ući u Telekom koji nakon toga niko više neće moći da kupi.

U Ugovoru o kreditu Telekoma sa EBRD-om stoji da će banka imati mogućnost da izvrši konverziju čitavog ili dijela neotplaćenog kredita u akcije Telekoma, bez obzira na to da li se ili ne vraća kredit.

U pismu namjera, koje je prethodilo i bilo uslov za ovaj kredit, Vlada se obavezala da će privatizovati Telekom do januara 2004. godine strateškom investitoru koji će na tenderu odabrati EBRD. Prema ovom pismu, Telekom će biti privatizovan prije roka za početak vraćanja kredita, dakle prije 2005. godine, tako da će EBRD imati otvorenu mogućnost da dugovanje pretvori u vlastite akcije u ovom preduzeću i da ih prenese bilo kome.

Ekonomski eksperti još upozoravaju da je vrijednost Telekoma iznad knjigovodstvene i da je jedino ovo preduzeće, uz Elektroprivredu RS i Naftnu industriju, interesantno za strane ulagače. Prema procjenama koje su ranije rađene, vrijednost Telekoma Srpske kreće se od 500 do 700 miliona KM. Međutim, ovim kreditom je stavljena noga na otvorena vrata privatizacije Telekoma, u koju će malo ko imati interesa da uđe, mišljenja su ekonomskih ekspertata.

Pravna služba Telekoma Srpske je upozorila pravovremeno na nezakonitu privatizaciju Telekoma koju su ugovorili Mladen Ivanić i Branko Dokić, jer se ugovorom sa EBRD-om, u kojem je predviđena konverzija kredita ili njegovog dijela u akcije

Telekoma želi izvršiti vlasnička transformacija preduzeća koja se ne može prihvati jer je u suprotnosti sa zakonskim propisima Republike Srpske.

„Ovaj ugovorni uslov tiče se vlasničke transformacije preduzeća te podrazumijeva odgovarajuću odluku vlasnika odnosno nadležnog državnog organa i u tom pravcu Telekom ga u ovakvoj situaciji ne može prihvati“, ističu pravnici. Ova suštinska primjedba Pravne službe nije uvažena u konačnom tekstu Ugovora o kreditu koji je u Banjaluci 19. decembra 2002. godine sa EBRD-om potpisao generalni direktor Telekoma RS, Željko Jungić.

PRITISCI

Visoki predstavnik u BiH Pedi Ešdaun upozorio je 29. oktobra 2003. godine stranke vlasti i pojedine zvaničnike vladajućih stranaka da moraju prestati vršiti otvorene političke pritiske na rad policije, i izdvojio Stranku demokratske akcije koja u tome najviše prednjači.

„Međunarodna zajednica ima dokaze da neke političke stranke, naročito SDA, vrše političke pritiske na policijski rad. Poručujem im da je zauvijek prošlo doba kada se to moglo raditi i da po ovom pitanju neću praviti kompromise“, kazao je Ešdaun i istakao da su u posljednjih nekoliko mjeseci uočeni „združeni naporovi vladajućih stranaka, naročito SDA, da uspostave političku kontrolu nad radom policijskih organa u Unsko-sanskom kantonu, Goraždanskom i Sarajevskom. Takvih pokušaja ima i u drugim regijama BiH. Oni su stalna prijetnja, a u ovim kantonima su bili najočigledniji“.

„Građani ove zemlje treba da gospodare policijom, a ne političari. Građani takođe znaju da bez profesionalne i nezavisne policije ne može biti ni vladavine zakona, što se u nekim dijelovima

BiH dovodi u pitanje“, rekao je Ešdaun, dodavši kako je jasno da nezavisnost policije u BiH još nije osigurana.

PRESJEK

Kada se sagleda razvoj događaja za prvih deset mjeseci 2003. godine, očigledno je da je sve bilo osmišljeno i podređeno „pripremi terena“ za ključnu i odlučujuću reformu, tzv. reformu policije, koja u stvari treba biti reforma Ustava – reforma, kojom je Republika Srpska trebalo definitivno da bude razvlašćena i od entiteta sa velikim brojem samostalnih institucija da postane prazna ljuštura. Jedno „veliko ništa“ koje bi bilo dato narodu Republike Srpske na čuvanje.

Sam dolazak Evropske unije odnosno njene Policijske misije u BiH je najavio početak profesionalizacije policije i prihvatanje „evropskih principa“ koji su očigledno izum Pedija Ešdauna, jer ako Njemačka kao centralna evropska i vodeća država Evropske unije ne zna za tako definisane principe, o kakvim je to principima riječ.

Mnogo je pitanja koja se nameću od januara do kraja oktobra 2003. godine, a koja sama po sebi daju odgovor.

Ako je već toliko neophodna profesionalizacija i reforma policije, što Evropska unija odmah prilikom inauguracije potencira, postavlja se pitanje šta je do tada radio IPTF, odnosno Ujedinjene nacije, koje su se do tada bavile „starateljstvom“ nad policijom i dijelili raznorazne sertifikate. Poznat je do danas neriješen slučaj tzv. desertifikovanih policajaca.

Drugo jako bitno i suštinsko pitanje je ponašanje vlasti i institucija Republike Srpske i njihov podanički, gotovo poltronški odnos. To najbolje ilustruje „razjareni“ Ešdaun najavljujući reformu obavještajnih službi kada postavljujući rok za njeno sprovećenje kaže „da nema razloga da se to ne sprovede do 1.

januara 2004. jer za to postoji saglasnost bh. vlasti". Činjenica je da je takvoj vlasti očigledno bio cilj ne da čuva i sačuva Republiku Srpsku i njene institucije i unaprijedi i učini sretnim život njenih građana, nego samo puko održanje na vlasti. Ešdaunu i bošnjačkom establišmentu je bilo dozvoljeno da radi šta mu je volja.

Da je tako, potvrda je što Ešdaun donosi, odnosno nameće set zakona iz oblasti pravosuđa i tužilaštva a što vlasti Republike Srpske bez pogovora prihvataju. Najavljuje sve druge već spominjane reforme, govori o njihovoj neophodnosti, drsko se pozivajući na građane BiH i njihove interese iako se zna da u ime građana mogu govoriti samo oni koji su od tih građana i izabrani, dakle institucije Republike Srpske. Formira komisije koje te tzv. reforme treba da sprovedu sa ciljem koji im je on postavio a koje sve odreda znače eliminisanje nadležnosti Republike Srpske i ukidanje njenih institucija. Svaka reforma Pedijskih Ešdauna je značila manje Republike Srpske a više unitarne BiH.

Tolika prepotentnost i ponižavanje u 21. vijeku u civilizovanoj Evropi je itekako zabrinjavajuća. Ešdaun ima sva prava a nikakvu odgovornost. Sve dobro pripisuje sebi (iako su njegova jedina dobra - prazna obećanja o sretnijoj budućnosti) a sve loše pripisuje vlastima Republike Srpske. Svakodnevne Ešdaunove šamare (šamar je poniženje) vlasti Republike Srpske su stocički podnosile i nijednom se nisu suprotstavile.

Poznati metod „štapa i šargarepe“ Ešdaun je doslovno primijenio. Svakodnevna kriminalizacija, a kada ona nije dovoljna „poteže“ se hapšenje optuženih za ratne zločine. Ne govori se da su optuženi za ratni zločin već ih naziva(ju) ratnim zločincima, osuđeni su prije suda, što ni maharadže u prošlim vijekovima nisu radile.

Približavanje Evropskoj uniji je šargarepa koja se brižljivo čuva i samo ponekad nudi i pokazuje, što je Ešdaunov omiljeni

stil vladanja. Kako funkcioniše ekonomija u Republici Srpskoj, Ešdaun se rijetko pita. Njega zanimaju samo „reforme“ u kojima po pravilu nema ekonomije, zbog kojih je očigledno došao. Ekonomija je ostavljena za neka druga vremena i nekim drugim subjektima.

Cilj Pedija Ešdauna je bio da u kontinuitetu kriminalizuje sve u Republici Srpskoj i pokaže domaćim institucijama da one nisu u stanju da se bore protiv toga i takvog kriminala. Na sceni je, to je evidentno, organizovani kriminal a on je spoj kriminalaca i vlasti. Ešdaunu je zato i trebala ta i takva vlast sastavljena od SDS-a i PDP-a od 2001. do 2002. godine i PDP-a, SDS-a i SDA od 2003. do 2005. Vlast koja je je bila slaba i neefikasna i nesposobna da se suprotstavi organizovanom kriminalu i pod mnogim ratnim hipotekama koje su potezane (za ucjene) kada je god u datom trenutku bilo potrebno.

Kako drugačije objasniti da vlasti Republike Srpske ni na jednu optužbu o kriminalizaciji i aferama ne mogu odgovoriti. Da jasno, argumentovano i energično dokažu da je nema, da nije takvoga obima, da je nastala iz određenog razloga, da samostalno sankcioniše odgovorne, a ne samo da sluša Ešdauna i njegove prijetnje. Ešdaun potom vadi „čarobni štapić“ i nudi izlaz i spasonosna rješenja u svojim reformama koje po pravilu znače ukidanje institucija Republike Srpske i njenih nadležnosti i prenos na nivo BiH. Put unitarizacije i centralizacije BiH i rušenja Dejtonskog sporazuma se nesmetano sprovodio.

Formula jednostavna ali za vlasti Republike Srpske očigledno nerješiva.

Jedini glas razuma u tom periodu je SNSD na čelu sa svojim liderom Miloradom Dodikom, koji u kontinuitetu ukazuje na kriminal i kriminalizaciju svih sfera društva. Dakle, organizovani kriminal koji predstavlja sponu vlasti i kriminalaca. Dodik ne samo da kao opozicioni lider ukazuje na odgovornost vlasti već

odgovornost traži i od Pedija Ešdauna i međunarodne zajednice koja je podržala i podržava takvu vlast u Republici Srpskoj. Dodik je još tada vidio ono što tadašnja vlast Srpske demokratske stranke i Partije demokratskog progrusa nisu mogli ili nisu željele da vide.

NAJAVA

Jedan od bitnih datuma za reformu policije je 3. decembar 2003. godine kada visoki predstavnik Pedi Ešdaun najavljuje reformu policije u svom stilu.

„Ukoliko se sadašnja stopa napretka dramatično ne poveća, BiH neće ispuniti uslove da naredne godine počne pregovore o zaključivanju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju s Evropskom unijom.“

Evropska unija želi da se uradi reforma policijskog sektora u BiH, jer sadašnji odgovara kriminalcima a ne građanima, rekao je Ešdaun govoreći na Trećem diplomatskom forumu u Sarajevu. Evropska unija je jasno rekla, dodao je Ešdaun, da ne želi samo donošenje zakona već i njihovo provođenje.

SIPA

Novi zakon po kojim bi Agencija za informacije i zaštitu BiH bila preimenovana u Agenciju za istrage i zaštitu BIH koji je Kancelarija visokog predstavnika 16. februara 2004. godine uputila u parlamentarnu proceduru ne uvažavajući primjedbe Republike Srpske, ne mijenja samo njen naziv već i njenu suštinu, jer se sužavaju ovlaštenja i nadležnosti Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske. Praktično, Agencija bi bila policija nad policijom.

Po usvajanju novog zakona radnici buduće Agencije za istrage i zaštitu dobili bi brojna ovlaštenja koja sada pripadaju policiji. Ona im se daju, navodno, zbog sprečavanja krivičnih djela i održavanja javnog reda i mira.

Radnici Agencije imali bi mogućnost da provjeravaju, pregledavaju i utvrđuju identitet osoba, stvari i vozila, traže ih, oduzimaju predmete, privode i obavljaju razgovore, da privremeno ograničavaju slobodu kretanja, izdaju upozorenja i naredbe, koriste tuđe automobile i komunikacije, snimaju na javnim mjestima, upotrebljavaju silu, obrađuju podatke i vode evidenciju da primaju prijave. Uz to, predviđena su nova odjeljenja za zaštitu svjedoka, unutrašnju kontrolu i jedinicu za podršku. Ali, planirano je još organizacionih jedinica koje bi se uspostavile pravilnikom Agencije.

Ocjena MUP-a Republike Srpske o nacrtu novoga zakona svodi se ukratko na sljedeće: formiranjem Agencije sa dodatnim ovlaštenjima, stvara se paralelizam u oblasti bezbjednosti, smanjuje djelotvornost organa gonjenja, troši više para, a ne daju garancije da će građani biti zaštićeniji.

UN

Evropska unija i NATO dostavili su 18.2.2004. godine Izvještaj o BiH Savjetu bezbjednosti UN-a.

Visoki predstavnik EU za spoljnu politiku i bezbjednost Havijer Solana, u Izvještaju o radu EU policije u BiH, kaže da je ova misija u drugoj polovini 2003. uočila vezu između organizovanog kriminala, ratnih zločina i bezbjednosti povratnika.

NATO je obavijestio Savjet bezbjednosti UN-a da je situacija u BiH i dalje stabilna i bezbjedna, te da je zemlja na dobrom putu da se uključi u evroatlantske i evropske integracije.

Solana napominje da je EUPM tokom proteklih šest mjeseci uvidjela da lokalne policijske snage po obimu i strukturi nisu u stanju da efikasno i rentabilno operišu i namjerava da tom problemu posveti posebnu pažnju u 2004. EUPM će u ovoj godini posvetiti posebnu pažnju sprečavanju miješanja političara u rad policije i sudstva, borbi protiv organizovanog kriminala, u čemu vodeću ulogu treba da ima državna Agencija za informacije i zaštitu, te jačanje vladavine prava u BiH.

U završnom izvještaju o radu SFOR-a u 2003. godini, NATO je ocijenio da je napredak u BiH toliko evidentan da su ministri inostranih poslova NATO-a odlučili da prije juna smanje brojno stanje SFOR-a za 42 odsto i razmišljaju da prije isteka 2004. kompletno povuku SFOR i zadatke međunarodne zajednice u BiH i misiju povjere EU.

Okružno tužilaštvo Banjaluka analiziraće izvještaj o preprivatizacionom stanju u Kristal banci i procijeniti da li u nepravilnostima koje navode revizori RS imaju osnova sumnje da je počinjeno krivično djelo, potvrđeno je 16. marta 2004. godine iz Tužilaštva RS. U skladu s tom ocjenom odlučiće o otvaranju istrage i po tome ostvariti saradnju sa MUP-om RS.

U „mozaik“ temu dopunjaje se i oštra polemika preko javnih medija između predsjednika RS Dragana Čavića i premijera RS Dragana Mikerevića 21. aprila 2004. godine.

Mikerević smatra da samo on, ministar za privredu i energetiku i menadžment Rafinerije naftе mogu raspravljati o problemima u toj kompaniji, dok Čavić kaže da ne može donositi izvršne odluke, ali raspravljati može i hoće ne samo po ovom, već i po svim drugim pitanjima koje smatra važnim.

Roditelji Novice Lukića, Kata i Mile Lukić, tvrde da je njihov sin Novica ubijen 18. aprila 2004. godine u policijskoj akciji specijalaca MUP-a RS zato što je znao za mnoge kriminalne aktivnosti ratnih i poratnih šefova policije i vojske u Višegradu.

„Policajci su znali da moj sin Milan, koji je optužen od strane Haškog tribunala, nije kući dolazio u posljednjih pet godina. Njihov cilj nije bio Milan i njegovo hapšenje već da ubiju Novicu“.

Predsjednik SNSD Milorad Dodik kazao je u Narodnoj skupštini RS da je nedopustivo to što je direktor policije Radomir Njeguš zbog akcije u Višegradi smijenio samo komandanta Specijalne policije Dragana Lukača, a sve ostale unaprijedio.

„Njeguš nakon akcije u Višegradi smjenjuje Lukača iako se zna da je Njeguš jedini ovlašten da pokrene Specijalnu policiju, što je on i učinio. Ostaje otvoreno zbog čega je Njeguš plan akcije donio tek 22. aprila kada je akcija bila 18. aprila i zašto niko zbog toga ne odgovara“, pita Dodik.

Dodik je upitao direktora policije da li je tačno da je Ranko Vuković, kojeg je postavio za novog komandanta Specijalne policije, planirao akciju u Višegradi i direktno učestvovao u njoj, za razliku od smijenjenog Lukača. Njeguš je na ovo pitanje odgovorio potvrđno.

„Kriminal u Republici Srpskoj je iz dana u dan sve veći, a vi nastavljate po starom. Staljin je bio gori od vas ali i on je imao svoj biološki kraj pa ćete imati i vi“, rekao je Dodik na kraju svoga obraćanja u Narodnoj skupštini RS.

PARTNERI

Pripreme za reformu policije počele su samim dolaskom Policijske misije Evropske unije u BiH. Kada se sagleda 16-17 mjeseci koliko je trajala „priprema terena“ vidljivo je da su dva glavna aktera pripremili njen početak.

Prvi je svakako Pedi Ešdaun koji je u ulozi visokog predstavnika u to vrijeme „žario i palio“, i jednostavno rečeno

radio šta je htio, a drugi ne manje bitan akter su tadašnje vlasti Republike Srpske koje su Ešdaunu i njegovim mentorima davali povoda i „opravdavali“ svaku njegovu reformu koja je u suštini značila gašenje ili smanje nadležnosti institucija Republike Srpske i jačanje unitarne BiH.

Ubistvo Novice Lukića na kućnom pragu pored supruge, djeteta, majke i oca od strane Specijalne policije MUP-a RS je vjerovatno prelilo „već prepunu čašu“ i Ešdaunu pružilo, pored mnogih prethodnih, posljednje argumente za reformu policije. Specijalna policija RS, umjesto da hapsi optužene za ratne zločine i kriminalce, ubija nevine ljude na „kućnom pragu“ pred očima njihovih najbližih.

Opravdati sa ljudske strane takvu svirepost je nemoguće. Jedino opravdanje na kraju cijelogova puta mogao je naći predsjedavajući Savjeta ministara BiH Adnan Terzić, koji je 20. maja 2004. godine rekao da je vrijeme za reformu policije. Počeo je sprovoditi ono što je Ešdaun njavio još 3. decembra 2003. godine.

DRUGI DIO

REFORMA POLICIJE

PRVA FAZA - MARTENSOV PLAN

„Vijeće ministara BiH će u narednih mjesec dana formirati ekspertsку komisiju koja će do kraja godine pripremiti zakone za reformu policije. Ne treba prejudicirati da li će biti formirana jedinstvena policija i državno ministarstvo unutrašnjih poslova, ali sve reforme koje su provedene u BiH isle su ka jačanju državnih institucija pa vjerujem da će tako biti i u ovom slučaju“, rekao je predsjedavajući Savjeta ministara BiH Adnan Terzić, 20.5.2004. godine, označavajući početak reforme policije u BIH.

„Komisiju za reformu policije činiće međunarodni i domaći eksperti a na njenom čelu biće stranac. Nadam se da ćemo

imati političku saglasnost za provođenje ove reforme jer je ona neophodna bez obzira na prijedloge koje dobijemo od eksperata. Reforma policije je preporuka Evropske komisije, ali ne i obaveza za početak pregovora o pridruživanju Evropskoj uniji. Mi reformu želimo provesti jer želimo povećati sigurnost njenih građana”, kaže Terzić.

Ministar sigurnosti BiH Bariša Čolak je rekao kako u BiH trenutno ima 18.000 policajaca i 5.000 administrativnih radnika. „Imamo oko 23.000 zaposlenih u policiji i vjerujem da ćemo u narednih godinu ili dvije ovaj broj morati smanjiti za 3.000 policajaca i 2.000 administrativnih radnika. Sigurno je da broj policajaca premašuje naše ekonomске mogućnosti ali i da imamo šarolikost kada su u pitanju izdvajanja za policiju. Plate policajaca u Republici Srpskoj su najmanje dok su u nekim županijama i tri puta veće od prosjeka od FBiH”, kazao je Čolak.

Pedi Ešdaun je 23. maja 2004. godine uputio pismo predsjedavajućem Savjetu ministara BiH Adnanu Terziću, u kojem je pozdravio inicijativu za uspostavljanje komisije za restrukturiranje policije radi jačanja njenog kapaciteta za borbu protiv kriminala.

Ešdaun je rekao da će odmah početi aktivnosti na iznalaženju odgovarajućeg kandidata koji će predvoditi ovu inicijativu, te na izradi odgovarajućeg mandata za rad ove komisije. „Vjerujem da će Terzić preduzeti mjere putem Savjeta ministara BiH s ciljem postizanja političkog konsenzusa na nivou državnih, entetskih, kantonalnih i opštinskih vlasti. Njihovo učešće je od suštinskog značaja, ukoliko se želi da ova komisija bude uspješna u svom radu”. Ešdaun je dodao da će se ovo restrukturiranje policije naročito uvezati sa reformama u pravosudnom, odbrambenom i obavještajnom sektoru.

Napredak koji se ostvari u ovom pogledu biće od odlučujućeg značaja u ispunjavanju uslova iz Studije izvodljivosti Evropske komisije u skladu sa kojim BiH sada mora razmotriti

dalje restrukturiranje i racionalizaciju policijskih službi kako bi unaprijedili efikasnost i poboljšali kapacitete za borbu protiv kriminala, napisao je Ešdaun u pismu Terziću.

SIPA

Agencija za istrage i zaštitu (SIPA) je uz prisustvo zvaničnika međunarodne zajednice i diplomatskog kora, te najviših organa vlasti u Sarajevu, 14. jula 2004. godine, obilježila početak rada u novim prostorijama koje su smještene u sarajevskoj firmi „Zrak“.

„Nesumnjivo će 24. jun 2004. godine biti obilježen kao značajan datum za BiH, jer je tada stupio na snagu Zakon o SIPA, kao prvoj policijskoj instituciji BiH koja će bez ikakvih entitetskih, kantonalnih ili drugih granica, biti zadužena za borbu protiv organizovanog kriminala, terorizma, pranja novca i hapšenje osumnjičenih za ratne zločine“, kazao je direktor SIPA Sredoje Nović i dodao da je ova agencija osnovana prije 21 mjesec.

Pedi Ešdaun je kazao da je „položen kamen temeljac u arhitekturi reda i zakona u BiH. SIPA će pomoći u ukidanju viznog režima, te građanima BiH donijeti globalnu sigurnost“.

POČETAK

Visoki predstavnik Pedi Ešdaun i predsjedavajući Savjeta ministara BiH Adnan Terzić, predstavili su u Sarajevu 2. jula 2004. godine predsjednika Komisije za reformu policije u BiH Vilfreda Matrensa.

Kris Paten, komesar Evropske unije za vanjske odnose na prvoj sjednici Komisije za reformu policijskih snaga u BiH, 22.7.2004. godine je rekao da je „reorganizacija policijskih snaga u BiH osjetljiv zadatak. Reformom se mora uspostaviti djelotvorna

i efikasna policija, koja će biti spremna za borbu protiv kriminala. Ona mora biti odgovorna prema javnosti, ali mora biti zaštićena od političkih uticaja. Uspostavljanje ove komisije je dobar put ka uspjehu, jer je na isti način počela reforma odbrane, indirektnog oporezivanja i obavještajnih službi”, kazao je Paten.

Ministar bezbjednosti BiH Bariša Čolak, rekao je da će policija u našoj zemlji ojačati organizovanjem na bazi evropskih standarda i iskustava. „Policijske snage u BiH organizovaće se na način da budu sposobne da se bore protiv organizovanog kriminala, terorizma i da hapse osumnjičene za ratne zločine”, naglasio je Čolak.

Predsjedavajući komisije u BiH Vilfred Martens zahvalio se Krisu Patenu što se zalagao da bude nominovan za predsjedavajućeg ove komisije.

Šef Policijске misije EU u BiH Kevin Karti rekao je da Komisija za reformu policije treba da odredi budućnost policijskih snaga u BiH, koje su podijeljene u 22 policijske institucije, od čega najveću korist imaju kriminalci.

BRISEL

Nikola Špirić, visoki funkcioner SNSD-a, rekao je 26.10.2004. da međunarodna zajednica reformom policijskih snaga u BiH pokazuje da je moguće prenositi nadležnosti sa nivoa Republike Srpske na nivo BiH bez saglasnosti Narodne skupštine RS i da je to put ka ukidanju entiteta. SNSD neće prihvati stvaranje jedinstvenog MUP-a BiH ako se o tome bude odlučivalo u Narodnoj skupštini RS.

MUP BiH nije preduslov za uspješno hapšenje osumnjičenih za ratne zločine i efikasnu borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije. Špirić smatra da je ministar policije RS Darko Matijašević trebalo da dobije snažniju podršku od premijera RS

Dragana Mikerevića i predsjednika Republike Srpske Dragana Čavića u borbi protiv stvaranja jedinstvene policije. Matijašević je zloupotrijebljen i nije shvatio da je došao da bi uhapsio Radovana Karadžića i Ratka Mladića i ukinuo MUP RS, na čijem je čelu.

Špirić je upitao da li je reforma policije stvarana za postojeći ili za novi ustavni okvir. Ovo što se radi sa reformom policije bi u svakoj evropskoj državi bila ilegalna aktivnost. Ako Komisija za reformu policije iz Brisela dođe sa stavom da BiH treba da ima jedinstvenu policiju, to znači da će od Nove godine krenuti snažna inicijativa za promjenu Ustava BiH i entitetski parlamenti neće imati nikakve mogućnosti da se izjašnjavaju o prenosu nadležnosti, rekao je Špirić.

Komisija za reformu policije bespotrebno putuje u Brisel na razgovore, jer se unaprijed zna da međunarodnoj zajednici odgovara samo jedinstvena policija i da je u zajedničkoj komisiji sedam predstavnika iz RS „koji su u Brisel otputovali da bi donijeli paket u kojem nema MUP-a RS. Nikad brojnija delegacija nije otputovala u Brisel po lakši paket“, rekao je Špirić i dodao da je to velika sramota za Republiku Srpsku i da čutanje Čavića i Mikerevića o stvaranju jedinstvene policije znači odobravanje da bi se pokrio već unaprijed dogovoren model koji isključuje postojanje MUP-a RS.

Ministar unutrašnjih poslova RS Darko Matijašević i direktor policije Radomir Njeguš otputovali su 25. oktobra 2004. godine u Brisel, gdje će do 29. oktobra učestvovati u radu Komisije za reformu policije u BiH. Ovo je peta sjednica Komisije na kojoj će biti razmotreni elementi modela buduće organizacije policijskih struktura u BiH, saopšteno je iz MUP-a RS.

Komisija se paralelno sa izradom zakonskog okvira budućih policijskih snaga u zemlji pojavila i sa prijedlogom četiri regionalna policijska centra sa sjedištima u Mostaru, Sarajevu, Banjaluci i Tuzli, za koje se ocjenjuje kako će biti podloga i ustavnim

promjenama i administrativnom preusmjeravanju zemlje u četiri regije, koje se očekuje sljedeće godine.

Predsjedavajući Komisije Vilfred Martens je na sastanku 26.10.2004. u Briselu predložio jedinstvenu policiju koja će biti organizovana po principu regionalnih centara. Njegov je prijedlog da ti centri budu Sarajevo, Banjaluka, Tuzla, Zenica i Mostar. Navodno su predstavnici MUP-a FBiH prihvatali ovaj prijedlog a predstavnici MUP-a RS nisu se mnogo protivili.

„Izvjesno je da će BiH dobiti jedinstvenu policiju ali sad nam predstoji dogovor da li će policija biti dio ministarstva bezbjednosti ili će se formirati ministarstvo unutrašnjih poslova“.

PROTIV

Predsjednik SNSD-a Milorad Dodik izjavio je da ova stranka neće prihvati formiranje jedinstvene policije BiH, jer smatra da takva policija nije potrebna s obzirom na to da je već formirana SIPA.

„Nakon formiranja SIPA, koja se bavi borbom protiv organizovanog kriminala, hapšenjem optuženih za ratne zločine, terorizmom i pranjem novca, nije potreban jedan MUP i zbog toga SNSD u Parlamentu RS neće podržati prijedlog o jedinstvenoj policiji BiH. MUP RS dio je ustavnog sistema Republike Srpske i BiH, a njegovo ukidanje podrazumijevalo bi ustavnu reformu, što mi ne bismo prihvatali“, kazao je Dodik.

„Oni koji prihvate ovakvo protivustavno rješenje snosiće sankcije zbog kršenja najvišeg pravnog akta zemlje. Bićemo rigorozni prema onima koji prihvate ukidanje MUP-a RS. Ono što u ovom momentu nije jasno je to kako od policije, na čijem ukidanju rade, očekuju da radi na hapšenju osumnjičenih za ratne zločine.“

ZALAGANJE

Visoki predstavnik Pedi Ešdaun je 3. novembra 2004. rekao da „ako BiH ne bude imala jak državni okvir za policijske snage, ne možemo očekivati da ispunim uslove koji su pred nju postavljeni, niti se nadati da će se približiti evropskim standardima. Ako ne bude imala jaku državnu policijsku strukturu, neću nikada moći da dam dovoljno jak argument za ovu zemlju da joj treba slobodniji vizni režim. On tvrdi da je BiH potrebna policija na državnom nivou, a o nižim nivoima treba da odluči Komisija za reformu policije“, kaže Ešdaun i dodaje da je on samo postavio osnov za rad Komisije i da je sada isključivo na članovima Komisije da donesu konačnu odluku o izgledu policijskih snaga.

Govoreći o ekonomskim razlozima reforme policije, Ešdaun je kazao da „BiH ne može opstati ako troši 65 odsto prihoda svojih građana na vladu, a samo 35 odsto na građane. To je sadašnja situacija u BiH. Zato nema pristojnih penzija u ovoj zemlji, zdravstvenih i socijalnih usluga, školskog sistema. Zato ne možemo naći novac da investiramo u otvaranje novih radnih mesta. Toliko mnogo novca trošimo na vladu i političare, pa ništa ne preostaje za građane. Na toj osnovi država ne može opstati i, prije ili kasnije, to se mora uraditi.“

„Ako ne sada, vrijeme za to će doći. Ako budete poštovali Dejton, to se može lijepo uraditi ali uz pristanak sva tri naroda“, rekao je Ešdaun.

Član Evropske komisije Kris Paten uputio je 17. novembra 2004. pismo zvaničnicima BiH, u kome ističe da sadašnje policijske strukture BiH nisu efikasne za borbu protiv prekograničnog kriminala i da Evropska unija želi policiju na državnom nivou.

EU ima interes da sebi osigura efikasne partnere za provođenje zakona u BiH, policijske partnere na državnom nivou

koji bi imali gotovo iste kompetencije kao njima odgovarajuće institucije u drugim evropskim državama.

Paten ističe da Ministarstvo bezbjednosti na državnom nivou treba da obezbijedi političku kontrolu nad procesom reforme policije, a ne mnoštvo posredničkih tijela. To znači da sve nadležnosti za provođenje zakona moraju biti prenesene na državu BiH. Posao Komisije za reformu policije biće da daje savjete o tome koje kompetencije treba da budu na nižim nivoima vlasti iz perspektive efikasnog provođenja zakona, navodi Paten.

On je predložio da pri odlučivanju o veličini, obliku i broju lokalnih policijskih snaga u područjima nove policijske službe u BiH treba se voditi onim što ima najviše smisla za efektivan rad policije, a ne političkim obzirima.

Uoči zasjedanja Komisije za reformu policije koje će se održati 17. i 18. novembra 2004. godine u Brčkom, 14. novembra su „puštene“ informacije da je Komisija usaglasila stav o ukidanju entitetskih MUP-ova, što je potvrđeno iz Savjeta ministara BiH i MUP-a Federacije, dok članovi Komisije iz Republike Srpske tvrde da takvog dogovora nema i da je to samo prijedlog predsjednika Komisije Vilfreda Martensa.

Entitetska ministarstva unutrašnjih poslova biće ukinuta, a na narednom sastanku Komisije dogovoriće se o broju regionalnih centara buduće jedinstvene policije u BiH. Najблиži dogovoru je prijedlog o pet regionalnih centara, iako je ministar policije RS predložio dva regionalna centra, jedan iz Republike Srpske a drugi iz FBiH.

Član Komisije iz Republike Srpske, Ranko Karapetrović, 15.11.2004. je rekao: „Kako će izgledati buduće policijske snage u BiH, u ovom trenutku niko ne zna. Zna se jedino da neće biti onakve kakve su sada. Srpski članovi Komisije nastoje da se usvoji model po kojem će na teritoriji Republike Srpske biti i njena policija.

Sve je još otvoreno i sada je stvar koliko ćemo biti mudri da se izborimo za rješenje po kojem će Republika Srpska zadržati kontrolu nad policijom na svojoj teritoriji, odnosno da zadrži svoje Ministarstvo unutrašnjih poslova”, kaže Karapetrović.

Zadatak Komisije je da ponudi stručan koncept, a na parlamentima je da ga usvoje ili odbace. U odluci o formiranju Komisije piše da ona nije iznad ustava i zakona da bi mogla da doneše konačnu odluku, što je rekao i sam Ešdaun, precizira Karapetrović.

BRČKO

Nakon dvodnevnog zasjedanja Komisije za reformu policije u Brčkom 18. novembra 2004. godine, predsjednik Komisije Vilfred Martens je rekao da je završena analiza buduće organizacije lokalne policije. Predložen je model jedinstvene policije u BiH i to smo završili na zasjedanju komisije u Briselu a ovaj drugi, lokalni, završen je ovdje u Brčkom. Na sljedećem zasjedanju Komisije od 11. do 15. decembra, Komisija će razmatrati načine finansiranja policijskih snaga, kadrovska pitanja, socijalni status i drugo.

Tadašnji ministar policije RS Darko Matijašević je rekao „da nakon Brčkog i dalje ostaje na pozicijama ustavno-pravne nadležnosti Ministarstva u domenu obavljanja policijskih poslova u Republici Srpskoj“.

Predsjednik Komisije za reformu policije u BIH Vilfred Martens je 19. novembra 2004. razgovarao u Narodnoj skupštini Republike Srpske sa šefovima poslaničkih klubova i klubova delegata u Vijeću naroda RS i rekao „da se mora postići konsenzus o reformi policije, to je cilj rada ove komisije. Svi smo složni da se u vezi s ovim pitanjem mora postići konsenzus. Ima mnogo ljudi koji podržavaju naš koncept reforme policije, ali postoje i druga mišljenja“, naglasio je Martens.

Predsjedavajući Predsjedništva BiH Borislav Paravac izjavio je da MUP Republike Srpske ne može biti ukinut, jer bi u tom slučaju moralо да dođe do promjene Ustava BiH u kome su jasno definisane nadležnosti entiteta.

Potpredsjednik Narodne skupštine RS Šefket Hafizović (član SDA) ocijenio je da će BiH imati jedinstvenu policiјu, jer je to uslov priključenju Partnerstvu za mir.

KARTI PRESPAVAO RASPRAVU O REFORMI POLICIJE U BiH

Ivan Karlić u oblikovanju novog rasporeda u MUP-u

Novi raspored u MUP-u

20. novembar 2004.

Kartaš Šef! Karlić Štop! I prije, nego što je potpisana nova struktura predsjedničkih zvaničnika iz RS i FBiH, pod organizatorom policijskog predstavnika međunarodnih policijskih struktura, u budžetskoj organizacijskoj postupku u BiH uveden kada je bio pozvan – dogovoren nezav. Blačka policijska mreža da se centralni funkcionari milice usaglašavaju. Makar dok stvarci ne pođu do sreće ovoga nista nijednog fataša...

To kao da je znate i mi EUPM-a Kevin Karlić koji je tokom negođašnjih "zamjenjivih" i "homogeniziranih" rasprave članova Komisije za tehnološku policiјu u BiH u Belkom spakoval svoje stvari i pobjeg. U istu vije propustio. Nista se nismo nje doveli. Dogovoren je i indeksiran naš bilje.

Nakon mirovarenja "uspoređuju" u održanoj sastanku dijaloga u Belkom političko-diplomaticko skupa sloboda sastanak u Sarajevu gđi će poseti sastava kluge. Pisanje je koži je prepušten.

Pedi Ešdaun je 24. novembra 2004. rekao da Ministarstvo odbrane i unutrašnjih poslova Republike Srpske i njihovi sistematski propusti u saradnji s Haškim tribunalom predstavljaju najveću prepreku ulasku BiH u NATO i Evropsku uniju. „Ove vlasti RS propuštaju priliku dostaviti Tribunalu informacije koje su mu potrebne kako bi se ušlo u trag optuženima, a takođe su

propustile i da poduzmu ijednu značajniju akciju kako bi same uhapsile optužene. Takav nedostatak saradnje sada je najveća prijetnja interesima svih građana BiH. Ove institucije RS ne mogu nastaviti blokirati put ka Evropskoj uniji i NATO-u”, upozorio je Ešdaun.

EKSPERTI

Osnovna preporuka sa okruglog stola održanog u Banjaluci 29. novembra 2004. godine na temu „Aktuelni trenutak reforme policije u Republici Srpskoj” je da se u reformi policijskih snaga u BiH treba držati Ustava Republike Srpske i BiH a republičko Ministarstvo unutrašnjih poslova mora ostati.

Potpredsjednik Saveza logoraša RS Slavko Jovičić Slavuj je na okruglom stolu rekao „da je u BiH uhapšen sistem od strane međunarodne zajednice. Nema policije koja će oslobođiti taj sistem i demokratsku volju građana. U BiH, posebno u Srpskoj, posebno je pogodno tlo za avanture kojima međunarodna zajednica ostvaruje svoje ciljeve. Svoje ciljeve u reformi policije mora jasno definisati vlast, jer je MUP RS još jedini oslonac opstanka Republike Srpske“, poručio je Jovičić.

Profesor banjalučkog Pravnog fakulteta Petar Kunić smatra da se fazno prenose ovlaštenja Republike Srpske na BiH. I ranije je međunarodna zajednica zahtijevala od Republike Srpske mnogo toga, jer oni imaju svoj cilj. Sada je na redu policija, pa se pitanje Haga koristi za stvaranje jedinstvene policije, kaže Kunić i dodaje da politički vrh Republike Srpske nema viziju njenog razvoja.

NASTAVAK

Pedi Ešdaun i član Predsjedništva BiH Sulejman Tihić potpisali su 1.12.2004. u ime međunarodne zajednice i kolektivnog šefa države Sporazum o osnivanju ureda registara Odsjeka I i II za ratne zločine i organizovani kriminal, u okviru posebnih odjela Državnog suda i Tužilaštva.

Ured registra je uspostavljen u cilju obezbjeđenja pravednih sudskih postupaka, u skladu s evropskim standardima. Uspostavljanje Ureda registara omogućiće profesionalno, nezavisno i automatizovano raspoređivanje predmeta. Istovremeno će onemogućiti vršenje bilo kakvog političkog uticaja prema tužiocima i sudijama u vezi s procesuiranjem predmeta ratnih zločina i organizovanog kriminala.

Ešdaun je kazao da je vladavina prava osnovna stvar za BiH i zaključio da su Sud BiH i Agencija za istrage i zaštitu (SIPA) dva najosnovnija stuba na kojima ona počiva.

Narodna skupština RS je na sjednici održanoj 2.12.2004. zaključila da u budućoj strukturi policijskih snaga mora da postoji MUP RS, direktor policije i policijska struktura koje bi bile finansirane iz budžeta i funkcionalisali po Ustavu RS.

Narodna skupština izražava puno opredjeljenje i podršku reformi policije u BiH kao važnom segmentu na njenom putu prema evropskim integracijama, ali samo u okviru Ustava BiH.

Pedi Ešdaun je nakon održanog sastanka Upravnog odbora Vijeća za implementaciju mira u BiH (3.12.2004) rekao da policija u BiH mora imati kompetencije na državnom nivou, biti funkcionalna i prelaziti entitetske granice.

Politički direktori Vijeća za implementaciju mira u BiH su upozorili vlasti Republike Srpske da, ukoliko budu opstruisali hapšenje optuženih za ratne zločine, mogu očekivati oštре mjere.

OHR je je povodom odluke Narodne skupštine Republike Srpske o reformi policije u BiH saopštilo da je rad Komisije za reformu policije nezavisan i da Parlament Republike Srpske ne može da utiče na njen rad. Komisija će do sredine decembra završiti rad i dati preporuke za reformu policije.

PRINCIPI

Principi policijske reforme, koji su i uslovi Evropske unije, jesu:

1. državna ovlaštenja za sva budžetska i zakonodavna policijska pitanja
2. funkcionalne oblasti policijskih nadležnosti i
3. nemiješanje politike u operativne aktivnosti policije.

SMJENA

Kancelarija visokog predstavnika smijenila je iz Komisije za reformu policije Ranka Karapetrovića, uz obrazloženje da ne ispunjava pravne uslove da bude član Komisije, jer više nije načelnik opštine.

Karapetrović kaže da je iznenađen odlukom OHR-a da ga smijeni i kaže „tačno je da u Odluci o imenovanju stoji da sam imenovan kao načelnik opštine Laktaši, ali je čudno zbog čega novi načelnik opštine Milovan Topolović nije imenovan umjesto mene“.

KOMISIJA

Komisija za reformu policije u BiH nije postigla saglasnost oko nekoliko važnih pitanja, te nije isključena mogućnost da

visoki predstavnik za BiH nametne jedinstvenu strukturu BiH, saopšteno je 13.12.2004. iz Komisije, koja je počela svoje decembarsko zasjedanje, na kraju koga treba da izađe s svojim konačnim prijedlogom.

Komesar Policijske misije EU u BiH Kevin Karti, koji učestvuje u radu Komisije, rekao je „da BiH treba policijska struktura koja će služiti građanima i koja će omogućiti dobru policijsku uslugu njima, a ne političarima. To mora biti struktura koja u obzir uzima pitanja građana i omogućava da žive bezbjedno i bez straha“, istakao je Karti.

Predsjednik RS Dragan Čavić je poručio „reforma da, ali ukidanje MUP-a RS ne. Neprihvatanjem stavova RS neko namjerno želi neuspjeh reforme policije, kako bi se krivica opet prebacila na institucije Republike Srpske“, poručio je Čavić.

Predsjednik Izvršnog odbora SNSD-a Nebojša Radmanović jerekao, „dabi ukidanje entitetskih MUP-ova predstavljalopromjenu Ustava BiH za koju poslanici SNSD-a neće dati saglasnost. Ustav BiH se ne može mijenjati pritiscima već dogovorom tri naroda, stav je SNSD-a“.

Direktor Komunikacija OHR-a Irena Guzelova je rekla, dan uoči objavljivanja konačnog prijedloga Komisije za reformu policije 14.12.2004, da Republika Srpska nastavlja sa opstrukcijom saradnje s Haškim tribunalom i da će dan nakon objavljivanja prijedloga Komisije Ešdaun izaći sa mjerama prema RS.

PRIJEDLOG KOMISIJE

Komisija za reformu policije kojom je predsjedavao Vilfred Martens je 15. decembra završila prijedlog reforme policije po kojem bi u BiH bila formirana jedinstvena policijska struktura, sačinjena od više policijskih oblasti, a na čelu svake od ove oblasti biće direktor ili komesar.

Lokalne policijske oblasti će se sastojati od grupa postojećih opština, a tehnički policijski kriteriji odrediće geografsku veličinu, oblik i lokaciju ovih oblasti. Postojeće političke granice između entiteta i kantona nemaju direktnog značaja za formiranje lokalnih policijskih ovlasti.

Jedinstvena policija BiH će biti finansirana s državnog nivoa i organizovana po regionalnom principu.

Ovaj prijedlog podrazumijeva ukidanje entitetskih i kantonalnih MUP-ova.

Prenos nadležnosti za finansiranje i donošenje zakona prenosi se na Ministarstvo sigurnosti BiH što u stvari znači gašenje entitetskih i kantonalnih MUP-ova. U budućnosti u BiH policija će biti potpuno depolitizovana, jer će država osiguravati sredstva za njen rad, a direktori regionalnih policijskih centara će biti potpuno nezavisni u svom radu.

Komisija se nije usaglasila o broju regija i zato će tri prijedloga od pet, deset i 11 policijskih zona biti dostavljen visokom predstavniku za BiH, koji će izabrati jedno od ponuđenih rješenja.

Ministarstvo sigurnosti će biti svojevrsni „kišobran“, koje će imati nadležnosti u donošenju zakona i osiguravanju finansijskih sredstava za policiju, Obavještajno-sigurnosnu agenciju (OSA), Agenciju za istrage i zaštitu (SIPA) i Državnu graničnu službu.

Predviđen je i direktor policije BiH koji će osiguravati da svi lokalni direktori sarađuju i razmjenjuju informacije. Agencija za policijsku upravu na nivou BiH će s jednog mjesta pružati osnovnu podršku policijskim službama, a Ministarstvo sigurnosti BiH će provoditi jedinstveni sistem obuke. Agencija za policijsku upravu će vršiti nabavku robe i usluga. Predviđeno je i formiranje Agencije za forenziku BiH.

Pedi Ešdaun je izjavio „da s obzirom na to da se radi o jednom od 16 zadataka iz Studije izvodljivosti, odluka se ne može

Milan Ljepojević

nametati. Nemoguće je nametnuti ishod rada policije. EU je rekla da svih 16 zadataka iz Studije izvodljivosti mora sprovesti vlast a ne visoki predstavnik. Rezultat rada reforme policije nije stvar nametanja, nego dogovora. Ukoliko ja budem nametao odluku – pašće i Studija izvodljivosti”, rekao je Ešdaun i dodao da bi takav ishod stavio Republiku Srpsku još jednom u položaj faktora koji blokira put BiH u EU.

 Konačni izvještaj o radu
Komisije za restrukturiranje policije Bosne i Hercegovine

**Konačni izvještaj o radu
Komisije za restrukturiranje policije
Bosne i Hercegovine**

Decembar 2004

Police Restructuring Commission
Emrika Bluma 8, 71 000 Sarajevo
Bosnia and Herzegovina

/radni prevod/

31. decembar 2004. godine

Njegova ekselencija Paddy Ashdown
Visoki predstavnik
Ured Visokog predstavnika za Bosnu i Hercegovinu

Njegova ekselencija Adnan Terzić
Premijer
Vijeće ministara Bosne i Hercegovine

Poštovana gospodo,

U skladu sa članovima 1 i 9 Odluke Visokog predstavnika (Službeni list Bosne i Hercegovine 36/04) objavljene 5. jula 2004. godine, zadovoljstvo mi je da vam dostavim Konačni izvještaj o radu Komisije za restrukturiranje policije Bosne i Hercegovine u daljnjem tekstu Konačni izvještaj.

Konačni izvještaj daje sveobuhvatan pregled rada Komisije za restrukturiranje policije (PRC) tokom njenog kratkog mandata, uključujući rezultate plenarnih sastanaka PRC-a. Izvještaj sadrži dodatke o dnevnom redu sastanaka i zaključke koji sažimaju ključne tačke rasprava i zajedno služe kao zvanični zapis o sjednicama.

Na prvom sastanku u julu 2004. godine, PRC je usvojio radnu metodologiju zasnovanu na načelu konsenzusa. Prema toj metodologiji utvrđeno je da neće biti glasanja o tačkama rasprave u okviru PRC-a, dok sam ja kao predsedavajući zadržao pravo da odlučujem kada je PRC postigao prihvatljiv nivo konsenzusa o nekom pitanju.

Što je još važnije, radna metodologija precizira da PRC uvažava zakonodavne institucije-vlade i parlamente kao organe primjerene za donošenje odluka u provedbi prepukra o restrukturiranju policije i da se neće miješati u njihov rad.

Takoder, Konačni izvještaj predlaže Predsedavajućem Vijeća ministara i Visokom predstavniku prepukre za uspostavu "jedinstvene strukture policije pod sveukupnim političkim nadzorom ministra ili ministarstava u okviru Vijeća ministara".

Preporučena jedinstvena struktura je u skladu sa 12 smjernica o restrukturiranju policije, navedenim u članu 2 Odluke, uključujući policijsku službu koja je, između ostalog, efikasna i djelotovna, finansijski održiva, i koja odražava etnički sastav Bosne i Hercegovine, te je zaštićena od nepropisnog političkog mješanja, kao i da je odgovorna pred zakonom i zajednicom.

Police Restructuring Commission
Emerica Bluma 8, 71 000 Sarajevo
Bosnia and Herzegovina

ISTINA

Članovi Komisije za reformu policije Dragan Mektić i Dragomir Stupar tvrde 16. decembra 2004. godine da nijedan od šest predstavnika RS u Komisiji nije dao glas za ukidanje MUP-a RS. Svi su zastupali zaključke Narodne skupštine RS koji se mogu svesti na sljedeće: reforma – da, ukidanje MUP-a RS – ne.

Martenovo viđenje reforme policijskih snaga u BiH, koje je predstavio u „Privremenom kratkom pregledu“ nije ništa drugo do zbir onoga što su zagovarali on i predstavnici FBiH, Bošnjaci i Hrvati. S Martensovim prijedlogom nije se u potpunosti složio ni prvi čovjek PM EU Kevin Karti, saznaje se nezvanično.

Martens je sve prijedloge iz Republike Srpske odbacio, objašnjavajući to stavom da ga političke primjedbe ne interesuju.

VEĆ VIĐENO

Kada se analizira početak reforme policije, odnosno donošenja odluke Savjeta ministara, Adnana Terzića i Pedija Ešdauna, koji to sve pozdravlja i kaže jednostavnim riječima: „Ja za sve već imam rješenje, na Terziću je da samo obezbijedi da se to sproveđe u Parlamentu“. Sam Terzić, navodno donoseći odluku da otpočne reformu, tvrdi da reforma policije nije uslov Evropske unije, već da je to zbog građana kojima treba dobra i profesionalna policija evropskog tipa radi pojačane sigurnosti.

Osnovna stvar kojoj se uči dobar „domaćin“ a kamoli dobar i odgovoran političar a pogotovo premijer BiH ili visoki predstavnik međunarodne zajednice je da zna šta je kontinuitet i da sam sebe ne demantuje, da ne bude kontradiktoran. Iole površna analiza pokazuje da Terzić tvrdi 20. maja 2004. godine da reforma policije nije uslov za evropske integracije, da bi poslije sve vrijeme govorio da je bez te reforme nemoguće i „pogledati“ prema Evropi a kamoli joj se početi priključivati.

Ešdaunova retorika pokazuje da čita „scenario“ za reformu policije kao što je već čitao za reformu odbrane, obavještajnih službi i poresku reformu.

Formira se Komisija za reformu na čijem je čelu stranac, postavi se cilj koji glasi prenos nadležnosti sa Republike Srpske na BiH a za svaku eventualnu neposlušnost slijede ucjene i kazne.

To je sasvim logično, jer šta drugo raditi sa onima koji su protiv unitarne BiH i Evropske unije. Sve se radi u ime građana i njihove sigurnosti. Nikada Ešdaun nije pitao građane Republike Srpske ni zajednu od reformi koje je sproveo a sve je radio u ime njih i njihove budućnosti u Evropskoj uniji. Legitimitet i legalitet vlasti koja može donositi odluke u ime građana se dobija jedino na izborima. Ešdaun ni u svojoj državi nije imao tu vrstu legitimitea, jer je pripadao minornoj političkoj opciji a o BiH da se i ne govori.

Ešdaun se zajedno sa svojim Vilfredom Martensom „zaglavio“ na reformi policije zato što to nije bila reforma policije već reforma ustava. Reforma ustava ili promjena ustava se sprovodi po dobro poznatoj ustavnoj proceduri koja u slučaju BiH znači saglasnost sva tri konstitutivna naroda, dakle i Srba.

Druga jako bitna stvar gdje Ešdaun sam sebe „zapetljava“ i demantuje je Studija izvodljivosti. Ne može se nametanjem reforme u Evropsku uniju, ako je već postavljena kao uslov, koji BiH mora sama da ispuni.

Ovdje je suština da niko nije postavio kao uslov ovakvu reformu policije koja treba da ima jedinstvenu policijsku strukturu BiH. Ta i takva reforma policije je Ešdaunov model, jer sam poslije priznaje u svojim memoarima da je tri principa Evropske unije preko kojih je htio da dođe do jedinstvene policije dogovorio sa svojim prijateljem iz Brisela, komesarom Krisom Patenom, kome je te principe poslao iz Sarajeva a ovaj ih iz Brisela poslao kao principe Evropske unije.

Možda najbolje ilustruje ovu reformu ili uopšte situaciju u BiH i metodologiju rada Pedija Ešdauna, šefica komunikacija ili portparol OHR-a koja, dan prije objavljivanja Prijedloga reforme Martenove komisije, izlazi i kaže da će Ešdaun dan poslije toga izaći sa kaznama prema onima koji ne prihvate reformu policije. Ešdaun sam kaže da se ova reforma ne može nametati, jer onda pada Studija izvodljivosti. Međutim, Ešdaun alibi traži u nesaranđnji

Republike Srpske sa Hagom iako je SIPA taj „stub temeljac“, kako je nazvao, već pola godine u funkciji, ona se ne kažnjava, već samo Republika Srpska.

Kada se jednim redom slože sve činjenice, djeluje jako neozbiljno takvo Ešdaunovo ponašanje. Takva prepotentnost, površnost i poniženje su nezabilježeni na ovim prostorima. Ako je tačno, a tačno je, da Evropa počiva na jakim moralnim principima i standardima koji su temelj demokratije, čiji su korijeni antička Grčka, zapitati se koga taj i takav čovjek ovdje predstavlja.

Ne treba na to više trošiti riječi, suvišne su, ali mnogo je primjera koji više priliče nekim laicima i naturšicima a ne visokim međunarodnim autoritetima. Kako drugačije objasniti stav Komisije za reformu policije koji kaže da će zakone od sada donositi novo ministarstvo. Svi znamo da ministarstvo može da radi na izradi zakona koje vlada, u ovom slučaju Savjet ministara, usvaja i šalje u parlamentarnu proceduru i na kraju usvaja. Zato se i zove zakonodavna vlast. Mnogo je primjera tih proizvoljnih i površnih odluka.

REAKCIJE

Prva reakcija na ovakav prijedlog reforme policije i nove Ešdaunove prijetnje i odmazde je bila ostavka tadašnjeg premijera RS Dragana Mikerevića, a samim tim je došlo i do pada Vlade. Republika Srpska je tako 15. decembra 2004. ostala bez reforme policije a 16. decembra bez vlade.

Premijer Dragan Mikerević je rekao da nije spremam da prihvata ultimativne zahtjeve o preuređenju ustavnog poretku Republike Srpske i BiH a predsjednik RS Dragan Čavić je pozvao sve političke faktore iz RS da odgovore konsenzusom, jer više nema vremena.

Ešdaun je u svom stilu nastavio da prijeti, tako da je 18. decembra 2004, odgovarajući na novinarsko pitanje znaće li oštije mjere ukidanje Republike Srpske, odgovorio: „Ništa ne isključujem i sve je moguće. Ali moram reći da ako RS poštuje Dejton, ja ću zaštititi i njene nadležnosti. Mogu garantovati da je najveća opasnost za Republiku Srpsku nepoštivanje Dejtona“.

Komesar Evropske unije za proširenje Oli Ren je 19.12.2004. došao u Sarajevo da „spašava“ Ešdauna. Upotrijebljena je u izjavama nakon zajedničkog sastanka tipična manipulacija, obmana ili zamjena teza. Očigledno je da je Ešdaun kao slon u staklenoj bašti polomio mnogo toga što je Ren morao da „počisti“ da bi Ešdaun mogao dalje.

Ren je nakon sastanka s Ešdaunom rekao da je „glavni cilj BiH početak pregovora, glavni zadatok na tom cilju je saradnja s Tribunalom i to je u rukama građana i političara ove zemlje“.

Ešdaun je rekao da se ne osjeća odgovornim za novonastalu situaciju već da su odgovorni oni koji već devet godina ne uspijevaju uspostaviti saradnju s Tribunalom u Hagu.

Oli Ren je dan nakon odlaska iz Sarajeva 20.12.2004. poručio da BiH ne može početi pregovore o stabilizaciji i pridruživanju bez jedinstvene policije organizovane po regionalnom principu i sa isključivim nadležnostima države i pune saradnje s Haškim tribunalom.

Ešdaun je dobio podršku da može da nastavi započeto, vidjeće se kako.

Predsjednik SNSD-a Milorad Dodik 20.12.2004. kaže da će reforma policije u BiH biti prvi veliki politički neuspjeh Pedija Ešdauna na mjestu visokog predstavnika međunarodne zajednice. „Ako se vratimo izvornim principima Dejtonskog sporazuma, očigledno je da nijedno Ešdaunovo rješenje ne bi bilo moguće da ih vlasti Republike Srpske nisu prihvatile, stoga sam veliki skeptik kada je u pitanju reforma policije u BiH, tim više jer je on svojim

posljednjim potezima kod političara RS stvorio podozrenje“, rekao je Dodik.

Profesor međunarodnog prava na Pravnom fakultetu u Banjaluci i ombudsman BiH Vitomir Popović kaže da „odluke visokog predstavnika nisu podložne ocjeni Ustavnog suda BiH, ni bilo kojeg drugog suda u BiH i Republici Srpskoj, već samo Savjeta za sprovođenje Dejtonskog mirovnog sporazuma. Njegov poziv na osporavanje posljednjih odluka pred Ustavnim sudom BiH je omalovažavanje svih onih kojima je ovaj zahtjev upućen“, kazao je Popović i dodao da čak i pod pretpostavkom da bi se njegove odluke mogle ispitati pred Ustavnim sudom BiH, to ne garantuje da će on poštovati odluke koje Sud doneše. To mu ipak ne daje za pravo da ne poštuje Ustav BiH i sva dokumenta na kojima je on zasnovan, kazao je Popović 21.12.2004.

Direktor Foruma za etničke odnose Srbije Dušan Janjić smatra da su zvaničnici RS „pametno uradili što su nakon mjera visokog predstavnika podnijeli kolektivne ostavke u zajedničkim organima BiH. Zvaničnici Republike Srpske ne bi trebalo da se vraćaju u zajedničke organe dok Ešdaun ne prihvati razumnu politiku. Srpski predstavnici su izbjegli lažni otpor Slobodana Miloševića, ostavljujući Ešdauna u praznom prostoru“, rekao je Janjić 21.12.2004. i dodao da bi Vlada Srbije trebalo da reaguje i pruži podršku odbrani Dejtonskog sporazuma i Srbima iz Republike Srpske.

Potpredsjednik Vijeća naroda u Narodnoj skupštini RS Miroslav Mikeš smatra da se posljednjim odlukama Ešdauna BiH pretvorila u protektorat, „što međunarodna zajednica ne želi da prizna, jer bi u tom slučaju morala da preuzme i obaveze za BiH“, rekao je Mikeš 22.12.2004.

Osnivač inicijative za evropsku stabilnost Gerald Knaus kaže 22.12.2004. „da je posljednjim odlukama, kojima je otvoreno nasrnuo na ustavno uređenje BiH, Pedi Ešdaun konačno ovu

zemlju pretvorio u protektorat. Cijena ovih drakonskih mjera je visoka. Ona je da BiH sve manje i manje izgleda kao normalna evropska država, a sve više kao pravi protektorat u kojem međunarodna zajednica može u bilo kom trenutku i bilo šta dekretom da promijeni”, kaže Knaus.

RUSIJA

Ministarstvo inostranih poslova Ruske Federacije upozorilo je 22.12.2004. godine da pitanje članstva BiH u nekoj međunarodnoj organizaciji ne smije biti povod za eroziju Dejtonskog sporazuma, ocjenjujući da je njegova promjena nedopustiva bez prethodnog konsenzusa o tome unutar BiH.

MIP Rusije, koje je prenijela njihova ambasada u Sarajevu, ocjenjuje da ostavke srpskih zvaničnika u BiH, koji konstruktivno sarađuju sa međunarodnom zajednicom, kao direktnе posljedice mјera visokog predstavnika Pedija Ešdauna protiv Republike Srpske, vode zemlju u krizu koja može prouzrokovati teške posljedice po mirovni proces u cjelini. U takvim okolnostima teško bi se mogla bitno poboljšati saradnja RS kao dijela BiH s Haškim tribunalom.

Rusija je kao garant Dejtonskog sporazuma i kao član Savjeta za njegovo sprovođenje je u više navrata upozoravala Ešdauna da ne preduzima akcije koje vode u narušavanje još veoma krhke ravnoteže u BiH i štete mirovnom procesu u BiH.

Rusija očekuje da će se Ešdaun rukovoditi težnjom da ponovo uspostavi partnerstvo sa predstavnicima svih naroda u BiH, te djelovati sa punom savješću i odgovornosti u skladu sa mandatom koji su mu povjerili Savjet bezbjednosti UN-a i Savjet za sprovođenje Dejtonskog mirovnog sporazuma.

Ruski ambasador u BiH Aleksandar Griščenko je rekao da je razumljiva zabrinutost rukovodstva RS koje u aktuelnim

dešavanjima vidi pokušaj ukidanja MUP-a RS, a koji je institucija određena Dejtonom. S obzirom na to da u Evropi ne postoje jedinstveni standardi za strukturu policijskih snaga, postavlja se pitanje zašto baš ova „varijanta“ mora da se progura.

Visoki predstavnik, kaže Griščenko, ima velika ovlaštenja, ali nema da ukine entitete i upozorava da je izručenje optuženih za ratne zločine u Hag jedini način da se izgradi moderna i prosperitetna evropska BiH.

Rusija, kao što je poznato, nije član NATO-a ni Evropske unije. Ako BiH želi članstvo u tim organizacijama – to je njeno suvereno pravo. Na nama je da odlučimo i kakva nam vojska i policija treba.

FRANCUSKA

„U Francuskom Ministarstvu inostranih poslova postoji izvjesna zabrinutost, da ne kažemo negodovanje zbog britanskih mišićavih metoda koje je upotrijebio Ešdaun u BiH kažnjavajući Republiku Srpsku“, piše pariski „Mond“, 23.12.2004.

„Do sada smo mogli da ulijemo povjerenje Srbima, da garantujemo da međunarodna zajednica ne traži ukidanje RS, da traži samo njihovu saradnju sa Tribunalom. Ovaj put rizikujemo da nam više ne vjeruju“, saopštio je jedan francuski diplomata. Srbi su sada jedini koji brane institucionalni sistem proistekao iz Dejtona, piše „Mond“.

SRBIJA

Mjere visokog predstavnika u BiH Pedija Ešdauna protiv Republike Srpske su u osnovi nedemokratske i protivpravne, ocijenili su 22.12.2004. predsjednik Srbije Boris Tadić, premijer

Vojislav Koštunica i predsjednik Narodne skupštine Srbije Predrag Marković.

Neosnovano je optuživati sadašnje rukovodstvo Republike Srpske da ne sarađuje s Haškim tribunalom, jer su vlasti u Banjaluci učinile veliki napor da se društvo suoči sa zločinima počinjenim u BiH. Apsolutno su neprihvatljive prijetnje visokog predstavnika da će nastaviti sa kažnjavanjem do ukidanja RS. Po aneksu 10, član 2 Dejtonskog sporazuma, kojim se određuje mandat visokog predstavnika, on nema ni ovlaštenja da smjenjuje funkcionere, mada se njime već duže vrijeme obilato koristi, a kamoli da mijenja institucionalni okvir uređen samim Dejtonskim sporazumom.

Visoki predstavnik je pozvan da poštuje Dejtonski sporazum i ustavno uređenje BiH i da ponovo uspostavi normalne odnose saradnje sa rukovodstvom Republike Srpske, navedeno je u zajedničkoj izjavi tri predsjednika.

SINOD

Sveti arhijerejski sinod Srpske pravoslavne crkve sa episkopima iz Republike Srpske i Federacije BiH, povodom posljednjih postupaka Pedija Ešdauna, 23.12.2004. godine je pozvao na poštovanje sloboda i demokratskih prava svih u BiH i upozorio da Srbima opet sude prijeki sudovi.

Umjesto da sa radošćuочекuju Božić, toliko godina poslije nesretnog građanskog rata, opet im se sudi prijekim sudovima i prijeti novim kaznama.

PRAVNICI

Udruženje pravnika RS pozvalo je Pedija Ešdauna da se ponaša kao ustavotvorac i zakonodavac i da se vrati u granice

svojih ovlaštenja. Republika Srpska je dio BiH i njen ustavnopravni status i dejtonska rješenja moraju da budu u potpunosti zadržana i očuvana. Ustavne promjene nisu moguće bez pune ravnopravnosti i saglasnosti RS i FBiH i tri konstitutivna naroda. Mora se zaustaviti dalji proces neustavnog prenošenja nadležnosti na zajedničke organe BiH i ukidanje organa Srpske, jedinstven je stav Udruženja pravnika RS.

DOGOVOR

Predsjednik Srbije Boris Tadić i visoki predstavnik Pedi Ešdaun, postigli su na sastanku u Beogradu, 5.1.2005. godine, saglasnost o neprihvatljivosti izmjena Dejtonskog sporazuma i ustavnog uređenja BiH, bez saglasnosti sva tri konstitutivna naroda. Zajednički je zaključeno da pitanje saradnje sa Tribunalom usporava evropsku perspektivu zemalja cijelog regiona te da je u tom smislu neophodna intenzivna konkretna saradnja kako bi se taj problem što prije riješio.

Pedi Ešdaun je 10. januara 2005. najavio da će do kraja januara odlučiti koji će od tri prijedloga Komisije za reformu policije u BiH prihvati. Ni jedan od njih ne negira postojanje entitetskih ministarstava unutrašnjih poslova, ali da EU očekuje kontrolu policijskih snaga na nivou BiH. „Tokom februara i marta organizovaćemo javne debate u parlamentima, jer građanima želimo objasniti zbog čega je neophodna reforma policije. Očekujem postizanje dogovora o reformi policije do proljeća kojim se ne dovodi u pitanje opstanak MUP-a RS“.

Predsjednik Komisije za reformu policije Vilfred Martens predao je 14.1.2005. predsjedavajućem Savjeta ministara BiH Adnanu Terziću i Pediju Ešdaunu svoj konačni Izvještaj o radu Komisije, koji sadrži koncept za uspostavljanje jedinstvene policijske strukture u BiH.

Martens je rekao da su političke prepreke spriječile potpuno usvajanje Izvještaja unutar Komisije, jer su predstavnici Republike Srpske u Komisiji dobili mandat od Narodne skupštine RS i to je predstavljalo problem.

Pedi Ešdaun je rekao da u Izvještaju nema ništa što zahtijeva ukidanje entitetskih ministarstava unutrašnjih poslova ali predviđa isključivu nadležnost BiH za budžet i zakone o policiji. To ne isključuje operativnu kontrolu policije na lokalnom nivou. „Entitetski MUP-ovi imaju mnoge poslove i ukoliko bude potrebe oni će ostati, o čemu će odlučivati vlasti BiH“, kaže Ešdaun.

OSUDA

Postupci i drakonske mjere Pedija Ešdauna osuđeni su od gotovo svih u Republici Srpskoj, Srbiji, Rusiji pa ček djelimično i u Francuskoj. Jednostavno rečeno, nema promjene ustava kroz tzv. reformu policije bez saglasnosti tri konstitutivna naroda odnosno po zato predviđenoj ustavnoj proceduri.

Jedinstveni zaključak svih relevantnih faktora od Republike Srpske do Rusije je da je saradnja sa Haškim tribunalom neminovnost i da nema alternativu. Činjenica je takođe da nije Republika Srpska sama odgovorna za hapšenje optuženih za ratne zločine i da joj je na tom putu neophodna regionalna podrška, prvenstveno Srbije ali i Agencije za istrage i zaštitu koja je formirana s ciljem da hapsi optužene za ratne zločine.

Bez odgovora ali i bez posebnog insistiranja na odgovoru ostaje model reforme policije koji je Ešdaun nazvao „evropski“ kojim se uspostavlja jedinstvena policija BIH. Jedinstvenog evropskog modela kao ni evropskih principa nema. Ešdaun čak kaže da je bio primoran da postavi kao cilj takav model policije ali ne kaže od koga.

Neuspjeh svih pregovora u radu Komisije za reformu policije pa i posljednjeg decembarskog je pokušan predstaviti kao uspješan, iako je očigledno da saglasnosti nije bilo, „osim one koju su postigli Ešdaun, Martens i Terzić“. Uočljivo je da članovi Komisije iz Republike Srpske ne demantuju da su protiv ponuđenih prijedloga, osim Ranka Karapetrovića, koji je valjda zato i smijenjen. Martens svaki put nakon sastanaka pokušava prijedloge Komisije predstaviti kao zajedničke a srpski članovi šute pravdajući se da samo Martens ima pravo da istupa u javnosti.

Niko nema pravo da šuti ako je svjedok grubog kršenja ustava. Pitanje je šta se u stvari krije iza neustavnih pokušaja. Kako u Evropsku uniju, zajednicu prava i pravičnosti uz gruba, brutalna nametanja rješenja i bezobzirno ponižavanje kao što je ignorisanje zaključaka Narodne skupštine RS.

Ešdaun, očigledno upozoren od Olija Rena, Srbije, Rusije i mnogih strukovnih i nevladinih udruženja, shvata da je ukidanje Ministarstva unutrašnjih poslova kršenje Ustava. MUP RS je „dejtonski proizvod“ i zato u novoj 2005. godini mijenja taktku i najavljuje reformu policije ali uz jedinstvenu policijsku strukturu BiH (to traži Evropa), ali sada uz opstanak entitetskih ministarstava unutrašnjih poslova. On i dalje „brine“ o građanima i smatra da im treba objasniti šta je reforma policije kroz parlamentarnu debatu. Valjda je to debata sa poslanicima, jer su poslanici u parlamentu a ne građani.

Očigledno da je u novoj godini krenuo novi scenario koji Ešdaun čita a u kome fale mnoge „kopče“. Zapitati se da li je Ešdaun svjestan tih nelogičnosti ili smatra da su građani Republike Srpske na tom nivou da te „rupe“ neće ni primijetiti. Ešdaunov novi cilj je bio nadležnosti MUP-a RS prenijeti na nivo BiH a Ministarstvo bez nadležnosti kao praznu ljuštu ostaviti Republici Srpskoj. „Kada ga već toliko volite i želite, evo vam ga prazno ništa i dobro ga čuvajte“.

Da li je ovo pozorište, igraonica za djecu ili nešto drugo?

MAPA

Pedi Ešdaun je 31. januara 2005. odabrao Mapu sa 10 policijskih regija: Bihać, Banjaluka, Doboј, Tuzla, Livno, Travnik, Zenica, Mostar, Foča i Sarajevo. Ova mapa omogućava uspostavljanje komparativnih policijskih područja koja presijecaju međuentitetske linije, skraćuju lanac komandovanja i pružaju šansu policajcima da u vrlo kratkom vremenu mogu doći na

Podela policijskih snaga u BiH po regijama

Ešdaun odabrao mapu

Predložene regije su:
Bihać, Banjaluka,
Doboј, Tuzla,
Livno, Travnik,
Zenica, Mostar,
Foča i Sarajevo

Uvod
Ešdaun je predstavio novu mapu policijskih snaga u BiH, a koju je u sastavu ministarstva spoljnih poslova predložio na referendum o političkoj reformi policijskih snaga. Preko 200000 osoba učestvovale su u referendumu. Podela BiH na 10 regija je spretna i omogućava postizanje visokih policijskih standarda, ali i brza reakcija na problematiku. Nije je potrebno prelaziti granice za predozivanje.

Geografska raznolikost BiH
BiH je geografski raznolik teritorij, čiji oblik i raspored mesta i naselja ne omogućuju jedinstvenu podelu na 10 regija. Međutim, Ešdaun je odabran po kriteriju "čim je manje, tko je veći".

Regije i njihovi karakteri
Regije su definisane na temelju različitih karakteristika: policijskih područja, životne stvarnosti, političke i kulturne tradicije. Nekoliko regija je obuhvatilo više policijskih područja - npr. Travnik, kojemu je podeljeno 10 policijskih područja.

Organizacija i struktura
Organizacija policijskih snaga u BiH je decentralizovana na 10 regija. Svaki regija je organizovana u centralnu upravu i lokalne policijske jedinice. U centralnoj upravi rade specijalisti za finansije, administraciju i tehnologiju.

Prednosti podeljevanja na 10 regija
Podela na 10 regija omogućuje: 1) brže reakcije na problematiku; 2) bolju koordinaciju među policijskim jedinicama; 3) bolju adaptaciju na lokalne specifičnosti; 4) bolju organizaciju i upravljanje.

Osim u podeljenim regijama
Ešdaun je takođe predložio 29 specijalnih jedinica za preduzeće i privatne vlasnike.

Osoblje MUP-a u svim 10 policijskim regijama

Promene već plate

mjesto intervencije. S ovim će BiH dobiti efikasniju policiju za borbu protiv kriminala, smatra Ešdaun ali i šef PM EU Kevin Kartni i šef Komisije EU u BiH Majkl Hemfris.

Iovaj putje ponovio da „svima mora biti jasno da nadležnost za policiju mora biti na nivou BiH“. Da li će to biti u nadležnosti sadašnjeg Ministarstva bezbjednosti ili će se to zvati MUP BiH, on se u to neće mijesati i ostavlja da o tome odluče aktuelne vlasti. Vokabular dobro poznat.

Kada se samo površno pogleda šta je Ešdaun rekao, ne može se nego zapitati da li je svjestan šta je rekao ili da misli da su građani i institucije Republike Srpske na tom nivou da sve to prihvate „zdravo za gotovo“. U oba slučaja je i neozbiljno i ponižavajuće. Za tako ozbiljnu stvar kao što je reforma ustava imati takav laički pristup jednom entitetu od strane međunarodne zajednice? Je li ovo put do boljeg i sretnijeg života svih građana, što je zadatak svake države, kako nas uče antički filozofi?

ANTIDEJTTONSKI

Predsjednik Republike Srpske Dragan Čavić rekao je da predloženi model organizovanja policijskih snaga nije prihvatljiv, jer bi doveo do prelaska linije razgraničenja između Republike Srpske i FBiH, koja je ujedno linija podjele administrativno-teritorijalnih nadležnosti između njih.

Profesor Petar Kunić kaže da je model policije koji predlaže Ešdaun neprihvatljiv za RS, jer je u suprotnosti sa osnovnim principima Dejtonskog mirovnog sporazuma. On je u potpunosti suprotan sa njegovim Aneksom šest o administrativno-teritorijalnoj podjeli BiH, odnosno liniji razgraničenja između Republike Srpske i Federacije BiH. Ta linija je i linija koja određuje teritorijalnu nadležnost republičkih i teritorijalnih organa.

Premijer Dragan Mikerević, čiju je ostavku usvojila Narodna skupština RS, kaže da je za Republiku Srpsku prihvatljiva samo ona policijska struktura koja će pratiti administrativne granice i organizaciju okružnih tužilaštava i sudova.

Predsjednik Helsinškog odbora RS Branko Todorović, kaže da ne zna šta će se promijeniti u Bijeljini u kojoj živi ako se centar policije preseli u Tuzlu i dodao da mu je nejasno zašto se neke političke poruke moraju na ovakav način saopštavati. Odluka Ešdauna nema veze ni sa demokratijom ni sa ljudskim pravima, rekao je Todorović.

Bivši sudija Vrhovnog suda RS Marko Arsović kaže da je Pedi Ešdaun uzeo vlast u svoje ruke i ne pušta je. „Više puta sam ga upozoravao da se njegove odredbe kose sa ustavnim odredbama, ali od toga nije bilo vajde. S druge strane, na njegove odluke nemate kome da se žalite. Ešdaun sluša samo sebe a ne pravne akte“, kaže Arsović.

ŠARGAREPA

Predsjedavajući Savjeta ministara Adnan Terzić rekao je 9. februara 2005. u Briselu da Evropska komisija očekuje da BiH na bazi izvještaja Vilfreda Martensa usaglasi izgled i strukturu jedinstvene policije i počne provoditi dogovorenou.

Predsjednik Evropske komisije Žoze Manuel Baroso rekao je da s posebnom pažnjom gleda na reformu policije u BiH koja je jedan od potrebnih koraka za dalje približavanje Evropskoj uniji. Imamo izvještaj predsjednika Komisije za reformu policije Vilfreda Martensa i vjerujemo da je ovaj izvještaj dobra osnova za dalji rad na reformi policije. Ova, kao i druge reforme koje vlasti BiH provode, izuzetno je važna. „Vjerujemo i očekujemo dalji rad na jačanju državnih institucija uključujući i policiju“, rekao je Baroso i dodao da vjeruje da bi pregovori BIH i Evropske unije o

potpisivanju ugovora o stabilizaciji i pridruživanju mogli početi u maju ove godine. „Očekujemo ubrzanje započetih reformi, posebno reforme policije, jačanje državnih institucija kao i unapređenje saradnje s Haškim tribunalom“.

BRUTALNOST

Doktor Miroslav Mikeš smatra da Ešdaunov prijedlog reforme policije vodi ka izmjenama ustavnog uređenja i to je, pored zbrke koju bi izazvao u pogledu teritorijalne nadležnosti pravosudnih i policijskih organa, najveći kamen spoticanja, i dodaje da, ako bi prošao Ešdaunov prijedlog, Republika Srpska bi ostala bez ikakvih elemenata suvereniteta. Ako na jesen bude ukinuto Ministarstvo odbrane, a Ministarstvo unutrašnjih poslova ostane ali bez ikakvih nadležnosti, šta nam onda ostaje od republičkih organa vlasti, pita se Mikeš.

„Reforma policije je samo jedna karika kojom se Republika Srpska veže u unitarni čvor. Nametanje ovog rješenja, reforme policije koji zagovara Ešdaun, teško je ostvarivo u praksi i imalo bi mnogo lošiji učinak na terenu od sadašnjeg“, tvrdi Mikeš, 10.02.2005. godine.

USLOVI

Pedi Ešdaun rekao je u Doboju da puna saradnja s Haškim tribunalom i reforma policije otvaraju vrata Evropske unije.

Evropski komesar za proširenje Oli Ren, u pismu upućenom predsjedavajućem Savjeta ministara BiH Adnanu Terziću, 22.2.2005, ističe da je reforma policije na bazi Martensovog plana uslov bez kojega nema početka pregovora o Ugovoru o stabilizaciji i pridruživanju EU.

Američki državni sekretar za Balkan Mark Grosman, rekao je da je veoma konzervativan kada je u pitanju Dejtonski sporazum i smatra da se ovog sporazuma treba pridržavati dok ne budemo posve sigurni u uspješnu budućnost BiH. „Jednog dana kada BiH bude dio Partnerstva za mir, dio Evropske unije, dio NATO saveza, onda treba razmotriti neki novi balans u odnosu na Dejtonski ugovor. Za sada mislim da se treba držati Dejtonskog sporazuma“.

„Dejtonski sporazum je dovoljno fleksibilan i sa njim se može naprijed. Jednostavno, mislim da je Sporazum jedan od velikih postignuća SAD-a i Evropske unije u saradnji s NATO-om. Zato ne bih rado išao na promjenu, sve dok se svi u BiH ne budu osjećali potpuno povezanim i spremnim za evroatlantske institucije“, kaže 25.2.2005. Mark Grosman.

Pedi Ešdaun je nakon razgovora s predstavnicima političkih stranaka koje su zastupljene u Narodnoj skupštini RS rekao da u Republici Srpskoj postoji ogromno nerazumijevanje prema predloženom konceptu reforme policije. On je ponovio da EU insistira na državnoj kontroli policijskih snaga, efikasnoj organizaciji lokalnih regija i ukidanju političke kontrole policijskih snaga. Ako uspijemo u tome, BiH će imati budućnost, ako ne uspijemo BiH će biti crna rupa Evrope, rekao je Ešdaun 8. marta 2005. u Banjaluci.

„Potrebna je promjena Ustava Republike Srpske, Federacije BiH i kantona, da bi došlo do reforme policije, jer nadležnosti u toj oblasti treba da se prenesu sa Srpske, Federacije BiH i kantona na nivo BiH. Reforma policije ne može biti obavljena uz postojanje sadašnjih ustava“, rekao je Ešdaun i dodao da on reformu policije neće nametati i da je to zadatak demokratski izabralih organa.

U Sarajevu je 8.3.2005. godine otvoreno Vijeće za ratne zločine BiH i Posebni odjel za ratne zločine pri Tužilaštvu BiH.

„Sve je spremno, i odjel i ljudi i, što se tiče nas, procesuiranja mogu početi“, kazao je šef Posebnog odjela za ratne zločine Tužilaštva BiH Vaso Marinković i dodao da ne zna kada će iz Haga u BiH biti prebačeni prvi predmeti ratnih zločina.

USTAV

Na okruglom stolu koji je 28. marta 2005. godine u Banjaluci o policijskoj reformi organizovao SNSD, zaključeno je da je reforma policije neophodna ali da ponuđeni model nije najbolje rješenje.

Lider SNSD-a Milorad Dodik je rekao da ponuđeni model nije najbolje rješenje, jer pokreće pitanje ustavne reforme, a to je teško političko pitanje u BiH. „Ustav se ne može olako mijenjati i potrebno je mnogo javnih rasprava na tu temu kako bi se to

ОКРУГЛИ СТО О РЕФОРМИ ПОЛИЦИЈЕ

УСТАВ СВЕМУ МЈЕРА

Ако реформа значи укidanje Министарства унутраšnjih послова, грађани Српске је најčešće прихватити, каже Мирослав Додик. Тешко су у Федерацији, узпорава Дарко Матићевић

БАША ДОДИК: У БиХ један од најvećih подржача ствара, који је у неким случајима и подржавао реформе.

Сада је око свих услова да се поновно подржи ствара, који је у неким случајима и подржавао реформе.

„Потrebna ječa je bio mjerljiv, да покreće поглавно тешко реформu, а не чакашко изnenadljivo, али у свом послаништву, у којем је изразио своју подршку реформi, је показао да се не довољa сада да се дозволи тако да се изврши „поклоњење“ спорazumom око којег су се договориле Владе. – Јако.“

Сада је да „довољи да се купи подршка и да се почne са реформama.“

ПОЗIVNIČI

Позив на ускrsni okrugli stol o reformati u ugradnji novog modela u srednjim i visokim vlastima, 28. marta u Hotelu Europa, улица Kralja Petra I 10, u 16 часова.

Мјесец касније, 26. aprila, већином у новом modelu, u razlogu наконог поднешења краја краја.

Скуп у Европији Рурија Јовановића одржан је

Министар унутраšnjih послова Републике Српске, Дарко Матићевић, током смртne прве године постоења БиХ, подржавајући усвојену и врло жарко дебату о којој је водио први и једини Саветник министra Мирко Ђорђевић.

Приједлог је представио

Министар унутраšnjih послова Републике Српске за реформu Мјесеци пре смртne прве године постоења БиХ, подржавајући усвојену и врло жарко дебату о којој је водио први и једини Саветник министra Мирко Ђорђевић.

– Нароочијујући да је у територији поседује велика индустријска делатност, која се у БиХ тражи – централизација.

– Нароочијујући да је

Министар, који је Саветник министra за који је предложен пост, подржавајући усвојену и врло жарко дебату о којој је водио први и једини Саветник министra Мирко Ђорђевић.

Шеф београдског Камерарија, макар предложених Грећији, дајући предлоговима (Влада и Саветник министra реформu) да се усвоји, још да се усвоји и да се усвоји.

– Т процес реформе је макар да претпостави да траје првака, да насилствено ће бити извршио, будући да именује БиХ, да ће претпоставити да реформе су усвојене, да је име реформе даје највећа утицајна рука Саветник министra, који је, у складу са тим предлогом, био доје дистанција и реформи поистовије – склоп ДС.

Он је звани да на тај начин претпостави да Европске земље биће подржане и подржаване у БиХ, који је ускрсни и подржавајући реформе, јако је речео да је то – заједничко. Када је ускрс-БиХ први пут усвојен, је у складу са тој реформи уважајући Европске земље у БиХ.

© МАЛАВУЋ

dogodilo“, kaže Dodik i dodaje da je javnost ta koja mora odlučiti o promjenama Ustava.

„Mislimo da jesu svaki građanin RS za reformu policije, ukoliko bi to značilo njen bolji rad, efikasniju borbu protiv kriminala i bolji materijalni status policijaca. Ukoliko to, međutim, znači ukidanje Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske, onda ni jedan građanin ne bi prihvatio takvu reformu“, kazao je Dodik.

Poziv za ovaj skup je bio upućen visokom predstavniku Pediju Ešdaunu, šefu Evropske komisije u BiH Majklu Hemfrisu i predsjedniku Komisije za reformu policije u BiH Vilfredu Martensu. Međutim, niko od pozvanih nije se pojavio na skupu, a razlog njihovog nedolaska nije poznat.

REPRIZA

Ešdaun ne odustaje. Prvoga aprila 2005. godine izjavljuje da će reforma policije u BiH, ako se izručivanje haških bjegunaca nastavi sadašnjim tempom, ostati jedini neispunjeni uslov za početak pregovora BiH s Evropskom unijom.

Oli Ren u pismu Adnanu Terziću 6.4.2005. kaže da Parlament BiH i entitetski parlamenti moraju prije sastanka Konsultativne radne grupe EU u maju postići dogovor o reformi policije ako žele preporuku za početak pregovora.

Istog dana u Londonu Pedi Ešdaun, nakon sastanka sa ministrom inostranih poslova Velike Britanije Džekom Stro-uom, kaže da će u godini u kojoj se obilježava deset godina od potpisivanja Dejtonskog mirovnog sporazuma i deset godina od stradanja u Srebrenici izvršiti dodatni pritisak za izručenje Radovana Karadžića i Ratka Mladića Hagu. Ešdaun je pozdravio odlazak sedam optuženika za Hag, ističući da je to korak naprijed koji mora rezultovati izručenjem svih koje je Haški tribunal optužio za zločin.

Upravni odbor Savjeta za implementaciju mira je u Briselu 7.4.2005. godine zaključio da BiH ne može početi pregovore s Evropskom unijom dok se ne usaglasi model reforme policije u skladu s tri principa koje je utvrdila EU. Ešdaun je i ovaj put kao krivca označio Republiku Srpsku, koja odbija da prihvati nadležnosti države u reformi policije i vjerovatno će biti isključena iz međunarodne zajednice i postati neka vrsta „crne rupe“ na Balkanu.

Istoga dana Pedi Ešdaun zajedno sa visokim predstavnikom EU za bezbjednost i vanjsku politiku Havigerom Solanom pozdravljaju napredak BiH u ispunjavanju Studije izvodljivosti.

VIZIJA

BiH su potrebne promjene u mnogim oblastima: ekonomiji, kulturi, obrazovanju, sigurnosti, uopšte u izgradnji države, rekao je u Sarajevu 7.4.2005. bivši visoki predstavnik Wolfgang Petrič.

„Vjerujem da je neophodna konkretna vizija moderne BiH koja je spremna da pristupi EU. BiH ne može u Evropsku uniju dok je u njoj OHR. Era Dejtona se definitivno bliži svome kraju i počinje period evropskih integracija BiH“, kazao je Petrič kao predsjedavajući Savjetodavnog odbora „Asocijacije BiH 2005“.

Član Međunarodne komisije za Balkan Fransoa Eizbur rekao je u Beogradu 14.4.2005. da će Zapadnom Balkanu biti potrebno petnaestak godina od završetka ratova da pristupi Evropskoj uniji. On je predstavio izvještaj Komisije koja smatra da je 2014. godina objektivan datum s obzirom na to da je dosadašnja praksa pokazala da je zemljama u prosjeku potrebno 15 godina za okončanje procesa pridruživanja, ali i simboličan, pošto se tada navršava sto godina od početka Prvoga svjetskoga rata.

Međunarodna komisija za Balkan je predstavila izvještaj „Balkan u evropskoj budućnosti“ u kome se naglašava da je status

kvo na Balkanu neodrživ, te stoga poziva Evropsku uniju da ubrza proces pridruživanja za sve zemlje regiona. Za balkanske zemlje, ulazak u EU je ulazak u evropsku budućnost i odvajanje od prošlosti i ratova, smatra Komisija.

Međunarodna komisija upozorava da san o ulasku u EU zadržavanjem sadašnjeg stanja nikad neće biti ostvaren, a kao primjer neodrživosti statusa kvo naveli su da nema smisla da u ime BiH sa Evropskom unijom pregovara visoki predstavnik, čija uloga i ovlaštenja treba da budu promijenjeni. Sve zemlje, ukoliko žele približavanje, moraju jačati sopstvene institucije, zajednički ekonomski prostor i zonu slobodne trgovine, demokratizaciju i proreformske snage, te obezbijediti poštivanje manjinskih prava, stavovi su Međunarodne komisije za Balkan.

Poslanici Evropskog parlamenta u Strazburu usvojili su 14.4.2005. Rezoluciju o stanju regionalne integracije Zapadnog Balkana, u kojoj se ističe neophodnost revizije Dejtonskog mirovnog sporazuma. Evropski parlament konstatuje da deset godina nakon potpisivanja sporazuma osnovna politička pitanja još nisu riješena a BiH je duboko podijeljena, dok je njena politička stabilnost krhkta.

Potrebno je da hitno budu pokrenute nove političke inicijative zasnovane na učešću u mirnom suživotu od baze do vrha tri naroda koja žive u BiH. Sadašnji institucionalni okvir koji proizlazi iz Dejtonskog sporazuma onemogućava BiH da normalno funkcioniše i predstavlja prepreku za evropske integracije.

Postojanje entiteta koje liče na države i održavanje njihovog nedefinisanog statusa doprinosi nestabilnosti regiona. Ukoliko Republika Srpska bude u potpunosti sarađivala s Haškim tribunalom, Evropski parlament će dati podršku učešću BiH u NATO programu Partnerstvo za mir.

Evropski parlament je usvojio i amandman u kojem stoji da su nepotrebna pretjerana ovlaštenja visokog predstavnika.

NOVA PRILIKA

Pedi Ešdaun je u svome stilu 21.4.2005. (kao što je i obećao) u Narodnoj skupštini RS „informisao građane o reformi policije“ uz stare fraze „Evropska unija ili izolacija“ i druge, „srceparajuće“ poput „da li će Republika Srpska propustiti istorijsku šansu na posljednjoj velikoj reformi – reformi policije?“.

Ešdaun je rekao da će poštovati svaku odluku Narodne skupštine Republike Srpske ma kakva ona bila. „Ali vas molim da razmislite o mogućim posljedicama“.

Ešdaun je više od sat i po odgovarao na pitanja poslanika.

Poslanik SNSD-a i lider te stanke Milorad Dodik, rekao je da prijedloge Ešdauna za reformu policije ne doživljava kao dobromjerne. Ešdaun se poziva na uvjerljiv stav naroda da se sprovede ova reforma. Ovoj skupštini i vladu je preporučeno – uzmi ili ostavi, bez prava na izbor, upozorio je Ešdauna Dodik.

„Moram vam reći, ma kako vama bilo bolno. Narod u Republici Srpskoj misli isto kao i mladi vojnici na Manjači i u Bileći kada su se zakleli Srpskoj, a ne BiH. To je istina koju vam mnogi neće reći, ali to je jednostavno tako. Uvjeren sam da nije bilo tako snažnog političkog uticaja da vojnici postupe kako su postupili.

Jasno mi je da treba da se odrekнемo policije Republike Srpske i predamo je u nadležnost BiH, stvarajući neke regione. Ne sumnjam da su regioni evropski standardi, ali mi se čini da su smišljeni u Sarajevu, a dostavljeni iz Brisela. Ne vjerujem, međutim, da će nam, ukoliko odbijemo prijedlog reforme policije, biti onemogućen put u Evropu. Biće neki drugi model, pa ćemo za dva mjeseca o njemu raspravljati“, smatra Milorad Dodik.

Poslanik SRS „Dr Vojislav Šešelj“ Milan Lazić, kaže da je ubijedjen da Ešdaun ima cilj kao što ga je svojevremeno imao Stipe Mesić, da kada kreće iz BiH može reći: „Ja sam svoj posao završio“.

Narodna Skupština RS potvrdila je opredjeljenje za reformu sistema bezbjednosti BiH i restrukturisanje policijskih snaga u skladu sa standardima Evropske unije i u okvirima Ustava Republike Srpske i BiH. Od Vlade Republike Srpske Skupština je zatražila da pripremi konačan prijedlog koncepta za reformu policijskih snaga u RS i BiH i predloži ga poslanicima na izjašnjanje.

KRAJ PRVE FAZE

Slobodno se može reći da je Narodna skupština RS svojim zaključcima označila kraj prve faze reforme policije u BiH. Narodni poslanici su se jasno opredijelili zaključkom da su za reformu policije ali u okviru Ustava Republike Srpske i BiH.

Reforma policije je trebalo da bude još jedan uspješan „blic krig“ Pedija Ešdauna ali ovaj put neuspješan. Ovaj put se možemo poslužiti narodnom izrekom koja kaže: „Možeš kako hoćeš, ali ne možeš koliko hoćeš“.

Ešdaun je osokoljen dotadašnjim uspješno sprovedenim tzv. reformama pokušao po istom modelu da sproveđe reformu Ustava pod formom reforme policije. Dobio je jasan odgovor Narodne skupštine – reforma može ali samo u okviru Ustava.

Prvi „vijesnik ili prva lasta istine“ iz rada Komisije za reformu policije došla je od tadašnjeg a poslije smijenjenog člana komisije Ranka Karapetrovića, koji je rekao da Martens zagovara jedinstvenu policiju, koja znači ukidanje Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske. Drugi srpski članovi Komisije se nisu izjašnjavali, pravdajući to odlukom Komisije da samo predsjednik Vilfred Martens može davati informacije. Martens je svaki put naime govorio o jedinstvenom stavu Komisije, kojeg očigledno nije bilo ali se stvarao utisak da ga ima, zbog čutanja srpskih članova.

Druga lasta ili istina o tome šta se sprema u komisiji na relaciji Ešdaun-Martens je došla od Nikole Špirića, koji je pred odlazak Komisije u Brisel rekao da se reformom policije u stvari vrši promjena Ustava kojim se definitivno razvlašćuje Republika Srpska. „Da biste ukinuli MUP, ne morate ići u Brisel”, poručio je tada Špirić.

Nakon toga lider Saveza nezavisnih socijaldemokrata Milorad Dodik je rekao da ova stranka neće prihvati reformu policije koja nije u okviru Ustava Republike Srpske i BiH. Takvu odluku je zatim slijedila i Narodna skupština RS.

Pedi Ešdaun je dosljedno primjenjivao na najgrublji način već oprobani rušilački recept: reforma, volja i interes građana, zakonitost i njihova dosljedna primjena, Sporazum o pridruživanju da bi na kraju, kada to sve nije prošlo, i sam priznao da nema reforme policije bez promjene Ustava i dao rok poslanicima da to urade u roku od mjesec-dva.

Prosto je nemoguće ne baviti se tim čovjekom odnosno onim šta je on pogrešno radio. U kojoj je to zemlji, osim u diktatorskim i „plemenskim“, ustav mogao da se promijeni za tako kratko vrijeme. Promjena ustava je „krupan zalogaj“ koji se i u stabilnim demokratskim državama odvija ne mjesecima već godinama. Kako u ovoj i ovakvoj BiH promijeniti ustav za mjesec dana, to je valjda znao jedino Ešdaun.

Ešdaun je na kraju ove faze, pritisnut činjenicama i mnogim uticajnim relevantnim faktorima, rekao Narodnoj skupštini RS da će prihvati svaku njenu odluku ali da još jednom duboko razmisle o posljedicama. I ovaj put je morao da prijeti.

Republika Srpska prvi put je zaustavila jednu reformu Pedija Ešdauna ali i dijela međunarodne zajednice koja po pravilu uvijek znači manje Republike Srpske. Metod koji je ovaj put dosljedno primijenjen je: strogo poštivanje demokratskih procedura i bezuslovno zalaganje za očuvanje Ustava Republike

Srpske i BiH. Reforma da, ali samo u okviru Ustava. Svaka odluka lidera stranke, Vlade, Komisije pa i tzv. Martensove, mora da dobije svoju potvrdu u Parlamentu.

Pedi Ešdaun, koji je do tada bio nedodirljiv, morao je da sjedi u Parlamentu Republike Srpske i sluša kritike. To mu sigurno nije prijalo ali očigledno nije imao drugog izbora, tako da je morao podnijeti da ga Milan Lazić uporedi sa Stipom Mesićem a Milorad Dodik da mu kaže „da mi u Republici Srpskoj znamo šta gubimo tom reformom i da ovo nije biti ili ne biti za Republiku Srpsku, jer će poslije ovoga prijedloga za dva mjeseca doći neki drugi koji će biti prihvatljiv za Republiku Srpsku“.

DRUGA FAZA - VLAŠIĆKI PREGOVORI

PAHULJICA

Na Vlašiću su od 24. do 27. aprila održani razgovori o reformi policije u BiH. Organizator ovoga skupa je bio Pedi Ešdaun, odnosno međunarodna zajednica, iako se o tome nije glasno govorilo. Pokušavalo se da se, zbog prethodnih loših iskustava, stvori utisak da pregovore vode domaći lideri, kako zbog javnosti tako i zbog njihovog ishoda.

Ovo su istorijski pregovori, rekao je za njih Pedi Ešdaun prije nego što su i počeli.

Koncept o kojem su lideri političkih stranaka raspravljali je tzv. Martensov plan. Ono što nije do tada prošlo ni u samoj Komisiji za reformu policije ni u Narodnoj skupštini Republike, vraćeno je na Vlašiću ponovo „u igru“.

Isti prijedlog nude isti ljudi, iz iste međunarodne zajednice, zajedno s bošnjačko-hrvatskim establišmentom, istim liderima političkih stranaka iz Republike Srpske. Razlika je valjda jedino što je promijenjeno mjesto gdje se to nudi i za to izabran Vlašić.

Sastanku su prisustvovali predsjedavajući Savjeta ministara BiH Adnan Terzić i lideri 11 vodećih političkih stranaka iz BiH –

SDS, SNSD, PDP, DNS, SP RS, SDA, HDZ, Klub centra, SBiH, NHI i SDP, zatim visoki predstavnik Pedi Ešdaun, šef Policijske misije EU Kevin Karti i predsjednik Komisije za reformu policije Vilfred Martens.

Jedina promjena u odnosu na prvu fazu reforme je nova Vlada RS. Naime, zbog reforme policije i metodologije vladanja Pedija Ešdauna i pritisaka koje je vršio raznoraznim odmazdama i kažnjavanjima, pala je Vlada RS, 16. decembra 2004. godine, ostavkom premijera Dragana Mikerevića. Sada je, dakle, na sceni druga Vlada RS koju predvodi Pero Bukejlović, vlada koju čine ministri iz redova SDS-a, SRS-a i SDA. U ovoj vladi prvi put od 2001. godine nije bilo PDP-a ali su joj davali podršku, dakle manjinska vlada.

Druga promjena pred razgovore ili pregovore o reformi policije na Vlašiću je i zvaničan stav OHR-a koji je saopštio da se do dogovora o reformi policije može doći samo dogovorom domaćih političara i da je nametanje nemoguće.

Takođe su naglasili da dogovor treba da sadrži „izjave o neophodnosti reforme policije sa naglaskom da nije u pitanju ustavna promjena, prihvatanja tri principa Evropske komisije i Izvještaja Komisije za reformu policije kao rezultata pregovora, te određivanja roka za provođenje dogovora“.

Reformu policije je možda i bilo moguće nametnuti ali promijeniti Ustav je nemoguće. To je sve vrijeme znao i OHR, i morao je to konačno i javno prihvati. Ovo saopštenje pred početak pregovora ponovo stvara konfuziju, jer kako izvršiti reformu sa tri famozna principa Evropske unije i ispoštovati stavove Martensove komisije a ne mijenjati Ustav. To je prosto nemoguće. Sve to govori o jednom „šarlatanskom“ odnosu prema tako ozbiljnoj stvari kao što je reforma policije i Ustava.

Transparentnosti ili javnosti rada u ovom slučaju kao i iskrenih namjera sigurno nema. „Kako se sije tako se i žanje“.

Rezultati rada će uostalom dati najbolji odgovor s obzirom na takav početak i pristup koji je napravljen na „vlašićkim razgovorima“.

POLOVINA

Pedi Ešdaun je, nakon završenih razgovora na Vlašiću 28. aprila 2005. godine, izjavio da je urađeno pola posla. Sada predstoji druga faza pregovora političkih vođa, koja će dovesti do konačnog rješenja ovoga pitanja u skladu sa zahtjevima Evropske unije.

Od predviđene dvije faze pregovora, prva i najvažnija prema kojoj je eliminisan svaki politički uticaj, završena je veoma uspješno, rekao je Ešdaun i dodao da se na Vlašiću uradilo više nego što se očekivalo i sada treba definisati operativne principe. Pod tim se podrazumijeva da će za policiju isključivo biti nadležan zajednički organ na nivou BiH te definisanje političkih regiona ili oblasti. Sve što je dogovorenog, djelo je domaćih političara, uz posredovanje međunarodne zajednice.

Ešdaun je kazao da ovo još nije govor pobjede, jer predstoji druga faza za finalizovanje dogovora. Konačne dogovore koji treba da se postignu do sredine maja treba da ozvaniče parlamenti.

Predsjedavajući Savjeta ministara Adnan Terzić, koji je zajedno sa Ešdaunom saopštavao rezultate rada sa Vlašića, rekao je da, osim velike želje i volje svih da postignu dogovor, nikakav akt nije potpisana. Predsjednici stranaka sada treba da dobiju podršku svojih stranaka, a od trećeg do devetog maja će stručne grupe razmatrati mape budućih policijskih regiona, nakon čega će nastupiti druga faza razgovora, koja bi do 19. maja trebalo da dovedu do konačnog rješenja.

Terzić je istakao da će ministar bezbjednosti BiH imati ovlaštenja kakva imaju svi ministri u zemljama Evrope. On će dijeliti odgovornost sa policijskim odborom čiji će rad kontrolisati građani kroz policijski savjet.

Predsjednik Komisije za reformu policije Vilfred Martens je rekao da se dogovor sa Vlašića ni u čemu ne kosi sa prijedlogom Komisije.

Šef misije Evropske komisije u BiH Majkl Hemfris je rekao da je napravljen važan korak u procesu reformi i prekretica u ispunjenju preporuka iz Studije izvodljivosti. „Vjerujem da će parlamenti podržati dogovor sa Vlašića“.

PODRŠKA

Visoki predstavnik EU za spoljnu politiku i bezbjednost Havijer Solana pozdravio je 29.4.2005. dogovor o reformi policije i rekao da je to veliki napredak ka ispunjavanju uslova iz Studije izvodljivosti. Od velikog je značaja da političari nastave sa započetim radom i da dođu do konačnog rješenja, finalizirajući detalje dogovora sa Vlašića.

Stranka demokratske akcije, reagujući na dogovor sa Vlašića, saopštava da on znači isključivu zakonsku nadležnost države, jedinstven policijski sistem bez entitetskih i kantonalnih policija i budžetsko finansiranje s nivoa države. Dogovoren je da regije moraju biti uspostavljene na funkcionalnom principu kojem smetnja neće biti entitetske linije i to će biti veliki napredak u funkcionisanju policijskog sistema, smatra SDA.

Predsjednik Helsinškog odbora RS Branko Todorović rekao je 29.4.2005. da su pregovori na Vlašiću doveli do gubitka entitetskih nadležnosti i optužio političke stranke, posebno SDS, da su ušle u političke aranžmane za koji nemaju podršku građana Republike Srpske.

U BiH imamo sve više „Vlašića“, netransparentnog odlučivanja i nametanja rješenja, a to nije put demokratije. Karta i nova teritorijalna organizacija policije je nelogična i nije u funkciji bolje i efikasnije policije, nego određenih politika, smatra Todorović.

Potpredsjednik Koordinacionog centra nevladinih organizacija Slavko Jovičić je rekao da će nevladine organizacije na protestima u Banjaluci pozvati srpski narod da stane u odbranu institucija RS i ustavne pozicije Republike Srpske u okviru Ustava BiH. Jovičić je optužio političare da nemaju hrabrosti da javnosti saopšte šta su dogоворили na Vlašiću.

PROTIVPOŽARNI MUP

Predsjednik Republike Srpske i Srpske demokratske stranke Dragan Čavić, rekao je 3. maja 2005. godine da će, ukoliko se prihvate prijedlozi sa Vlašića o reformi policije, MUP RS izgubiti sve nadležnosti.

„MUP RS će postojati, ali neće donositi odluke o policiji i neće imati nadležnosti nad policijom. MUP RS bi se u budućnosti mogao baviti protivpožarnom zaštitom, civilnom zaštitom, organizovanjem manifestacija i izdavanjem određenih dokumenata. Gube se i centri javne bezbjednosti, kao i entitetske zakonodavne nadležnosti u vezi sa policijom.

Takva policija bi imala više nadzornih organa a namjesto ministra bezbjednosti bio bi šestočlani odbor u kome bi bila i dva člana iz Republike Srpske. Na taj način će RS, preko svojih predstavnika, učestvovati u donošenju odluka u vezi sa finansiranjem policije i izradom strateških planova.“

Čavić je rekao da su razgovori tek na trećini puta i da tek predstoji donošenje teških odluka.

Portparol OHR-a Sanela Tunović rekla je da vlasti BiH preuzimaju vođstvo u procesu reforme policije. OHR će prisustvovati sastancima ali samo kao posmatrač. Ona nije željela reći kada će pregovori biti nastavljeni.

Profesor Petar Kunić pozvao je predstavnike vlasti RS da ne prihvate predloženi model policije, jer bi on imao katastrofalne posljedice po Republiku Srpsku.

Predsjednik Koordinacionog centra 12 nevladinih organizacija Branislav Dukić potvrdio je 3.5.2005. da će, osim protestnog mitinga koji će biti organizovan u Banjaluci, biti organizovan i Štab za odbranu ustavne pozicije RS u okviru Ustava BiH.

APELI

Ambasador Velike Britanije u BiH Metju Rajkroft, rekao je da je neophodno nastaviti sa reformama, koje su potrebne zbog građana.

Predsjednik Komisije za reformu policije Vilfred Martens kaže 8.5.2005. „da nema odstupanja od isključive državne nadležnosti za policijska pitanja u efikasnoj policijskoj strukturi bez neprikladnog političkog uticaja“.

Osam opštinskih odbora Srpske demokratske stranke Istočnog Sarajeva i odbori Foče, Čajniča i Rudog, kao i čitave Sarajevsko-romanijske regije je obavijestilo predsjednika RS i SDS-a Dragana Čavića da su protiv predloženog modela reforme policije dogovorenog na Vlašiću.

ODBAČEN DOGOVOR

Glavni odbor SDS-a odbio je 10. maja 2005. dogovor o reformi policije postignut na Vlašiću. Principi na kojima se razgovaralo na Vlašiću, a koji se tiču političkog nadzora i operativnog upravljanja, ne predstavljaju okvir u kojem se može tražiti rješenje za reformu policije.

„Između onoga o čemu sam razgovarao na Vlašiću i stavova Glavnog odbora SDS-a postoji poprilična razlika. Zauzet je stav da se pitanje reforme policije mora rješavati u institucijama, u Narodnoj skupštini RS i Parlamentu BiH“, rekao je Dragan

Čavić i dodao da Glavni odbor SDS-a traži da se reforma policije provede u okvirima ustavnog poretku BiH i Republike Srpske, što podrazumijeva da se u organizaciji policijskih područja ne može prelaziti entitetska linija.

Glavni odbor SDS-a je potvrdio da neće prihvatići promjene Ustava i traži da se rukovodstvo SDS-a drži platforme koja je bila utvrđena prije Čavićevog odlaska na pregovore na Vlašić.

ČAVIĆ

Dragan Čavić se na sjednici GO SDS ponašao kao da nije bio na Vlašiću. U potpunosti je prihvatio stavove opštinskih odbora SDS-a. To je iznenadilo prisutne članove, koji su očekivali da će braniti ono što je dogovorio na Vlašiću.

KOMENTARI

Generalni sekretar SNSD-a Igor Radojičić je rekao da je očigledno da odnosi unutar SDS-a nisu monolitni, kakvi su bili ranije, a to su pokazali i sukobi opštinskih odbora iz istočnog dijela RS i vrha stranke. Kada je u pitanju reforma policije, postoji određena granica do koje se pritisak međunarodne zajednice može izdržati, a nakon toga gubi smisao, jer izaziva revolt. Očigledno je da je u ovoj fazi reforme policije došlo do granice u kojoj je, uslijed prevelikog pritiska, lonac prokuvao, smatra Radojičić.

Član Predsjedništva DNS-a Drago Kalabić smatra da SDS ne vodi borbu oko reforme policije, već se u ovom slučaju radi o ključnom i završnom unutarstranačkom obračunu između Čavića i članova Glavnog odbora iz istočnog dijela RS.

SDS vodi unutarstranački obračun preko pitanja reforme policije i ne radi se o odbrani interesa Republike Srpske, niti

principa u vezi sa Vlašićem, kaže Kalabić i dodaje da su opštinski odbori iz istočnog dijela RS napokon sačekali Čavića na krivoj nozi.

Vijeće za zaštitu vitalnog nacionalnog interesa Ustavnog suda RS 10.5.2005. nije prihvatiло zahtjev Kluba Bošnjaka u Vijeću naroda povodom zaključka Narodne skupštine RS vezanih za rad Komisije za reformu policije i ostanka republičkog Ministarstva unutrašnjih poslova, saopštio je predsjednik Ustavnog suda RS Mirko Zovko.

OHR je 11. maja 2005 saopštio da će SDS i Republika Srpska završiti u potpunoj izolaciji i osamljenosti, ukoliko ova stranka sada blokira proces reforme policije i budućnost BiH u Evropi.

Predsjednik RS i SDS-a Dragan Čavić je rekao da je nemoguće provesti reforme koje su neprihvatljive, nepotrebne, i suprotne evropskoj praksi i potrebama naroda i stabilnog mira u ovoj zemlji. „Ne vidim bilo koga u Republici Srpskoj ko je spreman na takvu vrstu učešća, uz sve razumijevanje da RS mora pomoći da BiH postane funkcionalno sposobna država i autoritet koji je u stanju da provodi sve obaveze koje preuzima od EU“, rekao je Čavić.

Savez nezavisnih socijaldemokrata je saopštio da se osim odgovornosti za eventualne sankcije prema Republici Srpskoj, pored SDS-a ne može izuzeti ni OHR koji je dobrim dijelom zaslužan za ovakvu vlast, dajući im podršku.

Komisija za kreiranje mapa policijskih regija predložila je da se liderima 11 političkih stranaka predloži organizacija policije u pet, devet plus jedna regija i više regija, „ali koje ne prelaze granice entiteta; mislim da je postignut maksimalan konsenzus o ovom pitanju“, rekao je predsjedavajući Komisije Dobrica Jonjić.

Ministar MUP-a RS Darko Matijašević i ovlašteni predstavnik RS u ovoj komisiji predložio je formiranje više policijskih regija koje ne bi prelazile entitetske granice. Jonjić je rekao da je taj

prijedlog i nazvan Matijaševićev koncept i dodao da misli da su ovim prijedlogom olakšali posao liderima stranaka koji će donijeti konačnu odluku o broju policijskih regija.

DEJTON

Ne postoje opravdani razlozi za bilo kakvu reviziju Dejtonskog mirovnog sporazuma i Ustava BiH, jer oni nisu smetnja za ulazak BiH u evropske integracije, jedan je od zaključaka naučnog skupa „Republika Srpska – deset godina Dejtonskog sporazuma“. Sve eventualne izmjene i dopune ovog sporazuma i Ustava BiH moraju odražavati izraz potpune volje i interesa Republike Srpske, srpskog i drugih konstitutivnih naroda u BiH.

Od predsjednika RS, Narodne skupštine RS, Vlade i svih predstavnika Srpske u zajedničkim organima BiH, zatraženo je da se striktno pridržavaju Dejtonskog sporazuma i Ustava Republike Srpske.

Na skupu je ocijenjeno da su donošenjem Bonske kao i kasnijih deklaracija (Madrid, Sintra, Brisel) suprotno Aneksu 10 Sporazuma, proširena ovlaštenja visokog predstavnika, na osnovu kojih je on na najgrublji način prekršio ustave Republike Srpske i BiH i direktno uticao na izmjenu Mirovnim sporazumom utvrđene strukture BiH, dovodeći tako u pitanje i samu dalju sudbinu Sporazuma.

Svi aneksi Dejtonskog sporazuma su provedeni u potpunosti i time je prestala potreba za daljim sprovođenjem Aneksa 10, odnosno za postojanje institucije visokog predstavnika. Sve odluke koje je on donio suprotno ustavima Srpske i BiH treba da se preispitaju od strane nadležnih organa.

Predsjednik Akademije nauka i umjetnosti Republike Srpske Rajko Kuzmanović je rekao da su se učesnici naučnog skupa složili u ocjeni da je Dejtonski sporazum kršen u više navrata

do sada, a ponajviše od strane visokog predstavnika u BiH. Kuzmanović je upozorio da je Dejtonski sporazum temeljni akt koji moraju poštovati svi – Republika Srpska, Federacija BiH, BiH i međunarodna zajednica. Dejtonski sporazum nije kratkoročno rješenje, već dugoročni koncept unutrašnjeg uređenja BiH.

Reforma policije, ekonomске i druge reforme kojima se pokušava uspostaviti regionalna struktura BiH i dovesti u pitanje međuentitetska linija razgraničenja, moraju biti u skladu s teritorijalnom cjelinom Republike Srpske, stav je svih učesnika ovoga naučnog skupa, koji je održan 12. i 13. maja 2005. godine

Portparol visokog predstavnika Evropske unije Havijera Solane, Kristina Galjak, kazala je 15.5.2005. da EU s velikom pažnjom prati pregovore o reformi policije, ističući da je ovareforma presudan korak u procesu pridruženja BiH Evropskoj uniji. Bez ove reforme neće biti moguć nastavak procesa pridruženja BiH Evropskoj uniji.

Komesar za proširenje Unije Oli Ren razgovarao je telefonom s predsjednikom RS Dragom Čavićem. Ren je obavijestio Čavića o neophodnosti reforme policije u BiH, ističući da ovaj proces ne treba posmatrati kratkoročno, nego pažljivo i vrlo ozbiljno sagledati sve dugoročne prednosti ove reforme na dobrobit svih građana.

Predsjednik RS i SDS-a Dragan Čavić rekao je da će u Republici Srpskoj doći do haosa. „Mnogi će ljudi otići sa političke scene, pitanje je da li će i vlada opstatи. Situacija je dramatična. To može da bude predznak velike eksplozije. SDS neće i ne može da prihvati reformu policije. Ako se reforma prihvati ili ne prihvati doći će do haosa“, kazao je Čavić i dodao da to „može biti predznak velike eksplozije za koju ne može da garantujem kako će se završiti, jer mnogo ljudi je dalo život za Republiku Srpsku“.

PREGOVORI

Na dan početka pregovora, 16. maja 2005, o reformi policije BiH u Sarajevu, predsjednik Komisije za reformu policije Vilfred Martens je još jednom „pojašnjavao“ zašto lideri političkih stranaka treba da postignu dogovor o reformi policije po njegovom modelu ili tačnije po modelu Pedijske Ešdauna.

„U svojim istupima sam, kaže Martens, uvijek bio veoma jasan u pogledu svrhe reforme policije. Dakle, ne radi se u prvom redu o ispunjenju kriterija za ulazak u Evropsku uniju. Radi se o tome da BiH treba učiniti sigurnijim mjestom za življenje, kao i o potrebi smještanja kriminalaca iza rešetaka“.

Martens dalje navodi već poznate fraze o povećanju plata policajcima, odvajanju politike od rada policije i završava svoje objašnjenje porukom da „ako razgovori u Sarajevu budu neuspješni, političari ove zemlje će dati strašan udarac nadama, i to opravdanim nadama, svakog muškarca, žene i djeteta u BiH. Time će Bosna i Hercegovina zatvoriti vrata Evropi“.

Ovaj apel Vilfreda Martensa govori o haosu koji vlada u bošnjačkom establišmentu, u glavama Pedijske Ešdauna, Vilfreda Martensa i svih onih koji hoće da pošto-poto sprovedu reformu policije po evropskim principima koje EU ne pozna, jer ih jednostavno nema. Ti principi jedino postoje u glavama gore pomenutih.

Sve vrijeme se forsira priča, od Olija Rena do Ešdauna, da je reforma policije uslov evropske budućnosti BiH a sada nam Martens kaže „da se ne radi u prvom redu o ispunjavanju kriterija za ulazak u Evropsku uniju, već da se radi o tome da BiH treba učini sigurnijim mjestom za življenje“.

PREKID

Pedi Ešdaun je u Sarajevu 16.5.2005. prekinuo pregovore o reformi policije, nakon što lideri stranaka iz Republike Srpske nisu prihvatili da mape policijskih regija prelaze entitetske granice i prije nego što se o njemu izjasni Narodna skupština Republike Srpske.

Ešdaun je nakon prekinutih pregovora rekao da je sada veoma izgledno da BiH krajem mjeseca neće dobiti pozitivnu procjenu svoje Studije izvodljivosti. „Velika prilika je izgubljena i građani ove zemlje će platiti visoku cijenu, uključujući i građane Republike Srpske“.

„Narodna Skupština RS sada će morati razmotriti svoju poziciju i ako odluče da promijene svoj stav moći ćemo nastaviti ove razgovore. Mi vas nećemo zvati. Vi možete zvati nas“, rekao je u svom stilu Ešdaun.

NELOGIČNOSTI

Nelogično je otkud to da Ešdaun prekida razgovore kada je samo nekoliko dana prije toga iz OHR-a saopšteno da razgovore vode domaći lideri i da će „Ešdaun i društvo oko njega“ samo posmatrati razgovore. Očigledno je da je on razgovore i vodio, jer da ih nije vodio kako bi ih prekinuo.

Ešdaun, odmah nakon razgovora koji su propali, jer nije prihvaćena ne reforma policije već promjena Ustava, kaže da je prekinut put BiH ka Evropskoj uniji i da je izvjesna njena izolacija. Ešdaun kao da nije čuo ili pročitao šta je „njegov“ predsjednik Komisije Martens rekao – „da se ne radi u prvom redu o ispunjenju kriterija za ulazak u Evropsku uniju“.

Nije jasno šta je radila Komisija eksperata za policijske regije koja je jasno saopštila da je zaključila i usaglasila stav o policijskim

regijama koje ne prelaze entitetske granice. Njenu odluku niko ne spominje. Pregовори су propali što politički lideri iz RS nisu prihvatali policijske regije koje prelaze entitetske granice. Pitanje je zašto je uopšte i formirana Komisija. Njen rad i rezultati bi od strane Ešdauna bili prihvaćeni jedino da je predložila regije kao Martens i Ešdaun, oblasti koje prelaze entitetske granice.

Slobodno se može reći da to i nisu bili razgovori domaćih lidera, već ultimatum i diktat Pediјa Ešdauna. Ešdaun je ponudio model reforme policije i ponašao se u stilu „uzmi ili ostavi“. Ta i takva reforma se ne može sprovesti bez promjene Ustava, što je i Ešdaun priznao.

Ešdaunov cilj je promjena Ustava koja će prenijeti preostale nadležnosti Republike Srpske na BiH i stvoriti preduslove za eroziju svih preostalih ingerencija, nakon čega bi Republika Srpska postala prazna ljuštura, jedno veliko ništa, dato na čuvanje građanima RS, s obzirom na to da je vole.

IZLAZ

Predsjednik SDS-a Dragan Čavić i ostali lideri političkih stranaka iz Republike Srpske će u narednih sedam dana obavijestiti Narodnu skupštinu RS o rezultatima pregovora.

Predstavnik SNSD-a koji je učestvovao na razgovorima o reformi policije u sarajevskom „Konaku“, Nikola Špirić, kazao je „kako vjeruje da će nakon izjašnjavanja Narodne skupštine RS o dosadašnjim rezultatima razgovora moći naći prostora za nastavak pregovora o reformi policije.“

Iz Republike Srpske na pregovorima su učestvovala samo dvojica stranačkih lidera: Dragan Čavić i Mladen Ivanić, dok su ostale stranke poslale svoje predstavnike.

GRAĐANI

Više hiljada građana je u Banjaluci 17.5.2005. godine održalo miting kojim su izrazili protest zbog pokušaja uvođenja jedinstvene policije u BiH i urušavanja ustavne pozicije Republike Srpske.

„Mi hoćemo u Evropu, ali ona nam ne treba ako hoće da ukine Republiku Srpsku“, poručio je potpredsjednik Udruženja logoraša RS, jedne od 11 nevladinih organizacija koje čine Štab

MITING U BANJOJ LUCI ZA ZAŠTITU USTAVNE POZICIJE RS

U Evropu, ali sa RS

Đ. ŠKOPČEVIĆ

BANJA LUKA. Više hiljada građana, ponajviše iz istočne Republike Srpske, protestovalo je juče na banjalučkom Trgu Kralja petnaestog vijeka protiv uvođenja jedinstvene policije BiH i urušavanja ustavne pozicije RS.

„Mi želimo u Evropu, ali ona nam ne treba ako dođe da ukine Republiku Srpsku“, poručio Štefan Živković Štafet, predstojnik Federacije logoraša RS, jedne od 11 nevladinih organizacija koje čine Štab zaštite ustavne pozicije RS.

Štafet je organizovao i tokom prethodnih dnevnih protestova u Banjaluci i Mostaru jedinstvenu policiju, ali i tada drugih

informacija, ponosili su organizatorima, već u sljedećem smislu uvođenje dejstvovanja potvrda RH.

Ovaj skup, rečnik je Štafet, predstavlja „evropsku poklonost i usmjerenje pre spoznajučeg vlastitom i partizanskom RH-u, a u stvaru duljeg uređenja Evrope i RS, daje tako novi i „ukidac““, stoljećima na mafiji Mihaljevićevog vlaštova u Srbiji.

„Bi S. vlasnik mudi vas dobrobiti i uči S. julu ili S. avgust“, rekao je Živković, prezivši glasove udušenih srpskih demokrata.

Dovoljeno je da postupi je Dabčević, Filipović, Blagojević, Gačić i drugi građani RS. Utman je se isticali transparenti „MLUP-a“ i „RS-a“

ili RS, Prolj., Čavka, Šarića“, u pogonskoj hali, „Nema RH, nema Štafet“. „Osvrnat, stava je traže.“

Ljubo Škarica, OTD na skup je došao iz Mostara! Osvrta. U mostarskoj se opštici zatvara, na gornji liku koga, Dolac je, kaže, da poveći. „Predu i ovim radom napovedujemo političarima sa Vlade da ne smiju priznati da je uvođena jedinstvena policija.“

„Pravim om to dozvoljava da prema skupu neće postupi“, rekao je Štefan Živković.

Skriven je, posrednicima Velika Šaranka, predstojnik Saveta za sigurnost i ministar unutrašnjih poslova RS-ih da MILP vrdeći ne postave vrednost i prezentaciju ustava, kako se to može usuditi.

Poruke mitinga

„Građani na ovaj miting učestvuju počinje RS u okviru Ustava BiH dostavljanje obvezni manifesti PVO i međunarodni zapovjedni poticaji za mitinga nevladinih organizacija u Banjoj Luci, rečak je Štefan Živković Štafet.

Miljana Bošić, predstojnica Udruga građana poduzetnika i saradnika RS, poručila je da sve da se je uvođenje u jedinstvenu policiju.

„Molim da svakodan za sve i doći vratimo, ali sada nisu“, recila je Bošić.

„Stigao su preprosne između austrijske i srpske obnovljene. Jaki policijski snage okrećući se u propranom feni nastaviti grada, dok se ugradje Vlada i parlamenta RS bilo ugradjeni i ujedinjeni ugovori i policijski karton. Nije zabilježeno ni ugovor na učionici. Pakan sat i po, demonstranti su se mreži rasili.“

za zaštitu ustavnog poretku RS, koje su i organizovale miting u Banjaluci.

Jovičić je rekao da ovaj skup predstavlja svenarodni parlament i najoštije upozorenje vlastima i strankama Republike Srpske da ih, u slučaju daljeg urušavanja Ustava RS, čeka neki novi „5. oktobar“, aludirajući na rušenje režima Slobodana Miloševića u Beogradu.

ODGOVORNOST

Odgovornost za prekid razgovora o reformi policije i moguću izolaciju treba da snose nosioci najodgovornijih funkcija u RS, prvenstveno lideri SDS-a i PDP-a, Dragan Čavić i Mladen Ivanić, stav je opozicionih političkih stranaka.

Predsjednik Socijalističke partije RS, Petar Đokić, poručuje da je prava adresa za neuspjeh na vladajućim strukturama ali i na liderima SDS-a i PDP-a, Čaviću i Ivaniću. Rješenje krize treba tražiti u okviru institucija sistema sa ljudima na vlasti. Osovina koju čine SDS, PDP, SDA i međunarodna zajednica su u partnerskim odnosima već četiri godine i oni treba da nađu rješenje, kaže Đokić.

Potpredsjednik DNS-a Drago Kalabić kaže da, ako dođe do izolacije Republike Srpske, posljedice treba da snose Čavić i Ivanić, jer su pričali da idemo putem reformi, a doveli su nas do katastrofe.

Šef poslaničkog kluba SDS-a u Narodnoj skupštini RS Borislav Bojić smatra da razgovori o reformi policije nisu propali i da i dalje treba tražiti rješenja, jer je za reformu policije potrebno postizanje konsenzusa. „Treba ispuniti principe koji su postavljeni ali se mora ispoštovati Ustav i zakoni RS“, kaže Bojić.

Predstavnik NHI u Komisiji za pregovore o reformi policije, Dobrica Jonjić, kaže da su nacionalne stranke odgovorne za

neuspjeh reforme policije. Koncept vlasti s nacionalnim strankama vratio je BiH unazad. „Sada smo mnogo dalje od evropskih integracija nego što smo bili prije dvije godine“, smatra Jonjić.

Predsjedavajući Savjeta ministara BiH Adnan Terzić odgovornost za neuspjeh je adresirao na stranke iz Republike Srpske. „Loše je što su pregovori propali, ali dobro je što međunarodna zajednica sad zna u kom pravcu treba usmjeriti svoje djelovanje kako bi riješila ovaj problem. Mislim da još sve nije propalo jer do kraja maja možemo završiti ovaj projekt“, tvrdi Terzić.

POSLJEDICE

Portparol visokog predstavnika za spoljnu i bezbjednosnu politiku Kristina Galjak rekla je 17.5.2005. da je Evropska unija razočarana što se politički lideri nisu uspjeli dogovoriti oko reforme policije u BiH u skladu s tri evropska principa. „To nije samo uslov za danas, to je uslov i sljedeće sedmice i za sljedećih šest sedmica“, poručila je Galjak.

Predsjednik RS i SDS-a Dragan Čavić, kazao je 18.5.2005. da Republika Srpska šta god izabere – prihvatanje ili odbijanje reforme policije na principima Evropske komisije – odluku donijeće koja će izazvati teške posljedice. Prihvatanje principa Evropske komisije o reformi policije u BiH istovremeno znači promjenu Dejtonskog mirovnog sporazuma, posebno Ustava BiH u dijelu koji se tiče policijskih ovlaštenja Republike Srpske i Federacije BiH.

S druge strane, odbijanje principa Evropske komisije o reformi policije značilo bi dobijanje „etikete“ nespremnosti za integracione procese. Sve političke snage u Republici Srpskoj moraju biti svjesne da je riječ o odluci koja će, bez obzira na to kakva bude, izazvati teške posljedice. Moramo se izjasniti jesmo

li ili nismo u stanju da progutamo taj veliki zalogaj. Onaj ko ga proguta neće voditi Republiku Srpsku u izolaciju.

Pedi Ešdaun je rekao 18. maja 2005. da BiH nacionalne stranke ne mogu odvesti u Evropsku uniju. Potrebno je nekoliko jačih opozicionih stranaka, jer ovaj put se ne može okončati ako se BiH ne riješi nacionalizma. Republika Srpska postaje „mala crna rupa opstrukcionista“ koja zaustavlja cijeli region. To je opasna pozicija, kaže Ešdaun.

Direktor Direkcije za Zapadni Balkan u Evropskom komesarijatu za proširenje, Rajhnard Pribi, rekao je 19.5.2005. tokom posjete Sarajevu da Evropska komisija neće preporučiti početak pregovora s BiH o Sporazumu za stabilizaciju i pridruživanje, jer nije dogovorena reforma policije.

Pribi je rekao da su vlasti BiH učinile značajan napredak u skoro svim oblastima, ali bez usaglašenog akcionog plana o reformi policije i usvajanja Zakona o RTV sistemu, ne možemo dati pozitivnu ocjenu Studije izvodljivosti i procesa priključenja BiH Evropskoj uniji.

OHR je saopštio da će Narodna skupština RS morati da prihvati tri evropska principa ukoliko želi da BiH uđe u Evropu.

Visoki predstavnik Evropske unije za poljnu i bezbjednosnu politiku Havijer Solana, rekao je 20.5.2005. da Narodna skupština RS mora da odluči da li će se reforma policije u BiH implementirati i time otvoriti vrata za Republiku Srpsku, ali i čitavu BiH na putu ka Evropskoj uniji.

Političari RS treba da odluče da li su spremni da ispune standarde koje pred njih postavlja Evropa. Oni treba da snose odgovornost za posljedice svojih odluka koje donose u ime svoga naroda, kazao je Solana.

Pomoćnik američkog državnog sekretara Nikolas Berns, rekao je da Vašington u potpunosti podržava Karlu del Ponte i da smatra da je ona u pravu kada kaže da je sramota i zločin da se

Radovan Karadžić i Ratko Mladić deset godina nakon zločina u Srebrenici još nalaze na slobodi.

„Ubijeden sam da su obojica u regionu; može biti da Mladiću pomažu elementi u srpskim vojnim snagama i može biti da Karadžiću pomažu vlasti iz Banjaluke. Nije uvjerljivo kada ljudi koji se nalaze na vlasti kažu: ‘Mi ne znamo gdje je on, nemamo pojma kako da ga nađemo’. Mi ne vjerujemo da oni imaju kapacitete da ih pronađu i da ih predaju“, rekao je Berns.

Berns je potvrdio posvećenost SAD-a regionu Balkana. U interesu SAD-a je cijela slobodna Evropa, pa tako i Balkan kao dio Evrope, tvrdi Berns.

RJEŠENJE

Predsjednik SNSD-a Milorad Dodik smatra da je sporno pitanje policijskih regija u BiH moguće riješiti tako da se veći broj centara tih oblasti locira u Republici Srpskoj. Dodik je rekao da će u nastavku pregovora predložiti da centar tuzlanske policijske oblasti bude u Bijeljini ili Zvorniku. „Ako taj prijedlog ne bude prihvaćen, predložiću da se ova oblast podijeli u dva dijela: bijeljinski i tuzlanski.“

Dodik je 22.5.2005. kazao da, ukoliko iz Federacije BiH postoji spremnost za ovaj kompromis, onda se rad na reformi policije može odmah nastaviti, jer bi takvi centri mogli da prelaze međuentitetske linije gdje je to potrebno.

„Hrvatska demokratska zajednica BiH smatra da je u Bosni i Hercegovini potrebna istinska reforma policije, kao što je potrebna i istinska reforma postojećeg ustavnog poretku, ukidanje entiteta i prenošenje njihovih ovlasti na općine i državu“, kazao je predsjednik Kluba Hrvata u Domu naroda federalnog parlamenta, Mate Franić.

Predsjednik Komisije za reformu policije Vilfred Martens rekao je 27.5.2005. da očekuje da Narodna skupština RS da jasan mandat liderima stranaka da pregovaraju o Sporazumu o reformi policije baziranom na zaključcima sadržanim u izvještaju Komisije za reformu policije.

„Zemlje članice Evropske unije provele su reformu policije i zato od BiH tražimo da učini isto. Vlasti Republike Srpske ne treba da se boje da će ovom reformom nestati entitet Republika Srpska.“

Šef Policijske misije Evropske unije Kevin Karti poručio je 30. maja 2005. poslanicima Narodne skupštine RS da je nemoguće ostvariti punu reformu policije ako policijske regije ne prelaze granice entiteta. Prelazak međuentitetske linije je neophodan isključivo iz profesionalnih razloga, smatra Karti.

Predsjednik RS i SDS-a Dragan Čavić rekao je na početku zasjedanja Narodne skupštine Republike Srpske 30.5.2005. da od dvije loše ponude Republika Srpska treba da izabere bolju. Biranje između dvije loše mogućnosti je, u stvari, opredjeljivanje za ili protiv reforme policije.

Čavić je, obraćajući se narodnim poslanicima, rekao da „svaka odluka koju donesu biće odluka odgovornosti sa posljedicama. Niko od nas ne može izbjegći odgovornost sa posljedicama. Posljedice naših odluka će biti ne samo za Republiku Srpsku, već i BiH, njen regionalni i globalni status. Istovremeno, posljedice naše odluke biće značajne i po status Republike Srpske i BiH“, kazao je Čavić.

ODLUKA

Narodna skupština Republike Srpske je zaključila da se reforma policije može sprovesti samo u okviru Ustava Republike Srpske i BiH i uz poštivanje Dejtonskog mirovnog sporazuma.

Pedi Ešdaun je 1.6.2005. rekao da je ovom odlukom Narodna skupština RS okrenula leđa Evropi a odgovornost za nastalu situaciju pripisao Vladi RS i Srpskoj demokratskoj stranci. Kao glavnog krivca za blokadu pregovora o reformi policije imenom je označio ministra unutrašnjih poslova RS Darka Matijaševića.

Ešdaun je kazao da cijena za blokadu puta ka Evropskoj uniji mora da bude plaćena. Posljedice za odgovorne će uslijediti vrlo brzo.

Ambasada SAD u Sarajevu je saopštila da je „duboko razočarana nedostatkom iskustva koji je pokazala Vlada Republike Srpske tokom sjednice Narodne skupštine o reformi policije. SAD osuđuju nespremnost Vlade RS da pruži podršku reformi policije u BiH. Na Vladi RS je da sada predloži put naprijed“.

NIŠTA NOVO

Profesor Petar Kunić kaže da izjave Pedija Ešdauna govore o njegovom nedemokratskom odnosu prema situaciji u BiH. Ešdaun nije osudio megalomske ciljeve Adnana Terzića koji želi da nadležnosti nad policijom prenese na zajednički nivo. Ešdaun bi trebalo da zna da se zadaci kao što je reforma policije na ovim principima ne mogu tek tako postavljati pred Republiku Srpsku.

Šef poslaničkog Kluba SNSD-a u Narodnoj skupštini RS Krstan Simić kaže da je pravo visokog predstavnika da daje ocjene kakve želi ali se ne može reći da je usvajanjem ovakvih zaključaka Narodna skupština RS okrenula leđa evropskoj budućnosti. Različiti su putevi koje vode u Evropu. „Mi hoćemo u Evropu i ići ćemo prema njoj“, rekao je Simić.

Predsjednik RS Dragan Čavić je rekao 1.6.2005. da Narodna skupština RS nije rekla „ne“ reformi policije. Ona je za reformu ali u okviru Ustava Republike Srpske. Izgleda da je došlo vrijeme

da se za kršenje Dejtonskog sporazuma dobivaju pohvale, a za njegovu zaštitu – kazne.

Šef Kancelarije Vlade Srbije za odnose sa javnošću Srđan Đurić, demantovao je spekulacije po kojima je Vlada Srbije, odnosno premijer Vojislav Koštunica uticao na Narodnu skupštinu RS i SDS da odbiju predloženi model reforme policije.

„Još jedna u nizu izmišljotina“, rekao je Srđan Đurić.

Visoki predstavnik Evropske unije za spoljnu politiku i bezbjednost Havijer Solana, reagujući na odluku Narodne skupštine RS 6.6.2005, kaže da smatra da je nastavak razgovora o reformi policije u BiH još moguć, pod uslovom da Narodna skupština RS prihvati tri principa Evropske unije.

„Ključno je da Narodna skupština svojim predstavnicima da mandat da pregovaraju o daljem putu BiH ka Evropskoj uniji“, kaže Solana i dodaje: „Odgovornost za nastalu krizu u pregovorima oko reforme policije snosi Vlada RS, budući da nije uspjela da poslanike u Parlamentu RS ubijedi da izaberu put ka Evropi, već izolaciju“.

NOVI ROK

Pedi Ešdaun i Adnan Terzić su nakon povratka iz Brisela i posjete Evropskoj komisiji, u Sarajevu rekli da Evropska unija daje punu podršku BiH da do novembra ove godine i desetogodišnjice potpisivanja Dejtonskog mirovnog sporazuma ispuni dva preostala krupna uslova, reformu policije i uređenje Javnog radio-televizijskog sistema.

BiH ima dovoljno vremena da uhvati korak sa komšijama i potpiše ugovor sa Evropskom unijom sredinom novembra i počne pregovore o stabilizaciji i pridruživanju, kazao je Ešdaun.

KO JE KRIV?

Član Izvršnog odbora SNSD-a Slavko Mitrović, u analizi postojeće političke i ekonomske situacije u BiH, pita se ko je kriv – da li samo tri jahača apokalipse ili i onaj četvrti jahač – međunarodna zajednica?

„Međunarodna zajednica u BiH je bolest koja BiH ne da da ozdravi“, kaže Mitrović 14.7.2005. godine.

Kada je 2000. godine na državnom nivou sastavljena vlast bez SDS-a, SDA i HDZ-a, počelo je stvaranje osnova za obnovu ekonomije, ali i međunacionalnog povjerenja.

Nažalost, najviše voljom međunarodne zajednice, a ne birača kako to međunarodnjaci vole da kažu, visoki predstavnik je nakon izbora 2002. godine sastavio vlast nacionalista. SDA, SDS, HDZ su uz podršku male, ali halapljive braće PDP-a i Stranke za BiH, i Ešdaunov blagoslov, sklepali najgoru vlast u Evropi a možda i šire.

Ta vlast je podesna za praznu priču i rast padanja. Ponovo su se vratile tenzije i nepovjerenje, a ekonomija ubrzala na nizbrdici. U tom glibu odlično plivaju nacionalisti a uređuje lord Potemkin. Otužno i smiješno je slušati gluposti o uspješnim reformama i uspješnom Adnanu Terziću, a kad zagusti sve proglašiti ljetnim ludilom.

Zato i samo pominjanje da bi Ešdaunu još jednom mogli produžiti mandat, liči na osvetu Evrope.

Najveći problem u BiH nije ni katastrofalna ekonomija i nemjerljiva korupcija, ni rastuće međunacionalno nepovjerenje, ni magareća klupa u evropskoj čekaonici, već ukradeno vrijeme.

Sama činjenica da ni poslije deset godina nema ničega sigurnog na putu ka normalnom životu, govori koliko je vlast neodgovorna i nesposobna. „Naša sudbina kao da je sadržana u

Geteovo rečenici da nijedan narod ne može propasti, može samo dugo patiti”, završava svoju analizu Slavko Mitrović.

SVE ISTO

Pedi Ešdaun je 19.5.2005. godine govorio u Predstavničkom domu Parlamenta BiH i tom prilikom istakao da se mandat visokog predstavnika u BiH može potpuno transformisati u mandat specijalnog predstavnika Evropske unije do oktobra 2006. ukoliko BiH do desetogodišnjice Dejtonskog sporazuma počne pregovore o stabilizaciji i pridruživanju sa Evropskom unijom.

Ne postoji izlazna strategija međunarodne zajednice u BiH ali postoji strategija ulaska BiH u evroatlantske integracije, naglasio je Ešdaun.

Bonska ovlaštenja da smjenjuje zvaničnike i nameće zakone su imala pozitivne rezultate, ali ipak ona su išla na uštrb demokratskih prerogativa BiH i mnogi u BiH, ali i u međunarodnoj zajednici, navikli su se na njih. Ešdaun je upozorio da će se trebati navikavati na vrijeme u kojem neće biti bonskih ovlaštenja i na funkcionisanje zemlje po evropskim standardima.

U Sarajevu je 26. jula 2005. zbog nedolaska nekolicine stranačkih lidera propao pokušaj postizanja dogovora o prenošenju započetih političkih pregovora o reformi policije u BiH u institucije sistema.

Pedi Ešdaun i Adnan Terzić su rekli da je na krnjem sastanku dogovoren da treba krenuti u fazu institucionalnog pregovaranja, kako bi se na sastanku planiranom za 5. septembar mogli nastaviti razgovori započeti na Vlašiću na kojima nije postignut dogovor o mapama, sjedištima., uniformama. Međutim, institucionalnih pregovora nema dok na njih ne pristanu sve stranke.

Inače, institucionalno pregovaranje, kako su Ešdaun i Terzić objasnili, podrazumijeva da vlade daju svoje predstavnike,

a u pregovore bi povremeno bili uključivani i ministri finansija, iz razloga zato što je reforma policije „prilično skup projekt“.

KRAJ DRUGE FAZE

Cijela druga „vlašićka“ faza pregovora je maltene ista kao i prva, razlikuju se samo sitni detalji.

Osnov za pregovore je Martensov plan a njegov cilj je jedinstvena policija sa regijama koje prelaze entitetske linije. Takva reforma policije koja ispunjava „evropske“ ili tačnije rečeno „Ešdaunove“ principe nije samo reforma policije već i promjena Ustava.

Pošto promjena Ustava mora da se radi po ustavnoj proceduri koja predviđa saglasnost tri konstitutivna naroda, Ešdaun je pokušavao stvoriti utisak da pregovore vode domaći lideri. Međutim, sam je sebe demantovao, jer je svaki put pregovore i otpočinjao i prekidalio.

Gotovo isti odnos koji je uglavnom ponižavajući je pratio cijelu drugu neuspješnu fazu pregovora. Podvale, prijetnje i evropska obećanja su tri osnovne karakteristike Ešdaunove metodologije.

Evropska obećanja su vezana za ispunjavanje evropskih uslova kroz tri principa Evropske unije. Ali da li je Vilfredu Martensu neko drugi pisao ili on sam, tekst u kojem, kada govori o reformi policije, kaže: „Ne radi se u prvom redu o ispunjenju kriterija za ulazak u Evropsku uniju, radi se o tome da BiH treba učiniti sigurnijom“? Njegov mentor Ešdaun sve vrijeme tvrdi da bez reforme policije nema ulaska u EU, a Martens kaže da je to zbog sigurnosti njenih građana.

Ukidanje Ministarstva unutrašnjih poslova RS, koje je dejtonska kategorija, ovaj put nije spominjano, jer nije bilo elemenata za odbranu takve odluke, ali je zato pripremljena „šarena

laža“. MUP RS ostaje ali neće imati nikakve ingerencije, baviće se protivpožarnom i civilnom zaštitom, organizovaće određene manifestacije i dr.

Predsjednik Republike Srpske i SDS-a Dragan Čavić je prvi čovjek i adresa koja najviše u drugoj fazi odlučuje o reformi policije. Poznata su ustavna ovlaštenja i odgovornost predsjednika RS kao i pozicija predsjednika političke stranke koja ima najviše poslanika u Narodnoj skupštini RS i koja je formirala Vladu Republike Srpske, s premijerom Perom Bukejlovićem.

Dva su ilustrativna primjera Čavićevog odnosa tokom druge faze. Prvi je kada je nakon sjednice Glavnog odbora SDS-a jedan od sudionika pomenute sjednice rekao „da se Čavić ponašao kao da nije bio na Vlašiću i prihvatio to što je prihvatio“, a drugi je njegovo obraćanje u Narodnoj skupštini Republike Srpske koja se izjašnjavala o reformi policije, kada je kazao: „Moramo se izjasniti jesmo li ili nismo u stanju da progutamo taj veliki zalogaj. Onaj ko ga proguta neće voditi Republiku Srpsku u izolaciju“.

Komentari za oba primjera su suvišni.

Na kraju, narodski rečeno, sve je završeno u stilu „tresla se gora, rodio se miš“. Pored svih Ešdaunovih, Solaninih i čijih sve ne prijetnji, Ešdaun je sa svojim miljenikom Adnanom Terzićem otisao u Brisel u kojem su mu dali novi rok za ispunjavanje uslova za početak pregovora o stabilizaciji i pridruživanju, sredinu novembra 2005. godine.

Kakvo je stanje u Bosni i Hercegovini, pokazuje činjenica da ispunjavanje uslova za početak pregovora za Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju sa EU vodi Pedi Ešdaun.

Ocjena i „ptica na grani“ je da nema ništa od evropskog puta s visokim predstavnikom. Reforma policije, „Ešdaunova“, očigledno nije evropski uslov i kako onda objasniti Ešdaunovo zalaganje za takvu „evropeizaciju“? Objašnjenje ne treba, činjenice

govore. To nije ispunjavanje uslova već ukidanje nadležnosti Republike Srpske.

Kome to treba, i za koga radi, Ešdaun ni tada, ni do danas, nije objasnio.

PRIPREMA ZA TREĆU FAZU

Kancelarija visokog predstavnika je 28.7.2005. potvrdila da su sve stranke iz Republike Srpske, od kojih je to zahtijevano, poslala pisma visokom predstavniku, u kojima su izrazila spremnost za nastavak pregovora o reformi policije.

Sve političke stranke koje nisu učestvovale u pregovorima dostavile su Kancelariji pisma u kojima su dali podršku nastavku reformi.

PISMO

Savez logoraša Republike Srpske optužio je 19. avgusta 2005. godine visokog predstavnika Pedija Ešdauna da je, uslovno rečeno, do podne slijep a popodne gluv za stradanje Srba u proteklom ratu u BiH.

U pismu koje će, osim Ešdaunu, biti upućeno i evropskim organima i drugim državama, Savez logoraša podsjeća da Ešdaun nikada nije našao vremena da se sastane sa njihovim predstavnicima, pa ni da odgovori na brojna pisma koja su mu logoraši uputili.

„Zbog vaše jednostranosti, pristrasnosti i potpune selektivnosti, barem do sada, pokazivali ste otvoreni animozitet prema nama, dok ste se sasvim drugačije ponašali kad su u pitanju bošnjačke žrtve“, navodi se u pismu koje je potpisao potpredsjednik Udruženja logoraša RS Slavko Jovičić.

U pismu se podsjeća da je Savez logoraša pozdravio Ešdaunovo angažovanje u vezi sa utvrđivanjem istine o stradanju Bošnjaka u Srebrenici. Ali postavlja se pitanje „otkud Ešdaunu pravo da po svojoj volji zaključi slučaj Srebrenica, i to jednostrano, kada se zna da su na tom području stradali i Srbi 1992. i 1993. godine.

Rat u BiH nije trajao samo devet dana, i to onih devet u kojima su stradali Bošnjaci. Vi nastojite da 7.800 nestalih Bošnjaka u julu 1995. godine ‘fakturišete’ srpskoj strani, kao da su svi nestali stvarne žrtve zločina. Gdje ubrajate one Bošnjake koji su sa oružjem u ruci stradali u sukobu sa Vojskom Republike Srpske?”

TREĆA FAZA - INSTITUCIONALNO PREGOVARANJE

Institucionalno pregovaranje o reformi policije počelo je 16. avgusta. 2005. sastankom predstavnika Vlade Republike Srpske, Federacije BiH i Savjeta ministara BiH.

Ovu fazu je vjerovatno najnezanimljivija, jer u njoj ne učestvuju lideri stranaka. Karakterišu je brojni sastanci širom Bosne i Hercegovine koji su bili jednolični, monotoni i nezanimljivi i zato su izdvojeni samo oni najzanimljiviji, ovim redom.

Polazni dokumenti za pregovore su prijedlog Komisije za reformu policije i dogovor sa Vlašića. Cilj je da entitetske vlade i Savjet ministara do 15. septembra upute parlamentima jedinstven prijedlog reforme policije.

Pregovori „institucionalnih pregovaračkih timova“ o reformi policije na Bjelašnici 1. septembra je obilježen pokušajem (velike) podvale Adnana Terzića.

Terzić je pregovaračkom timu RS predložio da prevari Narodnu skupštinu RS na sljedeći način: „Možemo izdogovarati, ispotpisivati neke dokumente koji neće postati javni dok ne počne raditi ova direkcija ili radno tijelo. Ali da bismo dobili saglasnost da omešamo ovaj tekst i da napravimo nešto, što kako vi smatrate može proći Narodnu skupštinu RS, onda moramo imati ovo.“

Njegovo „ovo“ je bio izvještaj predsjednika Komisije za reformu policije Vilfreda Martensa. Dok je objašnjavao svoj plan, Terzić je Martenov plan držao ispod, a sporazum koji je nudila Vlada RS na stolu.

Da pregovarači i predstavnici međunarodne zajednice ne bi bili u dilemi šta želi da im kaže, Terzić je dodao: šminkaćemo sporazum da može proći, ali ćemo debelo admirati rješenja. Znači nećemo ići u detalje sporazuma, ali ćemo debelo ići u detalje zadatka koji ćemo dati Direkciji (Radna grupa za sprovоđenje sporazuma) koja će to pratiti i koja će to objaviti u trećem, četvrtom, petom, šestom mjesecu iduće godine.

„Armirano rješenje“ nije ništa drugo do prenošenje svih policijskih poslova na nivo BiH i brisanje administrativne granice između Republike Srpske i Federacije BiH, kada je riječ o budućim policijskim oblastima.

Slična metodologija, objasnio je Terzić, primijenjena je i prilikom reforme odbrane, tačnije prilikom određivanja zona odgovornosti budućih brigada Oružanih snaga BiH. Zone su, rekao je on, već određene, a Predsjedništvo BiH će do kraja juna iduće godine samo saopštiti ono što je već dogovoren.

„Što se mene tiče, možemo to uraditi i sa policijskom reformom. Napisati blago, ali dogоворити тврдо“, rekao je Adnan Terzić na Bjelašnici.

Pregovore na Bjelašnici je obilježio ne samo „salto mortale“ Adnana Terzića ili njegovog mentora koji mu je prijedlog prevare vjerovatno pripremio, nego i reakcija ministra unutrašnjih poslova RS Darka Matijaševića, koji je u jednom trenutku, isprovociran istupima članova Evropske komisije, rekao: „Treba da vam je čast što sjedite za istim stolom i razgovarate sa mnom“.

Na sastanku u Sarajevu 7.9.2005. dogovoren je osnivanje jedinice za provođenje reforme policije, koja je u stvari direkcija ili radno tijelo, koje bi trebalo da pripremi plan za implementaciju

reforme policije, kao i zakonske i podzakonske akte koji će regulisati ovu oblast.

Jedinicu za implementaciju osniva Vijeće ministara, uz saglasnost i učešće entitetskih vlada i Brčko Distrikta.

Predsjednik Vlade RS Pero Bukejlović rekao je da u ovom trenutku ne postoje uslovi da se kroz parlamente traži prenošenje nadležnosti u oblasti policije sa Republike Srpske i Federacije na nivo BiH. „Predstavnici Savjeta ministara BiH i Evropske komisije su na nas vršili pritisak za prenos nadležnosti na BiH, ne shvatajući da je to još ne može proći”, kazao je Bukejlović.

„Smatramo da javna bezbjednost i policija u RS i Federaciji BiH treba da ostanu, a da se zakonom na nivou BiH reguliše pitanje nadležnosti i koordinacije svih policijskih struktura”, smatra Bukejlović i poručuje da ukoliko u naredna dva do tri dana dođe do dogovora, prijedlozi sporazuma Vlade RS i Savjeta ministara BiH biće proslijeđeni Narodnoj skupštini RS na razmatranje.

Predsjedavajući Savjeta ministara BiH Adnan Terzić je rekao da se ne može računati na reformu policije ukoliko ne bude prihvaćeno formiranje ministarstva na nivou BiH, koje će imati nadležnosti za budžet i zakonodavstvo, formiranje funkcionalnih policijskih regionala i potpuna depolitizacija.

Dogovora o ključnim pitanjima na ovom sastanku nije bilo. Dogovoren je nastavak razgovora za ponedeljak 11. septembra u Banjaluci.

Komesar Evropske unije za proširenje Oli Ren, izjavio je da se o tri principa EU ne može pregovarati i da oni moraju biti striktno poštovani. Ako vlasti BiH žele otpočeti pregovore za potpisivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju prije kraja godine, hitno treba da postignu sporazum o reformi policije, kazao je Ren.

Predsjednik SNSD-a Milorad Dodik, rekao je u Banjaluci 7. septembra 2005. da SNSD neće učestvovati u razgovorima o

reformi policije u BiH niti će ih komentarisati, dok god su na sceni razne vrste pritisaka na Republiku Srpsku. On kaže da će pregovori doživjeti propast i ističe da treba zaustaviti farsu uobličenu u sterilne sastanke koji se ovih dana održavaju po cijeloj BiH.

Dodik ističe da su neprimjerni brutalni pritisci međunarodnih zvaničnika i organizacija, posebno od Međunarodne krizne grupe i Pedijske Ešdauna. On kaže da je neprimjerno da se Međunarodna krizna grupa zalaže za ukidanje SDS-a i ponovio da je on protiv zabrane rada bilo koje političke stranke, te da je u najmanju ruku čudno da takvi stavovi dolaze iz Brisela koji bi trebalo da bude „centar demokratije“.

„Međunarodna krizna grupa je uvijek komplikovala situaciju u BiH i nikada nije pomagala da se bilo koja kriza riješi, nego je naprotiv uvijek održavala jedan konstantan nivo krize u BiH“, kazao je Dodik napominjući da je Ešdaun jedan od članova Upravnog odbora ove organizacije.

Dodik je 8.9.2005. rekao da pregovori o reformi policije doživljavaju debakl, jer međunarodna zajednica i Federacija BiH odbijaju da izadu sa novim prijedlogom. Pregovori se svode na raspravu o već utvrđenim rješenjima, po principu „uzmi ili ostavi“, a moguće je pronaći novo zajedničko rješenje koje bi sve zadovoljilo, samo za to nema spremnosti na drugoj strani, precizirao je Dodik.

IMENOVANJA

Pedi Ešdaun imenovao je, 9.9.2005. godine, Vinka Dumančića za direktora Državne granične službe (DGS), a Seada Lisaka za zamjenika direktora Agencije za istrage i zaštitu (SIPA) a za pomoćnike direktora SIPA Dragana Lukača i Mirzu Lisaka.

UKLJUČIVANJE

Američki ambasador u BiH Daglas Meklhejni rekao je 9.9.2005. da je za BiH prioritet reforma policije, kako bi ispunila uslove za početak pregovora o stabilizaciji i pridruživanju. To je jedan i od najvećih američkih prioriteta, kazao je Meklhejni i dodao da se dosadašnji pregovori mogu ocijeniti kao nešto što je blizu skandala.

Američki prioriteti u BiH su hapšenje Karadžića i Mladića i reforma odbrane. „Ne vidim boljeg načina da se obilježi deset godina od potpisivanja Dejtonskog mirovnog sporazuma, koji je najbolji pokazatelj učešća SAD-a u ovom dijelu svijeta“.

OCJENA

Predsjednik Vlade RS Pero Bukejlović izjavio je 10.9.2005. da u ovom trenutku nije moguće obezbijediti konsenzus o konačnom rješenju pitanja policije Republike Srpske i njenog opstanka u entitetskoj nadležnosti. To ne znači da u nekom narednom periodu određena rješenja neće biti prihvatljiva.

Predsjedavajući Savjeta ministara Adnan Terzić, nakon propale još jedne „runde“ pregovora, optužio je za njihov neuspjeh ne samo Republiku Srpsku već i susjednu Srbiju i Crnu Goru. On je rekao da vlasti u Beogradu situaciju u BiH žele da iskoriste za predstojeće pregovore o statusu Kosova a sličnu tvrdnju iznio je i njegov „mentor“ Pedi Ešdaun, 15.9.2005. godine.

Savjetnik predsjednika Srbije Borisa Tadića, Branko Radujko, odbacio je ove optužbe i rekao da „Terzić ne bi trebalo da se bavi odnosima Beograda i Brisela, već da kao najgovorniji za krizu institucija u Sarajevu pokuša da riješi te probleme“.

Optužbe Terzića je odbacio i premijer RS Pero Bukejlović, koji je rekao da odgovornost leži na svim stranama tako da ni

Terzić ne može biti amnestiran. „O jednostranosti i isključivosti Terzića najbolje govore njegovi pozivi upućeni međunarodnoj zajednici da sankcioniše ne samo Republiku Srpsku već i susjednu Srbiju i Crnu Goru. Predstavnici susjedne države nisu ni na koji način bili uključeni u ove razgovore”, kazao je Bukejlović.

Portparol visokog predstavnika za spoljnu politiku i bezbjednost Havijera Solane, Kristina Galjak, rekla je da je Evropska unija uvijek spremna da obnovi pregovore o reformi policije BiH u okviru već definisanih evropskih principa. Ona je rekla da zbog neuspjeha pregovora o reformi policije, BiH neće sa Evropskom unijom do kraja godine potpisati Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju.

Pedi Ešdaun je rekao da je isključivi krivac za odbijanje Prijedloga o reformi policije, zasnovanog na tri evropska principa, SDS, stranka sa najviše odgovornosti u Republici Srpskoj, koja je tim činom odbila Evropu.

Partija demokratskog progresu je za neuspjeh reforme policije optužila Terzića i Ešdauna. Ako treba tražiti krivce za neuspješne pregovore, onda odgovornost ne može mimoći Ešdauna i Terzića, koji su bili najveći zagovarači propalog modela, a s druge strane tokom pregovora nisu nudili ništa novo što je eventualno moglo dovesti do konsenzusa. Posebnu odgovornost snosi Terzić, koji je svoje stavove iznosio kao stavove ministara a da pri tome nije ni pružio priliku da se Savjet ministara izjasni.

Predsjednik SRS-a Milanko Mihajlica zatražio je od srpskih poslanika u Predstavničkom domu Parlamenta BiH da pokrenu odgovornost za neuspjeh reforme policije i razriješe predsjedavajućeg Savjeta ministara, Adnana Terzića.

Umjesto da se kao krivac za neuspjeh jasno označe Terzić i SDA, krivci se traže u Republici Srpskoj i Srbiji.

PRIJETNJE

Pedi Ešdaun, šef misije Evropske komisije u BiH, Majkl Hemfris i ambasadori SAD-a i Velike Britanije Daglas Meklhejni i Metju Rajkroft, optužili su Vladu RS i SDS kao glavne krivce za još jednu neuspješnu rundu pregovora o reformi policije. Poruka Vašingtona i Brisela je da još jednom Vlada RS i SDS razmisle prije nego što bude prekasno. „Ukoliko ovako nastavi, Republika Srpska bi se mogla suočiti sa posljedicama, jer niko ne može uništavati nade građana a da za to ne odgovara“, upozorio je Ešdaun 22.9.2005. i dodao „da reforma policije nije nikakva opasnost za Republiku Srpsku“.

PRIJEDLOG VLADE RS

Vlada Republike Srpske izašla je 30. septembra 2005. godine s novim prijedlogom za reformu policije u BiH, u skladu s tri evropska principa Evropske unije, a u okviru Ustava Republike Srpske, BH Federacije i BiH.

Zakonom o policijskim strukturama na nivou BiH bili bi definisani organi, tijela, nadležnosti i koordinacija policijskih struktura koje bi obezbijedile njenu punu efikasnost.

Prema ovom prijedlogu, Ministarstvo bezbjednosti BiH imaće nadležnost za počinjena krivična djela iz nadležnosti Tužilaštva BiH i Suda BiH i ovlaštenja za preduzimanje odgovarajućih radnji na području BiH, u skladu sa odlukama i naredbama Tužilaštva BiH i Suda BiH.

U okviru sistema bezbjednosti BiH i organizacione strukture tog sistema, Ministarstvo unutrašnjih poslova i policija Republike Srpske predstavljaće jedan od njenih podsistema, uzimajući u obzir nadležnost okružnih tužilaštava i područja koja pokrivaju okružni sudovi, stoji u prijedlogu Vlade RS.

Prema prijedlogu, jedan od kriterija za formiranje funkcionalnih lokalnih policijskih područja treba da bude i nadležnost okružnih tužilaštava i područja koja pokrivaju okružni sudovi.

Vlada RS, kao preduslov reformskom procesu, predlaže racionralizaciju broja policajaca i ostalih zaposlenih, a finansiranje policijskih struktura obezbijedilo bi se konsolidovanim budžetom na nivou BiH.

Prijedlog reforme policije je urađen u saradnji sa Institutom Gent iz Belgije.

ODBIJENICA

Ministri inostranih poslova zemalja Evropske unije izrazili su 3.10.2005. duboko razočarenje odlukom Narodne skupštine RS da odbije prijedlog reforme policije koji je bio u skladu sa evropskim principima, ističući da BiH zbog toga neće započeti pregovore o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju sa EU prije desetogodišnjice Dejtonskog sporazuma.

Odobreni su pregovori sa Srbijom i Crnom Gorom.

KRAJ TREĆE FAZE

Na kraju treće neuspjele faze reforme policije može se reći da je sve isto, i početak i kraj.

Polazna osnova je ponovo bio Martensov plan, a cilj usvajanje takve reforme koja je u stvari promjena Ustava. Ponovo je cilj bio eliminisati MUP RS i stvoriti jedinstvenu policiju s ultimatumom da policijske regije moraju prelaziti entitetske granice.

Ponovo je Ešdaun govorio da su pregovori stvar domaćih institucija, a ne međunarodne zajednice i ponovo je „vedrio i oblačio“, ignorirajući svaku demokratsku proceduru. Riječi poput

„dobro razmislite šta ćete, da poslije ne bi bilo kasno“, više liče na upravnika nekog zatvora nego na visokog predstavnika međunarodne zajednice. Činjenica da su pored Ešdauna tada, kada je izgovorio ove riječi, sjedili šef Evropske komisije koji predstavlja Evropsku uniju i ambasadori SAD-a i Velike Britanije, više liči na prijeki sud nego na diplomaciju. Poznat je diplomatski rječnik a ovo više liči na „kočijaški sadizam“.

Ešdaun je i u ovoj fazi pokazao neiskrenost, što je najblaža riječ za obmane i prevare koje je tokom cijelog procesa u kontinuitetu „primjenjivao“. Kako drugačije protumačiti njegovu rečenicu da „reforma policije nije nikakva opasnost za Republiku Srpsku“? Sam je priznao da nema reforme policije bez promjene Ustava. Kako je moguće da se ovakvim mijenjanjem Ustava ništa ne gubi?

Djelimična promjena u trećoj fazi u odnosu na prethodnu je bila u učesnicima pregovora. Političke lidere su zamijenili predstavnici Vlada ali nije bio promijenjen Ešdaun, predstavnici Evropske komisije, ambasadori.

Pregovori se vode, to je potvrdila i treća faza, između Republike Srpske i Pedijsa Ešdauna. Nema pregovora između RS i Federacije BiH, to je obična farsa. Ešdaun se ponaša kao da zastupa Bošnjake i određene strukture međunarodne zajednice koje ga podržavaju u istom cilju.

Evropska unija odnosno njena komisija ne prijeti, ona poslije maja daje rok do novembra, u oktobru daje novi rok. Ešdaun je očigledno jako nervozan i nestrpljiv i on nema vremena za čekanje. Pitanje je zašto. Od koga je dobio zadatak da eliminiše Republiku Srpsku pod formom reforme policije?

Da je u pitanju ne neka reforma nego „potapanje“ Republike Srpske, potvrdio je i prijedlog Vlade RS za reformu policije od 30.9.2005. na koji se „niko nije ni osvrnuo“. Ešdaun očigledno ima svoj cilj i slijepo ne birajući sredstva ide ka njemu. Vlada RS

Milan Ljepojević

je očigledno možda mogla da izađe ranije sa svojim planom ali to nije argument da ga niko od međunarodnih „faktora“ nije ni pogledao.

Činjenica je da je i treći pokušaj „reforme“ propao, što je i najbitnije. Tri runde je Republika Srpska izdržala u ringu sa mnogo jačim protivnikom ili protivnicima.

ČETVRTA FAZA - SPORAZUM O REFORMI POLICIJE

Narodna skupština Republike Srpske je 5.10.2005. godine podržala prijedlog reforme policije koju su ponudili predsjednik Republike Srpske i SDS-a Dragan Čavić i predsjednik SNSD-a Milorad Dodik. Ovaj prijedlog je prihvatljiv i za Evropsku komisiju.

Predsjednik RS Dragan Čavić je rekao da su ovaj prijedlog u nedjelju 2.10.2005. u Sarajevu zajednički ponudili on i lider SNSD-a Milorad Dodik na sastanku sa visokim predstavnikom Pedijem Ešdaunom, šefom Evropske komisije u BiH Majklom Hemfrisom i ambasadorima SAD-a i Velike Britanije, Daglasom Meklhejnijem i Majklom Rajkroftom. „Ponudili smo im tekst sporazuma o reformi policijskih snaga, zahtijevajući da ponuđeni dokument bude prihvaćen bez ikakvih izmjena“, precizirao je Čavić.

„Međunarodni zvaničnici su htjeli da izvrše određene promjene u tekstu sporazuma ali Dodik i ja na to nismo pristali“, istakao je Čavić.

„Znali smo da od našeg sastanka održanog u nedjelju (2.10) u Sarajevu, na ovakovom nivou, može zavisiti tvrdoća stava Savjeta ministara Evropske unije održanom u ponedjeljak (3.10) u Luksemburgu. Cijenili smo da je to trenutak gdje mi zbog svoje odgovornosti ne smijemo da budemo pasivni“, kazao je Čavić.

Skupština RS usvojila je 5. oktobra taj koncept reforme policijskih snaga u BiH u skladu sa evropskim principima. Evropska komisija obavijestila je prethodno predsjednika Čavića da ovaj koncept reforme policije zadovoljava evropske principe i da će taj dokument biti ključni da BiH počne pregovore o stabilizaciji i pridruživanju sa Evropskom unijom.

U prijedlogu ovog sporazuma stoji „da se on mora primjenjivati u skladu s tri evropska principa i u skladu sa Ustavom BiH i ustavima entiteta, kao i da on neće otvarati ni regulisati pitanja postojećeg sudskog i tužilačkog sistema u BiH“.

„Prihvatamo realnost da je ova reforma složen proces i da njeno provođenje treba da traje pet godina, a da za to vrijeme, s ciljem obezbjeđivanja kontinuiteta svih segmenata bezbjednosti, entetska i kantonalna ministarstva podrže ovaj proces u okviru svojih nadležnosti“, navodi se u prijedlogu.

Ovaj sporazum takođe predviđa da izvršne vlasti u BiH sporazumno formiraju direkciju za provođenje reformi, kao privremeno tijelo, koju bi činili profesionalci i eksperti sa svih nivoa vlasti, a koje bi imenovao Savjet ministara. Direkcija bi trebalo da izradi plan reforme policije po fazama, uključujući prijedloge policijskih regija, najkasnije do 30. septembra naredne godine, koji bi do kraja godine bio u potpunosti usvojen.

Obrazlažući ovakav prijedlog pred poslanicima, Čavić je naglasio da Republiku Srpsku, ako sada ne doneše odluku i ne prihvati sporazum, „čekaju teški dani i teške odluke, pod mnogo težim okolnostima i sa manje manevarske prostora“.

Izvršne vlasti u BiH će formirati jedinicu za implementaciju reforme koju će činiti po tri predstavnika sva tri naroda, a odluke će se donositi isključivo konsenzusom. Iz zadatka ovoga tijela treba izbrisati stavku „uključujući prijedloge policijskih regija“, jer je u daljem tekstu definisan njegov rad.

PODRŠKA

Predsjednik Vlade RS Pero Bukejlović rekao je da sporazum koji je Narodna skupština Republike Srpske usvojila, Vlada mora da sprovodi. On je rekao da u samom sporazumu ima dosta nedefinisanih stvari koje će stvoriti samo probleme u fazi njegovog sproveđenja. Ništa nije navedeno što se tiče policijskih struktura u BiH, izuzev što su navedena tri principa Evropske komisije.

Trebalo je usvojiti amandmane Vlade, jer bi oni odredili put kojim bi se obavila reforma policije. Usvajanje sporazuma nije razlog zbog kojeg bi on i Vlada podnijeli ostavku, kazao je Bukejlović.

Ambasada SAD-a u BiH je pozdravila odluku Narodne skupštine RS o reformi policije i ističu da su sada na redu Parlamenti BH Federacije i BiH.

Evropska unija i Kancelarija visokog predstavnika pozdravile su odluku Narodne skupštine RS da prihvati tri principa Evropske komisije za reformu policije.

Predstavnički dom Parlamenta Federacije BiH prihvatio je 11.10.2005. godine na vanrednoj sjednici u Sarajevu, Sporazum o reformi policije u BiH, dan nakon što je Sporazum odobrila i Vlada FBiH, takođe na vanrednoj sjednici.

Predsjednik PDP-a Mladen Ivanić i ministar inostranih poslova BiH rekao je 10.10.2005. godine da postoji strah da je na sastanku predsjednika SDS-a i SNSD-a, Dragana Čavića i Milorada Dodika, sa predstavnicima međunarodne zajednice obećano nešto što nije zapisano u Sporazumu o reformi policije.

„Ne znam da li je na tim razgovorima dogovoreno nešto što je ostalo iza zatvorenih vrata. Na Dodiku i Čaviću je da nam to kažu“. On je izrazio mišljenje da će na njih dvojicu biti izvršen poseban pritisak.

Sam sporazum, kaže Ivanić, ništa nije odredio, već je praktično sve odgodio za godinu dana, odnosno za novu vlast, s obzirom na to da će u međuvremenu biti izbori. „Na ovom sporazumu tek treba da se radi i sve je na Direkciji za provođenje reforme, koja treba da završi posao u narednih godinu dana“, rekao je Ivanić.

POČETAK

Evropska komisija dala je 21.10.2005. saglasnost Vijeću ministara Evropske unije za početak pregovora o stabilizaciji i pridruživanju sa Bosnom i Hercegovinom, potvrdio je šef Evropske komisije u BiH Majkl Hemfriz.

Otvaranje pregovora o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju sa BiH prvi je korak ka članstvu u Evropskoj uniji. Velika Britanija kao zemlja koja predsjedava Evropskom unijom obećala je da će na narednoj sjednici Vijeća ministara EU razmatrati otvaranje pregovora sa Evropskom unijom. „Ukoliko prihvate našu preporuku, pregovori bi mogli početi do kraja ove, a sporazum bi mogao biti zaključen do kraja naredne godine“, kazao je Hemfriz.

Predsjedavajući Vijeća ministara Adnan Terzić je kazao da će najveći izazov u pregovorima biti iznalaženje izlaza iz situacije koja je uslovljena našim ustavnim rješenjima. „Vijeće ministara BiH je jedini mogući pregovarač sa Evropskom unijom, a pitanja o kojima će se pregovarati nisu samo u nadležnosti Vijeća ministara“, rekao je Terzić.

Portparol komesara za proširenje Olija Rena, Kristina Nađ, rekla je da je ovo dobra vijest za Zapadni Balkan. „Evropska komisija, koja je izvršno tijelo EU, već je izradila okvirni nacrt pregovora o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju i očekuje da će ga ministri EU usvojiti u decembru“, kazala je Nađ.

Reagujući na ovu izjavu o početku pregovora, Pedi Ešdaun je rekao da je ovo istorijski dan za BiH.

Pedi Ešdaun je rekao u Ženevi „da promjene Ustava ne mogu biti nametnute BiH, već da se do njih može doći samo konsenzusom među narodima BIH. Moramo osigurati da se ostvare pozitivne promjene i spriječe negativne. Promjene mogu doći samo konsenzusom među narodima. Ne mogu biti nametnute i ne mogu doći od ljudi izvana“, kazao je Ešdaun, govoreći na međunarodnoj konferenciji pod nazivom „BiH deset godina od Dejtona i poslije“. Ešdaun je na kraju poručio da „izmjene Ustava neće promijeniti BiH, već će samo ukloniti ograničenja za promjene“.

Lider SNSD-a Milorad Dodik je ocijenio da je preporuka Evropske komisije dobra vijest i za Republiku Srpsku i za BiH. Ova vijest je očekivana nakon što je Narodna skupština RS usvojila sporazum o reformi policije u BiH. „Ali, ako je očekivana, to je dobra i važna vijest za sve narode u BiH“, rekao je Dodik.

Predsjednik SDP BiH Zlatko Lagumdžija pozdravio je preporuku Evropske komisije i rekao da nas od Evropske unije dijeli 10 godina, pod uslovom da budemo dovoljno brzi za to. Početak pregovora ne donosi ništa osim otpočinjanja pregovora o narednom koraku koji će biti jako dugačak, a nakon toga slijedi osam do deset godina da se uđe u Evropsku uniju. „Iako nas je obradovala ova vijest, tugu izaziva činjenica da smo nepotrebno izgubili dvije godine i da smo ranije mogli završiti proces reformi“, kaže Lagumdžija.

Predsjednik Vlade RS Pero Bukejlović ocijenio je da je preporukom Evropske komisije otvoreno novo poglavlje koje će donijeti mnogo izazova i zahtijevati mnogo rada u svim institucijama u BiH i njenim entitetima.

Ministar inostranih poslova BiH Mladen Ivanić odluku smatra istorijskom i potvrdom reformskih procesa u BiH. Slijedi

dalje usklađivanje zakonskih propisa u BiH sa standardima Evropske unije.

OTVARANJE

Kraj novembra, tačnije 24.11.2005, početak je otvaranja pregovora o stabilizaciji i pridruživanju BiH Evropskoj uniji. Pregovore su otvorili komesar za proširenje EU Oli Ren i predsjedavajući Savjeta ministara BiH Adnan Terzić.

Tokom svečanog sastanka u Sarajevu, Terzić i pregovarački tim imali su sastanak sa komesarom Renom, a u Briselu je na tribini o Dejtonskom sporazumu visoki predstavnik za spoljnu politiku i bezbjednost, Havijer Solana, najavio svoj svečani put u Sarajevo, planiran za 5. decembar.

Glavni pregovarač BiH sa EU, Igor Davidović, rekao je da je ovo veliki događaj za BiH, iako ima samo ceremonijalni karakter. „Današnji dan je vrlo bitan datum za BiH, jer krećemo prema našem strateškom cilju – priključenju EU.

Početak tehničkih razgovora po radnim grupama očekuje se 15. januara 2006, za kada je zakazan prvi sastanak sa predstavnicima EU. U toku je formiranje pregovaračkog tima BiH koji bi trebalo da bude u punom kapacitetu za deset dana”, kazao je Davidović.

KRAJ ČETVRTE FAZE

Četvrta faza pregovora se razlikuje u mnogo čemu od prethodne tri.

Pregovarači Republike Srpske su potpuno promijenjeni. Od članova Komisije za reformu policije koji su predstavljali Republiku Srpsku, lidera političkih stranaka RS i Vlade RS, ovaj

put su Republiku Srpsku predstavljali samo Dragan Čavić i Milorad Dodik.

Promjena je i to što je prijedlog ili sporazum o reformi policije u BiH ponuđen od strane Dodika i Čavića, što je predsjednik Republike Srpske Čavić posebno naznačio. Nije bilo nikakvog pregovaranja.

Novo je što je sporazum ponuđen visokom predstavniku Pediju Ešdaunu, šefu Evropske komisije u BiH Majklu Hemfrizu i ambasadorima SAD-a i Velike Britanije, Glasu Meklhejniju i Majklu Rajkroftu. Nigdje nije bilo nikoga iz Savjeta ministara BiH i Federacije BiH. Ovo je potvrda da se o reformi policije ne pregovara sa BH Federacijom i BiH, već sa međunarodnom zajednicom.

Novina je takođe da prijedlog koji je u skladu sa Ustavom BiH i Republike Srpske, a sadrži tri evropska principa, podržava Evropska unija i smatra ga prihvatljivim.

Sporazum je omogućio razgovore o stabilizaciji i pridruživanju, što je 21. oktobra i saopšteno, a na desetogodišnjicu Dejtonskog mirovnog sporazuma odlučeno je da pregovori sa Evropskom unijom počnu 24.11.2005, što se i desilo.

Najveća vrijednost ovoga sporazuma je upravo otpočinjanje pregovora o stabilizaciji i pridruživanju sa EU.

Posebna težina sporazuma Dodika i Čavića, koji je Narodna skupština RS usvojila a EU prihvatile, jeste činjenica da je Republika Srpska izdržala pritiske i demokratskim sredstvima pronašla izlaz iz postojeće situacije.

Ešdaun je u ovoj fazi odustao od svoga koncepta reforme ali, vrijeme će pokazati, samo privremeno.

PETA FAZA – DIREKCIJA ZA REFORMU POLICIJE

Formiranje Direkcije za reformu policije, koju je formirao Savjet ministara BiH 8. decembra 2005. godine na osnovu Sporazuma o reformi policije označava početak pete faze pregovora o reformi policije.

Formiranje Direkcije, početkom decembra 2005. godine, izazvalo je oštru polemiku između dva autora Sporazuma o reformi policije, Milorada Dodika i Dragana Čavića. Direkcija je privremeno tijelo, formirana na bazi Sporazuma.

Predsjednik PDP-a Mladen Ivanić, rekao je 9.12.2005. da Vlada RS treba da ocjeni da li je način formiranja Direkcije za reformu policije u skladu sa prihvaćenim Sporazumom o reformi policije, kako bi ova direkcija imala puni legitimitet.

Ivanić kaže da je odluci o osnivanju Direkcije za reformu policije prethodila tvrdnja zamjenika ministra bezbjednosti BiH Dragana Mektića da tu odluku podržavaju institucije Republike Srpske. „U takvim uslovima član PDP-a i ministar saobraćaja i komunikacija Branko Dokić je glasao za, jer nismo imali ni jedan argument da budemo protiv“, rekao je Ivanić i dodao da on nije prisustvovao ovoj sjednici Savjeta ministara BiH.

On je podsjetio da PDP nije učestvovao u stvaranju Sporazuma o reformi policije i da je odgovornost za način formiranja

Direkcije na partijama koje su napravile ovaj sporazum i koje se izjašnjavaju da je sada „manje-više sve u redu“.

„Način odlučivanja u Direkciji nije u potpunosti u skladu sa ranije postignutim dogovorima prema kojima Direkcija treba da bude rezultat dogovora izvršnih vlasti, države, entiteta i Brčko Distrikta“, rekao je Ivanić.

Predsjednik Republike Srpske i SDS-a Dragan Čavić smatra da je Direkcija formirana u skladu sa Sporazumom o reformi policije.

Čavić, 9. decembra 2005, kaže da je „prijedlog koji je ranije donesen bio neprihvatljiv i tražili smo promjenu a i međunarodna zajednica je imala isti stav. Uputili smo amandmane 5. decembra i odluka koja je sada donesena odgovara Sporazumu“.

Za Čavića je logično da unutar Upravnog odbora Direkcije bude član Evropske komisije, koja će na to mjesto izabrati nekoga iz Evropske policije. On je član, a ne kopredsjedavajući, kako je to ranije bilo predloženo. Njegov status proizlazi iz činjenice da smo prihvatali tri principa Evropske unije i ne možemo se igrati „mačke i miša“, rekao je Čavić.

Na konstataciju da će stranac pri odlučivanju imati ključnu ulogu, Čavić je rekao: „Probajte vi dogovoriti drugačije uslove sa Evropskom unijom“.

Predsjednik SNSD-a Milorad Dodik tvrdi da je „izgled“ Direkcije za ovu stranku neprihvatljiv, jer ne odgovara suštini usvojenog sporazuma. Član Direkcije je stranac, a to ne piše u Sporazumu. „Sve što je odlučeno, urađeno je mimo mene i moje stranke. Tražićemo da se ova odluka promjeni“, poručio je Dodik.

Zamjenik ministra civilnih poslova BiH Zoran Tešanović iz Partije demokratskog progresa ocijenio je 9.12.2005. da je „odluka Savjeta ministara BiH o uspostavljanju Direkcije za reformu policije suprotna članu 7. Sporazuma o reformi policije“.

Savjet ministara formirao je 8. decembra 2005. godine, Direkciju za reformu policije koja do 30. septembra 2006. godine treba da pripremi projekat reforme policije u skladu sa tri evropska principa.

Inače, direkciju će činiti Upravni odbor, koji će donositi odluke i izvršno tijelo koje će biti zaduženo da odluke Upravnog odbora pretoči u nacrte zakona ili podzakonske akte.

Upravni odbor čini 12 članova, ravnopravno zastupljenih iz svih konstitutivnih naroda. To su direktor i zamjenik direktora Agencije za istrage i zaštitu, direktor policije Republike Srpske, direktor Uprave policije FBiH, šef policije Distrikta Brčko, direktor i zamjenik direktora Izvršnog tijela Direkcije i predstavnik Policijske misije Evropske unije.

Predstavnika Evropske policije imenovaće Savjet ministara na prijedlog specijalnog predstavnika Evropske unije u BiH.

Odluke će donositi devet ključnih članova Upravnog odbora konsenzusom. Kada to ne bude moguće, odluke će se donositi prostom većinom, ali ona mora imati podršku predstavnika Evropske policije, čime se osigurava da odluka bude u skladu s evropskim principima.

Ukoliko konsenzus ne bude moguć, odluka se vraća na dodatne konsultacije a zatim ponovo na razmatranje Upravnom odboru.

Predsjedavajući Direkcije biće isključivo član Upravnog odbora iz BiH, a rotiraće se svaka tri mjeseca. Direkcija će imati i posmatrače, koje će predložiti parlamentarne komisije za nadzor nad bezbjednosnim strukturama, Kancelarija visokog predstavnika, Evropska komisija, Američka ambasada u BiH i sindikati Ministarstva policije.

Savjet ministara BiH usvojio je 29.12.2005. Odluku o imenovanju Upravnog odbora Direkcije za provođenje reforme policije i Izvršnog tijela Direkcije. Članove ovih tijela čine pro-

ПОСЛИЈЕ ФОРМИРАЊА ДИРЕКЦИЈЕ ЗА РЕФОРМУ ПОЛИЦИЈЕ

СТРАНАЦ ОПЕТ ВАЖЕ?

Све што је одлучено, урађено је мимо мене и моје странке, наводи Мирорад Додик. Одлука Савjeta ministara BiH одговара о реформи полиције, каже Драган Чавић

БАЛКАН ЗУК - Председник Српског демократичног савеза Драган Чавић говори о Дирекцији за реформу полиције у BiH, речи у складу са Споразумом о реформи полиције.

- Председник је разне дозволе био је потврђивао и премисле сам председник и у информацијама којима је показао свога сина. Управљачки савет одговорио је, 5. децембра и одлучио да је још једном у члановима остатак споразума – речи је Чавић.

Заиста је потребно да читате Уставни одбор BiH, који је у складу са Европским конвенцијом, која не тојје имплементирана у Конвенцији о правдостимености.

- Он је члан, а то је конвенција која је разлог предложеног Мачковог пропозиција о изменама да она прихватије ову промену Европске конвенције и не може се извршити нико и нико... - истакао је Чавић.

На константићи да ће при изучавању спроводитељски клучујују-

ти, Чавић је рекао „изједначи на довољно другачије услове са Европском конвенцијом“.

Председник Савjeta министара споразумом са Мирорадом Додиком, тако, да је „догађај“ Дирекције ову поруку потврђивао, јер је изједначавајући уговорен Споразум.

- Чавић Дирекције је стравио, а то је неки у складу са... Си него је одлучио, предложио је неко и да не изједначи, предложио је неко и да не изједначи, а потом је да је он изједначи, а потом је да је он изједначи... - сагласио се Чавић.

Сагласио се и Мирорад Додик, формално уступајући Чавићу, реформи полиције, која ће почети са родом 1. децембра 2006. године. Иако тврди да ће гајити дана пропозиција уређивања реформе полиције у складу са пропозицијом Европске конвенције.

Западни министар безбедности BiH, Драган Михајл, је склонио да ће овај споразум, као тајниченог организатора у Споразум о реформи полиције, бити практично тукао Се-

рија министара BiH. Дирекција ће чинити Управни одбор, који ће дозволити цркви и кривичним судима, које ће бити конститутивних карактера, да биду задужено за службу Управе.

РОТАЦИЈА

Председнице Дирекције биће постављена члан Управног одбора из BiH, а репрезентант отворења трајаје до 2008. године. Дирекција ће имати и подсекретар, који ће традиционално представљати гимназију националног поделитељства и бити бећијајија споразумом о стабилизацији и интеграцији, Европске конвенције, Америчких амандмана у BiH и спроведених меа- споразумима.

Барајући и најпре законски или посавременији акт.

У састав Управног одбора биће 12 чланова, ревизионско-активални, из свих конститутивних народи. То су директор и највиши директора

Агенција за ветеринарску политику BiH, директор Управе за промоцију и развој BiH, а да касније именован је председник Фондације BiH, шифраторији директор Џурко, директор и заменик директора Јаричевог терјела, Директор и представник Господарске миграције Европске уније.

Председнице спроводитељске комисије је именован Савјет министара за предлог спроводитељске представнице Европске уније у BiH.

- Одјакује ће домовини дајети клучни чланак Управни одбор конвенцијом. Као што то није могуће, одјакује ће да домовине приступи конвенцији или она ће да се остави конвенцији Европске уније, да би се остварила највећа војна ће бити у складу са спроведеним стандардима – објаснио је Михајл.

Уредни концепус је био могућ, спроводи се приједа на додатне консултације, а потом везује са развојним Управним подјелама.

Клучни чланак Управног одбора, како ће бити, ће имати чланове, посавременији акт, који ће бити једнак са Европским стабилизационим споразумом, али ће бити именовано и у складу са спроведеним стандардима – објаснио је Чавић.

■ К. ГЛАВАЋ

fesionalci i eksperti iz policijskih struktura države, entiteta i kantona.

Usvajanjem ovih odluka, ispunjena je obaveza definisana Sporazumom o rekonstrukciji policijskih snaga i dogovor sa predstavnicima Evropske unije, saopšteno je iz Savjeta ministara BiH.

U Sarajevu su 25. januara 2006. počeli pregovori BiH sa Evropskom unijom o sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju, dijalogom o uvodnim načelima. Ključni dio Sporazuma odnosi se na liberalizaciju trgovine i ekonomskih odnosa, a очekuje se da će biti završeni do kraja godine.

BLAMAŽA

Upravni odbor Direkcije za reformu policije BiH zaključio је на sjednici održanoј 22. marta 2006. godine да заhtjev

premijera RS Milorada Dodika za promjenu odluka u vezi sa radom Direkcije bude prosljeden Savjetu ministara BiH. Predsjedavajući Upravnog odbora Direkcije Sead Lisak je rekao da očekuje da Savjet ministara, koji je donio odluke, da svoje mišljenje o zahtjevima premijera RS, koji je izrazio nezadovoljstvo načinom izbora članova UO, ovlaštenjima Savjeta ministara i Ministarstva bezbjednosti, te učešćem EUPM-a u Upravnom odboru Direkcije.

Dodik je ukazao na brojna kršenja Sporazuma o reformi policije u BiH. Činjenica je da je Direkcija projektovana kao radno tijelo, odnosno privremeni i zajednički organ sporazumnih strana u BiH, odnosno izvršnih vlasti u BiH, a ne kao organ Savjeta ministara, kaže Dodik i dodaje da Direkcija za svoj rad odgovara sporazumnim stranama a ne Savjetu ministara i ministru bezbjednosti BiH, kako je to koncipirano u Odluci o formiranju Direkcije. „Zbog toga treba izmijeniti tu odluku“, kaže Dodik.

Dodik je odbacio rješenje po kome je stranac član UO Direkcije, bez obzira na to što je iz EUPM-a, čiji glas može biti odlučujući. Cijela organizacija Direkcije je kamuflaža, jer su SIPA i DGS u Upravni odbor imenovale po dva člana, MUP Federacije tri člana, a za Republiku Srpsku je ostavljeno samo jedno mjesto, koliko ima i Distrikt Brčko, koji nije sporazumna strana.

Dodik na kraju kaže da, ukoliko ne bude spremnosti za otklanjanje uočenih nedostataka, Vlada Republike Srpske neće razmatrati i odlučivati o prijedlozima Direkcije, a od predstavnika RS u Direkciji biće zatraženo da budu samo posmatrači i evidentiraju nepravilnosti i kršenje Sporazuma.

Visoki predstavnik Kristijan Švarc-Šiling rekao je da legitimitet Direkcije za reformu policije ne smije biti doveden u pitanje i da ovo tijelo mora da nastavi sa radom.

„Direkcija za reformu policije je legitimno, tehničko tijelo uspostavljeno sa zadatkom da izradi plan implementacije,

Sjednica Upravnog odbora Direkcije za reformu policije u BiH

Dodikov zahtjev pred SAVJETOM MINISTARA

Milorad Dodik

Foto: A. Kavazović

SARAJEVO - Upravni odbor (UO) Direkcije za reformu policije u BiH naložio je ječe na sjedištu u Sarajevu da zadaje preuzeće RH Miloradu Dodiku za posao ministra u razdoblju Direkcije bude predsjednikom Savjeta ministara BiH, izuzev te predsjedavajućeg UO.

Ovaj će aktus do obloge do Šefovog ministarstva, koji je danas ovog srijeda, te neke mijenjajući i odgovarajući predsjednik RS, kada je tvarno nezadovoljstvo načelnom uredniku (nastavak UO), vlastitom članu Savjeta ministara i Ministarstva bezbjednosti, te slijedećim predstavnicima EUPO-a i UO.

"Mi smo - one prema utjecaju obvezni, a obvezni na istinučku je logu dolazi", rekao je Ustavni zakon izvršiteljstva Dodikov zvanični, koji je juče uverio i izabran na poziciju predsjednika policijske direkcije.

Tako je došlo da je nadgoljeno i u novoj vrijeđnosti Dodik je ušao na sljedeći rad, tako da je sjedište UO Direkcije je u reformu policije nastavljeno u poslovnost predsjedavajućeg Savjetova ministra BiH, a ne ministra.

Stari predsjedavajući Savjetova ministra BH Adiscan Bošković po svojoj mjesto još je, rezultat, nije mogao dobiti jer je, kako je saopštio njegov kabinet, raspisan u London, gde V. dana istekao ulogu predsjedavajućeg Savjetova ministra BiH.

U sjednici UO Milorad Dodik naložio je juče međunarodne istovrati u kojima su iznesene "aktivne interpretacije ministra i sugestije Vlade na Odboru o konstituciji i

nadu Direkcije za spremanje kontaktnih stvari policijskih struktura u BiH, predstavljanja u Narodnog skupštini RS i vijeću 2009. godine, a takođe i izjavama da je Dodikov projektovan kao nadzor Šefova, odnosno predsjednika i zapovjednika organa sporednog stava u BiH, u tom smislu ovlašćeni vlasti u BiH, u kojim organi funkcioni-

uju. Dodik je ponudio da se mora stati da nikakav politički ne može uticati na poslove da se javno izražava i brani svaki Vlad, progovoreviško je i u skladu sa spomenutim.

"Ovakav poziv na međunarodni pritisk i pravostrano međunarodne organizacije nam je svrstavao u vrh dva do tri deset godina pri novom stazu", istakao je Dodik dodjeljivac da je uokvir ugodno pomoći slobodnopravljivim predsjedavajućem Savjetova ministra BiH, a ne ministru.

Star predsjedavajući Savjetova ministra BH Adiscan Bošković po svojoj mjesto još je, rezultat, nije mogao dobiti jer je, kako je saopštio njegov kabinet, raspisan u London, gde V. dana istekao ulogu predsjedavajućeg Savjetova ministra BiH.

U sjednici UO Milorad Dodik je ušao da je preuzeo osmiju kad mrežu ministara i sugestije konstituciji i poslovima, koje je UO izjavio ugovor predsjedavajućem i ostvareni ministarom u Savjetu ministara BiH, kao i Ladiju Glazbenom Direkciju.

U posao preuzepta RS okazalo je je

Ukoliko ne bude spremnosti za
otklanjanje uočenih nedostataka,
Vlada Republike Srpske neće
razmatrati i odlučivati
o prijedlozima Direkcije,
a pristup medijskog pritiska
i prizivanje međunarodne
zajednice samo me uvjerava da
treba do kraja da ostanem
pri svom stavu, rekao Dodik

Reforma ne smije biti dovedena u pitanje

Kritičan Švarc-Silting, vlasnik preduzeća za BiH, kazao je juče da legitimitet Direkcije za reformu policije ne smije biti doveden u pitanje i da sve što može da nastavi i radi.

"Direkcija za reformu policije je legitimna, tehnički tipa uspostavljena i zadovoljena sa izradom plana implementacije, preprečila

pravosudnu operativnost, a ne Savjetova ministarski i ministarski budžetidovci BiH, kako je to koncipirano u Glavni otorizacijski dokument Direkcije, zbog čega je Dodik u novu plenumu zadužio skupino te učilišta.

Dodik je obolio i rečeno je kome je strana Dan DO Direkcije, bei strana na te bi je EUPO-a, čije glavne funkcije su običajno. Takođe, njihova organizacija Direkcije smatra konfliktnom jer su UPA, IDPS i Upravni odbor interne se poticanje BiH, a za RS je ostavljeno manje političke sigurnosti, koliko smo i običajni BiH, koji nije spreman strana.

"Ukoliko su bude spremniji za otklanjanje socijalnih nedostataka, Vlada RS smije razmatrati i odlučivati o prijedlozima Direkcije, a od predstavnika RS i Direkcije treba zahtijevati da bude samo prezentirati i evidentirati nepravilnosti i iščekujuće sporaštva", novosadski je, takođe ugovor, u posao.

"Švarc-Silting je na
glavnoj sjednici Direkcije za
reformu policije izra
vadili sloge i dešto
da je nepravilan, u
oblasti policijske reforme
većinom za BiH protiv komisije i
ključnim ulazom za inteq
graciju BiH u EU.

predviđen političkim sporazumom koji su usvojili svi parlamenti u BiH. Ove obaveze moraju biti izvršene”, poručio je Švarc-Šiling.

Koordinacioni odbor BiH za evropske integracije i ekonomiju nije 24.3.2005. razmatrao primjedbe premijera RS Milorada Dodika na formiranje Direkcije za reformu policije suprotno Sporazumu.

Predsjedavajući Savjeta ministara Adnan Terzić je rekao da nije razgovarano o pitanjima koja se odnose na Direkciju i najavio za utorak sjednicu Upravnog odbora Direkcije u Banjaluci. „To će biti prilika da svi iznesu svoje stavove i da se pronađe najbolje rješenje“, rekao je Terzić.

KOMPROMIS

Ministar unutrašnjih poslova Republike Srpske Stanislav Čađo je 30.3.2006. godine rekao da će očistiti policiju od onih koji sarađuju sa kriminalcima a, govoreći o opstanku MUP RS kao jedne organizacione cjeline, rekao „da je uvjeren da je to moguće i ne misli da će rješenje blisko tome biti na štetu funkcionalnosti i efikasnosti policijskih struktura. Prihvaćeni principi Evropske unije nisu suprotstavljeni nekom od tome sličnih modela. Potrebno je biti spreman na kompromis kao uslov rješenja svakog političkog pitanja, a pitanje reforme policije u BiH ima i tu vrstu i značaj važnog političkog pitanja.

„U načelu, ja sam za ona rješenja koja će osigurati stabilnost i predstavljati dugoročnija rješenja. Nisam za modele koja se definišu bez pune saglasnosti svih strana i koji su proizvod bilo koje vrste pritisaka ili nametanja. Oni u pravilu vrlo brzo proizvedu nove probleme, a o njihovoј funkcionalnosti gotovo da ne možemo ni govoriti. A proizvesti neefikasan sistem, ma kako on izgledao i ma kome se sviđao, bio bi ozbiljan korak unazad.

Vjerujem da je uz ispunjenje ovih preduslova moguće doći do rješenja koje bi bilo opšteprihvatljivo, dovoljno efikasno i koje bi predstavljalo ozbiljan iskorak u stvaranju uslova za novi impuls u borbi protiv kriminala, korupcije, svih oblika terorizma i stvaranje uslova za bolji i sigurniji život građana Republike Srpske i BiH”, kazao je Čađo.

Predsjednik Narodne skupštine RS Igor Radojičić rekao je 27.4.2006, povodom najave predsjedavajućeg UO Direkcije za reformu policije Seada Lisaka, da će Direkcija 3. maja glasati o jedinstvenoj policijskoj strukturi da „u procesu reforme policije niko nema pravo da donosi jednostrane odluke, bez saglasnosti Parlamenta Srpske. Narodna skupština RS će donositi odluku o reformi policije“, kazao je Radojičić.

Premijer RS Milorad Dodik je rekao da će Republika Srpska odbiti svaki prijedlog modela policijske strukture u BiH koji ne bude postignut konsenzusom i kompromisom.

„Svako postupanje sa stanovišta upotrebe autoriteta, bez obzira na to od koga ono dolazilo i iz kojeg dijela međunarodne zajednice, apsolutno za nas nije prihvatljivo. Ovo je naš posao, ovo je priča BiH i Republike Srpske“, kategorično je poručio Dodik.

Predsjednik SRS RS Milanko Mihajlica ocijenio je da je Direkcija za reformu policije formirana, djeluje i donosi odluke mimo Sporazuma o reformi policije u BiH.

Odgovornost za ovakav rad Direkcije snosi Savjet ministara BiH i srpski predstavnici u njemu, koji su dopustili da bude formirana jedna takva direkcija, kazao je Mihajlica.

Upravni odbor Direkcije za reformu policije na sjednici održanoj 3. maja usvojio je mišljenje o modelu organizovanja policije u BiH, kojim je predviđeno da država bude nadležna za finansije i zakonodavstvo, a da se operativnim poslovima bave lokalne policijske regije. Ovo mišljenje je usvojeno većinom glasova, a v.d. direktora policije RS Nijaz Smajlović glasao je protiv.

Član Upravnog odbora Direkcije za reformu policije Sead Lisak, rekao je da preporuka o reformi policije koju je usvojila Narodna skupština RS nije obavezujuća za Direkciju, jer jedino ovo tijelo ima mandat da predloži plan sprovođenja tog procesa.

Visoki predstavnik Evropske unije za spoljnu politiku i bezbjednost Havijer Solana, rekao je 6. maja 2006. da Direkcija za reformu policije u BiH treba da nastavi sa radom donoseći odluke većinom glasova. Ako se ne može postići konsenzus, Direkcija nema izbora nego da nastavi sa radom tako da odluke donosi većinom glasova. „Na taj način se može osigurati da se posao završi na vrijeme“, kaže Solana a to je prije njega već izjavio šef Komisije EU u BiH Majkl Hemfriz.

Lisak je 13. maja 2006. rekao da će tek nakon 30. septembra 2006, kada ističe rok za utvrđivanje kompletног plana reforme, politika moći da se umiješa u ovaj proces kako bi došlo do konsenzusa „koji uporno potencira RS“. „Direkcija će do tada raditi na osnovu svojih ovlaštenja i po zakonu“, kazao je Lisak.

Predsjedavajući Savjeta ministara BiH Adnan Terzić smatra da u odluci o formiranju Direkcije za reformu policije nema apsolutno ništa sporno, te da je ona u potpunosti utemeljena na Sporazumu o reformi policije koju su usvojili parlamenti.

Odlukom o formiranju Direkcije osigurali smo da imamo zastupljenost države, entiteta, kantona i Distrikta Brčko, kao i nacionalnu izbalansiranost. Ova odluka na Vijeću ministara je podržana jednoglasno i zaista u ovom trenutku ne vidim ništa sporno. Odluka je usaglašena sa međunarodnim institucijama i domaćim zvaničnicima, rekao je Terzić 15.5.2006.

VARKA

Nakon ovakvog stava Adnana Terzića, jasno je da je primijenjen metod zvani „prevara“, što ga je Terzić još na Bjelašnici

1.9.2005. promovisao, a on glasi „piši meko, varaj tvrdo“. Dakle, Terzić je tada nudio da se „našminka“ Sporazum o reformi policije, da može proći Narodnu skupštinu RS ali u njemu će, kako je rekao, „debelo armirati rješenja“.

To tada na Bjelašnici nije prošlo, ali se to pokušava primijeniti sada kod Sporazuma o reformi policije usvojenog 5. oktobra 2005. u Narodnoj skupštini RS i poslije u ostala dva parlamenta.

Sporazum je usvojen i tu nema ništa sporno. Sprovest će se reforma u skladu sa evropskim principima i u okviru Ustav BiH i Republike Srpske, stoji u njemu. Sporazum o reformi policije predviđa formiranje Direkcije za reformu policije koja treba da do 30. septembra izradi i ponudi rješenja reforme koje poslije parlamenti treba da usvoje.

Kod formiranja Direkcije nastaje problem, jer se ona formira mimo Sporazuma o reformi policije po već navedenom „Terzićevom ili čijem već, receptu“.

Na takvu odluku odmah 9.10.2005. reaguje „koautor“ Sporazuma, Milorad Dodik, koji kaže da je „izgled“ Direkcije za SNSD neprihvatljiv, jer ne odgovara suštini Sporazuma o reformi policije. Član Direkcije je stranac, a to ne piše u Sporazumu. „Sve što je odlučeno, urađeno je mimo mene i moje stranke. Tražićemo da se ova odluka promijeni“, poručio je Dodik

Predsjednik Republike Srpske i SDS-a Dragan Čavić, rekao je isti dan, polemišući sa Dodikom, „da je Direkcija za reformu policije formirana u skladu sa Sporazumom o reformi policije koji je predložio zajedno sa Dodikom“. Na konstataciju da će stranac pri odlučivanju imati ključnu odluku, Čavić je rekao: „Probajte vi dogоворити другаčије услове са Европском унијом“.

Čavić ovim priznaje da ne primjenjuje ono šta je napisano u Sporazumu, već se „dogovara“ sa Evropskom unijom.

Ministar inostranih poslova BiH Mladen Ivanić kaže da se „o odluci Savjeta ministara BiH, koji je 8.12.2005. formirao

Direkciju za reformu policije, treba da odredi Vlada RS, i kaže da li je u skladu sa Sporazumom o reformi policije“.

Ivanić ističe da je zamjenik ministra bezbjednosti BiH Dragan Mektić, rekao prije donošenja odluke Savjeta ministara, da institucije Republike Srpske podržavaju tu odluku te da njegovom stranačkom kolegi Branku Dokiću nije preostalo ništa drugo nego da glasa „ZA“ formiranje Direkcije.

Treba li ovako šarlatanskom odnosu uopšte komentar?

Ivanića treba da zanima Sporazum koji su usvojili svi Parlamenti u BiH i da ga dosljedno kao ministar primijeni, formirajući Direkciju za reformu policije u skladu sa Sporazumom, a ne da sluša ničije instrukcije i mišljenja, kao u ovom slučaju Mektića, i da potom traži navodna „tumačenja“ Vlade RS.

Ivanić vrlo dobro, kao ministar, zna kakve su posljedice, kada je već odluka donesena, kao što je ova. Sam priznaje da Direkcija nije formirana u skladu sa Sporazumom u dijelu koji određuje način odlučivanja. Ali dodaje da su SDS i SNSD stvarale Sporazum o reformi policije pa on nema obaveza prema njemu. Pravi se da ne zna da je Sporazum usvojio i Parlament BiH, oba njegova doma a SNSD i SDS ga samo predložio. Činom usvajanja u Parlamentu to više nije odluka ni jedne stranke već parlamenta.

Sve to Mladen Ivanić vrlo dobro zna.

Nema ispunjavanja ničijih stavova i verifikacije od bilo koga naknadno već je samo trebalo dosljedno da primijeni Sporazum koji je usvojio Parlament BiH a prije njega i parlamenti entiteta.

Ivanić, na sjednici Savjeta ministara BiH, nije bio da bi mogao pričati ovako kako priča, da ima alibi. On kao da ne zna šta znači situacija kada je odluka donesena, a bez njegovog odsustva i podrške Branka Dokića nije mogla biti donesena. Sve je osmišljeno.

Opravdanja za ovakvo ponašanje Ivanića i njegovog PDP-a nema. Direkcija za reformu policije je morala biti formirana u skladu sa Sporazumom, koji Ivanić vrlo dobro zna.

Postoji mnogo termina kako se ovakvo njegovo ponašanje može kvalifikovati, ali samo obrazloženje ovakvog ponašanja je više nego jadno i kukavičko.

Ono što je u javnosti Republike Srpske prošlo gotovo nezapaženo, a posebno institucija, jeste odluka Savjeta ministara BiH od 29.12.2005. godine, o imenovanju članova Upravnog odbora Direkcije za reformu policije i Izvršnog tijela Direkcije na osnovu Sporazuma o reformi policije i dogovora sa predstavnicima Evropske komisije.

Ovo obrazloženje sve egzaktно govori. Direkciju je trebalo formirati na bazi Sporazuma, kako u njemu „piše“, a isto tako sada imenovati i članove Upravnog odbora i Izvršnog tijela. Ovdje se u saopštenju Savjeta ministara BiH navodi da je, osim Sporazuma, Upravni odbor formiran u dogовору са Европском комисијом.

Gdje su tada bili Mladen Ivanić i Branko Dokić, pitanje je na koje bi trebalo dati odgovor. Komentari su nepotrebni. Ministar ne zna kako se sprovodi odluka Parlamenta koja odlučuje o sudbini Republike Srpske.

Vrijeme za donošenje ove odluke je očigledno vješto izabrano – dva dana pred Novu godinu. Dok su institucije RS opijene novogodišnjom euforijom, Savjet ministara BiH donosi odluke koje će itekako uticati na događaje u narednoj 2006. godini.

Dodik je ponovo 22. marta 2006. godine, nakon što je preuzeo premijersku funkciju u Republici Srpskoj, izrazio nezadovoljstvo načinom izbora članova Upravnog odbora Direkcije za reformu policije, ovlaštenjima Savjeta ministara i Ministarstva bezbjednosti, te učešćem predstavnika EUPM-a u UO Direkcije.

Dodik je jasno tražio, još u martu, da se otklone ove očigledne podvale i nepravilnosti, ali je odgovor od Terzića dobio tek sredinom maja. Dva mjeseca je Terzić „analizirao“ šta će odgovoriti premijeru RS, ali ne zna se samo sa kim. Terzić kaže da nema ništa sporno u formiranju Direkcije za reformu policije, sve je u skladu sa Sporazumom. On podsjeća da je na sjednici Savjeta ministara odluka donesena jednoglasno.

Pitanje je šta je tada radio ministar inostranih poslova BiH Mladen Ivanić i ministar saobraćaja i komunikacija Branko Dodić, kada je pored njih mogla da prođe ova odluka koja nije u skladu sa Sporazumom, kao i SDS-ov ministar Kovač.

Dodik je 22. marta 2006. godine ukazivao na nepoštivanje Sporazuma i rekao da u Sporazumu jasno piše „da je Direkcija projektovana kao radno tijelo, odnosno privremeni i zajednički organ sporazumnih strana u BiH, odnosno izvršnih vlasti u BiH, a ne kao organ Savjeta ministara, što tvrdi Terzić i što je neistina ili, narodski rečeno, laž“.

Dodik dalje u martu podsjeća da Direkcija za svoj rad odgovara sporazumnim stranama, a ne Savjetu ministara i ministru bezbjednosti BiH, kako je to koncipirano u Odluci o formiranju Direkcije. Zbog toga tu odluku treba izmijeniti, traži Dodik.

Dodik je odbacio i rješenje po kome je stranac član Upravnog odbora Direkcije, bez obzira na to što je iz EUPM-a, čiji glas može biti odlučujući, a što nije u skladu sa Sporazumom. Dodik cijelu Direkciju (što očigledno Terzić neće) smatra kamuflažom, jer su SIPA i DGS u Upravni odbor imenovale po dva člana, MUP FBIH tri člana a za Republiku Srpsku je ostavljeno samo jedno mjesto, koliko ima i Distrikt Brčko, koji nije sporazumna strana.

Dodik je, gledajući „vizionarski“, tada u martu rekao da „Vlada RS neće razmatrati i odlučivati o prijedlozima takve direkcije“. Od predstavnika Republike Srpske u Direkciji biće zatraženo da budu samo posmatrači i evidentiraju nepravilnosti u kršenju Sporazuma.

Na kraju svega, jasno je nekoliko činjenica – ponašanje Dragana Čavića, Mladena Ivanića i Adnana Terzića.

Predsjednik RS i SDS-a Dragan Čavić očigledno ne želi ili ne smije da vidi ovu „farsu“ kod formiranja Direkcije za reformu policije koju vidi Milorad Dodik i pokušava je osujetiti.

Ministar inostranih poslova BiH i predsjednik PDP-a Mladen Ivanić takođe u Savjetu ministara ne reaguje na Odluku o formiranju Direkcije prilikom njenog donošenja u Savjetu ministara, ali ni prije ni poslije toga.

Predsjedavajući Savjeta ministara BiH Adnan Terzić igra dvostruku igru, očigledno „vođen“ ili tačnije rečeno „navođen“ od već poznatog „mentora“. Terzić kroz način osnivanja, sastavljanja, način odlučivanja i odgovornosti Direkcije za reformu policije, pokušava da ostvari one ciljeve koji nisu prošli kod svih ranijih koncepata reforme policije.

Sporazum o reformi policije je prihvatljiv, nema promjene Ustava, zadovoljeni su evropski principi, počeli su pregovori o stabilizaciji i pridruživanju, svi su zadovoljni, opušteni, euforični. To je prilika za Terzića i mentore da se formira Direkcija koja će završiti ono što nije uspjelo u prethodne četiri faze ili četiri pokušaja reforme policije.

Takva Direkcija treba na „takav“ način da predloži jedinstvenu policijsku strukturu u kojoj će nadležnosti MUP-a Republike Srpske biti prenijeta na nivo BiH, a policijske regije prelaziti entitetsku granicu.

Svako odbijanje ovakvog prijedloga od strane Republike Srpske biće „napadnuto“ argumentima. „Direkcija je formirana na osnovu Sporazuma o reformi policije, koji ste sami predložili a čije odluke ne prihvivate. Šta u stvari vi iz Republike Srpske hoćete? Ne poštujete sporazum koji ste sami predložili. Znači, vi ste protiv reforme“.

Očigledno je da bi ovakav „scenario“ prošao sa Čavićem i Ivanićem, ali sa Miloradom Dodikom i SNSD-om – ne.

Pitanje je da li je, osim Sporazuma o reformi policije, koji je prihvaćen od svih, postojao još neki drugi tajni sporazum Dragana Čavića, sa međunarodnim zvaničnicima ili već s kim, za koji građani Republike Srpske nisu znali.

Stvar je vrlo prosta – kod formiranja Direkcije trebalo je samo pročitati šta o njenom formiranju piše u Sporazumu o reformi policije.

BLOKADA

Vlada Republike Srpske donijela je 24.5.2006. Odluku da zamrzne status svoga člana u Upravnom odboru Direkcije za reformu policije, zbog već poznatih propusta koji se odnose na njeno formiranje, sastav, način rada i odgovornost koji su mimo Sporazuma o reformi policije.

Visoki predstavnik Kristijan Švarc Šiling je rekao da se Republika Srpska povukla iz procesa reforme policije, nakon što je njenom predstavniku u Upravnom odboru Direkcije zamrznut status.

Ova mjera Vlade RS nesumnjivo odlaže evropsku budućnost BiH i dovršenja sljedećeg formalnog koraka ka toj budućnosti, odnosno potpisivanju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Ključ za kretanje sa ove mrtve tačke sada je u rukama Vlade RS, rekao je Švarc-Šiling.

Adnan Terzić je 26.5.2006. godine rekao da očekuje da će predstavnici domaćih vlasti i međunarodne zajednice naredne sedmice održati niz konsultacija kako bi pokušali pronaći izlaz iz deblokade reforme policije.

„Evidentno je da imamo problema u procesu reforme policije, a svakako to nije stvar koju treba prelomiti preko koljena“, kazao je Terzić.

REFERENDUM

Premijer RS i predsjednik SNSD-a Milorad Dodik je 27. maja 2006. godine, govoreći o eventualnim budućim ustavnim promjenama, rekao: „Osnova za moju i podršku moje stranke u novim ustavnim aranžmanima će biti uređenje BiH kao federalne jedinice sa jasno podijeljenim nadležnostima po svim pitanjima. Ta zajednica mora afirmisati pravo na samoopredjeljenje posredstvom prava na referendum, koji bi bio organizovan u demokratskim uslovima koje bi propisala Evropska unija“.

To bi otvorilo mogućnost da ljudi odluče šta misle i žele od BiH, smatra Dodik i dodaje da je to nešto što imaju svi narodi u okruženju, nešto što je dio Povelje UN-a i starije je od priče o nepovredivosti granica, jer činjenica je da su sve granice povrijedene. Mišljenja sam da, kada ljudi nemaju ta prava, ne mogu da vjeruju u zajednicu u kojoj žive.

Govoreći o sprovedenom referendumu u Crnoj Gori, Dodik je istakao „da misli da je dobro što se u Crnoj Gori sve odvijalo ovako kako se odvijalo. Odluka crnogorskog naroda neće posebno uticati na BiH, ali činjenica da je referendum pokazao način na koji bi trebalo da se promoviše politika dugoročnog demokratskog procesa razdvajanja, što bi svakako moglo da bude poučno u BiH. Mislim da bilo koji narod u BiH ima pravo da demokratski odluči o svojoj sudbini. To što Evropa u ovom trenutku ne dozvoljava taj čin, ne znači da ga neće dozvoliti u budućnosti“.

NASTAVAK

Vršilac dužnosti direktora policije Republike Srpske, Nijaz Smajlović, rekao je 27.5.2006. da Republika Srpska nije odustala od reforme policije niti se povukla iz ovoga procesa, jer će njeni

predstavnici pratiti situaciju i čekati da političari „odlede status posmatrača“.

Smajlović kaže da je na posljednjoj sjednici Upravnog odbora Direkcije odbijen zahtjev predstavnika iz Republike Srpske da ovo tijelo uvaži preporuku Parlamenta Republike Srpske o reformi policije, kao i prijedlog izmjene odluke o načinu glasanja u Direkciji. Smajlović kaže da je stav Vlade i Narodne skupštine jasan i da je to minimum ispod koga se ne može ići.

Tražili smo da se u dokumentu, koji je Direkcija usvojila preglasavanjem, izmijene i preciziraju stavke o organizaciji policije na lokalnom nivou, kao i da se realizacija budžetskih sredstava drugačije definiše, ali to nije prihvaćeno, tvrdi Smajlović i podsjeća da je odluka o glasanju kao načinu odlučivanja u Direkciji u suprotnosti sa prihvaćenim Sporazumom o reformi policije u kome se naglašava potreba za konsenzusom.

„Vjerujem da će profesionalci naći način da se dogovore o profesiji, ali za te dogovore mora postojati politički okvir. Za sada nećemo učestvovati u diskusijama, odlučivanju, niti izradi budućih rješenja, dok politika ne obezbijedi teren za igranje“, kaže Smajlović.

Vlada RS je ponovo podsjetila da je opredijeljena za kompromis i da Republika Srpska prihvata reformu policije uz uvažavanje tri evropska principa, ali i specifičnosti ustavnopravnog poretka BiH.

Direktor Generalnog direktorata Evropske komisije za proširenje, Rajnhard Pribi, prenio je u Sarajevu 22.6.2006. godine na sastanku sa predsjedavajućim Savjeta ministara BiH, Adnanom Terzićem i entitetskim premijerima, Miloradom Dodikom i Ahmedom Hadžipapićem, poruku Komesara za proširenje EU, Olija Rena, „da se reforme u BiH moraju provesti do kraja ove godine, kako bi se zaključio Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju“.

Premijer Dodik kaže da je Pribe rekao da reforma policije treba da se nastavi odvijati na bazi kompromisa koji je u BiH postignut o ovom pitanju. „Pribe je tražio da se predstavnici RS vrate u Direkciju i rade punim kapacitetom, na šta sam mu“, kaže Dodik, „jasno rekao da ne možemo prihvati tu demokratiju u kojoj od 11 članova ima samo jedan iz Republike Srpske, dok je ostalih 10 iz ostalog dijela BiH, a odlučuje se većinom glasova. Dok se to ne promijeni, mi nećemo moći da radimo“.

Dodik kaže da je Pribe u vezi sa reformom dao formulaciju koju bi volio da čuju i ostali koji u BiH rade u ime Evrope. „Raduje me formulacija koju sam čuo, a to je da su tri principa dovoljno širok okvir za dogovor“, ističe Dodik.

Dodik je ponovio da predstavnici RS i dalje ostaju pri postignutom Sporazumu o reformi policije u BiH. Treba se vratiti Sporazumu i uraditi ono što u njemu piše.

NAJAVA

Savjet za provođenje mira, na sjednici održanoj 23. juna 2006. u Sarajevu, donio je odluku o zatvaranju Kancelarije visokog predstavnika međunarodne zajednice u BiH i ukidanje bomskih ovlaštenja za 30.6.2007. godine, a pripreme za proces gašenja počinju odmah, rekao je visoki predstavnik Kristijan Švarc-Šiling.

„Ovo je važan dan za BiH. Priroda međunarodnog prisustva u BiH mora se promijeniti s obzirom na to da država prelazi iz faze provođenja mira u fazu evroatlantskih integracija“, kazao je Švarc-Šiling i dodao da zatvaranje OHR-a ne znači potpuno povlačenje međunarodne zajednice iz BiH.

„Međunarodna zajednica ostaje u potpunosti angažovana u BiH, uz veće prisustvo Evropske unije, EUFOR-a, EUPM-a i NATO-a“, rekao je Švarc-Šiling.

Predsjedavajući Savjeta ministara BiH Adnan Terzić kaže da je razočaran odlukom o zatvaranju OHR-a i da je to izuzetno opasno prije nego što BiH potpiše Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju a to znači trenutno zaustavljanje svih reformskih procesa. „Ova odluka može izazvati teške posljedice“, smatra Terzić.

Potpredsjednik SNSD-a Krstan Simić kaže da je uvijek zagovarao tezu da odgovornost za događaje i kreiranje budućnosti BiH treba da preuzmu domaći političari i institucije.

„Svjesni smo situacije da je ovo rovito stanje, ali smo svjesni i činjenice da su svi političari imali izvjestan alibi u institucijama međunarodne zajednice, pa su smatrali da mogu biti radikalni i nerealni u svojim zahtjevima, jer ima neko ko će to uraditi i odrediti. Dobro je sa tim što prije prekinuti“, smatra Simić.

Ove dvije izjave najbolje odslikavaju odnos domaćih političara prema odlasku, odnosno ostanku OHR-a. Republika Srpska se zalaže za zatvaranje Kancelarije visokog predstavnika i ukidanje bomskih ovlaštenja a Federacija BiH, prvenstveno Bošnjaci i dio međunarodne zajednice, za njegov ostanak.

Elaboracija zašto je takav odnos, kada je OHR u pitanju, bespredmetna je. Republika Srpska je sve vrijeme na „udaru“ Kancelarije visokog predstavnika i doživljavaju je zbog svih sankcija koje su doživjeli od nje kao protivnika koji ugrožava njihove interese, dok Federacija BiH (Bošnjaci) OHR doživljava kao saveznika koji pomaže u ostvarivanju vlastitih interesa. Izjava Terzića to nabolje i odražava.

LOBIRANJA

Parlamentarna skupština Vijeća Evrope usvojila je 29.6.2006. Rezoluciju o BiH u kojoj traži od bh. političara da odmah nakon oktobarskih izbora nastave razgovore o promjeni Ustava, a

najkasnije do oktobra 2010. da usvoje novi ustav. Stav je Skupštine da narodi u BiH iza sebe moraju ostaviti ratni način razmišljanja i okončati međusobne konfrontacije na kojima se bazira politika u zemlji.

U Rezoluciji stoji da odmah treba eliminisati entitetsko glasanje u Predstavničkom domu BiH, definisati vitalni nacionalni interes i povezanost veto mehanizma.

Poruka Srbima je „da moraju prihvati da Republika Srpska ne može istrajati pod trenutnim imenom i političkom filozofijom njenih osnivača“.

Kada se ovako nešto pročita, ako se ne bi znao „autor“, prvo što bi se pomislilo je da bi ovako nešto mogao napisati reis Cerić a ne Parlamentarna skupština Vijeća Evrope. Rezolucija se zalaže za tipičnu unitarizaciju i centralizaciju BiH, a to je ono zbog čega se i ratovalo.

Postoji nekoliko odgovora zbog čega se baš sada „poteže“ priča o promjeni Ustava. Jedan je svakako da reforma policije po „Ešdaunovom modelu“ i njegovim evropskim principima znači promjenu Ustava. Reforma policije u atmosferu promjene Ustava se savršeno „uklapa“.

Predsjedavajući Upravnog odbora Direkcije za reformu policije Himzo Selimović rekao je nakon sastanka odbora da će Parlament BiH biti jedina institucija koja će biti politički odgovorna za rad buduće policije. On je rekao da je usaglašen model operativnog rada policije kojim se isključuje bilo kakav uticaj politike na rad policije.

Predsjednik PDP-a Mladen Ivanić rekao je 18.8.2006. da ne očekuje da će doći do prekida pregovora o stabilizaciji i pridruživanju, zbog neuspjeha u reformi policije. Ivanić kaže da je uvjeren da će biti još političkih pregovora o reformi policije, koji su i suštinski.

Zamjenik predsjednika Srpske demokratske stranke Mladen Bosić, rekao je 16.8.2006. godine u Banjaluci da srpski predstavnici treba da učestvuju u radu Komisije za reformu policije.

Premijer RS Milorad Dodik, 28.8.2006. kaže da je uvjeren u trajni opstanak Republike Srpske, a što se Dejtona tiče, zna se da reviziju mogu da dogovore isključivo narodi BiH.

Dodik kaže da, ukoliko Republika Srpska i dalje bude osporavana od sarajevske političke elite, to samo može da osnaži naše uvjerenje da je demokratsko pravo građana RS na samoopredjeljenje jedini put.

Govoreći o policiji, Dodik poručuje da će istrajati u zahtjevu da RS mora da ima svoju policiju. To ne smije da bude samo puko tehničko pitanje već stvar političkog konsenzusa.

ROK

Predsjedavajući Upravnog odbora Direkcije za reformu policije Himzo Selimović rekao je 13. septembra 2006. godine da Savjet ministara BiH nije prihvatio izvještaje o radu koje je dostavio Upravni odbor, kao ni revidirani plan aktivnosti, kojim članovi UO Direkcije traže da rok za podnošenje konačnog izvještaja o strukturi budućih policijskih snaga u BiH bude pomjeren sa 30. septembra na 30. novembar 2006. godine.

Izvještaji nisu usvojeni jer nisu dobili podršku trojice ministara a definitivno je da posao ne može biti završen do 30. septembra.

Predsjedavajući Savjeta ministara BiH Adnan Terzić, rekao je da je reforma policije u BiH potpuno blokirana. On je 14. septembra 2006. priznao da su mu „ruke svezane“ i da do kraja mandata ne može uraditi ništa da pokrene stvari sa mrtve tačke.

„Ministri iz reda srpskog naroda su mi otvoreno rekli da neće podržati nijednu odluku o daljem procesu ove važne reforme

za ulazak u Evropsku uniju, pa ni one kojom bi se produžio rok Direkciji za reformu policije za izradu prijedloga plana policijske strukture sa 30. septembra na 30. novembar, sve dok Vijeće ministara ne prihvati zahtjeve premijera RS Milorada Dodika i preporuke Narodne skupštine RS”, kaže Terzić.

Vijeće ministara Evropske unije izražava zabrinutost zbog nedostatka napretka u provođenju Sporazuma o reformi policije iz oktobra 2005. godine i sa nestrpljenjem očekuje ubrzano oticanje prepreka na tom putu, jedan je od zaključaka Vijeća ministara od 14.9.2006. godine.

Visoki predstavnik Evropske unije za vanjsku politiku i bezbjednost Havijer Solana rekao je 28.9.2006. godine da reforma policije u BiH i odnos Evropske unije prema tom pitanju ostaju nepromijenjeni: politički dogovor iz oktobra 2005. godine mora se u potpunosti poštovati, te provesti usvojeni plan reforme policije u skladu sa evropskim principima.

Govoreći o tri principa EU, Solana je pojasnio prelazak međuentitetskih linija: „O tome se govori u trećem principu. On se odnosi na formiranje funkcionalnih policijskih oblasti, koje se moraju odrediti u skladu s tehničkim kriterijima. Koliko znam, Direkcija će se tim pitanjem vrlo brzo početi baviti. Zbog toga ne želim ništa prejudicirati, nego stvar prepustiti policijskim ekspertima.

Evropska unija je zainteresovana i želi BiH vidjeti kao partnera koji je u stanju nositi se sa kriminalom. To znači da mi želimo da vaša zemlja pronađe modalitete na osnovu kojih ćete imati policijsku službu koja će biti uspješna, profesionalna i u kojoj neće biti političkih uticaja. Sve to neophodno je ostvariti kako bi se policija mogla uspješno nositi sa svim oblicima kriminala, te osigurati dovoljan stepen sigurnosti za sve građane BiH”, rekao je Solana.

Odlazeći šef Delegacije Evropske komisije u BiH Majkl Hemfriz je rekao 1.10.2006. godine da je BiH spremna da preuzme

sudbinu u svoje ruke. On kaže da niko izvan BiH ne bi trebalo da kaže koji način organizacije policije treba napraviti u BiH. Ovo je prilika gdje BiH treba preuzeti odgovornost, jer međunarodna zajednica više ne može nametati odluke. „Evropska komisija biće prisutna da osigura da rješenja do kojih dođe sama zemlja budu u skladu sa evropskim standardima“, kaže Hemfriz.

SAMOSTALNOST

Izjave najviših zvaničnika Evropske unije Rajnharda Pribea, Havijera Solane, Majkla Hemfriza, govore da nikakvih univerzalnih evropskih principa nema, koji bi zahtijevali ukidanje policije Republike Srpske, i neophodnosti prelaska entitetskih granica, da bi BiH dobila policiju po evropskim standardima i stekla uslove za potpisivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Dakle, ti i takvi principi su bili izum Pedijs Ešdauna i njegovih nalogodavaca.

Evropski principi su širok pojam koji svaka zemlja, zavisno od svoje specifičnosti i potreba, različito definiše. Gotovo ni jedna od policija država članica Evropske unije nije identična i svaka ima poneku svoju osobenost. Negdje su razlike između zemalja male, a negdje veće. Univerzalnog modela policije osim „Ešdaunovog“ nema.

Terzić je očigledno dobro „biflao“ lekcije koje mu je „diktirao“ Ešdaun a nakon njegovog odlaska nastavio po starom formirajući Direkciju za reformu policije koja nije odgovarala odredbama Sporazuma o reformi policije. Cijelu godinu Terzića je spremno čekala Vlada RS, koju predvodi Milorad Dodik, i koja je tražila dosljednu primjenu Sporazuma kod formiranja Direkcije.

Adnan Tezić i „društvo“ su nastavili po starom običaju, očekujući podršku svih za svoju prevaru i falsifikat Sporazuma. Na kraju je sredinom septembra 2006. godine Terzić morao da

prizna da je nemoćan i da su mu „ruke svezane“ da bilo šta učini na sprovodenju „Ešdaunove“ reforme policije, koja očigledno nema veze ni sa kakvim evropskim principima.

Premijer Dodik i Vlada RS su bili nepokolebljivi u svom stavu da se Sporazum mora dosljedno primjenjivati a srpski ministri u Savjetu ministara na čelu sa Mladenom Ivanićem nisu smjeli više podržavati rad „falsifikovane“ direkcije. Jedinstven stav rukovodstva Republike Srpske, koje se drži potписанog sporazuma i cijelog arsenala demokratskih procedura su formula za uspjeh Republike Srpske i njenu odbranu od svih nasrtaja, poput ovih Terzićevih i ranije Ešdaunovih.

POZIV

Predstavnici međunarodne zajednice u BiH su od predsjednika stranaka koje su osvojile najviše glasova na proteklim izborima zatražili 9.10.2006. godine da hitno zakažu razgovore na kojima će dogоворити deblokadu reforme policije u BiH.

Upravni odbor Direkcije za reformu policije u Sarajevu je 25. oktobra počeo trodnevnu sjednicu. Jedini član UO iz Republike Srpske, direktor policije RS Uroš Pena je rekao da je stav RS i dalje isti i da ostaje nepromijenjen.

Pena se pozvao na izjavu premijera Dodika koji je najavio da će, ako se do 15. novembra rasprava o reformi policije ne vrati u okvire Sporazuma, predložiti Narodnoj skupštini RS da doneše odluku da se Sporazum o reformi policije raskine. Pena je potvrdio da on i dalje sjednicama prisustvuje u „svojstvu posmatrača“ i „da postupa u skladu sa zvaničnim stavom RS“.

Šef policijske misije EU u BiH i član Upravnog odbora Direkcije za reformu policije u BiH Vićenco Kopola, rekao je 27.10.2006. da će u „konačnom prijedlogu policijske strukture u BiH nedostajati profesionalni savjeti predstavnika Republike

Srpske, ali da će i taj prijedlog biti legalan, jer Upravni odbor Direkcije za reformu policije radi u skladu s pravilima”.

DOGOVOR BEZ RS

Upravni odbor Direkcije za reformu policije je nakon trodnevnog rada 27.10.2006. godine u Sarajevu, dogovorio šemu buduće policijske strukture u BiH. Konačna odluka o tome biće donesena na narednoj sjednici 7. novembra.

Uroš Pena nije učestvovao u dogovoru, samo je posmatrao.

Milorad Dodik je nakon sastanka sa prvim zamjenikom visokog predstavnika Larijem Batlerom i ambasadorom Njemačke Mihaelom Šmunkom rekao da je „Republika Srpska apsolutno svjesna činjenice da postoji mogućnost da se pregovori o stabilizaciji i pridruživanju s EU prekinu, ali postoji minimum ispod kojega nećemo ići. To je da u jedinstvenom zakonodavstvu BiH postoji mjesto za policiju Republike Srpske, koje će imati svoja ovlaštenja na teritoriji RS, a plaćaće se iz konsolidovanog budžeta Uprave za indirektno oporezivanje“. Dodik je na kraju rekao da je cijela ova priča o reformi policije politička ujdurma Pedija Ešdauna. „Sve je rađeno mimo postignutog sporazuma“, rekao je Dodik 30.10.2006. godine.

Predsjedavajući Savjeta ministara BiH Adnan Terzić je, komentarišući najavu o mogućem sastanku lidera političkih stranaka u Briselu na kojem bi se pokušala „deblokirati“ reforma policije, kazao da ne vidi smisao toga sastanka i da je to što se tiče njega propala stvar. Bilo bi korisnije da nam Solana i Ren protumače principe Evropske unije kako ih ovdje ne bi svakotumačio na svoj način.

Terzić očigledno vidi samo „Ešdaunove“ principe. Zato mu i poslije toliko vremena i „lekcija“ koje je slušao, trebaju

nova objašnjenja. Nema reforme izvana, ona dolazi kao rezultat dogovora domaćih lidera, što uostalom piše u Sporazumu o reformi policije uz uvažavanje evropskih principa i u okviru Ustava Republike Srpske i BiH.

Terziću to još nije jasno i zato je još naslonio uvo na „briselski, ili ko zna koji zid“ da čuje rješenje.

Sarajevska čaršija, čiji je Terzić „reprezentant“, vijekovima je navikla na istanbulске fermane pa očigledno sada očekuju briselske diktate. Rješenja se moraju pronalaziti demokratskom procedurom u domaćim institucijama u skladu sa Ustavom.

FINIŠ

Upravni odbor Direkcije za reformu policije sastao se u Sarajevu 7.11.2006. godine i, prema riječima predsjedavajućeg Himze Selimovića, ponovo je „utvrđivana definitivna šema buduće policijske strukture u BiH“.

Direktor policije RS Uroš Pena u skladu sa odlukom Vlade RS, rad Upravnog odbora prati kao posmatrač i konstatovao je da se ništa nije promijenilo u načinu rada Upravnog odbora i da on i dalje radi bez predstavnika Republike Srpske.

„Uslovi koji su trebalo da budu ispunjeni u skladu sa potpisanim sporazumom o reformi policije, nisu ispunjeni“, kazao je Pena.

Naš status je nepromijenjen zato što se i dalje raspravlja o agencijama na nivou BiH i njihovim nadležnostima. „Kako će se razgovori završiti, ne mogu sa sigurnošću da kažu ni oni koji aktivno učestvuju u radu Upravnog odbora“, rekao je Pena, konstatujući da je Savjet ministara odgovoran za stanje nastalo u radu UO Direkcije za reformu policije, jer nije učinio ništa da se njegove aktivnosti vrate u okvire potписанog sporazuma.

„Posmatrati agencije na nivou BiH, bez agencija na entitetskom nivou, vrlo je teško“, kaže Pena. „Vidjećemo kakva će struktura biti predložena na regionalnom, odnosno entitetskom nivou, pa ćemo tek onda moći da komentarišemo prijedlog organizacije policijskih struktura.“

Komentarišući izjavu šefa policijske misije Evropske unije Vićenca Kopole, koji tvrdi da od predstavnika Republike Srpske nije dobio nikakav prijedlog organizacije policijskih struktura u BiH, Pena kaže da mu ga on nije ni dao, ali da su ga ranije iznosili bivši direktor policije RS Dragomir Andan, i njegov nasljednik Nijaz Smajlović.

Oni su dali prijedlog, koji nije prihvaćen, a te činjenice mogu da se vide i provjere u zapisniku. „I ja sam učestvovao u izradi tih prijedloga i odgovorno tvrdim da su predstavnici RS aktivno učestvovali u radu Upravnog odbora, iznoseći svoje prijedloge“, istakao je Pena.

Predsjedavajući UO Direkcije Himzo Selimović smatra da će se predstavnici RS uključiti u završnicu rada ovoga tijela, s obzirom na rokove u kojima treba završiti prijedlog buduće organizacije policijskih snaga u BIH.

Nakon konačnog definisanja šeme organizacije policijskih struktura na nivou BiH, preći ćemo na utvrđivanje kriterijuma za utvrđivanje policijskih regija. Učinićemo sve da naš dio posla završimo do 20. novembra i nadležnim institucijama zakonodavne i izvršne vlasti na različitim nivoima dostavimo prijedlog.

Nadamo se da će o tom prijedlogu biti postignut konsenzus svih relevantnih faktora i da će dati pozitivno mišljenje o njemu, kao i da će sadržavati principe koje je utvrdila Evropska komisija.

ZAMJENA TEZA

Šef Delegacije Evropske komisije u BiH Dimitris Kurtulas rekao je 8.11.2006, prezentujući Izvještaj o napretku BiH u ispunjavanju uslova za pridruživanje EU u periodu od 1.10.2005. godine do 30. septembra 2006. godine, da vlasti Republike Srpske opstrijuišu reformu policije u BiH, zbog čega nije osiguran značajan napredak u ovoj oblasti. Od vlasti BiH očekujemo da usvoje i sprovedu izvještaj Direkcije za reformu policije.

U ovom izvještaju stoji da su vlasti Republike Srpske odgovorne i za izostanak pune saradnje sa Haškim tribunalom. Policija Republike Srpske nije uhapsila ni jednog optuženog za ratne zločine.

Vlasti Federacije BiH u potpunosti sarađuju sa Tribunalom.

Samo površna analiza pokazuje namjernu zamjenu teza Kurkulasa i uopšte ovoga izvještaja. Ne može se parcijalno gledati na reformu policije i tražiti od vlasti RS da usvoje i sprovedu izvještaj Upravnog odbora Direkcije za reformu policije, već naprotiv treba tražiti da se dosljedno sproveđe Sporazum o reformi policije koji je Narodna skupština RS usvojila 5. oktobra 2005. godine a potom i parlamenti BH Federacije i BiH.

Sporazum treba pročitati, a da ga nije Evropska unija pročitala on ne bi ni isao na usvajanje u parlamente, jer Brisel je potvrdio da Sporazum zadovoljava evropske principe. Ali činjenica je da se sa Sporazumom o reformi policije nije postigao zamišljeni cilj urušavanja Republike Srpske i zato se prešlo na rezervni, „plan B“. Ono što nije postignuto Sporazumom uradiće se kroz Direkciju za reformu policije. Vjerovatno je to bila „tajna strategija“ osmišljena prilikom sklapanja Sporazuma. Zamišljeni plan ukidanja policije RS će se sprovesti odloženo kroz rad Direkcije za reformu policije.

BUDALA

Predsjedavajući Savjeta ministara BiH Adnan Terzić je pred Savjetom bezbjednosti UN-a oštro kritikovao vlasti RS. Ponašanje Vlade RS je bahato i agresivno kršenje zakona u borbi sa neistomišljenicima. „Ponižavanje i izrugivanje međunarodne zajednice radikalno je promijenilo atmosferu u zemlji“, rekao je Terzić i dodao da je nakon uspješno održavanog pozitivnog kursa bilo dovoljno samo nekoliko mjeseci da sve bude dovedeno u pitanje.

Terzić je kritikovao međunarodnu zajednicu zato što nije prepoznala scenario iz Beograda koji se poklopio sa izborima u BiH, kao i zbog toga što je zažmirila na jedno oko, svrstavajući separatističke namjere u bezopasnu predizbornu retoriku.

Premijer RS Milorad Dodik rekao je 9.11.2006. da je Terzić kritikama na račun Republike Srpske pred Savjetom bezbjednosti UN-a zloupotrijebio položaj i krivicu za svoje neuspjeha svalio na druge. „On je obična budala a njegovi istupi na međunarodnoj sceni su jasan pokazatelj da je spoljna politika BiH šuplja. Mi ćemo se nakon svega ovoga obratiti Kofiju Ananu lično, jer ovo mora da prestane“, kaže Dodik.

„Republika Srpska je stabilniji i bolji dio BiH a predstavnici međunarodne zajednice uporno zastupaju samo jednu stranu u BiH. Neprihvatljive su ocjene novoga ambasadora Evropske komisije u BiH o reformi policije, jer on očigledno nije pročitao Sporazum o reformi policije u kojem jasno stoji da u Direkciji neće sjediti stranac. Mi uporno insistiramo da sjednemo i dogovorimo se šta dalje, ali nas ignorišu, a njihovo bahato ponašanje nas samo udaljava od reforme“, rekao je Dodik.

„Ukoliko međunarodna zajednica pokuša da izvještaj Direkcije za reformu policije proglaši validnim, reforme uopšte neće biti, pa i po cijenu Evropske unije“, rekao je Dodik i dodao

da oni „ignorišu i činjenicu da ni Savjet ministara BiH nije usvojio izvještaj Direkcije za reformu policije, čime nam poručuju da smo mi kreteni koji treba da prihvate sve što im se servira i naredi.“

„Ako neko misli da nam može nametnuti politiku čije su poluge Mustafa Cerić, Haris Silajdžić i neki federalni mediji, varaju se, a svima je jasno da najavljenja koalicija SBiH i SDA znači nacionalnu homogenizaciju“, smatra Dodik.

REFERENDUM O POLICIJI

„Savez nezavisnih socijaldemokrata najavio je 12.11.2006. godine da će pokrenuti inicijativu i pozvati sve političke stranke i ostale društvene faktore na dogovor o mogućem referendumu, na kojem bi se građani Republike Srpske na demokratski način izjasnili da li su za ukidanje policije Republike Srpske“, rekao je visoki funkcioner SNSD-a Rajko Vasić.

Vasić je istakao da je SNSD na sve načine pokušao da proces reforme vrati u okvire Sporazuma o reformi policije u BiH, koji je Narodna skupština RS usvojila 5.10.2005. godine. Međutim, taj sporazum je derogiran načinom izbora i rada Direkcije za reformu policije.

„Mi ćemo Narodnoj skupštini predložiti da povuče saglasnost na zaključenje toga sporazuma, jer je u potpunosti jasno da se on ne primjenjuje. Usvajajući Sporazum, smatrali smo da je on dobra polazna osnova za efikasnu političku strukturu u BiH u skladu sa najboljom evropskom praksom. Naš cilj je bio da se kroz taj proces poveća efikasnost policijskih struktura u BiH u borbi protiv kriminala i korupcije i od toga ne odustajemo“, kaže Vasić.

„Stavovi SNSD-a o reformi policije su poznati: to je postojanje policije RS u okviru kompletne strukture u BiH, koja će imati nadležnosti na svojoj teritoriji, bez bilo kakvog prelaska

međuentitetske linije. Mi zahtijevamo da postoji Ministarstvo unutrašnjih poslova RS, a prihvatamo zakonodavne nadležnosti na nivou BiH, ali uz funkcionisanje policije Republike Srpske i republičkog budžeta”, precizirao je Vasić.

ИНИЦИЈАТИВА САВЕЗА НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА РЕФЕРЕНДУМ О ПОЛИЦИЈИ

СНСД покушао да врати процес реформе полиције у сконце. Споразум о реструктурисању полицијских структура, али је тад скоразм дерогиран. Став ове партије о реформи полиције није био предизвиксна варка или вештачко национално хомогенизације, већ један од темељних ставака о реформама у ЕУХ, нагласио Рако Васић.

БАВА ЗРКА—Самоиздателски документарен цикъл, показващ живота и занаятите на македонски художници и скулптори в условията на социалистическа индустрия и архитектура. На днешния етап този документарен цикъл е завършена четвъртата съставна част от първия етап на цикъла — за градовете Радомир и Скопие.

© 2009 Pearson

Припремајући за поене да се ће на цименцијум бити изложена оправка подадена у Службју инспектора, која су доказивала да је Зорановић за реформу власнију фирму имао истогаш ту же инспекторску смисљеност. Васил је разговарао у неким трошковима и са њим током неколико недеља.

— Наша структура у БАБ-групира није врло компликована и технологија је прилагођена производњи малих партија. Наша, често је да је најмања бројка броја да не је широком погодком. Решавајући проблеме производње, а за то се свакако спремимо, чак и време када већина другачијих издавача — истакао је Рафаел Банош.

- СМД є наше відоме покращене пристрій рефлексії позитивів з позитивами. Створюємо з розглядуваною концепцією структуру у бакі, яка є працюючим і реагуючим Народним підприємством. Можливо, що зупиняється реалізація цієї концепції в більшій чи меншій мірі. Але вже виникла ідея. Задача зараз - реалізація цієї ідеї, реалізація цієї концепції в бакі.

On je n'arriverai pas à être CHC25, apprenez-moi l'anglais et apprenez-moi l'espagnol.

Подршка без условљавања

КАВА ЕРКА — Примор-
ська науково-литературна
група Миколи Найдії,
рекомендуючі до видання від-
повідно до погодженої
зупинки під час засідан-
ні СМІСДа в діїх умовах.

ПОДАЧА ИНФОРМАЦИИ ОБРАЩЕНИЯ

УСЛОВЉАВАЊА

Улан-Гадаан магнит CHL2 в а

[View Details](#)

NEW STANDARDS

Чарда Ганнибала погибла СМСК-а
из-за попытки конфликта с Альянсом.

— Та єдність позиції Радянської України з позицією інших союзників у ВАФ, які не погано захищали на своїх територіях більші кількості військ та об'єктів агресора. Потім, зумовлено це постійною розширенням Міжсоюзного погранкомітету, а зрештдом і погранкомітетом на імені ВАФ, які до функціонування позиції Радянської України за розподілом України між державами.

помък в поддържаните куриори - Райо-
нищата ѝ са покрайните на България, като
това „изолиране“ е отговорено за не-

Справедливість дає нам змогу відповісти на ці питання. Відповідь на них дозволить нам відповісти на питання про ГУМ-2000 року на міжнародному рівні.

Фотографии - сделаны мной.
Всё что пишется для этого сайта - это
личные впечатления автора, которые не
имеют юридической силы, то есть не
являются доказательствами в суде. Судебные
дела предлагаю решать юристам, а не
журналистам, ведь суды не интересуются
фотографиями.

— Как то некој мије узимао објект, кога је требало да поклони за јубилеј, али је заборавио да поднесе промтаком објекту разрешење око

360 JOURNAL OF CLIMATE

SOURCE ATTACH OPTION

Kancelarija visokog predstavnika u BiH smatra u saopštenju izdatom 14.10.2006. da nije jasno kako bi referendum o reformi policije u Republici Srpskoj mogao da pomogne interesima njenih građana.

BITI ILI NE BITI

Premijer RS Milorad Dodik je nakon susreta sa ministrom inostranih poslova Švedske Karlom Biltom u Sarajevu, 14.10.2006. godine, rekao da se Republika Srpska ne protivi evropskim integracijama, „ali postoje pitanja sa kojima možemo ići naprijed i ona sa kojima nećemo preći prag ako su integracije ugrožene“, i ističe da je informisao Bilta o tome da se u Sarajevu, ali i nekim krugovima međunarodne zajednice, stvara atmosfera u kojoj se nastojanje Republike Srpske da dođe do reforme policije proglašava za destrukciju. Dodik izražava čuđenje što niko ne objasni, iako to Republika Srpska uporno traži, zašto policija Republike Srpske ne može da bude dio policijskih struktura u BiH i regiji.

„Ne vidim ni jedan razlog zašto bi moralo da se desi ono što je nekada zacrtao Pedi Ešdaun i zbog čega se mi u BiH sada izvlačimo iz živoga blata.“

Dodik je rekao da podržava izjavu Adnana Terzića da je „pitanje reforme policije biti ili ne biti za Republiku Srpsku. To i ja isto tako doživljavam“, rekao je Dodik.

Karl Bilt je rekao da zastoj u pregovorima o reformi policije vidi kao trenutnu situaciju. „Razgovarao sam sa Miloradom Dodikom i Harisom Silajdžićem i nisam stekao utisak da oni žele da postave ultimatum, već su zainteresovani za dogovor“.

Bivši visoki predstavnik Bilt je kazao da je, po njegovom mišljenju, bit problema u BiH predstavlja Ustav od kojeg je, smatra on, „sve polazilo prije rata, u ratu i na kojem je baziran Dejtonski sporazum“. Paket ustavnih promjena, koji nije dobio parlamentarnu podršku „bio je dobar korak da se krene u promjene“, smatra Bilt.

DEMANTI

Direktor policije Republike Srpske Uroš Pena rekao je da RS nije prekršila Sporazum o reformi policije, već da je to učinio Savjet ministara BiH, donošenjem Odluke o formiranju Direkcije za reformu policije na principima koje Sporazum uopšte ne predviđa.

Pena kaže da u dijelu Sporazuma koji se odnosi na formiranje Direkcije jasno стоји да нju čine domaći eksperti a ne stranci. To je naknadno učinjeno kada je Savjet ministara BiH formirao Direkciju.

U Sporazumu piše da će „Direkciju činiti profesionalci i eksperti svih nivoa vlasti (BiH, entiteta, kantona) s višegodišnjim policijskim i menadžerskim iskustvom“.

„Međutim, odlukom Savjeta ministara BiH od 8. decembra 2005. godine izašlo se iz okvira Sporazuma pošto je uz domaće članove ubačen i stranac, koji može da dovede do preglasavanja“, kaže Pena.

EVROPSKI STANDARDI

Predsjednik Savjeta Fakulteta za bezbjednost i zaštitu Dragomir Jovičić rekao je na okruglom stolu na temu „Prepostavke efikasnosti policije“ održanom u Banjaluci 16. novembra 2006. „da predloženi model reforme policije teško može da zaživi u praksi, jer je veoma složen i isprepletan brojnim kontrolama i komunikacijama, koje teško mogu da zažive“.

„Nije mlijasno ko je uopšte mogao da predloži ovakav model ni zašto se u BiH pokušava uvesti model policije kakav ne postoji nigdje u svijetu. Siguran sam da ovakav model neće dati efikasnu policiju i neće biti garant efikasne bezbjednosti građana“, rekao je Jovičić i dodao da se pokazalo da i neke od ranije osnovanih agencija na nivou BiH nisu dale očekivane rezultate.

Jovičić kaže da je reforma policije u Republici Srpskoj završena 2002. godine dobijanjem sertifikata od Misije Ujedinjenih nacija. „Predstavnici misije UN-a sa Žakom Klajnom na čelu ocijenili su tada da je policija Republike Srpske reformisana i da svoj posao obavlja u skladu sa evropskim principima“, smatra Jovičić.

Govoreći o mogućim modelima organizacije policije u BiH, Jovičić je kao najadekvatniji istakao njemački model. U Njemačkoj postoji 17 pokrajina i isto toliko ministarstava unutrašnjih poslova. Savjetom ministara predsjedava savezni ministar unutrašnjih poslova, koji nema pravo glasa.

Jovičić je naveo i primjer Švajcarske, gdje svaki od 26 kantona ima svoje ministarstvo unutrašnjih poslova i gdje uopšte ne postoji savezni MUP.

Jovičić je naveo da reforma policije u BiH traje još od potpisivanja Dejtonskog sporazuma a sve što dugo traje izaziva negativne efekte. Prema Dejtonskom sporazumu, policijsku strukturu u BiH činili su samo MUP Republike Srpske i MUP Federacije BiH. Ne mogu se sprovoditi reforme koje nisu u skladu sa Ustavom.

Dragomir Jovičić je na kraju rekao da ne treba nasjedati na priče o evropskim standardima, koje stalno stižu od međunarodnih predstavnika. Niko od njih ne zna da kaže šta su evropski standardi, jer ni u jednoj zemlji u Evropi policija nije organizovana na isti način. „Evropski standardi su ono što mi dogоворимо“, ističe Jovičić.

NEMA NAMETANJA PAMETI

Aktuelni premijer Republike Srpske i mandatar za sastav nove Vlade, Milorad Dodik, 27. novembra 2006. godine saopštava da je poslao pismo visokom predstavniku međunarodne zajednice

u BiH, u kojem je jasno rekao na koji način misli da se pitanje policije riješi.

„Rekao sam da je to stvar našega dostojanstva, a ne samo neka velika priča o liderima. Policija Republike Srpske i njena izvjesna budućnost su nešto ispod čega mi nećemo ići. Mogu oni da prijete ili da govore da smo ovakvi ili onakvi, može da se ne potpiše Sporazum o pridruživanju sa EU, pa šta? Mi hoćemo svoju policiju, i to je tako. Ona može da ima određene elemente koordinacije za ostatkom policije BiH, ali njeni ukidanje je iluzija. Pa taman to došlo i iz velike Evrope“, kaže Dodik.

Govoreći o instituciji referenduma u slučaju da reforma bude nepovoljna, Dodik kaže: „Ljudi ovdje imaju pravo da odluče. Mene obično pitaju, prije svega iz međunarodne zajednice, kako to da ljudi žele referendum. Potom dolazi i nebulozna da će se investicije ovdje povećati ukoliko se sprovede reforma kakvu oni predlažu. Ovih dana razgovaram sa investitorima koji ovdje ulaze i do milijardu, i nijedan me ništa nije pitao za policiju! Prema tome, nismo mi ‘papani’ koji čekaju da neko dođe sa strane i nametne neku pamet. Mi želimo da budemo dio sistema, hoćemo da popravljamo svoje ponašanje, ali nemojte da nam dirate institucije“, jasno ističe Dodik.

Dodik je komentarisao i Terzićev istup pred Savjetom bezbjednosti UN-a, nakon čega ga je nazvao „običnom budalom“:

„Zato što je takav. Otići pred Savjet bezbjednosti i iznijeti takve konstatacije na teret Republike Srpske i mene lično, može samo neko ko ima tu karakternu osobinu. Otišao je tamo kao predstavnik kolektivnog organa, i iznosio svoj stav. Nije to nikakav seminar, već jedan vrlo ozbiljan skup, i samo ljudi koji nemaju u sebi određene linije karaktera mogu da se tako ponašaju. Zato sam ga tako nazvao, ostajem pri tome i mislim da sam baš dobro rekao“.

PARTNERSTVO ZA MIR

Sjeveroatlantski savez (NATO) pozvao je BiH da se pridruži Partnerstvu za mir na Samitu održanom u Rigi, 29. novembra 2006. godine. Odluku su konsenzusom donijeli lideri 26 zemalja.

Generalni sekretar NATO-a, Jap de Hop Šefer, rekao je da Alijansa očekuje punu saradnju BiH i Srbije (koja je takođe dobila poziv) sa Haškim tribunalom, „a pozivom smo htjeli poslati jasan politički signal“, rekao je Šefer.

Šef Misije BiH pri NATO-u u Briselu, Sven Alkalaj, kaže da BiH ulaskom u Partnerstvo za mir dobiva aktivnu pomoć pri daljim reformama u sektoru odbrane, modernizaciju Oružanih snaga uz učešće i aktivnosti NATO-a, ulazak u sektor planiranja zemalja članica Saveza, pristup fondovima i izgradnju institucija odbrane i podizanje borbene gotovosti putem individualnih programa.

Inače, Partnerstvo za mir pokrenuto je 1994. godine, sa ciljem da se unaprijedi stabilnost i sigurnost u Evropi. Njegovi ciljevi uključuju povećanje transparentnosti procesa planiranja i budžetskog finansiranja nacionalne odbrane, te osiguranje demokratske kontrole oružanih snaga.

Premijer RS Milorad Dodik je rekao da je to odlična vijest a odluku je pozdravio i predsjednik Odbora za odbranu i sigurnost Narodne skupštine RS, Petar Đokić.

Ministar inostranih poslova Mladen Ivanić je rekao da je uslovni prijem u Partnerstvo za mir nagrada za sve što je urađeno. Evidentno je da je došlo do značajne reforme odbrane i formiranja jedinstvene vojne strukture koja funkcioniše. NATO je procijenio da će prijem u Partnerstvo za mir predstavljati još veći stimulans za provođenje reformi u zemlji.

Bivši kopredsjedavajući Komisije za reformu odbrane Rafi Gregorijan je čestitao svim građanima BiH, „posebno bh. ministru

odbrane Nikoli Radovanoviću i general-pukovniku Sifetu Podžiću, ali i svim vojnicima koji su ovo zaslužili. Njihov težak rad je ovo omogućio. Dobili ste što ste zaslužili”, rekao je Gregorijan nakon poziva u Partnerstvo.

Visoki predstavnik EU za spoljnu politiku i bezbjednost Havijer Solana toplo je pozdravio odluku NATO-a, i rekao da će ona osigurati podsticaj u naporima za produbljivanje modernizacije i demokratizaciju vojske. Ovim se otvaraju nove mogućnosti učešća u međunarodnim vojnim misijama i daje doprinos miru i stabilnosti. „Ovo je sljedeći važan korak u naporima Zapadnog Balkana da prevaziđe nasljeđe prošlosti i krene ka pristupu evroatlantskim integracijama”, kazao je Solana.

Solana je 4.11.2006. godine, govoreći o reformi policije, rekao da je „reforma policije, u skladu sa tri evropska principa, preduslov za zaključenje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. To je prvi korak ka članstvu BiH u Evropsku uniju”.

„Kada se postigne dogovor koji će zadovoljiti tri principa EU, potpisacemo Sporazum. Nadam se da će to ubrzo desiti.”

Komesar za proširenje Evropske unije Oli Ren, 5.12.2006. godine, dan uoči sjednice Vijeća za implementaciju mira i skupa stranačkih lidera BiH koji će u Briselu razgovarati o konstituisanju vlasti i reformama, kaže da Bosna i Hercegovina ima realnu evropsku budućnost.

„Evropska unija neće napustiti BiH i ostaviti je samu u budućnosti. Mi pripremamo ojačani mandat specijalnog predstavnika Evropske unije koji će nastupiti nakon zatvaranja OHR-a. Postojeći Ured specijalnog predstavnika, prema našim planovima, biće ojačan. Taj budući EUSR nastaviće aktivno raditi s vlastima BiH, a racionaliziracemo naše EU strukture u BiH. Istovremeno, vjerujemo da će provođenja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju produbiti odnose između BiH i Evropske unije”, poručio je Ren.

BRISEL – PRINCIPI, OKVIR

Premijer RS Milorad Dodik izjavio je nakon sastanka sa komesarom za proširenje EU Olijem Renom 8.12.2006. godine u Briselu da misli da se „svi možemo složiti sa stavom komesara Rena da je BiH neophodan Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju. Jasno nam je rečeno da je Evropska unija reformu policije postavila kao uslov koji se mora ispuniti.

„Mnogo sam zadovoljniji nakon onoga što sam čuo od Rena nego nakon sastanka Savjeta za implementaciju mira. Raduje me Renov stav da su principi Evropske unije okvir u kojem ona traži naš dogovor i postizanje kompromisa. Kada ga budemo postigli, EU će vidjeti da li je kompatibilan sa njena tri principa i reći će da li možemo ići dalje. Ja ne znam kako drugi ne shvataju tu poruku. Ja je vrlo dobro razumijem“, rekao je Dodik.

Dodik je demantovao postavljanje rokova koje je odredila Evropska unija kao i to da je dobio neki papir na kojem je napisano kako treba da izgleda reforma policije u BiH. On kaže da se mora prestati sa praksom da neki trećerazredni međunarodni službenici izađu sa prijedlogom koji po pravilu odgovaraju bošnjačkim strankama, a onda se na raspravi o tim prijedlozima ne pojave bošnjački predstavnici, kao što je to bilo u četvrtak 7. decembra.

Dodik ističe da treba relaksirati situaciju oko reforme policije i da je dogovor moguć. „Ima dosta stvari oko kojih postoji konsenzus i ne bi trebalo da izgubimo vrijeme tražeći 100 odsto i onih 80-90 odsto oko čega se slažemo. Iznio sam stav da Direkcija za reformu policije nije formirana u skladu sa Sporazumom i da ćemo mi taj sporazum podržavati sve dok bude postojala mogućnost da bude poštovan u cjelini. Konsenzus mora biti pravilo za donošenje svih važnih odluka u BiH, ne samo za reformu policije“, kazao je Dodik.

Oli Ren je rekao da Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju neće biti potpisani bez reforme policije. Treba raditi na što bržem

formiranju vlasti na nivou BiH, insistirao je Ren i upozorio da BiH kasni sa reformama i podsjetio na neophodnost ustavnih reformi u BiH i pored toga što one nisu vezane sa SSP, izražavajući spremnost da evropska komisija, i on lično, pomognu gdje god bude trebalo.

Dodik je još nakon susreta sa Renom rekao da su „zajednički izrazili žaljenje zbog neusvajanja prvog paketa ustavnih promjena, ali smo se saglasili da je neophodno nastaviti rad na ustavnim reformama kako bi BiH mogla da ima kapacitet za buduće članstvo u Evropskoj uniji i istovremeno zaštiti kolektivna prava koja su neophodna, jer to čini BiH dodatno stabilnijom. Složio sam se sa Renom da BiH mora da bude federalno uređena i da izražava svoje specifičnosti kroz takvo uređenje.“

Govoreći o konkretnim dogovorima vezanim za reformu policije tokom sastanaka u Briselu, Dodik je kazao da se nada „da smo uspjeli objasniti kako mi vidimo reformu policije u BiH. Zvaničnici Evropske unije očekuju da se razgovara o tome i ja sam spremjan da sa svima razgovaram. Nas ne obavezuje izvještaj Direkcije za reformu policije, jer mi nismo radili na njemu. Naši ljudi nisu uključeni u rad direkcije i to je osnovni problem. Mi smo spremni da reformišemo policiju, ali nismo spremni da nam neko objašnjava kako policija RS treba da bude ukinuta ili da nema ovlaštenja i nadležnosti i da bude prazna ljuštura. Na to nećemo pristati, ali za nas nije problem da policija RS bude dio strukture policije BiH.“

Dodik kaže da misli da neće biti pritisaka međunarodne zajednice, „jer su u Briselu svi ponavljali da je reforma policije unutrašnje pitanje koje mi sami moramo da riješimo.“

Komentarišući Silajdžićevu izjavu od 7. decembra da je Republika Srpska genocidna tvorevina, Dodik kaže: „Takve izjave Silajdžića, na ovako važnim skupovima, moraju da se demantuju i ja to činim. Silajdžić ima izborni kapacitet u BiH i može da misli

šta hoće, ali BiH može da napreduje samo ako u BiH prihvate Republiku Srpsku, bez obzira na to što je ne vole, kao što smo mi prihvatili BiH”.

„Srbi su pokazali spremnost za moralnu i političku odgovornost za ono što se dogodilo tokom rata, za razliku od drugih koji nisu prihvatili ni minimalnu odgovornost. Jedan od glavnih ljudi tokom rata je bio Silajdžić. On pokušava lobiranjem da Srbe optuži za genocid, ali genocid se nije desio i to potvrđuju mišljenja relevantnih ljudi kao što je general Mekensi“, kaže Dodik.

Dodik pojašnjava „da nije Silajdžić relevantan da kaže šta je zločin, a šta je genocid to treba da kažu stručni ljudi. Mi ne mislimo da pravimo stalne opstrukcije u Sarajevu, mi mislimo nešto tamo da radimo, ali kad god Silajdžić bude davao izjave kao što je to uradio posljednji put, mi ćemo morati da se ogradijemo. On očigledno još vodi rat. On je jedini ratni lider u BiH, ostalih više nema, i on svojim teškim stavovima želi da završi rat.“

„Bez obzira koliko ga frustrirala Republika Srpska, moraće da je prihvati ili će morati da siđe sa političke scene“, poručio je Dodik.

UZROK

Analizirajući samo površno bilo koju izjavu bošnjačkog lidera a u konkretnom slučaju posljednje dvije, Adnana Terzića pred Savjetom bezbjednosti Ujedinjenih nacija i Harisa Silajdžića u Briselu, dolazi se do vrlo jednostavnog zaključka: nije problem reforma policije, problem je Republika Srpska.

Konstantno preciznom analizom dolazimo do zaključka da se iza tzv. reforme policije, koja se odvija pod „nekim, nikom znanim“ principima, kojih nema ni u jednoj evropskoj državi, u stvari želi promjena ustava u BiH. Promjena ustava treba da eliminiše nadležnosti Republike Srpske, prvenstveno kroz

Ministarstvo unutrašnjih poslova RS, potom otvori i dovede do „erozije“ i ostalih ingerencija i institucija Republike Srpske.

Bošnjačke lidere, a i dio međunarodnih zvaničnika koje predvodi Pedi Ešdaun, ne zanima dogovor o reformi policije domaćih lidera, već nude DIKTAT kojivlasti Republike Srpske treba da prihvate, a koje u pravilu znače „glogov kolac“ za Republiku Srpsku. Kakva je to reforma iza koje MUP RS postaje mjesto koje se bavi gašenjem požara, a prelaženjem međuentitetskih linija policijskih regija u pravosudnom sistemu i pravnoj regulativi nastaje haos za koji niko ne kaže kako će se završiti? Šta je svrha i cilj?

Zanimljivi su stavovi Olija Rena, koji kaže da su „evropski principi okvir za dogovor o reformi“ a ne nikakav diktat. Ren, koji je prvi čovjek za proširenje, valjda najbolje zna šta su uslovi za BiH članstvo u Evropskoj uniji. Apsurdno je da mnogi drugi i u Briselu i u Sarajevu govore nešto drugo. Pitanje je da li oni čuju Rena ili Ren jedno priča Miloradu Dodiku, a drugo njima. Treće varijante nema.

Osim Terzića, Silajdžića, Rena, nemoguće je ne podsjetiti se još jednom uloge Dragana Čavića i Mladena Ivanića u tzv. procesu reforme policije. Oni, njihovo ponašanje i stavovi su bitni zbog značaja sporazuma o reformi policije od oktobra 2005. godine i direkcije, koja je na bazi tog dogovora formirana. Čavić je prihvatio da Direkcija na taj način bude formirana, isto kao i Mladen Ivanić koji je u Savjetu ministara morao da spriječi njeno izglasavanje. Sporazum o reformi policije nije imaginaran i u njemu decidirano piše kako se formira Direkcija za reformu policije koja treba da izradi plan ili prijedlog reforme, koja znači ukidanje ili eliminisanje MUP-a RS i ukidanje ingerencija Republike Srpske.

Kraj 2006. godine i priča o stalnim reformama nameće ozbiljno razmišljanje! Da li je u Dejtonu neko u ime međunarodne zajednice Bošnjacima obećao ostvarenje njihovog cilja koji se zove

unitarna ili centralizovana država Bosna i Hercegovina? Prvi pokušaj je bio nakon višestranačkih izbora u Parlamentu BiH, drugi u ratu, treći u Dejtonu, a četvrti je postdejtonski. Terzić, Silajdžić, Lagumđija, Tihić, Ešdaun, Gregorijan rade kroz reforme ono što u suštini znači unitarizacija i centralizacija BiH.

Pokušaj unitarizacije je i doveo do ratnog sukoba u BiH. Dejtonski mirovni sporazum je postavio decentralizovanu BiH sa zajedničkim institucijama koje treba da rade zajedničke poslove.

Nemoguće je da vrhunski američki advokati, koji su pravni tvorci Dejtona, uz političke okvire američke diplomatiјe nisu znali šta rade. Predložili su decentralizovanu BiH, sastavljenu od dva entiteta i tri konstitutivna naroda, koju Ešdaun i „ekipa“ ruše.

To može biti jedino objašnjenje za nastupe Terzića u Ujedinjenim nacijama i Silajdžića u Briselu.

Potvrda da svi ne misle o Dejtonskoj BiH kao Silajdžić i Ešdaun je i poziv NATO alijanse BiH za Partnerstvo za mir.

NATO

Na 11. godišnjicu potpisivanja mirovnog sporazuma u Parizu, 14. decembra 2006. godine, Bosna i Hercegovina ušla je u program Partnerstvo za mir. Dokument o pristupanju potpisali su predsedavajući Predsjedništva BiH Nebojša Radmanović, sa jedne strane i generalni sekretar NATO-a Jap de Hopo Šefer, sa druge strane.

Šefer je rekao da se BiH na ovaj dan konačno pridružuje evroatlantskim integracijama. Iz ere Dejtona prešla je u fazu Brisela. BiH je ostvarila napredak u reformama, posebno reformi odbrane, te je potpisivanje dokumenta za ulazak u Partnerstvo kruna toga. „Ali to ne znači da saradnja sa Haškim tribunalom nije potrebna, naprotiv“, kazao je Šefer i dodao da se potpisivanjem ovog

Radmanović i Shefer: BiH na putu ka euroatlantskim integracijama

Od jučer naša država i zvanično članica Partnerstva za mir

Iz ere Dejtona BiH je prešla u eru Brisela

Dokument o pristupanju potpisali Radmanović i Shefer • Otvoreno novo poglavlje saradnje sa NATO-om • Ulazak u Savez ovisi će od reformskih procesa

(Od specijalnog izvještajca
“Dnevniog aviona” iz Brusela)

Na 11. godišnjici proglašenja međunarodnog sporazuma o Partiji Bošnja i Hercegovina ollia se u program Partnerstva za mir (PP). Dokument o pristupanju juče je u Briselu potpisao predsjednik Prezidencije BiH Nebojša Radmanović, t. jedne, i generalni sekretar NATO-a Jep de Hoop Scheffer (Jug de Hoop Scheffer), a drugi veleposlanik.

Istaknut napredak

• Na ovaj dan BiH se konsoliduje predstavništvo evroatlantskih institucija. Stotinu ministara ka-

zak u PIP krenula je.

Ali, to ne znači da stvaraju se Tribunale u Hagu više nije potrebno. Naprotiv - kamo je Shefer.

Dodatak je da se proglašava novi dokument o pristupanju PIP-u „otvara novo poglavlje saradnje NATO i BiH“. Shefer je izjavio da do sada BiH učestvuje u više od 200 milenijumskih operacija Alijance Širok svjetla.

Odgovarajući za četvrte, predsjednik BiH kazao je da je „slatko poset učestvovanju u vojnim operacijama BiH u Sarajevo“.

• Danas se počinju izvještavati i u novoj gradnji BiH. Pristupa-

maju kako u BiH, tako i izvan nje. Dodao je da je oni prvi konzultacijski i da se još mnogo toga mora uraditi kako bi BiH ušla u NATO. Radmanović je najavio nastavak reforma kako bi tako rešila bila da se evropskih i evroatlantskih institucija.

Odgovarajući na izložbu potražnje noviteta, Shefer je kazao da se može prognozirati da BiH će u BiH ući u NATO-u 2009. godine.

Veliki izazov

• Nikada ne postoji jasno dano. O mogućem ulasku u NATO odgovarajući će se na osnovi provedenih neophodnih reformi. Kako bi branili svu budućnost, novi branitelji BiH napredovati ka NATO-u. Pred BiH je veliki izazov - kazao je Shefer i dodao da se vjeruje da bi naša zemlja 2009. godine mogla biti u NATO, jer je „to pravato“.

Radmanović je, pak, odgovarajući na novinarsko pitanje kazao da pristupanje PIP-u nema vezu sa uvođenjem novih uređenja.

• Nema više etničkih sukoba u BiH. Prisupstvo u NATO-i EU i na taj način ostvariti da moguće sukobe - kazao je on.

Slobodan NEMANIĆ

Moguća mirovna misija u Afganistanu

• Za tada nismo razgovarali o tome da traže polazstvo u Afganistanu, mada znaju da je bilo samo prvi o toj temi. Moguće je da tamo neće vojnike poslati u neku misiju, ali tek nakon proglašenja okvirnog ugovora. Predsjednik BiH odlučuje o tome i moguće je da postolište kontingenca u Afganistanu, ali o tome još nismo nista konkretno razgovarali - kazao je Radmanović.

euroatlantskim integracijama. Iz ere Dejtona, BiH je prešlo u era Brisela, kazao je Shefer.

On je istakao napredak koji je BiH ostvarila u reformama, posebno u zadnjim očima, te je pozovivanje dokumenta za ulaz-

ku u PIP u lute prvi i najveći korak na putu ka euroatlantskim integracijama BiH - kazao je Radmanović.

On je odmah primio i zahvalio se onima koji su prethodnih 11 godina naporne radili na reforma-

dokumenta o pristupanju otvara novo poglavlje saradnje NATO-a i BiH. On je izrazio očekivanja da će BiH učestvovati u mirovnim operacijama Alijanse, širom svijeta.

Šefer nije mogao prognozirati da li će se BiH naći u NATO-u 2009. godine. „Nikada ne postavljamo datume. O mogućem ulasku u NATO odlučivaće se na osnovi provođenja neophodnih reformi. Kojom brzinom one budu tekle, tom brzinom će BiH napredovati ka NATO-u.“

Nebojša Radmanović je rekao da je „danas poseban dan za BiH i sve njene građane. Danas se počinju ostvarivati snovi građana BiH. Pristupanje Partnerstvu za mir jeste prvi i najvažniji korak na putu ka evroatlantskim integracijama BiH. Ovo je prvi korak a ostalo je mnogo toga što se mora uraditi da bi BiH ušla u NATO.“

Radmanović je rekao da pitanje unutrašnjeg uređenja nema veze sa pristupanjem Partnerstvu za mir. Nema više etničkih sukoba u BiH. Pristupanje u NATO i Evropsku uniju osjetiće za sva vremena moguće sukobe.

PRIJEDLOG DIREKCIJE

Direkcija za reformu policije je 14.12.2006. formulisala Prijedlog reforme policije bez saglasnosti Republike Srpske. Konačna prečišćena verzija biće gotova 21.12.2006. godine.

Član Upravnog odbora Direkcije, direktor policije Republike Srpske, Uroš Pena, koji je u radu učestvovao kao posmatrač s obzirom na poznati stav Vlade RS, rekao je da „usaglašeni dokument može biti dobra osnova za dalje pregovore o reformi policije, a neki njegovi dijelovi su jako dobro urađeni. Sada slijedi faza u kojoj će izvršna i zakonodavna vlast uraditi svoj dio posla“.

Pena je rekao da nije zadovoljan načinom rada i odlučivanja u Upravnom odboru Direkcije. „Zbog toga smo i tražili dosljednu primjenu Sporazuma o reformi policije koji je predvidio konsenzus prilikom odlučivanja a ne većinsko glasanje. Pošto to nije prihvaćeno, mi smo imali status posmatrača.“

Predsjedavajući UO Direkcije Himzo Selimović je rekao da Direkcija neće kreirati policijske regije već da je samo usaglasila (bez predstavnika RS) kriterije na osnovu kojih će biti definisan broj i granice lokalnih policijskih regija. Među tim kriterijima je najznačajnija veličina prostora, saobraćajna povezanost, brzina intervencije, odnosno koliko policija može brzo intervenisati u svakom dijelu oblasti. Precizirano je da ni na jednoj opštini ne mogu biti dvije policijske stanice, te je ostavljena mogućnost da granice regija poštuju upravne granice u BiH.

Selimović kaže da je Upravni odbor dao cjelovite preporuke za reformu policije u BiH. Prema ovom dokumentu, ministar sigurnosti BiH biće politički odgovoran za rad policije, odnosno Ministarstvo sigurnosti BiH brinuće za budžet i zakonodavstvo policije. Na državnom nivou postojaće direktor policije, direktor Agencije za istrage, kako će se ubuduće zvati SIPA, te generalni direktor Granične policije BiH, današnjeg DGS-a.

Na istom nivou biće nekoliko agencija ili instituta koji će biti zaduženi za forenziku, obuku, policijske poslove, logistiku, pritužbe građana i ostale policijske nadležnosti.

ZAVRŠENI TEHNIČKI PREGOVORI

U Sarajevu su 15.12.2006. petom tehničkom rundom završeni pregovori o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju između BIH i Evropske unije.

Komesar za proširenje EU Oli Ren je rekao da BiH, prije nego što pregovori budu i formalno zaključeni potpisivanjem

Sporazuma, mora da provede ključne reforme. Ren je rekao da je „očigledan nedostatak napretka u sektoru reforme policije. EU je spremna parafirati Sporazum čim se neophodni napredak i učini. Nadam se da će se to desiti ubrzo“.

Šef Odsjeka za Balkan u Evropskom direktoratu, Dirk Lange, kazao je da „postoje realne šanse da Sporazum bude vrlo brzo potpisani, ali da vlasti BiH moraju napraviti napredak u nizu reformi.“

Šefovi država i Vlada dvadesetpetorice Evropske unije odlučili su 15.12.2006. godine u Briselu da nema širenja zajednice dok se ne preuredi iznutra, što će trajati najmanje do 2009. godine. Zasad je sigurno da će 1.1.2007. u Uniju ući Bugarska i Rumunija, čime će biti ispunjena kvota od 27 zemalja, koliko je Sporazumom iz Nice predviđeno da Unija broji.

Nastaviće se razgovori sa zemljama kandidatima, Hrvatskom i Turskom.

KURKULAS

Šef Delegacije Evropske komisije u BiH Dimitris Kurkulas rekao je 18.12.2006. da će BIH potpisati ugovor o Stabilizaciji i pridruživanju sa Evropskom unijom kada se reforma počne sprovoditi i kada taj proces dođe u fazu da bude nepovratan. On kaže da je završetak tehničkih pregovora između BiH i Evropske unije veliki uspjeh, posebno jer je to urađeno za kratko vrijeme. To nije lak zadatak jer Sporazum ima velik broj različitih pitanja.

„Reforma policije se ne može dogoditi dok UO Direkcije za reformu policije ne završi svoj izvještaj, koji očekujemo ove sedmice i nakon toga implementaciju. Potpuno podržavamo Upravni odbor i želimo vidjeti konkretne rezultate, odnosno implementaciju reforme. Ima još mjesta za dogovor u okviru tri principa“, kaže Kurkulas.

INTEGRACIJE

Bosna i Hercegovina je 19.12.2006. godine postala članica Centralnoevropske zone slobodne trgovine (CEFTA) zajedno sa Srbijom, Crnom Gorom, Makedonijom, Albanijom, Moldavijom, Kosovom i Hrvatskom.

Predsjedavajući Savjeta ministara BiH Adnan Terzić, rekao je nakon potpisivanja Sporazuma o proširenju da je „dogovor postignut tek nakon što je prihvaćen naš stav o uvođenju mehanizama koji nam omogućavavaju zaštitu domaće proizvodnje“.

Predsjednik Srbije Boris Tadić ocijenio je Sporazum CEFTA blagorodnim, dobrim i usmjerenim na interes svakog građanina.

„Jedini način da mi kao društvo imamo rast životnog standarda jeste da proširimo naše privredne aktivnosti i plasiramo našu robu na tržišta koja su u našem okruženju“.

Premijer RS Milorad Dodik je, govoreći o evropskim integracijama, rekao 21.12.2006. da sasvim dobro razumije evropski put BiH, ali je dodao da mu je cilj da na tom evropskom putu sačuva Republiku Srpsku.

„Problem su reforme koje se podmeću pod plaštom toga puta. Jedna od takvih je reforma policije i moram da kažem da mi nećemo prihvatiti ukidanje policije, što bi predstavljalo smrtnu presudu Republici Srpskoj“, kaže Dodik i dodaje da je očuvanje RS motivisano i činjenicom da je reforma policije koja je predložena na „Ešdaunov način“ neprihvatljiva. „Evropsku budućnost BiH vidim u kompromisu i zajedničkom dogовору о важним питањима“, kaže Dodik.

PLAN I PREPORUKE

Upravni odbor Direkcije za reformu policije u BiH usvojio je 22.12.2006. godine plan i preporuke za reformu policije u

BiH, „kojim je predložena organizacija policijskih struktura na državnom i lokalnom nivou“, rekao je predsjedavajući Direkcije Himzo Selimović.

Verifikovali smo konačnu verziju dokumenta koji sadrži šemu policijske strukture, pojedinačne nadležnosti svake od institucija u toj strukturi, te kriterije za određivanje broja i granica lokalnih policijskih oblasti.

Konačnim planom reforme policije i preporukama predviđeno je da Ministarstvo sigurnosti BiH bude nadležno za zakonodavstvo i budžet za policiju u BiH. Na državnom nivou trebalo bi da postoji direktor policije, koji bi sa direktorima agencija za istrage i granične policije činio konferenciju direktora koja će imati određene koordinacijske aktivnosti u radu policije.

„Nismo ulazili u određivanje broja i granica lokalnih policijskih oblasti. Mi smo vrlo precizno utvrdili kriterije za određivanje ovih oblasti, a njihov broj će biti preciziran u narednoj fazi“, kazao je Selimović.

„Ovaj dokument dostavljamo Ministarstvu sigurnosti BiH i sa tim smo završili svoj rad. Na redu su političari, koji treba da nastave ovu reformu“, kaže Selimović

Direkcija je ovaj prijedlog i preporuke usvojila bez saglasnosti Republike Srpske, jer član Direkcije, direktor policije RS Uroš Pena, učestvovao je u radu samo kao posmatrač.

Pena kaže da i plan i preporuke imaju dosta nedorečenosti ali su solidna osnova za dalje razgovore. „U suštini, treba dalje nastaviti sa zakonodavnim aktima, sa pravilnicima, opštim aktima druge vrste. Dokument još treba dorađivati jer ovakav ne može proći“, kaže Pena.

Komentarišući utvrđene kriterije za određivanje lokalnih policijskih oblasti, Pena kaže da su dosta korektni, jer se polazi od ustavnopravne strukture u BiH. „Navodi se mogućnost

poštovanja administrativnih granica i u tom smislu misli se na granice opština, kantona i entiteta", ističe Pena.

Svarc-Šiling čestitao Direkciji

"Visoki predstavnik Kristijan Švarc-Šiling zahvalio je Upravnom odboru Direkcije za reformu policije na iznimnoj izveštaji, takođe da tog dokumenta omogućuju uspostavljanje nove politike. On je kazao da izvještaj predstavlja osnovu za napredak u oblasti sigurnosti", rečeno je.

"Direkcija je provela raspravu zasnovanu na konsenzusu i kompromisu. Moja je prepona da ovaj izvještaj u potpunosti ispunjava uslove iz političkog dogovora postignutog u oktobru 2005.", rekao je Švarc-Šiling.

On je kazao da je očekuju faza reforme u skladu s politikom izgovorenom od 5. oktobra 2005. usvojenje plana provedbe uključujući parlamentarizam.

Visoki predstavnik i specijalni predstavnik EU je negovao izveštaj i omogućavao fektabilitet, te da predstavlja dobar zamjer za postizanje napretka u provedenju nešto poslovne radnog loga u istrazi privredne.

Švarc-Šiling je predviđao da reforma policije u BiH mora biti strukturalna reforma, a da je Direkcija usuglasila tenuoči ovaj izvještaj, napač de poljka u BiH učinil effektivniji i spriječiti novi povređenje i gredljivina, te poticati spriječenje i ispunjavajućim zajednicu da pomognu u tom procesu.

Upravni odbor Direkcije za reformu policije u BiH završio rad Usvojeni plan i preporuke ZA REFORMU POLICIJE

Dokument još treba
dodatakati, jer ovakav ne može
pesati, kazao je Milorad Pena

MEĐUGORJE

SARAJEVO - Upravni odbor Direkcije za reformu policije u BiH usvojio je još tri plan i preporuke za reformu policije u BiH kojim je predviđeno organizaciju policijskih snaga sa diktatorom i likvidacijom novih, potvrdio je Hrvoje Šelimović, predsjedavajući ovog izvršnog odbora.

"Verificirali smo konsolidaciju direktorata koji sučeljili novim policijskim strukturama, poglavito razlikujući se po mjestu od izvršenja i uobičajenih, te kriteriju za određivanje broja i pravica lokalnih policijskih odbora. U međuvremenu takođe doneseno je i odlučenje da se učlanjuje na mrežu direktora u BiH, te obnoviti agenciju za administrativnu i finansijsku podršku. Naime

ne policijski luči mogu da ostave crna ulicama" istakao je Šelimović.

Konsolidacija i planiranje reforme policije predviđeno je da moštvaničko rješenje BiH bude nadležno za pokroviteljstvo i budžet za policiju u BiH. Prema tom preporukama, na definiciju novih mrežnih luči će doći devet policijskih postaja, koji bi se diktatorima organizacije za integraciju i granice policijske funkcioniranja direktora luči te moštvaničkom konsolidacijom obnovljenim u novoj policiji. Naime, novi mrežni luči bi do budžeta u rednoj funkciji, a mrežni luči bi do budžeta na finansijsku, crvenu, policijsku pravu, kreditne, predušne gradnje i ostale procesne nadzornosti.

"Nismo uskladi s određivanjem broja i pravica lokalnih policijskih odbora. Mi smo uveličali vrlo precizne kriterije za određivanje broja i pravica lokalnih policijskih odbora", kazao je Šelimović.

Urti Pena, direktor policije RS, koji od maja ove godine u mrežu Direkcije uđenje kao predstavnik,

je kazao da konsolidacija direktorata u BiH nije dovoljena, ali da je učinkovita za BiH načinjanje.

"U realističnoj dobi rezultata su pokroviteljstvo, planiranje, optimizacija drugog i drugih Dokumenta još treba dodatično, jer ovakav ne može biti", kazao je Pena.

Konsolidacijski usvrdjene kriterijevi i određivanje lokalnih policijskih odbora, Pena istakao da su uviđeni konkretni, jer se poduzimaju u skladu sa strukturom u BiH.

"Noveći se međusobno poslovanje administrativne jedinice i u mrežu takođe mudi se na granu opština, kantonu i opštini", rečeno je Pena.

"Reforma policije ključni je dio u projektu Sponzora o podnebljujući i stabilizaciji BiH i Evropsku komunitetu od vlasti BiH radi da reforma policije tako bi stvorila bolje uslovne za budžet i za konsolidaciju, lokalni policijski odborni su opštinsko poduzeće, da bi dignuli policijsku strukturu BiH preprečiti depolitiziranje."

Visoki predstavnik Kristijan Švarc-Šiling je rekao da izvještaj predstavlja osnovu za napredak u ovoj oblasti. „Direkcija je provela raspravu zasnovanu na konsenzusu i kompromisu. Moja je ocjena da ovaj izvještaj u potpunosti ispunjava uslove iz političkog dogovora postignutog u oktobru 2005.“

Visoki predstavnik poziva parlamente i vlade da usvoje ovaj izvještaj i podsjeća da on omogućava fleksibilnost i da pruža dobru osnovu za postizanje napretka u reformi policije.

KONSENZUS

Očigledno je da visoki predstavnik nije pratio ili nije želio da vidi kako je radila Direkcija za reformu policije odnosno njen Upravni odbor. On kaže da je „Direkcija provela raspravu zasnovanu na konsenzusu i kompromisu“. Kakav je to kompromis ako predstavnik Republike Srpske ne učestvuje u raspravi, već je samo posmatrač?

Očigledno je da Švarc-Šiling vidi kompromis, koji se možda jedino tako može i ostvariti, ako Republika Srpska ne učestvuje u radu.

ĆORSOKAK

Direkcija za reformu policije nije napravila plan implementacije (primjene) reforme policije u BiH, finansijski plan i plan zbrinjavanja viška policajaca, zbog čega postoji mogućnost da Savjet ministara plan i preporuke Direkcije vrati na doradu, saopšteno je nezvanično iz Savjeta ministara BiH 29.12.2006. godine.

Premijer Republike Srpske Milorad Dodik rekao je 14.1.2007. godine, govoreći o reformi policije, da „ako se istini hoće pogledati u oči, a pogotovo ako se želi biti pošten pred sobom, taj pokušaj reforme policije u BiH je propao. Mi smo od početka upozoravali da to ne vodi ničemu, da se ne može na silu i neprirodno nešto realizovati što nema uporište ni u Ustavu ni u zakonu, a pogotovo nema u praktičnom životu. Mi smo to govorili, drugi su to negirali, i sami otišli u ćorsokak“.

Dodik kaže da je RS postigla jedinstvo na jasnoj ideji da je Republika Srpska bespogovorna činjenica i da je ona izraz želje srpskoga naroda, a da je otvorena za sve dobromamjerne ljude koji u njoj žele da žive.

„Ja sam BiH sa Republikom Srpskom doveo pred vrata Evrope, ali drugi, prije svega sarajevska politička čaršija, kojoj naruku, ponekad, idu i pojedini predstavnici međunarodne zajednice, ta vrata uporno pokušavaju da zatvore“, kaže Dodik.

Šef Policijske misije Evropske unije u BiH, Vićenco Kopola, upozorio je 19.1.2007. godine, govoreći o reformi policije, da ako se reforma policije odbije, neće biti potpisani Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju i kazao da je nemoguće očekivati početak nekih novih pregovora. „Nema drugog načina da se policija reformira od ovoga koji smo predložili. Ovo je plod pregovora koji teku od 2004. godine, a u sebi sadrži većinu izvještaja Vilfreda Martensa, pregovora sa Vlašića, sporazuma iz oktobra 2005. godine.

Reforma policije nema alternativu. Ona je očajnički potrebna BiH, ne zbog nas. Ova policijska struktura nije funkcionalna i ne daje rezultate u skladu sa ulaganjima“, kaže Kopola.

Ambasador SAD u BiH Daglas Meklhejni 10.2.2007. kaže da je moguće do kraja februara postići politički dogovor o reformi policije, kako bi BiH do kraja ove godine potpisala Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju. Ključno je da se u ovom trenutku određena grupa političara dogovori o reformi i da to predoče i državnim i entitetskim parlamentima.

Direkcija za reformu policije, koja je uključivala predstavnike svih strana, završila je svoj izvještaj s evropskim principima odobrenim još 5. oktobra 2005. godine. Moramo sada učiniti nešto, kaže Meklhejni, da politički moćnici kažu – „da, mi se slažemo sa tim“.

Prvi zamjenik visokog predstavnika Rafi Gregorijan počeo je razgovore sa vodećim liderima u BiH o reformi policije.

Gregorijan 12.2.2007. kaže da „svi moraju biti svjesni da je rok 2. mart ove godine, do kada bi se, vjerujem, dogovor mogao postići“.

INICIATORI

Ove dvije posljednje izjave ili najave same za sebe dovoljno govore sve. Dva visoka zvaničnika SAD-a, ambasador u BiH i prvi zamjenik visokog predstavnika, pokreću inicijativu za završetak te „nakaradne“ Ešdaunove reforme policije s ciljem da bi BiH ubrzala svoj put ka Evropskoj uniji i potpisala Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju.

Uz maksimalno uvažavanje Sjedinjenih Američkih Država i njihove uloge u mirovnom procesu i izradi Dejtonskog mirovnog sporazuma, neprirodno i neprimjereno je da dva tako visoka zvaničnika u jednoj suverenoj državi (?) kao što je BiH pokreću inicijativu za završetak nečega što se tiče njenog unutrašnjeg uređenja, nečega što već svi vide da nema elementarnu pretpostavku da uspije u nekom tako kratkom roku i sa ciljem da se BiH priključi Evropskoj uniji. Ako bi neko mimo BiH trebalo da se brine za to onda, bi to trebalo da budu zvaničnici Evropske unije, a SAD nisu, svi znamo, članovi EU.

Koji je to motiv i interes? Govoriti u ime građana BiH mogu govoriti njihovi izabrani predstavnici, koji su izabrani prije samo četiri mjeseca.

Odgovor na ovo pitanje može se povezati sa namjerom da se reforma policije ne sprovodi zbog nje već zbog promjene ustava koja faktički znači definitivno „kresanje“ nadležnosti Republike Srpske i stvaranje unitarne BiH. Pokušaj unitarizacije je doveo do jednog ratnog sukoba, da li to znači da nekome trebaju novi sukobi?

PUTIN

Ruski predsjednik Vladimir Putin je 10.2.2007. na minhenskoj Konferenciji o bezbjednosti kritikovao SAD zbog, kako je rekao, „pokušaja nametanja njihove volje svijetu“ i koncept „jednopolarnog svijeta“, u kojem SAD sebe predstavljaju kao jedinu supersilu, i ocijenio da su američke akcije u međunarodnim konfliktima samo doprinijele produbljuvanju tih sukoba.

Putin je istakao da u Moskvi znaju da SAD aktivno razrađuju i, kako je naveo, „već primjenjuju sistem protivraketne odbrane“.

„Ako vi kažete da sistem protivraketne odbrane nije uperen protiv nas, ni naše novo oružje nije upereno protiv vas“, podvukao je Putin.

Bijela kuća je saopštila da su „iznenađeni i razočarani Putinovom ocjenom. Njegove optužbe su netačne“, izjavio je sekretar za štampu Bijele kuće Gordon Džondrou. On je izrazio očekivanje da će SAD nastaviti saradnju sa Rusijom u oblastima od važnosti za međunarodnu zajednicu, kao što je borba protiv terorizma i uklanjanje prijetnji od oružja za masovno uništenje.

Premijer RS Milorad Dodik je 11.2.2007. rekao da, „ukoliko je ukidanje Republike Srpske i njenih vitalnih funkcija, kakva je policija, cijena koju moramo da platimo za evropske integracije, onda nas takva Evropa ne interesuje“.

U predstojećoj reformi policije Kancelarija visokog predstavnika „nema šta da traži“. Nema te policijske reforme, istakao je Dodik, koju ćemo podržati, a da ona znači poniženje Republike Srpske i ovog naroda.

Dodik kaže da, kako se god dogovorimo, „naš stav ćemo provjeriti kod naroda, putem demokratskog izjašnjavanja o reformi policije. Hoćemo da nam se jasno kaže da se jedinstvena policijska struktura sastoji od Državne granične službe, SIPA, obavještajne

službe, policije federacije ili kantona i Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske. Ako nema mesta za policiju Republike Srpske, nemamo o čemu da razgovaramo. Zalud sve velike priče o Evropi, jer mi to nećemo prihvatići. Spreman sam da vratim pasoš BiH i nikad ne odem u Evropu.“

„Vidljivo je da se OHR ponovo vraća u policijske i ustavne reforme u BiH, iako Kancelarija visokog predstavnika nema nadležnosti za evropska, nego za dejtonska pitanja. Mogu da produžuju mandat OHR-u još stotinu godina, ali reforme su nešto o čemu mi odlučujemo“, poručio je Dodik.

ODLUKE DONOSIMO SAMI

Peta faza traje punih 14 mjeseci i prati osnivanje Direkcije za reformu policije od njenog formiranja, 8.12.2005. godine, kao i njen rad na izradi modela buduće policijske strukture u BiH.

Osnovni problem Direkcije za reformu policije je što nije formirana u skladu sa Sporazumom o reformi policije.

Tri su ključne ličnosti vezane za ovaj problem: Dragan Čavić, Mladen Ivanić i Milorad Dodik. Sporazum predlaže Čavić i Dodik, a koji Narodna skupština RS usvaja 5.10.2005. i u kome jasno piše kako se i zašto formira Direkcija.

Direkcija se formira mimo odredaba Sporazuma o reformi policije, što Čavić i Ivanić prihvataju, a Milorad Dodik ne prihvata. Sav problem i nastaje od tada, jer ono što nije moglo biti postignuto Sporazumom želi se sprovesti kroz rad Direkcije i njen prijedlog.

HRONOLOGIJA

Bitan datum je 25. januar 2006. godine, kada počinju pregovori BiH i Evropske unije o Sporazumu o stabilizaciji i pri-druživanju.

Premijer RS Milorad Dodik je 22.3.2006. upozorio zvaničnim pismom Direkciju za reformu policije da je formirana i radi suprotno odredbama Sporazuma o reformi policije i da, ako se to ne promijeni, Vlada RS neće priznati rezultate njenog rada. Dodik je rekao „da će se odbiti svaki prijedlog koji ne bude postignut dogovorom i konsenzusom“.

Vlada RS je 24.5.2006. zamrzala rad svoga predstavnika u Upravnom odboru Direkcije za reformu policije.

Premijer Milorad Dodik, govoreći o mogućim ustavnim promjenama, kaže 27.5.2006. da kao bitnu stavku treba ugraditi referendum kao oblik izražavanja prava svakog naroda na samoopredjeljenje.

Rajnhard Pribić i Milorad Dodik konstatuju 22.6.2006. da su evropski principi o reformi policije samo okvir za dogovor a ne neki „uski, zacrtani zadaci“, što tvrdi Ešdaun.

Savjet za implementaciju mira na sastanku u Sarajevu donosi odluku, 23.6.2006, o zatvaranju Kancelarije visokog predstavnika 30.6.2006. godine.

Savjet ministara BiH je 13.9.2006. odbio izvještaj Direkcije za reformu policije.

Odlazeći šef Evropske unije u BiH, Majkl Hemfriz, 1.10.2006. kaže: „Reformu policije moraju dogovoriti domaći političari uz vlastitu odgovornost, bez nametanja sa strane“.

Pribić, Solana, Hemfriz su jednoglasni – nema evropskih principa. Postoji samo evropski okvir za dogovor bez nametanja.

Međunarodna zajednica 9.10.2006. nakon opštih izbora traži da politički lideri nastave razgovore o reformi policije.

Novi šef Komisije EU u BiH, Dimitris Kurkulas, okriviljuje 8.11.2006. Republiku Srpsku za zastoj u reformi policije.

Savez nezavisnih socijaldemokrata saopštava 12.11.2006. da će pokrenuti incijativu za referendum o reformi policije, zbog nepoštivanja Sporazuma o reformi policije.

Premijer Milorad Dodik 27.11.2006. poručuje da se reforma policije može sprovesti samo dogovorom, uz opstanak policije Republike Srpske.

BiH dobija 29.11.2006. poziv za priključenje programu NATO-a, Partnerstvo za mir.

Premijer Dodik u Briselu nakon sastanka sa Komesarom za proširenje EU, Renom 8.12. 2006, kaže daje zajednički konstatovano da su evropski principi okvir, a za buduće ustavne promjene kaže da je obostrano ocijenjeno da je federalno uređenje BiH najbolje rješenje.

Bosna i Hercegovina postala je članica Partnerstva za mir 14.12.2006. godine.

BiH je 15.12.2006. završila tehničke pregovore o zaključenju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju sa Evropskom unijom.

BiH postala 19.12.2006. članicom CEFTA-e.

Upravni odbor Direkcije za reformu policije nakon predviđenog roka od 30.9.2006, objavio 22.12.2006. plan i preporuke za reformu policije.

Ruski predsjednik Vladimir Putin na minhenskoj Konferenciji o bezbjednosnoj politici kritikovao SAD zbog „nametanja njihove volje svijetu“ i ocijenio da su „američke akcije u međunarodnim konfliktima samo doprinijele produbljivanju tih sukoba“.

Američki ambasador u BiH Daglas Meklhejni poziva 10.2.2007, a prvi zamjenik visokog predstavnika, takođe Amerikanac, Rafi Gregorijan, 12.2.2007, na nastavak razgovora o reformi policije i očekuju dogovor do 2.3.2007. godine.

Premijer RS Milorad Dodik, 11.2.2007. godine rekao da „Republika Srpska sama odlučuje o reformi policije a da Kancelarija visokog predstavnika nema šta da traži u tim pregovorima koji moraju da vode domaći političari. Ako je policija RS cijena za Evropu, onda nam takva Evropa ne treba“, poručio Dodik.

ZAKLJUČAK

Nije primijenjen Sporazum o reformi policije, koji je Nacionalna skupština RS usvojila 5.10.2005, a potom i parlamenti BH Federacije i BiH.

Reforma policije nije prepuštena domaćim političarima da je dogovore konsenzusom, već uz prisustvo stranaca, preglasavanjem.

Definitivno je peta faza reforme policije pokazala da nema nikakvih evropskih principa osim u glavama „Ešdauna i ortaka“. Evropski principi su u stvari promjena Ustava kojim se urušava Republika Srpska, oduzimanjem njenih ingerencija. Ešdaunov model ima za cilj unitarnu, centralizovanu BiH.

Evidentno je da nijedan predstavnik međunarodne zajednice ne ukazuje na formiranje Direkcije mimo odredaba Sporazuma o reformi policije isto kao i Dragan Čavić i Mladen Ivanić. Sporazum je pred očima svih, nemoguće da ne vide, jednostavno neće.

Premijer RS Milorad Dodik je jasno u više navrata pozivao na vraćanje Sporazumu, što niko nije čuo. Zbog toga je i ova reforma propala. Dodik je rekao da reforma, ovako zamišljena, ne može uspjeti, jer je suprotna Ustavu i vode je stranci po „Ešdaunovom“ modelu. Reformu treba dogовором да postignu domaći lideri, stav je Dodika.

ŠESTA FAZA – PREGOVORI PARLAMENTARNIH STRANAKA

Premijer RS i lider SNSD-a Milorad Dodik pozvao je 11. februara 2007. predsjedavajućeg Savjeta ministara BiH, Nikolu Špirića, da odmah sazove lidere političkih stranaka, koji će bez OHR-a raspravljati o reformi policije.

Rafi Gregorijan je pokušavao sazvati sastanak ali su svi njegovi pokušaji propali. Do sada su sastanke organizovali visoki predstavnici a prvi put se dešava da ga pokušava sazvati prvi zamjenik, uz prethodnu najavu američkog ambasadora.

Sastanak predstavnika 12 parlamentarnih stranaka koje je sazvao predsjedavajući Savjeta ministara BiH Nikola Špirić, s ciljem dogovora o reformi policije u BiH, 16.2.2007. godine, završen je u Sarajevu bez dogovora. Novi sastanak u istom sastavu na istom mjestu i sa istim ciljem zakazan je za 20. februar 2006. godine.

Predsjednik SDA Sulejman Tihić je rekao da nisu sporna dva principa EU kojima su zakonodavstvo i budžet na nivou BiH. Problem nastaje kada je riječ o lokalnom nivou. „Mi smatramo da ne treba da postoje ni kantonalne, ni entitetske policijske oblasti, već regije zasnovane na tehničkim i drugim kriterijumima. Teško je postići kompromis“, kaže Tihić, „kada neko postavlja ultimatum – ili će biti policije Republike Srpske ili neće biti dogovora“.

MINIMUM

Predsjednik SNSD-a Milorad Dodik kaže da predstavnici RS jasno traže da se u strukturi policije BiH jasno navede postojanje MUP-a RS. Neki učesnici razgovora očekuju da će međunarodna zajednica nametnuti rješenje. „Nema autoriteta koji može nas iz Republike Srpske da navede u poziciju da idemo ispod ovoga. Strukturu policije BiH treba da čine SIPA, DGS, policija RS, policija kantona ili FBiH. Jedan dio ovlaštenja Republike Srpske mogao bi biti prenesen na SIPA, kao što je slučaj krupnog kriminala i terorizma. Mi iz Republike Srpske pristajemo na kompromis ali policija RS je minimum za bilo kakav dogovor“, kazao je Dodik.

Rafi Gregorijan 18.2.2007. kaže da očekuje dogovor o reformi policije naredne sedmice. Govoreći o policiji RS, kaže da „ako bude postojalo nešto što bi se moglo zvati policija RS, onda će to biti tijelo koje je organizovano, plaćeno i čija će upotreba biti vršena s nivoa BiH“.

Predsjedavajući Predsjedništva BiH Nebojša Radmanović rekao je 19.2.2007. da Republika Srpska ne da da neko pravi reformu policije po svome modelu, odnosno da policija bude centralizovana. „Pristajemo na zajednički zakon o policiji, što je krupan korak. Isto tako, nismo protiv koordinacije policije i efikasnije policije. Hoćemo da budemo dio tog sistema, ali ne dozvoljavamo da se briše policija RS, prije svega zato što je to ustavna stvar i što bi se nestankom policije Republike Srpske kršio Ustav kao dio Dejtonskog sporazuma“, kaže Radmanović.

Premijer RS Milorad Dodik rekao je 19.2.2007. godine, nakon susreta sa američkim ambasadorom Daglasom Meklhejnijem, da će dogovor o reformi policije biti donesen konsenzusom i da neće biti nametanja rješenja.

Meklhejni je kazao da je reforma policije pitanje svih pitanja. „Nakon razgovora u Sarajevu smatram da postoji osnova

za dogovor. Mišljenje SAD-a nije odlučujuće i ja kao ambasador prisustvujem sastancima više u funkciji posmatrača.“

DRUGA RUNDA

Na sastanku političkih lidera u Sarajevu 20.2.2007. godine Rafi Gregorijan je ponudio prijedlog reforme policije kojim je predviđeno deset policijskih regija u BiH. U RS treba da ostane pet centara javne bezbjednosti, dok bi deset kantonalnih policija pretočili u pet policijskih oblasti koje ne bi prelazile entitetske granice. Policijom bi rukovodio ministarski odbor, a ne ministar bezbjednosti.

Predsjednik SNSD-a Milorad Dodik rekao je da nema namjeru odustati od zahtjeva za ostankom policije Republike Srpske. „Očekujemo da će se shvatiti realnost i prihvatići policiju RS. Mi smo već prihvatali nekoliko bitnih promjena postojećeg stanja, što smatram reformom. Spremni smo da prihvativimo koncept koji poštuje ustavnopravno uređenje BiH. To što neki imaju maksimalističke zahtjeve, žao mi je. Ne branim ljudima da sanjaju, niti možemo uticati na snove.“

Lider SNSD-a Milorad Dodik rekao je, nakon što je zbog nedolaska Sulejmana Tihića i Harisa Silajdžića propala treća runda pregovora o reformi policije u Sarajevu, da se OHR ponaša nedopustivo navijački i da je podlegao pritiscima Sulejmana Tihića koji je rekao da neće doći na sastanak zbog nekih uslovljavanja iz Republike Srpske.

„Nedopustivo je takvo navijačko ponašanje OHR-a i bilo kakva njihova dalja arbitraža ne dolazi u obzir. Za mene je neprihvatljivo što god OHR predloži“, rekao je Dodik 22.2. 2007.

Američki ambasador Daglas Meklhejni, rekao je da je krajnje vrijeme da se svi uozbilje i počnu iza zatvorenih vrata ozbiljne razgovore o reformi policije. „Suština je da se mora pregovarat

sa ljudima za stolom a ne sa medijima, ja ću nastaviti pregovarati sa svim stranama uključenim u ovaj proces, sa OHR-om i bh. političarima, jer mislim da je to naša obaveza, s obzirom na to da smo mi učesnici u pregovorima”, kaže Meklhejni.

Predstavnici vodećih političkih stranaka ni 24. februara 2007. godine nisu postigli dogovor o reformi policije.

Razgovore u sjedištu OHR-a u Sarajevu vodio je Rafi Gregorijan, koji je rekao da dogovor nije ni očekivao pošto sastanku nisu prisustvovali lideri političkih stranaka.

Razgovori o reformi policije koji su održani 14. marta 2007. godine u Sarajevu u potpunosti su propali. Sastanku su prisustvovali Milorad Dodik, Mladen Ivanić, Haris Silajdžić, Sulejman Tihić, visoki predstavnik Švarc-Šiling, Rafi Gregorijan, ambasador SAD-a Meklhejni, šef delegacije EU Dimitris Kurkulas i šef PMEU, Vićenco Kopola. Predstavnici hrvatskih političkih stranaka nisu prisustvovali sastanku, jer nezvanično podržavaju usvajanje programa i preporuke Direkcije za reformu policije, uz stav da se o spornim pitanjima naknadno razgovara.

Predsjednik SNSD-a Milorad Dodik rekao je: „Mi smo ponudili da policija RS, Federacije BiH i Distrikta Brčko budu upravne organizacije Ministarstva bezbjednosti BiH, ali je i ova ponuda odbijena. Očigledno da svaki pomen Republike Srpske u bilo kom obliku i kontekstu izaziva odbijanje i nelagodu. Zato nismo uspjeli postići dogovor. Mislim da je koncept koji je prije tri godine zacementirao Pedi Ešdaun definitivno propao i da moramo probati nešto novo. Žao mi je što naša spremnost na kompromis nije dobro prihvaćena i što nećemo potpisati sporazum sa Evropskom unijom”, istakao je Dodik.

HAOS

Ova situacija bi se slobodno mogla nazvati, kao i uglavnom sve od početka 2003. godine, „lov u mutnom“. Meklhejni je samo četiri dana prije rekao da je „on posmatrač a ne učesnik u pregovorima“, a sad govori da je učesnik.

Pregovore je zakazao predsjedavajući Savjeta ministara Nikola Špirić ali je isto to želio i Rafi Gregorijan, koji se na drugoj rundi pregovora, 20.2.2007, pojavio sa vlastitim prijedlogom reforme policije, u kojem je bilo deset policijskih oblasti.

Pitanje koje se sada nameće je isto kao i kod postizanja Sporazuma o reformi policije oktobra 2005. kada su Dodik i Čavić dogovor postigli sa Ešdaunom, Meklhejnijem, Rajkroftom i Hemfrizem, a ne sa bošnjačkim i hrvatskim liderima. Sa kim ovdje politički lideri iz Republike Srpske u stvari pregovaraju? Da li su to Gregorijan i Meklhejni ili Tihić i Silajdžić? Tihić je „otisao“ a onda Meklhejni od posmatrača postaje učesnik i inicijator novih pregovora.

Kako će jedna zemlja kao što je BiH ispunjavati uslove za prijem u Evropsku uniju, što je njena obaveza, ako to radi neko u ime nje, ambasador jedne strane države i prvi zamjenik visokog predstavnika, čija država nije član Evropske unije? Visokog predstavnika, s obzirom na to da se radi o Švarc-Šilingu, nema. Sve je i suviše jasno.

SVE ISTO

Komesar za proširenje EU Oli Ren, rekao je da EU neće potpisati Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju sve dok BiH ne načini napredak po pitanju reforme policije i unaprijedi saradnju sa Haškim tribunalom, kazao je Ren 15.3.2007. godine.

Vlada RS pozvala je 15. marta 2007. godine na novi pristup policijskoj reformi u BiH, nakon što je propala i posljednja runda pregovora, zbog suprotstavljenih strana pregovarača iz Republike Srpske i Federacije BiH.

Komesar za proširenje EU Oli Ren rekao je 16.3.2007. u Sarajevu, tokom posjete BiH, da mu je žao što je BiH propustila šansu da parafira Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju i pozvao političare u BiH da ispune sve preostale uslove za brzu integraciju u EU.

Ren je objasnio šta u stvari znače tri evropska principa. Radi se o veoma jasnim principima koji predstavljaju okvir u kojem nedostaju konkretni detalji do kojih se treba doći i nema potrebe da se lopta sada ponovo vraća u Brisel.

„Ne postoji jedinstvena preferencija i jedinstven model koji će obuhvatiti sva tri ova principa i formirati neki širi okvir“, dodao je Ren, naglašavajući kako postoji dosta mogućnosti da se ispoštuju tri principa.

Izvještaj Direkcije zadovoljava evropske principe ali uz njega mora ići sporazum o određenim specifičnostima koje moraju potpisati političari ove zemlje. „U isto vrijeme u kontekstu policijske reforme mi ne pišemo ponovo ustavni okvir ove zemlje, već konsolidujemo zdrave i čvrste principe policijskog rada“, zaključio je Ren.

Predsjednik Srpske demokratske stranke Mladen Bosić, pozvao je 19.3.2007. premijera RS Milorada Dodika da obavijesti javnost kakav je kompromis nudio za reformu policijskih struktura u BiH na posljednjim pregovorima.

„Ono što smo čuli na posljednjim pregovorima izlazi iz okvira koji je bio dogovaran na sastanku svih stranaka iz Republike Srpske, koji je sazvao predsjednik RS Milan Jelić. Zato pozivam Dodika da o tome obavijesti javnost, a bilo bi najbolje da sa tom tačkom dnevnog reda izađe na prvu narednu sjednicu Narodne skupštine RS“, navodi Bosić.

Visoki predstavnik Kristijan Švarc-Šiling je 23. marta 2007. godine na konferenciji za štampu, na kojoj je bio zajedno sa njemačkim ambasadorom Mihaelom Šmunkom, šefom Evropske komisije u BiH Dimitrisom Kurkulasonom, šeficom EUMM Moris Daviet i komandantom EUFOR-a Hansom Johanom Vithauerom, rekao da je prihvatljivo da sve policije u BiH, uključujući i policiju Republike Srpske, budu jedna od organizacionih jedinica Ministarstva sigurnosti BiH.

„Prijeđlog koji je prošle sedmice ponudio premijer RS i predsjednik SNSD-a Milorad Dodik je bio pokušaj da se dođe do rješenja za reformu policije, što se ne može reći za Harisa Silajdžića i djelimično za Sulejmana Tihića. Za postizanje sporazuma bile su sporne samo dvije-tri riječi“, kazao je Švarc-Šiling.

Isti dan prvi zamjenik visokog predstavnika Rafi Gregorijan kaže: „Silajdžićev i Tihićev prijeđlog je dobar, on je u skladu s tri evropska principa i o njemu se i dalje treba razgovarati.“

Premijer RS Milorad Dodik isti dan je ponovio da pregovori o reformi policije moraju krenuti ispočetka i biti zasnovani na nekom novom modelu, a ne na ovom koji je propao.

Dodik je podsjetio i na izjavu komesara za proširenje Olija Rena koji je rekao da je na osnovu tri evropska principa moguće napraviti nekoliko modela policije. „Čekamo razgovore o nekom novom modelu a ne o ovom koji je propao“, kaže Dodik.

KONTRADIKTORNOSTI

Očigledna je podijeljenost kada je u pitanju reforma policije ne samo u BiH na Republiku Srpsku i Federaciju BiH, nego i u samoj međunarodnoj zajednici.

Švarc-Šiling sa šefom Evropske komisije u BiH i komandantom EUFOR-a, za neuspjeh posljednje runde pregovora okrivljuje Silajdžića i Tihića i pohvaljuje Milorada Dodika, a njegov

prvi zamjenik Gregorijan kaže da je Silajdžićev i Tihićev prijedlog dobar a da Dodikov prijedlog o početku pregovora iznova nije ispravan.

Komesar za proširenje Oli Ren je u Sarajevu još jednom objasnio šta su evropski principi, da su oni širok okvir sa više varijanti i mogućnosti dogovora. Univerzalnih ili identičnih principa nema, kazao je Ren. On je rekao da policijska reforma treba da bude u skladu sa Ustavom. Evropska unija je sve nepoznato, ako je uopšte nešto i bilo nepoznato, otklonila. Nejasno je zašto to Gregorijan nije shvatio. Trebalо bi da Ren bolje poznaje evropske principe od Gregorijana, Silajdžića i Tihića.

Ponovo se nameće pitanje da li je cilj reforme policije efikasnija policija ili model policije koji po svaku cijenu znači promjenu Ustava i ukidanje nadležnosti Republike Srpske s krajnjim ciljem stvaranja unitarne BiH.

NEISTINA

Visoki predstavnik Švarc-Šiling rekao je 26.3.2007. godine da se tokom završenih neuspješnih pregovora o reformi policije u jednom trenutku Milorad Dodik bio složio da neće biti policije Republike Srpske.

Dodik je dan poslije energično demantovao ovu izjavu visokog predstavnika Švarc-Šilinga. „Ovakva izjava predstavlja iskonstruisanu i netačnu interpretaciju stavova koje sam zastupao i zastupam i dalje“, kaže Dodik i dodaje da ovakvi istupi predstavnika međunarodne zajednice pokazuju da u njihovom pristupu postoji mnogo više zadnjih namjera nego želje da se dođe do opšteprihvatljivog rješenja.

Član predsjedništva BiH i lider SBiH Haris Silajdžić kaže (28.3.2007) da je, što se tiče njega, reforma policije mogla davno biti prihvaćena. On negira da je Milorad Dodik na posljednjim

pregovorima u rezidenciji visokog predstavnika Švarc-Šilinga pristao na ukidanje policije RS. Dodik je tada govorio o entitetskoj policiji u okviru Ministarstva sigurnosti BiH. „Tihić i ja smo predlagali da se policijske oblasti zovu po imenima gradova u BiH, bez obzira da li su to lokalna tijela, te da nema jedinstvenog tijela koji se zove policija RS. U suštini, ovdje se radi o tome da treba ispuniti tri evropska principa.“

Izvori bliski vrhu Evropske unije saopštili su da problem BiH na njenom putu ka Evropskoj uniji nisu Republika Srpska i Milorad Dodik, već Haris Silajdžić. EU ne dijeli mišljenje Silajdžića i zato insistira na kompromisu, saopšteno je 31.3.2007.

Šef Delegacije Evropskog parlamenta za odnose sa Jugoistočnom Evropom Doris Pak nakon sastanka sa premijerom RS Miloradom Dodikom, 2.4.2007. godine, rekla je da je početna ideja kod reforme policije bila da se ona depolitizuje i oslobođi korupcije i da ne vidi zašto bi sada naziv policije RS bio problem, jer jednostavno Republika Srpska postoji i ne može se negirati.

Na obilježavanju Dana policije Republike Srpske i 15 godina njenog postojanja, 4. aprila 2007. godine u Banjaluci, premijer RS Milorad Dodik rekao je da za njega nema reforme za koju bi dao ovakvu policiju. Republika Srpska nikada neće pristati da ostane bez policije i ustavnih ovlaštenja. Policija RS je jedna od najefikasnijih struktura u BiH, na što je Vlada ponosna.

Dodik je odbacio navode iz FBiH da policija RS mora nestati zbog učešća pojedinih policajaca u ratnim zločinima. „Policija kao organizacija i institucija nema odgovornost za rat, zločine su činili pojedinci koji za to treba da odgovaraju“, kazao je Dodik.

Pomoćnik državnog sekretara SAD-a za saradnju sa Evropom i Evroazijom, Danijel Frid, izjavio je 4.4.2007. u Sarajevu, nakon susreta sa članovima Predsjedništva BiH, da Amerika snažno podržava budućnost BiH u Evropi i u nepodijeljenoj transatlantskoj zajednici.

Poslanici stranaka iz Republike Srpske u Narodnoj skupštini iznijeli su jedinstven stav da reforma policije u BiH nije moguća bez opstanka policije Republike Srpske. Na zasjedanju Parlamenta RS 11.4.2007. godine poslanike su o toku i rezultatima reforme informisali predsjednik SNSD-a i premijer RS Milorad Dodik, predsjednik SDS-a Mladen Bosić, predsjednik PDP-a Mladen Ivanić, predsjednik DNS-a Marko Pavić, predsjednik HDZ-a Dragan Čović i SDA Sulejman Tihić.

Dodik je rekao da je tokom pregovora stvorena vještačka klima da bez ukidanja policije Republike Srpske nema evropskog puta BiH. „Nepoštena je i nekorektna takva vještačka dilema i treba je demistifikovati. Ako nema kompromisa, mi nećemo prihvatići nametnuta rješenja, evrointegracije ne mogu biti razlog ni opravdanje zadiranja u ustavni poredak.“

Sulejman Tihić je rekao da bi opstanak entitetskih i kantonalnih policija i nakon policijske reforme značio „korak nazad“. „To bi značilo zadržavanje nacionalnih policija, odnosno srpske, bošnjačke i hrvatske. A to bi značilo i da lokalne policijske nivoe nismo učinili ni funkcionalnim ni oslobođenim od političkog uticaja. Oblasti poput banjalučke i dobojske mogle bi ostati u granicama entiteta, dok bi srebrenička i sarajevska prelazile međuentitetsku liniju.“

TUTORSTVO

Zasjedanje Narodne skupštine Republike Srpske označava kraj šeste faze reforme policije u BiH, koja je kao i sve prethodne završena neuspješno, bez rezultata.

Karakteristično je da je ova faza trajala vrlo kratko, samo tri mjeseca.

Ova faza dogovaranja je pokrenuta od premijera RS i predsjednika SNSD-a Milorada Dodika koji je pozvao predsjeda-

vajućeg Savjeta ministara BiH Nikolu Špirića da sazove sastanak političkih lidera na kojem bi se dogovorio novi model reforme policije.

Dodik je u svojoj inicijativi bio jasan i rekao da nju moraju voditi domaći lideri na bazi dogovora i kompromisa. Dodikov zahtjev nije ispoštovan jer je prvi zamjenik visokog predstavnika Rafi Gregorijan i sam pokušao da sazove sastanak i na drugom susretu lidera 20. februara pojavio se čak sa svojim prijedlogom za reformu.

Samostalnosti u radu domaćih lidera ni ovaj put nije bilo, međunarodna zajednica odnosno prvi zamjenik visokog predstavnika Gregorijan je sve vrijeme „igrao aktivnu ulogu“ ne odustajući od „Ešdaunovog“ propalog modela reforme policije, koji doživljava svoj šesti debakl.

Visokog predstavnika Švarc-Šilinga do posljednje runde razgovora 14. marta nije bilo, sticao se utisak da je ostavljao prostor domaćim liderima da postignu dogovor.

Evropska unija je kroz usta komesara za proširenje Oliju Rena jasno rekla, 15. marta, da su evropski principi okvir za dogovor a ne zahtjev za promjenu Ustava i neki univerzalni model.

Milorad Dodik je kao minimum za bilo kakav dogovor o reformi postavio uslov koji se zove opstanak policije RS. Silajdžić, Tihić i Gregorijan su suprotnog mišljenja i oni smatraju da nema reforme policije u BiH ako postoji policija RS.

Dodik je za reformu u okviru Ustava i očuvanja nadležnosti Republike Srpske a „trojka“ za promjenu Ustava i prenos ovlaštenja i nadležnosti sa Republike Srpske na BiH. „Prateći ovu reformu, kao i sve koje su poslije Dejtona sprovedene u BiH, vidimo da su sve u suštini upravo to i značile – razvlaštviranje i postepeno gašenje Republike Srpske. Reforme koje mijenjaju Dejtonski

Milan Ljepojević

mirovni sporazum. Otkad se to zove reformom? Akademik Jovan Đorđević to nije rekao.“

Narodna skupština RS je potvrdila ovakvu pregovaračku strategiju Milorada Dodika.

SEDMA FAZA - LAJČAKOV PRIJEDLOG

PRIPREMA

Svih prethodnih šest faza reforme policije, ili kako je uopšte nazvati, „vrti“ se oko propalog koncepta Pedija Ešdauna koji nakon svoga odlaska iz BiH izdaje, 17. maja 2007, knjigu pod naslovom „Plugovi i mačevi“, koju posvećuje izvjesnom Ahmetu Satkiću.

Analizirajući na „svoj način“ situaciju u BiH, Ešdaun kaže da je nakon svakog rata najbitnije, osim sigurnosti, obezbijediti vladavinu zakona. „Mi u BiH nismo na vrijeme počeli da se bavimo time. Bavili smo se policijom, ali ne i pravosuđem. Nismo se propitali ko su sudsije, tužioci, pa i advokati. To nam je palo na pamet tek 2002. godine.“

Na trećem mjestu je ekonomija. Ako želite da se vaši vojnici brzo povuku iz neke zemlje, zaposlite tamošnje ljude. Nama je to palo na pamet opet kasno.

Takođe, dok nemate adekvatnu državu, besmisleno je organizovati izbore. Mi smo tu u BiH pogriješili i time dobili kriminalce u vlasti. Time su stvari postale samo komplikovanije. U knjizi zato sugerisem da se najprije osigura sigurnost i vladavina

zakona, da se pokrene ekonomija, da se napravi struktura države pa da se onda organizuju izbori”, kaže Ešdaun.

Govoreći o Republici Srpskoj, kaže da je pitanje Republike Srpske vrlo važno i da Srbi moraju znati da RS nije država nego dio države i da kao nezavisna država ne može postojati i da njen opstanak zavisi od funkcionalnosti BiH.

Ešdaun ističe da je postavio osnove za uspjeh reforme policije ali da nije očekivao da ga neko slaže. „Dil koji smo postigli u oktobru 2005. godine, a koji su predložili i prihvatili Čavić i Dodik, ovaj drugi kasnije nije ispoštovao. On je dao riječ za nešto i vlastitu riječ nije održao”, kaže Ešdaun.

Kako je Ešdaun radio u BiH, očigledno tako isto i sada razmišlja. Evidentan je njegov kolonijalni prepotentni pristup bez imalo odgovornosti i traženja svoga legaliteta i legitimite vladanja jednom evropskom zemljom.

Ako se iole pažljivo čita Ešdaun, onda nije jasno zašto je napisan Dejtonski sporazum i u okviru njega Ustav BiH. Ešdaun ne vidi Ustav koji je napisan u Dejtonu i koji nisu pisali narodi BiH, već stranci (kojima i on pripada) nego se ponaša kao da Ustava nema i sam uzima sebi za pravo da uređuje sve društvene oblasti i odnose.

Ešdaun je trebalo da sprovodi Dejtonski sporazum i da se ponaša u skladu sa njim a ne da ga mijenja, zna se kako se to radi, to je precizno definisano u Dejtonu.

Ešdaun kaže da Dodik nije održao riječ, ne kaže u čemu. Dodik je bio inicijator i predlagač Sporazuma o reformi policije iz oktobra 2005. zajedno sa Čavićem. Sporazum je bio javan i dostupan svima, Parlament RS i ostala dva parlamenta u BiH su ga usvojili. Dodik je radio na njegovoj dosljednoj primjeni, za razliku od Čavića, Ivanića, Silajdžića, Tihića, Gregorijana i drugih zvaničnika koji su ga falsifikovali izborom Direkcije za reformu policije.

Pitanje za njega je da li vladavina prava i zakonitosti za koju se javno zalaže znači poštivanje odluka Narodne skupštine. Dodik je samo to radio, uz legitimitet građana Republike Srpske.

U svojoj knjizi „Plugovi i mačevi“ priznaje kako je došlo do tzv. evropskih principa, navodno neophodnih za reformu policije. „Zvao sam Krisa Patena i zamolio ga da Predsjedništvu BiH pošalje pismo u kojem će reći da su reforme koje tražimo neophodne za ulazak BiH u Evropsku uniju. Kao i uvijek, on je to prihvatio. Tako sam uspio da slomim otpor iz Republike Srpske“, priznaje „demokratski“ Ešdaun.

Zbog poznate vizije Republike Srpske Vlade RS i Milorada Dodika, nije „čudo“ što uz ovakav kolonijalni i drski odnos Ešdauna nije moglo doći do reforme, koja je nazvana reformom policije.

Evropski komesar Oli Ren upozorio je 9. maja 2007. predsjedavajućeg Savjeta ministara BiH Nikolu Špirića zbog kašnjenja reformi u BiH i potpisivanja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju

Ministar inostranih poslova BiH Sven Alkalaj je 9.5.2007. posjetio Brisel, gdje je u razgovorima sa Havijerom Solanom i Olijem Renom pokušao da pokrene pregovore o reformi policije sa mrtve tačke. Alkalaj je navodno ponudio prijedlog Harisa Silajdžića, kojim prihvata naziv policije Republike Srpske.

Bivši ambasador SAD-a u Hrvatskoj Piter Galbrajt kaže da područje na kojem je danas Republika Srpska nije bilo naseljeno isključivo Srbima. Genocidom je ona postala čisto srpsko područje i zbog toga joj nikada ne treba dopustiti pravo na samoopredjeljenje, kazao je Galbrajt 15. maja 2007.

Direktor za Jugoistočnu Evropu u Savjetu za nacionalnu bezbjednost Bijele kuće Bertran Braun konstatovao je 25.5.2007, tokom razgovora u Vašingtonu, da su SAD privržene Dejtonskom

mirovnom sporazumu i dodao da je nadogradnja ovog sporazuma moguća jedino dogovorom predstavnika svih naroda u BiH.

Braun je potvrdio da je status Republike Srpske neosporan a da pitanja reforme policije i Ustava u BiH moraju biti riješena dogovorom političkih lidera u BiH.

„Za BiH je najvažnije obezbijediti stabilnost i nastaviti put ka Evropskoj uniji“, naglasio je Braun tokom razgovora sa premijerom Dodikom.

Predsjednik Vlade RS i SNSD-a Milorad Dodik, rekao je 25.5.2007. da sa bošnjačkim članom Predsjedništva BiH i liderom SBiH Harisom Silajdžićem u Vašingtonu nije postigao dogovor o ključnim reformama u BiH.

„Razgovarali smo o ustavnoj i reformi policije u BiH i nismo mogli da postignemo nikakav sporazum. Predložen nam je tekst u kojem su od mene tražene određene dopune, ali ne mogu da prihvatom ukidanje entitetskog glasanja, niti je bilo moguće od mene očekivati da prihvatom reformu policije ako nema policije RS“, kazao je Dodik.

Američki zvaničnici izjavili su isti dan da su razočarani zbog nedovoljnog napretka u razgovorima sa Miloradom Dodikom i Harisom Silajdžićem o reformi policije i Ustava BiH.

Premijer Republike Srpske Milorad Dodik razgovarao je 29. maja 2007. godine u Sarajevu sa ambasadorima Evropske unije u BiH. „Ambasadorima sam prenio naš stav da predstavnici RS neće odustati od vlastite policije kao dijela jedinstvene policijske strukture BiH. Prihvatamo reformu, ali policija RS mora ostati kao dio jedinstvene policijske strukture u BiH. Moja poruka je da Republika Srpska želi biti dio BiH i da i mi imamo svoje interese“, poručio je Dodik.

Šef odjela za Albaniju i BiH u Direktoratu za proširenje Evropske unije, Dirk Lange, rekao je 9. juna 2007. da je Evropska unija razočarana nedostatkom volje političkih lidera da dogovore

reformu policije i time uklone i posljednju prepreku za potpisivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

Predsjednik RS Milan Jelić rekao je nakon posjete Briselu i sastanka sa Havijerom Solanom da policija RS nema alternativu i da mora da ostane u Srpskoj, jer je ona faktor bezbjednosti i imovinske i lične bezbjednosti građana. Nestanak policije Republike Srpske bi uvećao nepovjerenje građana prema zajedničkim institucijama, kazao je Jelić 21. juna 2007. godine.

Predsjednik delegacije Evropskog parlamenta za odnose sa Jugoistočnom Evropom, Doris Pak, rekla je u Sarajevu 19.7.2007. da je rok za dogovor o reformi policije kraj septembra, inače će BiH propustiti priliku da do kraja godine potpiše Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju.

„Evropska unija funkcioniše na bazi kompromisa. Isto treba da učine i političari u BiH. Mi ćemo iskoristiti sve mogućnosti da im pošaljemo poruku nužnosti hitnog dogovora o reformi policije“, kazala je Pak.

LAJČAK

Novi visoki predstavnik Miroslav Lajčak rekao je tokom posjete Banjaluci, 31.7.2007, da je dogovor o reformi policije moguć i pored suprotstavljenih stavova u Banjaluci i Sarajevu. Lajčak nije želio da „spekulise da li je moguć opstanak policije RS“. „Imamo dovoljno vremena i siguran sam da ćemo ga iskoristiti korisno za BiH. Ne može niko da mi kaže da se pitanje reforme policije ne može riješiti. Nije dobro da se razmišlja o evropskim integracijama kroz svađe.“

Premijer RS Milorad Dodik je kazao da je uvjeren da u okviru evropskih principa postoji prostor za dogovor o reformi policije i da ovo pitanje ne može biti nametnuto, ali ako bude nametnuto, odgovor će biti adekvatan. On kaže da nije dobro dogovor praviti

na negaciji, ističući da političari iz Republike Srpske ne negiraju BiH, ali ne žele ni da budu „iks“ ili „epsilon“ kao kompromis na kraju razgovora.

Miroslav Lajčak je u Trebinju 7. avgusta rekao da je reforma policije tehničko pitanje u kojem ima previše politike i manipulacija te da ono mora da bude riješeno u najskorije vrijeme, kako bi se BiH okrenula ključnim pitanjima evropskih integracija i ustavnih promjena, od kojih zavisi budućnost ove zemlje.

Milorad Dodik je 27. avgusta 2007, govoreći o novim pregovorima o reformi policije koji se iz međunarodne zajednice najavljuju za septembar, rekao da, iako je njegova uloga nezaobilazna, ne želi da sjedi na sastancima koji traju 10 do 15 sati i ništa ne donose. „Ne želim se viđati sa ljudima koji tri godine donose isti papir o reformi policije. Uporno im govorimo da nećemo to prihvati i da nam takva rješenja ne donose. A onda opet ista priča. Za dva mjeseca, valjda računajući na to da imamo amneziju, opet nam poture taj isti papir.

Kad bude bilo šanse za dogovor, uključiću se u raspravu. Dakle, u direktnim pregovorima neću učestvovati, već će to učiniti predstavnici Republike Srpske koji imaju poznate stavove prema tome pitanju, od kojih ni za milimetar neće odstupiti. Da ne ispadne po standardnom da je Dodik kriv što pregovori nisu uspjeli.

Dodik kaže da se u Republici Srpskoj sve javno radi, ali zna da u određenim strukturama međunarodne zajednice postoji neki dogovor uspostavljen s Bošnjacima, po kojem bi, navodno, polemiku sa nama iz RS umjesto njih trebalo da preuzme međunarodna zajednica, a sve sa ciljem da mi budemo označeni kao glavni krivci za neuspjeh. To nije ni prvi ni posljednji put, mada im uporno govorim da tako nešto ne moraju raditi“, ističe Dodik

Govoreći o konstantnim podmetanjima iz Sarajeva, kaže „da je to čitava jedna politika. Danas je eksponiran Silajdžić,

sutra Tihić, prekosutra Lagumdžija, a konstantno reis-ul-ulema Mustafa Cerić. Dobro se sjećam njegove izjave u kojoj je rekao da jedino Bošnjaci nemaju svoje države i da je vrijeme da je stvore. To, drugim riječima, znači da bi Srbi trebalo da prihvate tu činjenicu ili odu sa ovih prostora.

To Rafiju Gregorijanu, naravno, nije antidejtonska izjava, jer kako je to neki dan neko rekao, Gregorijan od reisa nastoji napraviti ajatolahu i da u njemu bude objedinjena i svjetovna i vjerska vlast. Jasno je da jedan dio međunarodne zajednice želi uporno praviti ustupke Bošnjacima na uštrb Srba iz Republike Srpske.

Takve ustupke mogu napraviti u zemljama iz kojih dolaze, a ne u BiH na račun Republike Srpske. Na ideologiju reisa stranci do sada nisu reagovali. Neki čak promovišu situaciju po kojoj je reis Cerić glavni političar kod Bošnjaka u BiH. Politički gledano, sve loše tvrdnje izreći će reis Cerić. Izvan će, kao pravi poslušni poltroni, jer im je korisno, ostati političari iz Sarajeva”, kaže Dodik.

LAJČAKOV PRIJEDLOG

Visoki predstavnik za BiH Miroslav Lajčak ponudio je 29. avgusta 2007. godine novi prijedlog za postizanje Sporazuma o reformi policije i u odvojenim susretima ih predstavio četvorici vodećih političara SBiH, SNSD, HDZ BiH i PDP-a.

Lajčak je rekao da će prijedlog Sporazuma predstaviti tek nakon što sa njim upozna domaće političare.

Američki ambasador Daglas Meklhejni je isti dan rekao da tokom septembra treba jednostavno zaključiti razgovore o reformi policije.

Lideri SBiH i SDA Haris Silajdžić i Sulejman Tihić odbili su novi prijedlog reforme policije koji je predložio visoki predstavnik

Visoki predstavnik s liderima stranaka o ključnoj reformi

Lajčak ponudio novo rješenje za policiju

Jučer razgovarao sa Stajdićem, Radmanovićem, Čovićem i Ivanićem

Venčki predstavnik u RH Milorad Lajčak ima novi prijedlog za promicanje spoznajama u policijskoj politici i jedan je od redovitih sastanaka predstavnika vođenih političkih stranica sa BiH, UNDP-om, HZSD-om i DPOF-om.

Trati odgovornosti

Lučić je istakao u izvještaju OML-a u Savske oblasti predstavnik razgovora s predstavnicima HZSD-om, Dragomirom Čovićem i PDP-om, Radmanovićem, dok je u Prezidiju BiH sastavu s Nebojšom Radmanovićem, kojeg je Šimac

Savski predstavnik otvorio je sastanak sa Lajčakom

Savski razgovor

Događaj je u Savskoj oblasti (u predstavništvo HZSD-a) u predstavništvo Titkova. Kada su zvaničnici, kura je razgovor uveden u predstavništvo HZSD-a u Titkovom Širokom Logorcu, dok je na skupštinu i Zajednicu predstavništvo potpisnik predsjednika BiH predstavnik Šimac.

ENZO-a i Titkova. Titko je pozvao na pregranične radne poslove, a poslovni je vlasnik Širokog Logorca i Širokog Titkova u BiH Harisović Titković.

Moderator, u izvještaju razgovora Lajčak nije bio imenovan, ali

radi ovog pozivlja, dok je saslušan da je potpisnik od kojih, kako je preuzeo, tako i odgovoran za sastanak u Savskoj oblasti s Savskim i Titkovim BiH.

Oduzimanje da će se ovaj model putinice učiniti bilateralskim za spoznaje postavlja odgovornost. Zapravo, nekih dana je se tako posudilo – preuzeo je Lajčak i donio da će u novom predlogu na spoznaje postaviti savremenu gospodarsku politiku.

Čista poslovanja da će se osnovati s vlasnicima predstavništva, te filijaljima. Savski ambasador raspisao je da sasluša budi bojena u međusobnoj. Ivadić, previ je da razgovori u ENZO-doluči BiH.

– Doktore ne mogu gospodari, jer

ne valjaju što ne može drugi. Izjavio da će se dokumenti tek dobiti. Početkom avgusta je to da, uvezene komuna, Titković je počeo da razgovara da evropske prednosti ne moći dobiti dokumenta dozvoljeno u zatvoru pre litice dana kada se dobiti spoznaje za nadležnost i kaši vlasti predstavništva zatreći one kolaboracione organizacije se "strukturalno" raspisati – napose je na "Domači suradnji" Čović.

Poličko istaknute

BiH treba biti moguća istaknuta akcija te dokumentacija koja može da je Lajčak predstavlja, a za toliko laci kroz da će novi vlasnik se načinjati da će se učiniti i da se ne učinjaju i ne učinju s vlasnicima nadležnosti.

– Praktičko ukazano učinjala da se da je jedna nadležnost, i druge druge. Obično se glavljajući i problemi u deklaraciji. Teku da će ovaj pogao moći konstituirati takvi takvi vlasnici, dok se ne učinju i ne učinju s vlasnicima nadležnosti. Njihova konstrukcija od svoga je mnogo rani – vlasnik je Ivadić. M.K.-M.O.

Odgovor SHSD-a

Radičević je učinio pozivku i Lajčakom da "prezvati" "Ave" između njih i da razgovor u Savskoj oblasti u nekoj formi da prepoznači novi rečnik političkih pozicija.

Venčki predstavnik smreće

mo poslužiti, ali jedan spoznaj u Savskoj oblasti i Savski oblast je da se mnoga u Savskoj oblasti. Savski oblast prezvati pozivku predsjednika OML-a UNDP-ja Čovića i ponudit će se učinjati i ne učinju s vlasnicima nadležnosti. Njihova konstrukcija od svoga je mnogo rani – vlasnik je Ivadić.

M.K.-M.O.

Poruka ambasadora Mekhilenija bh. liderima

Dogovor postići tokom šepтембра

Mislim da ne postoji niti u ovoj reformi čega se bilo ko u BiH treba plati

Ambasador UNDP u BiH Douglas Mekhileni (Douglas Mekhileni) istakao je učinio u Savskoj oblasti kako da tokom spoznajama treba jedinstveni i učiniti da se ne učinju i ne učinju s vlasnicima nadležnosti. Savski oblast prezvati pozivku predsjednika OML-a UNDP-ja Čovića i ponudit će se učinjati i ne učinju s vlasnicima nadležnosti. Njihova konstrukcija od svoga je mnogo rani – vlasnik je Ivadić.

– Ako je na neki način u blizini dobiti da bi bilo učinjeno u Savskoj oblasti, ali je jedna predstavnik predstavništva, i mislim da se ne učinju i ne učinju s vlasnicima nadležnosti. Savski oblast prezvati pozivku predsjednika OML-a UNDP-ja Čovića i ponudit će se učinjati i ne učinju s vlasnicima nadležnosti. Njihova konstrukcija od svoga je mnogo rani – vlasnik je Ivadić.

M.K.-M.O.

Mekhileni: Venčki predstavnik

Na pitanje da li je separacija krajnjih vlasti u postojanju Lajčak je izjavio

– Ako je na neki način u blizini dobiti da bi bilo učinjeno u Savskoj oblasti, ali je jedna predstavnik predstavništva, i mislim da se ne učinju i ne učinju s vlasnicima nadležnosti.

– Ako je na neki način u blizini dobiti da bi bilo učinjeno u Savskoj oblasti, ali je jedna predstavnik predstavništva, i mislim da se ne učinju i ne učinju s vlasnicima nadležnosti. Savski oblast prezvati pozivku predsjednika OML-a UNDP-ja Čovića i ponudit će se učinjati i ne učinju s vlasnicima nadležnosti. Njihova konstrukcija od svoga je mnogo rani – vlasnik je Ivadić.

– Ako je na neki način u blizini dobiti da bi bilo učinjeno u Savskoj oblasti, ali je jedna predstavnik predstavništva, i mislim da se ne učinju i ne učinju s vlasnicima nadležnosti. Savski oblast prezvati pozivku predsjednika OML-a UNDP-ja Čovića i ponudit će se učinjati i ne učinju s vlasnicima nadležnosti. Njihova konstrukcija od svoga je mnogo rani – vlasnik je Ivadić.

M.K.-M.O.

Miroslav Lajčak, jer se njime potpuno legalizuje etnička policija i krše sva tri principa Evropske unije.

„Lajčakov prijedlog ostavlja upravu policije RS kao srednji nivo policijske strukture, a istovremeno ukida strukturu na nivou FBiH. Predviđaju se tri nivoa policijske strukture u RS – državni, entitetski i lokalni, dok bi policijska struktura u FBiH uključivala isključivo kantonalni i državni nivo. Štaviše, prijedlog predviđa da bi efektivna kontrola nad policijskom strukturom Distrikta Brčko mogla biti na nivou Republike Srpske“, kazao je Silajdžić 30.8.2007. godine

Novi prijedlog ne predviđa postojanje jedinstvene policijske strukture, a u potpunosti zadržava entitetske granice prilikom formiranja lokalnih policijskih tijela. Ovo nije reforma policije nego legalizacija postojećeg stanja.

Premijer Milorad Dodik je nakon sastanka sa nadbiskupom vrhbosanskim kardinalom Vinkom Puljićem u Banjaluci rekao da će podržati zahtjev za treći entitet ako ga dobije od hrvatskih partija i dodao – „Zašto to ne bismo podržali? BiH može biti sastavljena od federalnih jedinica, ali nikako ne može biti regionalno uredena država, jer taj sistem ne bi bio dobar i bio bi dodatni izvor nestabilnosti“, nagradio je Dodik.

Miroslav Lajčak je isti dan rekao da je duboko razočaran izjavama Tihića i Silajdžića kojim odbijaju njegov plan o reformi policije. Odbijajući prijedlog prije nego što su ga ostali vodeći politički lideri čak i dobili, oni su omalovažili i svoje kolege i politički proces. „Takođe su prekršili svoj pristanak da komentare na prijedlog daju direktno meni, umjesto što su to učinili putem medija.“

Prijedlog je pravičan i izbalansiran i u skladu sa tri principa EU. „Na osnovu njega niko nije gubitnik, na dobitku bi bili građani BiH“, tvrdi Lajčak.

Član predsjedništva BiH Nebojša Radmanović koji u ime SNSD-a učestvuje u ovoj fazi pregovora kaže da Silajdžić i Tihić rade protiv Ustava na kome su se zakleli i protiv Dejtonskog sporazuma u cjelini, a da ih za to niko ne upozorava.

Oni žele unitarnu BiH, a mi im poručujemo da to nije moguće i dodaje da su izjave bošnjačkih lidera da novi prijedlog OHR-a navija za Republiku Srpsku, netačne.

NADLEŽNOSTI

Vlada RS donijela je na sjednici održanoj 30. avgusta 2007. zaklučak kojim je obavezala ministarstva da iz svog djelokruga rada sačine informaciju o prenesenim nadležnostima sa Republike Srpske na nivo BiH i njihovim efektima.

Potpredsjednica Vlade RS Jasna Brkić rekla je da će analiza postignutih efekata, zbog prenosa nadležnosti, već polovinom idućeg mjeseca biti razmatrana na sjednici Vlade RS, a potom će se naći na dnevnom redu Narodne skupštine RS.

Komesar za proširenje Oli Ren rekao je 31.8.2007. da su odbijanjem prijedloga koji je dao visoki predstavnik Miroslav Lajčak, čak i bez razgovora čelnici SBiH i SDA Silajdžić i Tihić potkopali trenutna zalaganja za postizanje Sporazuma o reformi policije.

Miroslav Lajčak je rekao da se nešto ovako ne može tolerisati i da bi međunarodna zajednica morala adekvatno reagovati.

Predsjednik SNSD-a Milorad Dodik predstavio je 31.8.2007. prijedlog Zakona o policijskim strukturama BiH koji će u parlamentarnu proceduru uputiti poslanici Parlamenta BiH iz Republike Srpske, kao odgovor na prijedlog visokog predstavnika koji za stranke iz Republike Srpske nije prihvatljiv.

Ovu inicijativu, prema kojoj bi oba bh. entiteta ubuduće imala svoju policiju, uz Dodika su podržali i predsjednik RS Milan

Jelić, predsjednici SDS-a i PDP-a Mladen Bosić i Mladen Ivanić, te Milanko Mihajlica, Marko Pavić, Petar Đokić, lideri SRS-a, DNS-a i SP-a.

Dodik tvrdi da je zakon koji će uputiti u parlamentarnu proceduru u skladu sa tri principa Evropske unije. I Republika Srpska i Federacija BiH imale bi policiju, s tim što bi entiteti preko nezavisnih odbora mogli postavljati direktore policije. Budžet policijskih snaga bi bio konsolidovan na nivou BiH i predlagali bi ga i usvajali entiteti.

Haris Silajdžić kaže da ne treba iz Republike Srpske da nude nikakav zakon. Dovoljan je Izvještaj Direkcije za reformu policije, koji zbog opstrukcija nikada nije stavljen na dnevni red Savjeta ministara BiH. Zašto međunarodna zajednica ne insistira da se to i učini?

„Nije tačno da se prijedlogom Miroslava Lajčaka, koji smo Sulejman Tihić i ja odbili, jer legalizira etničku podjelu, ukida policija RS, kako su to protumačili u OHR-u. Prijedlogom se jasno precizira da bi u teritorijalnom smislu lokalna policijska tijela uglavnom uzela u obzir upravu policije Republike Srpske, policijske uprave u kantonima FBiH i policiju Distrikta Brčko.“

Lider SNSD-a Milorad Dodik rekao je da je Lajčakov prijedlog neprihvatljiv za Republiku Srpsku. „Ne mogu reći da li mi je drago ili ne što su Silajdžić i Tihić prije nas odbacili prijedlog o reformi policije.

Samo su na neki način bili brži, a taj prijedlog u svakom slučaju ne može i neće imati našu podršku.“

PRIJEDLOG

Plan o reformi policije u BiH koji je predložio visoki predstavnik Miroslav Lajčak nosi pun naziv „Nacrt protokola

o ispunjavanju uslova za reformu policije koji su potrebni za potpisivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju".

Dokument predviđa da državni nivo buduće policijske strukture koja se osniva zakonom BiH čini direkcija za koordinaciju policije u statusu upravne organizacije Ministarstva sigurnosti BiH. Na čelu te direkcije je direktor policije koji bi imao određeni broj svojih pomoćnika, među kojima bi jedan bio odgovoran za lokalna policijska tijela na teritoriji Republike Srpske i jedan na ne teritoriji FBiH. Lokalno policijsko tijelo koje pokriva Brčko Distrikt bilo bi stavljen pod odgovornost jednog od dvojice ovih pomoćnika.

Direkcija za koordinaciju pružala bi stručnu pomoć, administrativnu i tehničku podršku direktoru policije, kao i odboru direktora policije i odboru komesara lokalnih policijskih oblasti.

Direktor policije koordinirao bi radom, izdavao naredbe i instrukcije svim policijskim tijelima u operacijama u kojima je potrebno angažovanje dva ili više policijskih tijela koje se vode na teritoriji cijele zemlje te traže koordinaciju policijskih tijela na državnom i lokalnom nivou.

Lokalni nivo buduće policijske strukture bio bi osnovan zakonom BiH i činila bi ga lokalna policijska tijela koja imaju status upravnih organizacija u okviru Ministarstva sigurnosti BiH. U teritorijalnom smislu, lokalna policijska tijela bi uglavnom uzela sljedeće strukture: organizaciju uprave policije RS, policijske uprave u kantonima FBiH, policija Distrikta Brčko.

Na teritoriji RS i FBiH nalazilo bi se više lokalnih policijskih oblasti. Njihova teritorijalna nadležnost bila bi u skladu sa nadležnošću postojećih tužilaštava u RS, u kantonima FBiH i Distrikta Brčko. Postojala bi i jedna policijska oblast koja pokriva teritoriju opštine Srebrenica.

Lajčakov prijedlog predviđa i uspostavu kolegija Ministarstva sigurnosti kao konsultativnog tijela za pitanja vezana

za rad policije na lokalnom nivou, radi davanja komentara i preporuka.

Finansiranje bi se realizovalo iz jedinstvenog budžeta BiH. No, prije podnošenja Ministarstvu sigurnosti, nacrte budžeta za svoje lokalne policijske oblasti bi predlagali kantonalne vlade, Narodna skupština RS i skupština Distrikta Brčko.

Premijer RS Milorad Dodik razgovarao je 3.9.2007. godine u Sarajevu sa Miroslavom Lajčakom i rekao da „Republika Srpska neće odustati od zahtjeva za jasnim lociranjem policijskih struktura Republike Srpske i poštivanja Ustava. Lajčakov prijedlog je dobra osnova za nastavak pregovora. Današnji razgovori su dobar iskorak.“

Dodik je nakon susreta sa ambasadorom SAD-a Glasom Meklhejnijem ocijenio da jačanje institucija BiH po svaku cijenu nije dobro za dugoročnu i održivu stabilnost BiH, tim prije što postoje ljudi koji uporno osporavaju mogućnost egzistencije Republike Srpske.

„Želja nam je da dođemo do određenih suštinskih razgovora o potrebi smirivanja napete političke situacije“, ističe Dodik.

Sulejman Tihić i Haris Silajdžić dobili su podršku najviših funkcionera ovih stranaka, nekolicine intelektualaca i vjerskih dužnosnika za odbijanje najnovijeg prijedloga za reformu policije koji je predložio Lajčak. Ovo je zaključak sastanka održanog 2. 9.2007. u Sarajevu.

Premijer Dodik je rekao da je sastanak funkcionera SBiH i SDA sa vjerskim liderima, novi pokušaj hegemonizacije BiH. „Kada bih u Sarajevu pokušao okupiti sve one koji rade u zajedničkim institucijama, te sve vladike, odmah bi se našao neko da burno reaguje. Mislim da je ovo pokušaj hegemonizacije, što nije dobro.“

APELI

Miroslav Lajčak kazao je, 5.9.2007. godine, da cijela međunarodna zajednica stoji iza njegovog prijedloga o reformi policije i da će Evropska unija preispitati svoj odnos prema BiH ukoliko reforma ne bude dogovorena. Izbor je integracija ili izolacija.

Član predsjedništva BiH Nebojša Radmanović rekao je, nakon susreta sa ambasadorom Rusije u BiH Konstantinom Šuvalovim, da rješenje reforme policije mora biti u skladu sa Dejtonskim mirovnim sporazumom.

Komesar za proširenje Oli Ren rekao je 10. septembra 2007, nakon susreta u Briselu sa visokim predstavnikom Miroslavom Lajčakom, da treba bez odlaganja postići sporazum o reformi policije u BiH i da on u potpunosti podržava Lajčakov prijedlog.

Eksperti osam najvećih političkih stranaka u BiH nisu napravili pomak u pregovorima o reformi policije, održanim u Sarajevu 12. septembra 2007. godine.

Premijer Milorad Dodik i bivši savjetnik za nacionalnu bezbjednost u Bijeloj kući i nekadašnji guverner Pensilvanije Tomas Džozef Ridž, razgovarali su u Banjaluci (12.9.2007) o političko-bezbjednosnoj situaciji u BiH i o načinima koji su najbolji za predstavljanje Republike Srpske u Vašingtonu.

„Pomoći će Dodiku da bi on mogao pomoći Republici Srpskoj“, rekao je Ridž i dodao da absolutno razumije odbijanje premijera Dodika da prihvati reformu policije, jer bi to praktično značilo da u potpunosti prepušta kontrolu nad lokalnim policijskim regijama.

Ridž je rekao da je tradicija u njegovoј zemlji da je najviše brige o javnom redu i miru prepusteno lokalnim zajednicama. O svim važnim stvarima u Republici Srpskoj i BiH trebalo bi da odlučuju sami građani.

Predsjednik PDP-a Mladen Ivanić rekao je da sada ne izgleda da ima mnogo šansi za postizanje sporazuma o reformi policije, ali da će političari u dobrom duhu u narednih nekoliko dana pokušati da utvrde da li je moguće doći do rješenja, jer nikome nije od interesa izolacija.

OLAKŠICE

Bosna i Hercegovina je 18. septembra 2007. godine u sjedištu Evropske komisije u Briselu potpisala Sporazum o viznim olakšicama za građene BiH koji putuju u Evropsku uniju.

Potprijeđnik Evropske komisije Franko Fratini je rekao da je potpisivanje Sporazuma važan korak za bližu saradnju BiH sa Evropskom unijom. Potpuno sprovođenje ovoga sporazuma omogućiće Evropskoj komisiji da počne pregovore o potpunom oslobađanju građana BiH od viznog režima.

Lajčak i Topčagić: Jasno ponuka političkim liderima u BiH. Foto: B. Kavčić

Lajčak u Direkciji za evropske integracije BiH

Eksperți i EU su uradili svoj dio posla, a sada su na redu političari

Za neke reforme policije još je nadin da se obraćanjem sa genocidom

Vaski predstavnik Miroslav Lajčak ponovo je jačio Direkciju za evropsku integraciju (DEI) BiH, nezvanično u direktoru Osnovne Topčagić te poslovnu sastanku Koordinacije za evropsku integraciju koja učestujući predstavnici državnih i entitetskih institucija.

Nema alternativa

Lajčak je u obraćanju na sastanku Koordinacije spasio još je

poka učinku također Osnove da sveđi podu smade politički lideri, no isto da postignu sporazum o samoj jednoj tehničkoj reformi, reformi policije - kako je Lajčak.

Nakon obraćanja, vaski predstavnik odgovarao je na direktna pitanja članova Koordinacije, koje je posebno interesovalo njegovo učinkovanje u vezi s reformom policije.

– Vjerujem da se može postići dogovor. Za neke političke reforme

Topčagićeva replika

Lajčak je dodao da EU može odustati od svrđenja posljedica Sporazuma o stabilizaciji i preduzimanju (SAA) reforme policije, a ne pravije kako je EU odstupao od svrpe koju su dali Srbiji, većas da je u tome gorivo razmisljanja u Briselu.

– Rekao sam da ako Srbija potpiše SAA bez uslova Ratačka Mladica, to će biti lila pri-

da ponuka političkim liderima učinku da postigne sporazum o reformi policije koji bi otvorio vrata slobodnoj evropskoj integraciji.

– Ti proces nema alternativu. Financiraju samu kosidbu dosta legih i vremena dok to stvara veliki loši izveštaj shvatiti - kazao je Lajčak.

On je istakao da nešta dajući ponuđeno slijedi Direkcije za evropsku integraciju.

– Vi ste uradili dobar dio posla kako bi se osigurao suprotno mklještenje progovora. Vi eksperți uradili ste vroj dio posla, Evro-

psko učinku u sporazumu i oni su mi povjerili da je to uvelje za pozivljivano, ali ne za predviđeno SAA - rekao je Lajčak.

Direktor DEIBIH Osnovne Topčagić replikao je Lajčaku te istakao kako su u Briselu uvičeni govorci da "smiju ni parafirati prije izjavljenja učvajači", konstatujući da se, sto, situacija promjenjila.

ma politički još je nadan da se obećajuće i potvrditi, a da ih političari sada su podatak međusobne reforme.

Ko bira izolaciju

Ako se uspije postići sporazum, onda ne možemo raditi kao da je sve u najboljem reda, jer nije. To ne znači da bilo ko-veće projekti BiH sankcionisani, izolacija. Izolacija će biti veliki izbor, tačnije izbor političke reprezentacije ovre amžije - kazao je Miroslav Lajčak. **ZLAZOVIC**

Komesar za proširenje Oli Ren je kazao da je to „dodatni dokaz predanosti EU da podrži evropsku perspektivu regiona“.

Šef Delegacije EU u BiH Dimitris Kurkulas je, pozdravljajući potpisivanje ovoga sporazuma, rekao da „ovim BiH pokazuje sposobnost da se suoči sa izazovima koji se tiču integracije u Evropsku uniju“.

NASTAVAK

U Sarajevu su 18. septembra 2007. nastavljeni razgovori eksperata osam političkih stranaka bez značajnijih približavanja stavova i rezultata a isti skup je održan i 26. septembra u Banjaluci sa identičnim ishodom i dogovorom da se nastave u Sarajevu.

Predstavnički dom Parlamenta Federacije BiH zaključio je na sjednici održanoj 26.9.2007. da je plan OHR-ov o reformi policije u BiH kontradiktoran i traži da se ispoštuju tri principa Evropske unije.

Visoki predstavnik u BiH Miroslav Lajčak rekao je, obraćajući se poslanicima Narodne skupštine RS, 26. septembra 2007, da obje strane u BiH mogu deblokirati put koji vodi ka potpisivanju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i postići dogovor o policiji bez žrtvovanja svojih osnovnih političkih ciljeva.

„To niko ne može nametnuti, niti se ja spremam da to uradim. Nametanje reformi nije put ka evropskim integracijama. EU mora vidjeti da su ova zemlja i njeni lideri dovoljno politički zreli da preuzmu odgovornost za svoju budućnost.“

Premijer RS, Milorad Dodik rekao je, u Parlamentu RS nakon obraćanja Miroslava Lajčaka, da je Republika Srpska pristala na bolne ustupke kada je u pitanju reforma policije, ali da ne može da pristane na ukidanje policije RS.

„Odričemo se zakonodavnih nadležnosti, iako je to za nas najbolnija stvar. Prihvatomo konsolidovani budžet na nivou BiH, direkciju za policijsku strukturu i za obrazovanje kadrova na nivou BiH, institut za forenziku, ali niko nam nije rekao da smo pristali na bolne ustupke. Ja nemam mandat na ukidanje policije RS bez obzira na posljedice.

Zahtjev da se Republika Srpska odrekne policije zadire u ustavno uređenje zemlje, što je neprihvatljivo za ogromnu većinu njenih građana. Nijedna zemlja na svom evropskom putu nije mijenjala svoje unutrašnje uređenje, a od nas se to traži. Ja znam da je dejtonski ustav oktroisan, da je nametnut, da nije demokratski. Ali znam isto tako da ga svi moramo poštovati dok ne dogovorimo novi ustav u demokratskoj proceduri“, rekao je Dodik i pozvao visokog predstavnika da upotrijebi bonska ovlaštenja prema svakom ko krši Dejtonski sporazum.

„Ali molim vas da, kada budete preduzimali bonska ovlaštenja, uđete u suštinu, a ne da čitate šta vam saradnici donesu i šta su prikupili iz novina. Vaša dejtonska ovlaštenja nisu sporna, ali su sporne interpretacije. Ovdje je jasno da se traži glava, da se traži ko je kriv. Republika Srpska poštuje ustavnu strukturu zemlje koju čine dva entiteta i tri naroda.“

Dodik je kazao da želi da ponovi da „za nas BiH nije sporna sve dok u njoj vidimo Republiku Srpsku. Sve dok je tako, daćemo svoj doprinos njenom funkcionisanju. Dakle, prihvatomo BiH, ali hoćemo da čujemo da se prihvata i Republika Srpska.“

Dodik je pitao Lajčaka da li je za njega „prihvatljiv svaki dogovor koji mi postignemo. Evo da ja i Silajdžić postignemo neki dogovor, šta ćete raditi?“

Lajčak je odgovorio da je prihvatljiv svaki dogovor koji je u skladu sa evropskim principima.

DODIK, SILAJDŽIĆ

Lideri SNSD-a i SBiH, Milorad Dodik i Haris Silajdžić, potpisali su 28.9.2007. Protokol o reformi policije u BiH, koji je potreban za potpisivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

Silajdžić je nakon sastanka rekao da je s Dodikom u velikoj mjeri približio stavove prema reformi policije. „Poslali smo potpisani protokol visokom predstavniku u BiH Miroslavu Lajčaku, nadajući se da će njegov sadržaj biti dovoljan da sa EU potpišemo Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju.“

U protokolu se ne spominje policija RS, a navedeno je da će struktura policijskih snaga BiH odgovarati ustavnoj strukturi zemlje. Dodik, na pitanje da li će ostati policija Republike Srpske, nije direktno odgovorio.

„Lokalne policijske oblasti regulisaće se zakonom o policijskoj strukturi BiH i to je ono što treba na taj način uraditi. Rekli smo i na koji način treba da funkcionišu ostale policijske strukture i na koji način treba da se finansiraju.“

Dodik kaže da je ovo radio s primarnim ciljem da BiH potpiše Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju sa Evropskom unijom.

Stranka demokratske akcije je protiv potписанog protokola o reformi policije koji su potpisali Dodik i Silajdžić. SDA je sporazum dvojice lidera ocijenila kao „akt konačne legalizacije posljedica genocida i etničkog čišćenja“, navodeći, 28.9.2007. godine, da nije učestvovala u izradi tog dokumenta i da ga neće podržati.

Predsjednik SDS-a Mladen Bosić, kazao je 29.9.2007. da je protokolom koji su potpisali Milorad Dodik i Haris Silajdžić „predviđeno da policija u Republici Srpskoj ne bude institucija ovog entiteta i zatražio da se Narodna skupština RS hitno izjasni o ovom dokumentu.“

Predsjednik SDP BiH Zlatko Lagumdžija rekao je da su Dodik i Silajdžić potpisali „policijski Dejton“ koji SDP neće prihvati i pozvao međunarodnu zajednicu da zaustavi dalju razgradnju institucija BiH.

Milorad Dodik je (29.9.2007), komentarišući neprihvatanje Protokola između njega i Silajdžića od strane SDA, rekao: „Neka misle šta hoće ali ja više neću potpisivati nikakve protokole i gubiti vrijeme te zadovoljavati frustrirane tipove u partijama. To što misli SDA je njihovo pravo ali me ne interesuje da li će podržati ili ne ovakav protokol. Mi smo svoje obaveze ispunili.“

Stranka za BiH je saopštila da je Tihić stalno govorio da će prihvatići sve što dogovori Silajdžić. Ovim odbijanjem se razotkrivaju planovi skovani u privatnim aranžmanima, kojima bi se dva absolutna izborna pobjednika eliminisala iz političkog života BiH.

Član Predsjedništva BiH Nebojša Radmanović smatra da je Protokol koji su potpisali Dodik i Silajdžić ono što odgovara i Evropskoj uniji i BiH, te da je BiH na putu da potpiše Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju.

Govoreći o potpisanim Protokolom Dodik-Silajdžić, koji je odbacio, Sulejman Tihić je (29.9.2007) kazao da protokol donosi mnogo štete državi a da je posljedica prijetnji i smjena, političkog neznanja i sujete.

„Ja znam sistem, poznajem rad policije i ne samo nje, treba da znate i rad tužilaštva i suda, i svih drugih institucija sistema. Dodik mene ne može prevariti kao neke druge. Lakše je razgovarati sa Silajdžićem i pustiti mu u vidu ustupaka neke fraze koje nemaju konkretno značenje, a sebi uzeti konkretne stvari.

Ovdje je Dodik pobjednik, dobio je ono što nije mogao ni sanjati“, kaže Tihić.

NOVI ROK

Miroslav Lajčak je, govoreći u Parlamentu FBiH, rekao da je kraj razgovora o reformi policije 15. oktobar, kada u Briselu bude podnesen izvještaj o ovoj reformi. Nije bitno koji će dokument biti usvojen. Može i neki novi, ali je važno da zadovoljava tri evropska principa i da ima podršku u sva tri parlamenta, kazao je Lajčak 2. oktobra 2007. godine.

Pomoćnik državnog sekretara SAD-a za evropska pitanja Danijel Frid izrazio je zadovoljstvo nedavno postignutim napretkom u pregovorima o reformi policije u BiH i rekao da taj proces nije završen. On je istakao da je konstruktivne pregovore neophodno nastaviti do postizanja dogovora.

Frid je na sastanku sa ministrom inostranih poslova BiH, Svenom Alkalajom, u Vašingtonu rekao da je budućnost BiH u Evropskoj uniji, te da postizanjem dogovora o reformi policije BiH uklanja političke barijere prema Evropi.

Ministar inostranih poslova Slovenije Dimitrij Rupel, rekao je 2.10.2007. u Ljubljani nakon sastanka sa članom Predsjedništva BiH, Harisom Silajdžićem, da rješenje konačnog statusa Kosova ni na koji način ne smije ugroziti BiH.

„Slovenija će kao predsjedavajući Evropske unije u prvoj polovini 2008. godine, u Evropskoj komisiji zagovarati da BiH potpiše Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju i bez dokumenta o reformi policije“, precizirao je Rupel.

Premijer RS Milorad Dodik rekao je da u reformi policije u BiH ne može biti dovedeno u pitanje postojanje policije Republike Srpske, „jer ako se to ne uvaži nema ni reforme“, kazao je Dodik u Modrići 4.10.2007. godine.

SBiH je saopštila 4.10.2007. da SDA i dalje insistira na pogrešnoj i zlonamjernoj interpretaciji Protokola koji su 28.9.2007. potpisali Milorad Dodik i Haris Silajdžić.

ODBAČEN PROTOKOL

„Protokol o reformi policije koji su potpisali Dodik i Silajdžić je odbačen, rekao je visoki predstavnik Miroslav Lajčak i sada je jedini relevantan dokument za dogovor o reformi policije moj prijedlog“, saopštio je Lajčak 4.10.2007. godine.

„U pogledu dokumenta koji predstavlja stavove SBiH i SNSD-a, moram vas obavijestiti da, nažalost, jedna od stranaka nije pojasnila sadržaj dokumenta, što dovodi u pitanje ozbiljnost njihovog pristupa. Stoga nemam drugoga izbora nego da potvrdim svoju prvobitnu ocjenu o njihovom dokumentu, a to je da on u svojoj sadašnjoj verziji ne ispunjava tri principa Evropske unije“, kazao je Lajčak.

„Moj nacrt protokola o ispunjavanju uslova za reformu policije potrebnih za potpisivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i dalje je na stolu. Taj dokument ispunjava tri principa, pravičan je i uživa podršku mnogih. Ja sam spreman prihvatići i bilo koji drugi dokument koji ispunjava evropske principe i ima potrebnu podršku političkih stranaka“, ističe Lajčak.

SANKCIJE

Miroslav Lajčak i Sulejman Tihić su, nakon susreta u Fojnici 9.10.2007, konstatovali da će uslijediti oštре mjere iz Brisela prema BiH ako do kraja sedmice izostane dogovor o reformi policije.

Lajčak je rekao da sve parlamentarne stranke do 14.10.2007. treba da budu ozbiljnije i s više odgovornosti pristupe ovom procesu, pojašnjavajući da se taj ozbiljniji pristup ne odnosi na SDA.

Sulejman Tihić je rekao da podržava Lajčakov plan uz određene korekcije. „Moje primjedbe su na uspostavi efikasnije policije, ne entitetske. Ako ne postignemo sporazum, BiH će se

naći u teškoj situaciji. Moje je mišljenje da bi mjere mogле biti oštре, možda najjače koje je ijedan visoki predstavnik do sada pokrenuo”, kazao je Tihić.

Govoreći o Dodiku, Tihić je kazao da „Milorada Dodika ne može prepoznati, jer ga zna kao čovjeka sa kojim se moglo razgovarati i dogovarati. Žao mi je što nije došao u Fojnicu da razgovaramo. Inače njegovo ponašanje nije dobro za BiH. Izborna pobjeda malo ga je opila, neću da kažem da je pomalo izgubio kompas. Što se tiče SBiH, oni su otišli ispod protokola čim su ga potpisali sa Miloradom Dodikom”, rekao je Tihić.

Premijer RS Milorad Dodik izjavio je isti dan, komentarišući Tihićevu izjavu, da je „naš stav prema reformi policije savršeno jasan, a nepojmljivo je da Tihić govori šta će preduzeti visoki predstavnik. Njega je ponijela situacija i određena obećanja koja je očito dobio od međunarodne zajednice pa pokušava biti kooperativan“.

Dodik kaže da je bio svjedok kada je Haris Silajdžić, prije nego što je potpisao Protokol o reformi policije, pozvao Tihića i pročitao mu kompletan dokument.

„Žao mi je što nisam otišao u Fojnicu ali mi je Tihić dan prije toga rekao da za njega nije problem opstanak policije Republike Srpske“. Dodik je poručio da Republika Srpska neće prihvati nikakve mjere visokog predstavnika u vezi sa reformom policije.

Miroslav Lajčak je 10. oktobra 2007. godine, komentarišući situaciju vezano za reformu policije, rekao da je stanje u FBiH sve jasnije, a u Republici Srpskoj sve maglovitiјe.

OHR je spekulisao da su lideri nekih političkih stranaka voljni podržati Lajčaka, a da slične poruke šalju i neki ljudi iz bliskog Dodikovog okruženja. Ali ako Dodik ponovo odluči reći „ne“ reformi policije, onda ona neće dobiti podršku Vlade RS. Na velikom iskušenju naći će se i državni premijer Špirić, koji se neće smjeti suprotstaviti svome stranačkom gazdi.

Sama međunarodna zajednica neće se mnogo sekirati, kaže Lajčak, ako dođe do još jednog neuspjeha. Oni će se okrenuti drugim problemima – opstrukcijama u funkcionisanju državnih organa, nepoštivanju presuda sudova i stalnom kršenju ljudskih prava povratnika, na primjer.

I onda će početi pljuštati kazne.

STEREOTIP

Sve po starom, i sve se na isti način se vrti u istom krugu, ocjena je sedme faze, kao i svih šest prethodnih.

Isti su učesnici u pregovorima, jedino što je namjesto visokog predstavnika Kristijana Švarc-Šilinga, sada mladi Slovak Miroslav Lajčak.

Lajčak je dolaskom preuzeo lidersku poziciju i počeо ambiciozno najavlјivati kraj reforme policije za razliku od Švarc-Šilinga koji je dogovor prepuštao domaćim liderima.

Rafija Gregorijana, nema mnogo eksponiranog (javno), jer je tu ulogu „svesrdno“ od njega kao prvog zamjenika „preuzeо“ Lajčak.

Lajčak očito nije dobro analizirao, kao ni njegovi prethodnici, situaciju u BiH i sve identično radi kao i njegovi prethodnici, tipični „Ešdaunov model“ sa klasičnim Ešdaunovim principima.

Evidentno je naturanje Ešdaunovog modela reforme koja u stvari znači promjenu ustava, jer Lajčak u julu, tek što je došao na poziciju visokog predstavnika, kaže da je dogovor o reformi policije više tehničko nego političko pitanje.

Lajčak ili nije dovoljno dobro upoznao situaciju, vezano za reformu policije, ili namjerno po nečijem scenariju započinje prvu epizodu koja znači otklon od politike.

U ovom periodu, treba istaći, desio se bitan događaj, a to je potpisivanje Sporazuma sa Evropskom unijom o viznim olakšicama, 18. septembra.

Međutim „ključni događaj“ ili „ključna greška“ ovog perioda, sedme faze reforme policije, jeste Lajčakov prijedlog o reformi policije 29. avgusta 2007. godine koji je u svojoj suštini identičan sa svim prethodnim. Forma druga, suština ista. Za Republiku Srpsku neprihvatljiv, ali i za Tihića i Silajdžića.

Dan nakon što je predložen pojedinim liderima i prije nego što su sa njim uopšte zvanično i upoznati, lideri SBiH i SDA, Silajdžić i Tihić, odbili su ga. Očigledno je da su htjeli da Lajčaka ponize. S obzirom na to da je poznata bošnjačka „kooperativnost“ sa određenim strukturama međunarodne zajednice, teško je povjerovati da se to rodilo u njihovim glavama.

Dodik je nakon toga rekao da nijedna članica Evropske unije nije mijenjala svoj ustav da bi ušla u nju i da ni Republika Srpska to ne može sebi dozvoliti.

Dodik i Silajdžić su 28. septembra 2007. godine potpisali Protokol o reformi policije, koji je Sulejman Tihić sljedeći dan odbio, a nakon njega 4.10.2007. Lajčak.

Očigledna je „osovina“ Lajčak-Tihić, jer nakon toga Lajčak vraća u igru svoj prijedlog koji je Tihić odbio prije nego što ga je i dobio, govoreći da „cementira etničku, genocidnu podjelu“ da bi taj isti prijedlog reforme policije Miroslava Lajčaka potom zdušno podržao.

Tihić je, radosno podržavajući Lajčakov sporazum, još radosnije saopštio da će Lajčak i međunarodna zajednica reagovati do sada najžešće u BiH i da je ponašanje Milorada Dodika jako štetno. Sve ovo Tihić govori nakon susreta sa Lajčakom u Fojnici.

Zaključak je da određene strukture međunarodne zajednice pošto-poto hoće da „proguraju“ Ešdaunov model reforme policije. „Glavni promoteri“ u ovom periodu su „dvojac“ Lajčak-Tihić. Ko

je kormilar nije poznato, ali se da naslutiti ko želi snove Bošnjaka o unitarnoj Bosni da pretvori u stvarnost.

Milorad Dodik je bio i suviše jasan i ovaj put. Nema reforme policije bez dogovora domaćih lidera i uz dosljedno poštivanje Ustava. Evropski okviri daju dovoljno prostora za dogovor, kome je do dogovora o reformi policije.

Očigledno je da mora da prođe samo tzv. „Ešdaunov model“, koji u stvari znači promjenu Ustava. Suština ove reforme je promjena Ustava a reforma policije je samo „usputna stanica“.

TRAŽENJE IZLAZA

Član Predsjedništva BiH Haris Silajdžić rekao je (11.10.2007) da izjave Sulejmana Tihića o reformi policije i raznim drugim nasumičnim temama ukazuju da je predsjednik SDA izgubio kompas u vezi sa ključnim pitanjima za BiH. Tihić je svojim reteriranjem i paralelnim djelovanjem pristao na cementiranje entitetskih policija. „Upravo zbog toga sam i potpisao Protokol koji može omogućiti Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju bez zatvaranja bilo kakvih opcija vezanih za konačno ustavno uređenje.“

Čelnici hrvatskih političkih stranaka u BiH ponudili su bošnjačkim i srpskim stranačkim liderima kompromisni prijedlog za reformu policije. Kako se nezvanično saznaće izradu ovoga prijedloga inicirali su Miroslav Lajčak i premijer Hrvatske Ivo Sanader. Oni su navodno „sugerisali“ hrvatskim političkim liderima da ponude svoju verziju dogovora o reformi policije koja bi bila prihvatljiva za sve.

Lajčak je 10.10.2007. rekao da je novi dokument upućen u Brisel na zvaničnu ocjenu njegove prihvatljivosti.

DOGовори Reforma policije konačno pred deblokadom

Plan hrvatskih lidera vodi BiH u EU?

Dokument predstavlja komplikaciju ponude Lajčaka i Protokola Silajdžić - Dodik

Članici hrvatskih političkih stranaka u Bosni i Hercegovini ponudili su bosanskoj i srpskoj stranačkim liderima kompromisni prijedlog za reformu policije.

Ako on do kraja ove radne sednice bude petrificiran, proces integriranja BiH u Evropsku uniju je odblokiran i naša zemlja možda bi čak i do kraja ovog mjeseca mogla paralitati Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju (SAA), saznaće "Dnevni avaz".

Dvije stranice

Dokument, napisan na dvoje stranice, u koji je "Avaz" imao uvid, komplikacija je dokumenta koji je posadio visoki predstavnik Miroslav Lajčak i Protokol koji su krajem prošlog mjeseca u Sarajevo posposlali Milorad Dodik i Haris Silajdžić.

On je prostvjeden na razmatranje stranačkih liderima, a međunarodna zajednica i potpisnici ga je podržala. U potez klih nekoliko dana o njemu su vodene intenzivne konzultacije.

- Hrvatski prijedlog za vrakog predstavlja "čistu tefu". Bude li prihvaten, na će biti početak procesa evropskih integracija u BiH. Ako, pak, bude odbijen, onda ćemo znati i ko je krit za to i vaditi njegove prave motive odgovrađenja u cijelom procesu reforme policije -

Prijenos nadležnosti

Predviđeno je da kapaciteti i entiteti vrlo zakonodavne i budžetske nadležnosti premešta na BiH do polovine desetih, a da se u Državnom parlamentu odgovarajući zakoni o reformi policije uvoje do polovine decembra naredne godine.

Policija: Površina policije oblasti za Srebrenicu

Smjernice inicirali Sanader i Lajčak

Kako nazajimo, izrada hrvatskog prijedloga za reformu policije inicirali su nečekani visoki predstavnik Miroslav Lajčak i premijer Hrvatske Ivo Sanader. Oni su, navodno, sugerirali hrvatskim političkim precima da posude svoja ver-

zila dogovora o reformi policije koja bi bila privlačnija za sve. Istočno, Lajčak je u srijedu novinarima rekao da je novi dokument o reformi policije već sparen u Bruxelles na zvezničku ocjenu njegove prihvjetaštva.

rečeno nam je.

Premda prijedlogu, državna policija sastavljena bi se od policijskih agenca BiH te Dijurista BiH-a. Bila bi imponirajuće novčana potrošnja policijske oblasti za Srebrenicu, a u nastavku državne policije iste bi Državna agencija za istraže i zaštite (SIPA) i Granična policija BiH.

Druga tijela

U bl. policijskim strukturama navedeno bi se i više drugih tijela, poput agencije za policijsku podršku, centra za kriminalistička vještina... Posebno se miši odredba da će nacionalni

nastav policijskih tijela biti prima rezultatom popisa iz 1991. godine.

Predlagati su dali i jošne muke do kojih ovaj dokument, nadležnim kroz "Smjernice za budući dogovor o reformi policije", trebaju uvođiti tri vlade - državna i entitetne - a to je 12. siječnja. Ako se to desi, visoki predstavnik osporjavaće da u Bruxelles s dobrim vođenjem već nastavio srednje i međunarodne jedinice može krenuti sa planom A - integriranje BiH u EU. Bude li to odbijeno, onda će inicijatori krene.

S. NUMANOVIĆ

Predstavnici SNSD-a, PDP-a, HDZ-a, HDZ-a 1990, SBiH i SDA na sastanku o reformi policije BiH u Sarajevu 11.10.2007. godine nisu uspjeli postići sporazum niti izlaz iz postojećeg „ćorsokaka“. Visoki predstavnik Miroslav Lajčak je rekao da sporazuma nema ali da nema ni šanse da BiH nastavi svoj put ka Evropskoj uniji.

Premijer RS Milorad Dodik rekao je u Banjaluci (11.10.2007) novom američkom ambasadoru u BiH Čarlu Inglišu, da rješenje za reformu policijskih struktura treba da bude u skladu sa Ustavom.

Razgovorima o reformi policije u ime SNSD-a u Sarajevu je prisustvovao Nebojša Radmanović.

Rukovodstvo SNSD-a na čelu sa predsjednikom Miloradom Dodikom, Nebojšom Radmanovićem, Igorom Radojičićem i Nikolom Špirićem saopštilo je, 12.10.2007. godine u Banjaluci, da pregovori o reformi policije u ovoj fazi nisu uspjeli, „jer se insistiralo na ukidanju policije RS a ne na postizanju sporazuma, a to nismo mogli dozvoliti“.

„Neuspjeli pregovori ne znače i kraj reforme policije, o kojoj mi nećemo promijeniti stav. SNSD ima potpunu odgovornost za Republiku Srpsku. Žao nam je što ljudi nisu shvatili naše poruke da ne možemo da prihvatimo reformu policije u kojoj nema policije RS sa nadležnostima u Republici Srpskoj i prepoznatljivom strukturom i da samo takva može biti dio struktura u BiH. Nijedna druga to ne može“, rekao je Dodik i dodao da će svaki pokušaj nametanja rješenja biti odbačen i institucionalno i politički, a ako treba i referendumom.

„Ako biste pitali građane šta će izabrati između Evropske unije i policije RS, sumnjam da bi odgovor bio Evropska unija“. Dodik je predstavnicima međunarodne zajednice poručio da su političari iz Republike Srpske uvijek spremni za sve vrste

razgovora, ali da u svim prijedlozima za reformu policije policija RS mora biti „pisana velikim slovom“.

Dodik ističe da nas velike priče o Evropi i svijetu ne mogu pokolebiti u opredjeljenju da sačuvamo dostojanstvo. „Mi znamo šta znači Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju sa EU, ali tamo ne želimo da se uputimo poniženi i obespravljeni.“

Predsjednik Izvršnog odbora SNSD-a Nebojša Radmanović rekao je da je ova stranka za reformu policije, ali ne na štetu Republike Srpske i njenih građana i ne sa ukidanjem policije Republike Srpske. Mi zastupamo tezu da Dejton treba provoditi, a mijenjati ga samo ako je u interesu svih naroda i građana u BiH.

Radmanović kaže da su potpuno jasni stavovi Narodne skupštine RS o reformi policije i da su se „prevarili oni koji su umislili da mogu promijeniti Ustav BiH i Ustav Republike Srpske kroz proces reforme policije.“

Radmanović je na kraju rekao da nije tačno da su prijedlog Dragana Čovića i Bože Ljubića odbili samo lideri političkih stranaka iz Republike Srpske. Taj prijedlog su odbili i Tihić i Silajdžić.

OHR je 12.10.2007. saopštilo da se međunarodna zajednica neće više aktivno baviti reformom policije u BiH, sve dok ne vidi da su domaći političari spremni pokazati istu mjeru ozbiljnosti.

Sulejman Tihić kaže da međunarodna zajednica treba jasno reći ko je kriv za neuspjeh pregovora o reformi policije. Potpuno je jasno da su krivi političari iz Republike Srpske, jer su odustali od svih ranije prihvaćenih principa, rekao je Tihić 13.10.2007.

Milorad Dodik je istidan rekao da nemareformeakonekoželi da ukine policiju RS. Policija RS je najbolje organizovana policijska struktura u BiH i regionu. Svima u BiH, regionu, međunarodnoj zajednici, kaže Dodik, treba biti jasno da je Republika Srpska trajna kategorija i da je niko neće dirati. Republika Srpska svima poručuje da je za mir i toleranciju, za dobar i uspešan život i za BiH, ali samo ako u njoj ima Republike Srpske.

Premijer RS Milorad Dodik kazao je 22.10.2007. godine da su odluke visokog predstavnika Miroslava Lajčaka od 19. oktobra osveta zbog toga što Republika Srpska nije prihvatile reformu policije.

Dodik kaže da je policija jasno postavljena u okvirima Dejtonskog sporazuma i da pripada entitetima. Lajčak u taj problem ne može da uđe, ali je ovdje našao neku imaginarnu osnovu i ušao u problem koji dovodi do toga da će bukvalno doći do prekida funkcionisanja svih institucija u BiH.

Govoreći o reakcijama bošnjačkih političara na odluke Lajčaka, Dodik kaže „da je indikativno da su svi odmah pojurili da kažu da je to u redu. Njima jedino odgovara kada bi se ukinula Republika Srpska i kada u njoj ne bi bilo ni jednog Srbina“.

Ambasador SAD-a u BiH Čarls Ingliš rekao je da je sukob sa visokim predstavnikom Miroslavom Lajčakom, sukob sa Sjedinjenim Američkim Državama. Ingliš je izrazio očekivanje da će Lajčakove mjere biti do kraja i u potpunosti sprovedene. „Ove mjere su u skladu sa Dejtonskim mirovnim sporazumom i nisu usmjerene na ukidanje Republike Srpske“, rekao je Ingliš 26.10.2007. godine.

Premijer Republike Srpske Milorad Dodik kazao je da Republika Srpska ne može prihvatići beskonačno kršenje Ustava i Dejtonskog sporazuma te da pogotovo ne treba prihvatići drske prijetnje koje su stigle od Ingliša.

„Narod u Republici Srpskoj treba da zna da ova generacija političara želi voditi odgovornu politiku i ja sam spreman na svaku vrstu ličnih sankcija prema sebi, ali se mora znati da povlačenja i odstupanja neće biti“, poručio je Dodik.

„Ovdje naprsto ne stanuje grupa klimoglavaca i poslušnika međunarodne zajednice, taman to bila i Amerika. Ne dozvoljavaju nam da mislimo svojom glavom. Misle da će pukom silom priti-

PORUKE Čarls Ingliš u intervjuu bh. novinskim agencijama

Sukob s Lajčakom je sukob sa SAD

Ako se nastavi ići putem sukoba, reakcija SAD bit će brza i snažna

- Dodik i rukovodstvo RS moraju prestati sa svojim obmanjujućim izjavama

Ambasador Sjedinjenih Američkih Država u BiH Čarls Ingliš (Charles English) oglasio je političare iz Republike Srpske da namjerivo pogrešno prezentuju mjeru visokog predstavnika Mirela Lajčaka te ih upozorio kako je njihova obaveza da politiku legitimne vlasti visokog predstavnika.

Put izolacije

- Posljednji premijer Dodika i rukovodstvo RS da privataze ove edukate etničkim kavne jesu. Moraju prestati sa svojim obmanjujućim izjavama koje depresivno podstiču i potisnu nacionalizam u BiH - izjavio je ambasador Ingliš u intervjuu bh. agencijama Fenu, Srca i Osnice.

On je izrazio zadovoljstvo uzmećenjem SAD što policiari iz RS namjerivo pogrešno prezentuju mjeru visokog predstavnika, čime BiH skreće s puta euroatlantske integracije i vode je na put izolacije i nestabilnosti. Ovo je potpuno neprihvatljivo i izaziva da predložio, dodao je.

- Naš smiren pristup ovoj situaciji ne može sumati kao nedostatak odgovornosti ili volje. Naš je interes sigurnost i stabilitet ove zemalje, i spremni smo ga braniti. Ako se nastavi ići putem sukoba,

Čarls Ingliš, ambasador SAD

eksten raspad na strukture Dejanskog sporazuma i instituciju visokog predstavnika.

- Sukob s visokim predstavnikom je sukob sa Sjedinjenim Državama - spasio je ambasador SAD u BiH, izrazivši laku občutanju da će Lajčakovu mjeru biti doktrina i u potpunosti prevredne.

On je pozvao kako su one mjeru i u počasnom u skladu s Dejanskim sporazumom te da

nirne zainteresovane na-

rode ili entitete.

- Tertijski drugačije, nije samo neodgovorno nego i nestre-
no - rekao je ambasador Ingliš, u poruku političarima iz RS da
će njihova odluka o napuštanju
državnih institucija smatrati
nepovremen provokacijom.

Koštunica provokacija

Takođe, posrednicarskom je ocjenjeno i izjavu srpskog pri-
mijera Vojislava Koštunice da
je cilj mjeru visokog predstavnika
i plana specijalnog inspekcionika
UN za Kosovo ukidanje RS i pr-
oglašavanje jednotarne nezavis-
nosti Kosova.

Ambasador Ingliš občutan je
našavak podrške SAD namješ-
tima da BiH ide na samos-
drživ put prema euroatlantskom
integracionu luku, stav je da još
nije trenutak za ukidanje viso-
kog predstavnika ili benskih
ovlasti, sve dok BiH ne pokale
da je sama sposobna ići evrops-
kim putem.

Territorijalni integritet BiH je riješen

Ingliš ocjenjuje pogrešnju i podlažnje paralele između si-
tuacije na Kosovu i situacije u
BiH, posebno u RS. Territorijalni integritet BiH riješeno je
pitanje, dok je pitanje statusa
Kosova još otvoreno, kazao je

ambasador SAD u BiH

Ovo je stoga upozorenje da SAD
neće prihvati nikakve po-
korale prijemne teritorijalne
integracije BiH, bez obzira na
to dolaze li one iz zemlje ili iz-
van nje.

Im nije cilj: ukidanje RS. Ništa
se traži samo da vladini zavesti
neade posao za koju su izabrali.
One stoji imunitete protiv
bilo kojeg komunitativnog naroda,
ali ukidaju utravne meha-

ničku SAD bit će brzo i snažna -
maglasio je ambasador Ingliš.

On, međutim, nije želio pre-
zentirati koliko bi moglo biti konkretno postojanje, ali je kazao
da se sigurno neće dozvoliti di-

saka riješiti neka pitanja, pa i ovo. Ovakva bezočna prijetnja ovdje još nije videna u posljednjih deset godina”, kaže Dodik.

„Ja već nekoliko dana imam kontakte sa američkim ambasadorom i ne mogu vjerovati da on na ovaj način pokazuje svoj odnos prema svim tim sastancima.

Pokušali smo voditi dijalog i uvjeriti ih da nije sve tako. Oni se bave insinuacijama. Prave priču o nekim zavjerama koje uopšte ne postoje. Ja naravno poštujem SAD, ali nisam ja kriv što im mnoge stvari ne idu u svijetu. Samo pokušavamo odbraniti elementarno pravo na demokratski izbor.“

MOSTARSKA DEKLARACIJA

Lideri šest vladajućih stranaka potpisali su 28. oktobra 2007. godine u Mostaru Deklaraciju o preuzimanju obaveza za sprovođenje reforme policije, kojoj je cilj što brže potpisivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

Na sastanku, kome je prisustvovao i visoki predstavnik Miroslav Lajčak, deklaraciju su potpisali: Milorad Dodik, Mladen Ivanić, Dragan Čović, Božo Ljubić, Haris Silajdžić i Sulejman Tihić.

Potpisana deklaracija sadrži osnov dogovora o reformi policije koju su ranije potpisali Milorad Dodik i Haris Silajdžić. U tekstu deklaracije piše da cijelokupna reforma ima za cilj stvaranje funkcionalne, multietničke i profesionalne policije na bazi tri principa Evropske unije, koja će garantovati sigurnost svih građana i dobara na teritoriji BiH.

Struktura policijskih snaga BiH će odgovarati ustavnoj strukturi zemlje. Nova i reformisana policijska struktura BiH će biti zasnovana na relevantnim odredbama Ustava BiH, koji će uslijediti kroz proces ustavne reforme.

Detalji policijske strukture Bosne i Hercegovine bit će definisani kroz dva temeljna zakona: zakon o policijskoj službi BiH i zakon o policijskim službenicima BiH. Tako piše u Deklaraciji.

Takođe je u Deklaraciji navedeno da su lideri svjesni važnosti političkog trenutka u BiH, te potrebe da se što prije nastavi put ka Evropskoj uniji, te se obavezuju da će bez odlaganja pristupiti punoj implementaciji pomenutih načela i principa.

Milorad Dodik je nakon sastanka rekao da je zajednička želja svih učesnika razgovora „da Bosna i Hercegovina kreće u smjeru evropskih integracija“.

„Tragajući za mogućnošću da BiH što prije potpiše Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, potpisali smo današnju deklaraciju, iz koje se jasno vidi kako dajemo podršku principima koji su od ranije poznati. Naglašavam kako jedinstvena policijska struktura BiH mora odražavati ustavnu strukturu zemlje. Reformisana policija će morati odgovarati budućim ustavnim rješenjima BiH“, izjavio je Dodik i dodao kako je ovo bio pokušaj bh. političkih lidera da zamole visokog predstavnika da zajedno s Evropskom unijom deblokiraju proces pridruživanja.

Haris Silajdžić je rekao da je potpisanim deklaracijom napravljen konstruktivan korak, te izrazio nadu u skoro potpisivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju s Evropskom unijom. „Veoma je važno da pređemo taj prag. Nadam se da smo to ovim i učinili, ali to ne zavisi od nas“, istakao je Silajdžić.

Mladen Ivanić je sastanak ocijenio uspješnim i rekao da je postignuta minimalna saglasnost. On kaže da ova deklaracija ne rješava bitna pitanja. „O njima ćemo još dosta razgovarati. Ali je ovo znak dobre političke volje, koji bi trebalo da omogući parafiranje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.“

Sulejman Tihić je rekao da u Deklaraciji nisu dali odgovore na sva pitanja, „ali ćemo to uraditi kroz zakonska rješenja“. On nije htio odgovoriti na pitanje ima li policije RS u dokumentu, kazavši da

je potpisani opušteni dokument koji govori o evropskim principima i tome kako će policija izgledati nakon ustavne reforme.

Predsjednik SDS-a Mladen Bosić smatra da je potpisivanjem Deklaracije o reformi policije u BiH prekršen Ustav BiH, kao i ranije usvojena Deklaracija Narodne skupštine Republike Srpske, u kojoj se navodi da će se svi pregovori o važnim pitanjima koji su ustavna materija voditi isključivo u institucijama sistema. Ova deklaracija očigledno krši Ustav BiH, kaže Bosić.

* ДЕКЛАРАЦИЈА ЛИДЕРА ШЕСТ ПОЛИМЕДИЈСКИХ СТРАНАКА О РЕФОРМИ ПОЛИЦИЈЕ У БиХ

ЕВРОПСКИ И ПО УСТАВУ

МОСКАР Документ koji je potpisivan u saradnji sa predstavnicima 12 evropskih medija, uključujući i Sarajevo Times, učinkovito je dobio naziv "Декларација Европске полиције".

"Потpisivanje декларације у Москви, učestvovale su i predstavnici 12 evropskih medija, uključujući i Sarajevo Times, učinkovito je dobio naziv "Декларација Европске полиције".

"Потpisivanje декларације učestvovale su i predstavnici 12 evropskih medija, uključujući i Sarajevo Times, učinkovito je dobio naziv "Декларација Европске полиције".

УЧЕДРМ Најveća vrednost je da predstavnik Evropske unije u BiH, Mladen Bosić, podigne pozitivnu poziciju prema BiH.

Приhvatanje декларације učestvovale su i predstavnici 12 evropskih medija, uključujući i Sarajevo Times, učinkovito je dobio naziv "Декларација Европске полиције".

Стручни групни снимак представника шест европских медија који су подписали декларацију о реформи полиције у БиХ.

УЧЕДРМ

Најveća vrednost je da predstavnik Evropske unije u BiH, Mladen Bosić, podigne pozitivnu poziciju prema BiH.

Приhvatanje декларације učestvovale su i predstavnici 12 evropskih medija, uključujući i Sarajevo Times, učinkovito je dobio naziv "Декларација Европске полиције".

Приhvatanje декларације učestvovale su i predstavnici 12 evropskih medija, uključujući i Sarajevo Times, učinkovito je dobio naziv "Декларација Европске полиције".

Приhvatanje декларације učestvovale su i predstavnici 12 evropskih medija, uključujući i Sarajevo Times, učinkovito je dobio naziv "Декларација Европске полиције".

Приhvatanje декларације učestvovale su i predstavnici 12 evropskih medija, uključujući i Sarajevo Times, učinkovito je dobio naziv "Декларација Европске полиције".

Приhvatanje декларације učestvovale su i predstavnici 12 evropskih medija, uključujući i Sarajevo Times, učinkovito je dobio naziv "Декларација Европске полиције".

Приhvatanje декларације učestvovale su i predstavnici 12 evropskih medija, uključujući i Sarajevo Times, učinkovito je dobio naziv "Декларација Европске полиције".

Приhvatanje декларације učestvovale su i predstavnici 12 evropskih medija, uključujući i Sarajevo Times, učinkovito je dobio naziv "Декларација Европске полиције".

Приhvatanje декларације učestvovale su i predstavnici 12 evropskih medija, uključujući i Sarajevo Times, učinkovito je dobio naziv "Декларација Европске полиције".

Приhvatanje декларације učestvovale su i predstavnici 12 evropskih medija, uključujući i Sarajevo Times, učinkovito je dobio naziv "Декларација Европске полиције".

Приhvatanje декларације učestvovale su i predstavnici 12 evropskih medija, uključujući i Sarajevo Times, učinkovito je dobio naziv "Декларација Европске полиције".

Приhvatanje декларације učestvovale su i predstavnici 12 evropskih medija, uključujući i Sarajevo Times, učinkovito je dobio naziv "Декларација Европске полиције".

Приhvatanje декларације učestvovale su i predstavnici 12 evropskih medija, uključujući i Sarajevo Times, učinkovito je dobio naziv "Декларација Европске полиције".

Приhvatanje декларације učestvovale su i predstavnici 12 evropskih medija, uključujući i Sarajevo Times, učinkovito je dobio naziv "Декларација Европске полиције".

Приhvatanje декларације učestvovale su i predstavnici 12 evropskih medija, uključujući i Sarajevo Times, učinkovito je dobio naziv "Декларација Европске полиције".

СРБСКИ ГУРУР НЕВАДАНИК СРД АРНОВИЋ ЗА ДАНAS ПАДАВО БРОЈСТВЕ

• Н. ЈАВИЋ

SPAŠAVANJE

Ugledni slovenački diplomat i analitičar Tadej Labernik u svojoj kolumni 1.11.2007. na sljedeći način pravi „rendgensku sliku BiH i međunarodne zajednice u njoj“:

„Sjeckanje gordijevskih čvorova priliči vojskovođama i imperatorima, a nikada i nigdje vojnicima. Vojnici idu u borbu da se bore gdje im kažu, a da ne razmišljaju previše, a pogotovo da ne komentarišu naredbe svojih komandanata. Bez sumnje aktuelni visoki predstavnik, Miroslav Lajčak, izvršava naredbe, a da naredbodavci nisu planirali posljedice takvih odluka. Sada svim mogućim i nemogućim sredstvima spasavaju svoj obraz. Posljednje sjeće čvorova po osjetljivom tkivu bosanskohercegovačke države, pokazale su protivurječnost međunarodne brige za stvaranje efikasne države liberalne demokratije.“

Labernik dalje kaže: „Sukob sa odlukom visokog predstavnika nije sukob ni sa Amerikom, ni sa Evropom, a ni sa Rusijom, već sukob sa načinom komuniciranja predstavnika međunarodne zajednice sa predstvincima političke volje naroda i građana Bosne i Hercegovine. Otvoreno protivljenje Srba u BiH, kao i odmjerena podrška predstavnika druga dva naroda mjerama OHR-a, ipak je sva tri nacionalna korpusa uvjerilo da ako sami, međusobno, ne nađu kompromis za efikasan i zajednički život, niko izvana to ne može postići“

Tadej Labernik je uvjeren da u „BiH ima intelektualnog, kreativnog potencijala i dobre volje za traženje kompromisa“. U ovo se može uklopiti i međunarodna zajednica, ali ne prijetnjama i izbacivanjem iz različitih čekaonica na evropskim peronima, već shvatanjem suštinskih pitanja i odnosa u državi Bosni i Hercegovini, a i regionu.

Na kraju svoje analize Labernik zaključuje da „ima utisak da je sada najvažnije spasiti vojnika, koji u suštini nije kriv. U spašavanje su uključene sve vrste specijalaca, od ministara, komesara, ambasadora, generala. Sukob sa vojnikom je sukob sa Amerikom! Vrhunac lošeg ukusa je, na primjer, izjava komandanta EUFOR-a, koji kaže da su mirovne snage spremne intervenisati u slučaju izbijanja rata. Rata? Ko sa kim? Ko informiše njemačkog

kontraadmirala i diže ratne magle? Ko kontroliše generale i ko im odobrava takve vrste poruka?"

„Prvi vojnik međunarodne zajednice imao je šansu da bude više naš nego dosadašnji lordovi i bivši ministri. Da je više Slovak, a manje predstavnik međunarodne zajednice. Čak govori naše jezike, bio je na našim prostorima, sjeća se višenacionalne države, kao i čekaonica sa evropskih perona. A nažalost u svom kupeu u vozlu previše ozbiljno shvata upozorenje na pločici od mesinga, ‘ne nadinji se kroz prozor’. U ovim krajevima takvo upozorenje nikо ozbiljno ne shvata”, jasno poručuje Tadej Labernik u svojoj analizi pod naslovom „Spasavanje vojnika Miroslava”.

ZABRINUTOST

Ruska federacija je 5. novembra 2007. godine upozorila da nesrazmjerna upotreba spoljnih poluga uticaja na stanje u BiH nosi u sebi opasnost od destabilizacije unutrašnjeg razvoja zemlje i regiona u cjelini. Rusija je krajnje zabrinuta zbog zaoštravanja političke situacije u BiH, izjavio je zvanični predstavnik Ministarstva inostranih poslova Rusije Mihail Kaminjin.

„Nakon što je visoki predstavnik Miroslav Lajčak donio odluke o izmjenama u radu zakonodavne i izvršne vlasti u zemlji, situacija se veoma zaoštrila zbog nesaglasnosti jednog od tri državotvorna naroda, Srba iz Republike Srpske, s tim mjerama”, izjavio je Kaminjin.

„Ubijeđeni smo da odgovarajuće mjere treba donositi isključivo uz saglasnost konstitutivnih naroda putem konstruktivne saradnje BiH i entiteta, a ne primjenom vanrednih ovlaštenja”, naglasio je Kaminjin.

Premijer RS Milorad Dodik kazao je 6.11.2007. da neki krugovi uporno pokušavaju da vežu Republiku Srpsku i Kosovo

kako bi se stvorila predstava o problemu i izvršio dodatni pritisak na Republiku Srpsku.

„To nema nikakve veze. Republika Srpska je posvećena sama sebi i svojim problemima. U kampanju protiv Republike Srpske su se uključili i neki svjetski mediji koji daju lažne informacije u svrhu propagande određenih grupa“, precizira Dodik.

Govoreći o tekstu njemačkog „Velta“ da je Vlada RS navodno tražila račun za štampanje glasačkih listića za referendum u Republici Srpskoj u slučaju da u decembru Kosovo dobije nezavisnost, Dodik kaže da se radi o „čistoj podmetačini kako bi se stvorila slika o problemu koji se zove Dodik i Republika Srpska. Ako doneсemo neku odluku o referendumu, pa nećemo onda kriti ni štampanje listića. I zašto bismo ih sada štampali kada je za to potrebna samo jedna noć“, rekao je Dodik.

Stručnjak za Balkan u pariskom Institutu za bezbjednosne studije Evropske unije Džudi Bat rekla je da Republiku Srpsku ne ugrožavaju reforme u BiH i evropske integracije i istakla da BiH mora da funkcioniše bolje kao država, što podrazumijeva određene promjene.

U skladu s tim, i Republika Srpska bi kao dio te države trebalo da preduzme određene promjene. To ne znači nestanak Republike Srpske, nego RS treba da više vodi računa o tome šta građani žele, kazala je Džudi Bat 7.11.2007. godine.

Ona kaže da svi žele „da BiH funkcioniše bez bonskih ovlaštenja“ naglašavajući da su političari u BiH imali priliku da stvore situaciju da ta ovlaštenja nestanu. Da su se saglasili o reformi policije, sigurno se ne bi koristila bonska ovlaštenja.

Savjet ministara Evropske unije na zasjedanju u Briselu 19.11.2007. pozdravio je deklaraciju šest lidera potpisano u Mostaru 28. oktobra. Postignuti dogovor političkih vođa u BiH može poslužiti kao polazište za ponovno povoljno angažovanje stranaka. Od potpisnika ove deklaracije je zatraženo da „sprovedu nužnu

akciju“ a međunarodna zajednica, a posebno Evropska unija, će učiniti dodatni napor kako bi došlo da određenih rezultata.

Predsjednik SDS-a Mladen Bosić rekao je (19.11.2007) da je Milorad Dodik uveo RS u političku neizvjesnost i sada nema rješenje kako da izađe iz ove situacije. Republika Srpska će osjetiti za nekoliko mjeseci velike ekonomske posljedice zbog trenutne političke krize.

Komesar za proširenje EU Oli Ren rekao je da je mostarski sastanak od 28. oktobra ove godine pokazao da među liderima ipak postoji spremnost za kompromis. Evropska unija to pozdravlja.

Deklaracija koja je usvojena dobar je startni osnov za pozitivan angažman stranaka koje čine vladajuću koaliciju. Njihov cilj sada mora biti da se mostarska deklaracija pretvori u pravne akte, čime mi dobijamo priliku na nastavimo sa procedurom u vezi sa potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

Uoči pregovora lidera političkih stranaka zakazanih za 22.11.2007. u Sarajevu predsjednik SBiH Haris Silajdžić učesnicima sastanka je uputio Nacrt plana za implementaciju reforme policije koji proizlazi iz obaveza preuzetih Mostarskom deklaracijom.

Liderima šest stranaka Silajdžić je uz Nacrt plana uputio i dva aneksa ovog plana koji se odnose na uspostavu policijskih tijela na državnom nivou. Aneksi se odnose na osnivanje centra za forenziku i centra za obuku i obrazovanje policijskog kadra.

Radi se navodno o zakonskim rješenjima koja bi trebalo da budu usaglašena na samom sastanku.

Iz SBiH se nadaju da će ovaj sastanak rezultirati dogовором, čime bi se omogućio nastavak evropskih integracija, koji bi otvorio put ka punom ispunjavanju tri evropska principa kroz proces ustavne reforme u skladu sa Mostarskom deklaracijom.

Miroslav Lajčak je rekao da Mostarska deklaracija predstavlja dobru osnovu za reformu policije, ali da to nije dovoljno

DOGOVORI Uoči današnjeg sastanka u Sarajevu

Silajdžić ponudio plan za reformu policije

Uz dokument sačinjen i dva aneksa • Razgovorima će prisustvovati i Lajčak, koji očekuje izradu relevantnih zakona

Uoči današnjih pregovora lidera četiri političke stranaka u Sarajevu, predsjednik Stranke za BiH Mirko Silajdžić ubraćeni je sastanku jočer je uputio Nacrt plana za implementaciju reforme policije koji priznaje iz obaveza prenesti Mostarskom deklaracijom.

Policijska tijela

Nacrt je poslan liderima SNSD-a Miloradu Dodiku, SDA Selejmanu Tibiću, HDZ-u Draganu Coviću, HDZ-a 1990 Boži Lišiću i PDP-a Mladenu Ivaniću. I svaki predstavnik Mostara potvrdio je da će se pridružiti učesnicima te naglasiti da redovni sastanci lidera vlasti uče-

Izmjene Poslovnika

Lajčak je pozvao učesnike sastanka da razgovaraju o izmjena i dopunama Poslovnika Parlamenta BiH, koji moraju biti uključeni u Ustavom BiH.

Kao predstavnik vladajuće koalicije, strančki lideri imaju jasna odgovornost da osiguraju funkcionalnost institucija BiH – istakao je Lajčak.

koalicije, ako su dobro organizirani i daju konkretni rezultati, mogu pomoći u umirujuću trenutne političke situacije u zemlji.

Selovima stranaka Silajdžić je uz Nacrt plato uputio i dva aneksa ovog plana koji se odnose na uspo-

Na sastanku u Mostaru: Deklaracija korak u dobrom pravcu

stvu policijskih tijela na državnom nivou. Kako „Dnevni avaz“ saznaje u stranici kojima je Nacrt ugođen, aneksi se odnose na osnivanje centra za formiranje i centra za obnovu i obrazovanje policijskog kadra.

Konkretnе mjere

Radi se o zakonskim rješenjima koja bi trebala biti usaglašena danas, a Mostarskom deklaracijom predviđeno je da će ostala pitanja, poput mogućnosti prelaska entitetičkih linija, biti dogovarana ustavnim promjenama.

Ivanić: Plan je prihvativ

Mladen Ivanić, lider PDP-a, potvrdio nam je da je jočer dobio materijal te da „nije bio“.

„Ovo što sam vidio, po me-

nji je prihvativivo, a tim što smatram da će rasprave malo više biti o centru za obliku kadra. Ali, to nije ništa posebno specifično – navodi Ivanić.

SBH se nadje da će ovaj sastanak rezultirati dogovorom Nacrtu, čime bi se omogućio strukturirani evropski integracija, koji bi osvorio per laju ispunjavanje tri evropskih principa kroz proces institucionalizacije u skladu s Mostarskom deklaracijom.

Lajčak je jočer izjavio da će u sastanku mjesto između radnog na temelju njegovih početih u Mostaru. To ističe na taj način signalizirajući putak za put evropskih integracija.

Mostarska deklaracija je stavljala dobitnu osnovu na rimu policije, ali to nije dovoljno da budu uslijedile konkurenčne prete svega izradio način načina naštih zakona. Union EU nema stati i lideri moraju ispunjati obaveze i ponuditi rezultate u kao je Lajčak.

AK/RS

ako ne budu uslijedile konkretnе mjere, prije svega izrada nacrta relevantnih zakona. Uslovi Evropske unije neće nestati i lideri moraju ispuniti svoje obaveze i ponuditi rezultate.

Predsjednik PDP-a Mladen Ivanić rekao je da je Silajdžićev prijedlog za njega prihvatljiv.

Na sastanku šest lidera vladajućih političkih stranaka koji je održan 22.11.2007. u Sarajevu je dogovoren Akcioni plan za implementaciju Mostarske deklaracije koji će, prema izjavi učesnika, biti dovoljan za parafiranje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

Američki diplomata Ričard Holbruk izjavio je (21.11.2007) za njemački list „Zidojče cajtung“ da „ako Kosovo proglaši nezavisnost, postoji opasnost da se i Republika Srpska pokuša odvojiti“.

Portparol Komesara za proširenje EU Olija Rena, Kristina Nađ, rekla je, (27.11.2007) nakon sastanka koji su u Briselu imali Ren i Lajčak, da je „Evropska unija zabrinuta situacijom u BiH. Ohrabruje činjenica da su se bh. lideri okrenuli dijalogu i za pohvalu je sastanak koji je prošle sedmice održan u Sarajevu.

„Komesar Oli Ren pozdravlja konstruktivni angažman političkih lidera koji nastoje normalizovati situaciju u zemlji. BiH treba biti država koja je u potpunosti funkcionalna s institucijama koje rade kako bi se mogle provoditi reforme i zemlja kretati prema EU. Nadamo se da će politički lideri nastaviti u tom pravcu i svu energiju usmjeriti ka ostvarenju tog cilja“, kaže Kristina Nađ.

Nađ je istakla da je komesar Ren više puta istakao da je EU otvorena za BiH i da je želi vidjeti kao člana te asocijacije. „Evropska budućnost na dohvat je ruke Bosni i Hercegovini. Da bi se to desilo moraju se ispuniti neki preduslovi. EU je tu da pomogne BiH i to će i učiniti, ali Evropska unija ne može sve sama uraditi umjesto BiH. Zato se politički lideri moraju fokusirati da nastave provođenje reforme policije, kao glavne prepreke za

potpisivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju”, rekla je Kristina Nadž.

Govoreći o sarajevskom dogovoru šest lidera političkih stranaka, ona je rekla da Brisel čeka da zvanično dobije tekst dogovora koji je postignut.

„Na osnovu informacija koje smo dobili, vidimo priliku da na osnovu tog dokumenta BiH može napredovati. Čim ga zvanično dobijemo, analiziraćemo ga i dati svoj stav prema njemu. Ipak prije toga treba normalizirati situaciju u Bosni i Hercegovini.“

Predsjednik Vlade RS Milorad Dodik i visoki predstavnik međunarodne zajednice u BiH Miroslav Lajčak, nakon sastanka u Banjaluci konstatovali su da još uvijek postoje dobre šanse da domaći lideri u BiH riješe političku situaciju i zemlju povedu prema Evropskoj uniji.

Dodik je pozvao sve političke aktere u BiH da ulože napor kako bi što prije bila riješena aktuelna kriza i data šansa evropskim pitanjima. On je rekao da je dobio uvjeravanja visokog predstavnika da u Briselu postoji spremnost za ubrzani i dodatni napor na rješavanju zajedničkih pitanja.

Premijer je izrazio uvjerenje da će, ukoliko bude uspješno riješena trenutna kriza, BiH imati dobre šanse na putu ka evropskim integracijama.

„Moram izraziti zadovoljstvo činjenicom da je visoki predstavnik na pravi način prezentovao situaciju, onakva kakva jeste u BiH, i da danas imamo prilično dobru šansu da sami riješimo pitanja koja prave problem između nas samih, lidera u okviru BiH“, kazao je Dodik.

On je dodao da očekuje jedan usaglašeni papir i dogovor, kakav je bio u Sarajevu, oko reforme policije, koja podrazumijeva da se na nivou BiH i za nivo Bosne i Hercegovine formiraju neki novi instituti, te da će to biti prihvaćeno od strane Evropske

komisije kao dobar znak za prihvatanje i parafiranje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

Dodik kaže da je za BiH u ovom trenutku najvažnije potpisivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, koji bi BiH trajno uputio ka evropskim integracijama i relativizovao mnoga politička pitanja koja u BiH danas predstavljaju problem.

Lajčak je naglasio da je povratak BiH na evropski put najbolji odgovor na sva pitanja s kojima se BiH danas suočava. „Informisao sam premijera Dodika, a i ostale političke liderе o mojim razgovorima u Briselu, gdje su predstavnici Evropske unije pozdravili Deklaraciju iz Mostara i ocijenili da je ona korak naprijed koji treba da bude nastavljen“, naglasio je Lajčak i dodao da u tom smislu ova deklaracija, kao i aktionski plan koji je dogovoren prošle sedmice u Sarajevu, možda ima potencijal i predstavlja upravo taj sljedeći korak koji bi prenio put prema parafiranju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i nastavku evropskih procesa.

Lajčak je ocijenio da ima prostora da kriza bude prevaziđena i da se ide dalje evropskim putem. Sada je sve u rukama političkih liderа u BiH i veoma je važno da se nađe dobra volja i zajednička spremnost na kompromis. „Imamo dobre pretpostavke ne samo da se prevaziđe trenutna politička situacija, nego da se napravi iskorak prema Evropskoj uniji“, poručio je Lajčak.

KRAJ KRIZE

Predstavnički i Dom naroda Parlamenta BiH usvojili su, 30. novembra 2007. godine, izmjene Poslovnika o radu, nakon što su se o ovim poslovnicima usaglasili kolegiji oba parlamentarna doma.

Poslovnicima je precizirano da je za usvajanje zakona potrebna većina prisutnih i koji glasaju. Kako je potvrđio predsjedavajući Predstavničkog doma BiH Milorad Živković,

usaglašavanjem izmjena Poslovnika otklonjena je i posljednja prepreka za potpisivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

„Usaglasili smo izmjene Poslovnika koje su u skladu s Ustavom i koje omogućavaju efikasniji rad Parlamenta. Pokazali smo da su političari iz BiH sposobni da se dogovore između sebe, ali i sa međunarodnom zajednicom. Ovo ne znači samo dogovor o poslovnicima, nego znači i parafiranje Sporazuma s Evropskom unijom.“

Predsjedavajući Doma naroda Parlamenta BiH Sulejman Tihić smatra kako usaglašeni Poslovnik u potpunosti odražava prijedlog visokog predstavnika koji omogućava efikasniji, funkcionalniji i brži rad parlamenta.

„Postigli smo kompromisno rješenje, koje će onemogućiti bilo kakav vid blokade. Mislim da će nam ovaj dogovor pomoći da riješimo druga otvorena pitanja, poput Vijeća ministara BiH i Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.“

Ovim činom je riješena politička kriza nastala neustavnim nametanjima visokog predstavnika 19.10.2007.

BiH je ispunila uslove za potpisivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

Visoki predstavnik Miroslav Lajčak je rekao da je dogovor o poslovnicima usklađen sa njegovim preporukama. „Usaglašeno rješenje usklađeno je sa mojim zahtjevima. Takođe, usaglašen je s Ustavom i predstavlja veoma dobar signal Evropi iz Sarajeva. Mislim da je danas dobar dan za BiH i da će Evropska unija vrlo brzo nagraditi napore za postizanje dogovora.“

Predsjednik SDS-a Mladen Bosić rekao je da je „praktično prihvaćeno sve što je bilo planirano mjerama visokog predstavnika i smatramo da je ova odluka loša i SDS je nikada ne bi prihvatio“.

Predsjednik SRS-a Milanko Mihajlica smatra da je zapravo prihvaćena odluka Miroslava Lajčaka od 19. oktobra i da će vrijeme pokazati da je to loše za Republiku Srpsku.

Zamjenik predsjedavajućeg Doma naroda Parlamenta BiH Mladen Ivanić, izjavio je da je u tekstu izmjena i dopuna Poslovnika oba doma praktično prepisan Ustav BiH i da su sve strane odustale od svojih tumačenja.

Svi su izvukli lekciju, pa i međunarodna zajednica, i vjerujem da više nikada neće nametati odluke bez konsultacija sa domaćim političarima.

HEPIEND

Postoji više objašnjenja zašto je došlo do očigledno projektovane krize u BiH. Određeni diplomatski krugovi tako smatraju da je Lajčak imao zadatak da u BiH projektuje križu „niskog intenziteta“ da bi skrenuo pažnju javnosti s Kosova. Stvari su se, međutim, zbog Dodikovog nepokolebljivog stava otele kontroli i to mu međunarodna zajednica neće oprostiti, spekulirajući izvore iz diplomatskih krugova. Brisel i Vašington su ogorčeni na Dodika prema ovim informacijama, jer je pokazao da je međunarodna zajednica i te kako ranjiva. Ovo neće biti kraj pritisaka međunarodne zajednice na Dodika, koga stranci navodno, prema ovom izvoru, žele da uklone.

Premijer RS Milorad Dodik, rekao je u Beogradu (3.12.2007) prilikom posjete patrijarhu Pavlu na Vojnomedicinskoj akademiji da stabilnosti u regionu nema sve dok se ne postigne bilo kakav dogovor o Kosovu, koji će biti prihvatljiv i za Beograd i za Prištinu. On je istakao da je stabilnost od najvećeg interesa za Republiku Srpsku i izrazio uvjerenje da bi ona ostala stabilna i mirna i u slučaju unilateralnog proglašenja nezavisnosti Kosova.

Usvojeni poslovnići ova doma parlamenta BiH

KRAJ KRIZE

Na jednokratno sjednicu konflikta ova doma parlamenta BiH

CRO

SARAJEVO - Poslovnići i dom poslanih parlamenta BiH su usvojili učeće predlošku o mreži, kojom ih su se o svim poslovnim usaglašili kategorijama poslovnih domova.

"Podnećemo je preduzimo da je za novu godinu 'preduslov vježbi pribrijati i korigi križe', tako je pozvao Miroslav Tadićević, predsjednik Poslovničkog doma parlamenta BiH, usaglašavanju uspravnih poslovnih odnosa i u postupku pozicija za budžet i sporazumu o pridruživanju i stabilizaciji BiH".

"Usaglašili smo krijeve poslovnika na temu o mreži u Uniji i koji smatraju ciljane od poslovnih. Pokušali smo ih potisnuti i BH nevolji da se očekuju snađe, ali i s međunarodnim razvojem. Ovo su mnogi samo dogovor u pisanici, nego i sami poslovni spori u EU", kazao je Šarić.

Seljko Tadić, predsjednik Doma poslanih parlamenta BiH, stvorio kognitivni program o poslovnim usaglašenjima i poduzetnikima i predstavio im razgovore.

"Biće uvođeno novčanik ugovora koji sigurnost ugovora, funkcionalnost i izbor radnika", kazao je Šarić.

Pređi ova komponovanje ugovora, moguće će biti kolovož i mjesec. Međutim, nisu sve dogovor prenesli do njihova dogra uverenja glosava, prema Vijeću poslanih BiH i predstavljanju sporazuma u EU", rekao je Šarić.

Ispunjajući predloženog Doma poslanih i sređujući krijeve poslovnika, možda ne moguće biti kolovož i mjesec, nego prolećje 2012.

Dobili smo poslovnik koji garantuje rješenje na mrežu domova bez problemata 30

Jedak: Danas dobar dan za BiH

Na predstavniku Miroslavu Lajčak naredi ustanoviti sastava kategorija poslovnih je da je svi poslovcima zadovoljni s njegovim predloškom. "Ispunjeno slobodno usklađenje je s mnoštvom parljivim. Takođe, usaglašen je i Ustavom BiH, veoma dobar rezultat Evropske i Srbijeve. Možem da danas dobar dan za BiH i EU veoma brojne negativne reakcije za poslanice dogovora", poučio je Lajčak.

Prema nezvaničnim informacijama, Oli Ren će već narednog utorka doputovali u Sarajevo gdje će s predstavnicima BiH parafiltrati Sporazum o pridruživanju i stabilizaciji

poslovnika u BiH", istakao je Šarić, dok je Beni Bikić, ansamblski predstavnik Predstavničkog doma, rekao kako je moguće poslovništvo skroz usuglašeno sredstvo u svim poslovnim domovima.

"Nakon analize primjera u svim na druge preko pet kilometra u Praktičarskom domu. Da vidi je na kojem nivou treba prepojiti i ugraditi strukturu, ali od danas je dostupna prava mreža, uključujući 22 poslovnice", rekao je Šarić.

Martins Ragut, poslanik HDP-a 1996. usvojio je da su vlasnici struktura poznati ugovorom i želite da suština tevoda je ista.

Opremanje mreža u Predstavničkom domu, predstavlja HDP-ov, istakao je u vlasnici i koordinator na usaglašenje poslovnika, mogućnosti da je BiH u prihvatljivom pozivu dodata poljiva da uspostavi novog amata.

"Ovo je velika prijava radi koju će zauzeti poklone od preduzetnika doma do sva dovršeno bliskata etičnih institucija. Čestitam vlasnicima kojima su uspostavljene dobre dogmene loge, jer isto namenjuju vrlo dobri poslovništvo. Molim da se pridružište BiH i uveljavljanju novog predsjednika BiH od ovog seora", rekao je Zlatko Lipićadžić, poslanik SDP-a.

Predstavljanje krijevenih poslovnika i sljedeći Krstić i tada Predstavnički dom su u pozitivu i Šepeta demokratske mreže, kada je poslovništvo usklađeno sa glasovima svih klijenata koji su prisustvovali i glosili pri tome glosovima (nije ne moguće da se odbiju dvije trećine ili više glasova). Rješenje je da se vratiti počeciem usaglašenje proglašenje u Predstavnički dom.

Prezirajući informacije, izjavio je konzervativni predstavnik Oli Ren vez uvezivajući učinkovit i doporučljivi koncept u politiku BiH kroz ne raspolaženje mreža u domovima i formiranje grupa s predstavnicima i stabilizacijom.

Preuzeo raspisane informacije, izjavio je konzervativni predstavnik Oli Ren vez uvezivajući učinkovit i doporučljivi koncept u politiku BiH kroz ne raspolaženje mreža u domovima i formiranje grupa s predstavnicima i stabilizacijom.

Ustavom BiH je održana i predstavnički dom u saradnji sa izbornim komitetom izbornih komisija, a odlike da bi dom došlo do konsekvensnog preučeščenja. U službi opredjedljenog predstavničkog Predstavničkog doma i u stvari da on ostoji da posluje sa upravljačkim kolegijem, jedan od članova Kollegija može sazvati sjednicu bez pravila.

POTPIS

BiH i Evropska unija potpisale su 4.12.2007. godine u Sarajevu Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju.

RJEŠENJE

Sedma faza reforme policije se očigledno dijeli u dva dijela: prvi Lajčakov prijedlog za reformu policije i drugi – Mostarska deklaracija.

Lajčak je pokušao ono što je bilo osuđeno na neuspjeh samim činom predlaganja. Prijedlog je propao zato što je predviđao ukidanje policije Republike Srpske i promjenu Ustava.

Nakon Lajčakovog „neuspješnog prijedloga uslijedilo je sve što se prije toga ponavljalo već šest puta. Bošnjaci ovaj put kroz usta Sulejmana Tihića za neuspjeh optužuju Republiku Srpsku i Milorada Dodika i traže otvoreno njegovo kažnjavanje, kao i svi drugi od Brisela do Vašingtona. Sve već viđeno i dobro poznato.“

Sukob s Lajčakom znači sukob sa SAD-om, to je po ocjeni premijera „bila drska prijetnja, neviđena u posljednjih deset godina“.

Rusija je nakon svih mjera Miroslava Lajčaka i ostalih iz Evrope i Amerike, izrazila svoju zabrinutost i upozorila da je metod pritiska neprihvatljiv i pozvala na dogovor i konsenzus tri konstitutivna naroda BiH.

Republika Srpska i njeno rukovodstvo na čelu sa liderom SNSD-a i premijerom RS Miloradom Dodikom „stalo“ je u odbranu Ustava BiH, koristeći sva demokratska sredstva, instrumente i procedure. Bila je do demokratska odbrana policije RS i Ustava.

Hrvatske političke stranke su 11. oktobra 2007. ponudile izlaz iz postojeće pat pozicije, da bi 28. oktobra bila potpisana

Mostarska deklaracija, čija je vrijednost i ključ za rješavanje višegodišnjeg namjerno stvaranog problema u rečenici i odrednici „da će policijska struktura odgovarati ustavnoj strukturi“.

Cilj postizanja Mostarske deklaracije su evropske integracije.

Lideri šest političkih stranaka su u Sarajevu 22.11.2007. nastavili mostarski dogovor, i na prijedlog Harisa Silajdžića usvojili Akcioni plan za implementaciju Mostarske deklaracije.

Nakon posjete Briselu i susreta sa Olijem Renom, iz Evropske unije su 27.11.2007. došli signali da se situacija u BiH mora relaksirati i smiriti i da Evropska unija čeka BiH za zaključenje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

Nakon što su oba doma Parlamenta BiH usvojili izmjene Poslovnika koje su decidirano prepisane iz Ustava BiH, riješena je kriza nastala nametnjima Miroslava Lajčaka 19. oktobra 2007. godine.

Bosna i Hercegovina je nakon toga potpisala Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju sa Evropskom unijom 4.12.2007. godine.

Sporazum o reformi policije je potписан za svega nekoliko dana, od časa kada se odustalo od promjene Ustava BiH. Promjena Ustava je značila ukidanje policije Republike Srpske i prenos nadležnosti sa Republike Srpske na BiH.

Od cijele policijske strukture BiH koja je godinama zagovarana „rodila“ su se samo dva državna tijela, Centar za forenziku i Centar za obuku kadrova BiH.

Trebalo je samo krenuti pravim putem prema pravom cilju.

Poslije ove tzv. reforme više ništa neće biti kao što je bilo prije. Neki će to shvatiti prije a neki kasnije. Uloga međunarodne zajednice kroz Kancelariju visokog predstavnika i njegova bonska ovlaštenja je devalvirana i zahtijeva hitnu transformaciju.

Očigledno je da BiH trebaju evroatlantske integracije ali one moraju biti rezultat i plod aktivnosti domaćih lidera. BiH će imati ograničeni napredak sve dok neko poput Ešdauna, na način običnog maharadže, donosi odluke u ime građana, forsirajući jedan narod a ignorisući interes drugog naroda, po pravilu Srba.

Analizirajući cijeli proces reforme iz „dana u dan“ evidentno je permanentno i svakodnevno prisustvo i angažman jednog čovjeka, a to je Milorad Dodik.

Dodik pred odlazak Martensove komisije u Brisel (oktobar 2004) kaže da SNSD neće prihvati reformu policije koja znači promjenu Ustava. Od tada do kraja reforme Dodik istrajava na stavu da policiju treba učiniti efikasnijom ali ne mijenjati Ustav, kroz navodnu reformu koja znači ukidanje policije Republike Srpske, čemu se on energično protivi.

Dodik diže svoj glas i devetog decembra 2005, prilikom formiranja Direkcije za reformu policije na osnovu Sporazuma koji je predložio zajedno sa Draganom Čavićem.

U svim fazama je Dodik. Pitanje je gdje su u tom periodu bili drugi lideri. Uglavnom su čutali i u javnosti se nisu oglašavali, vjerovatno čekajući ishod Dodikovog obračuna sa Bošnjacima i određenim strukturama međunarodne zajednice.

Bez velikih bitaka nema ni velikih pobjeda. Činjenica je da Dodik nije nikoga napadao. Dodik je branio Dejtonski mirovni sporazum, Ustav BiH i policiju Republike Srpske, demokratskim sredstvima i procedurama.

SPORAZUM

Parafirani Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju koji su potpisali predsjedavajući Savjeta ministara BiH Nikola Špirić i komesar za proširenje Evropske unije Oli Ren donijeće konkretnе beneficije građanima BiH. Njime se uspostavlja zona slobodne

trgovine i daje sigurnost potencijalnim investitorima. „On predstavlja kapiju za sticanje statusa kandidata, ukoliko bude pravilno provođen“, rekao je nakon potpisivanja Oli Ren.

Ren je kazao da je posvećen evropskoj budućnosti BiH i konstatovao da BiH sada može krupnijim koracima krenuti ka Evropi, ali da je neophodno da njeni političari sa riječi pređu na djela.

Ren je potvrdio da će potpisivanje ovoga dokumenta uslijediti nakon što vlasti BiH provedu Akcioni plan za reformu policije, osiguravajući napredak u reformi javnog RTV sistema, javne uprave i pune saradnje sa Haškim tribunalom.

Nikola Špirić je istakao da je ovo najveći događaj za BiH od potpisivanja Dejtonskog mirovnog sporazuma. Ovaj sporazum otvara novu stranicu evropske budućnosti BiH.

Špirić je rekao da je „danas dobar dan za BiH. Svjesni smo naših prvih zadataka, odnosno reforme policije, reforme RTV sistema, javne uprave, pune saradnje sa Hagom i ekonomskih reformi. Ne smijemo propustiti ovu istorijsku šansu, jer bi nas u protivnom prošlost držala daleko od budućnosti.“

Predsjedavajući vijeća Evropske unije Luis Amado poručio je posredstvom ambasadora Portugala u BiH, da je parafiranje ovoga sporazuma dokaz da je BiH opredijeljena da prevaziđe sve poteškoće na putu prema Evropskoj uniji. „Pozivam političke lidere u BiH da se ujedine u nastojanjima da i dalje snažno provode reforme koje će vašu zemlju dovesti do punopravnog članstva u Evropskoj uniji.“

Visoki predstavnik Miroslav Lajčak prenio je poruku visokog predstavnika Evropske unije za bezbjednost i spoljnu politiku Hrvatice Solane koji zbog magle na sarajevskom aerodromu nije mogao doći do Sarajevo, da „parafiranje sporazuma između BiH i Evropske unije ima veliku simboličnu vrijednost, jer dolazi nakon mjeseci blokada i krize. Vlasti BiH imaju još mnogo toga

Solana, Amato i Frid nisu došli

Havijer Solana, vodici predstavnik EU za spoljnu politiku i bezbednost, Danijel Fridom, kap i ministar inostranih poslova Portugala, zemlje koja predaješča EU, Luis Amato zvog vremenskih prilika nisu mogli učestvovati na sarajevski "srednjem" parafiranju sporazuma.

Problemi s vremenim nepraktičnim razlogom su što je odgođen sašveren članova Predsedništva BiH sa Šešicom i Fridom.

BiH konačno zakoračila na evropski put

Parafiran sporazum

■ Njime se omogućava uspostava zone slobodne trgovine

Foto: CTK

SARAJEVO - BiH i Evropska komisija javljaju da parafirali Sporazum o približavanju i funkcionisanju.

Sedmočetvrtinsko približavanje u većini uključenih BiH predstavnika sa članom Tradicije BiH Željkom Krestićem, Hrvojom Stenadićem i Nebojom Radmanovićem i vinkom predstavnikom za BiH Miroslavom Lakićem u svojem redjaku, kao i predstavnicima diplomatskog kura. Bilo je preuzvuciće predstavnika institucija vlasti BiH, predsjednik RS i BH Mihail Dodik i Nežad Blažević, te predstavnici i delegacije parlamenta BiH.

Evropski komesar za približenje Olli Rehn je dobar dan za BiH. Srpske mreže privlačne radnike, odnosno zdravstvene poljice, mreže javnog RTV sistema, javne uprave, pravne snage na Flajm i ekonomski informator. Ne smiju propasti prava sarajevske karne, ni bi naišao povećanu profilnost dleake "Balkanom", istakao je Spirid.

Predstojnici Vijeća EU Luis Amato poručio je ponosno aneksivnom Portugalu da BiH je parafiralo ovog sporazuma dok je je BiH očekivala da preuzeće sve potrebitce na putu ka EU.

Pronaljeno političko litoje u BiH da se spoljne i unutrašnje teme daju stvarno preveće mreže koje će vise zemlje dovesti do povećanog clanstva u EU, poručuje Amato.

Miroslav Šešić počinje Prijedoru, predaju-

ći dočekanje amfiteatru EU, i Havijer Solata, generalu vojske Vijeća EU i specijalni predstavnik za vanjsku i sigurnosnu politiku, retku su još parafirati. Čvorjenje parafiranja sporazuma između BiH i EU, No, mogu se uzastopavati i održavati vremenski.

Vlasti BiH imaju još mnogo posla ■ Miroslav Lajčak, vink: predstavnik međunarodne zajednice i specijalni predstavnik EU za BiH, preuzeo je posao Havijer Solata.

"Parafiranje sporazuma između BiH i EU ima velikih simbolickih vrijednosti, jer dozvoljava našoj blokadi i klesi. Vlasti BiH imaju još mnogo toga da urade, ali ovo je potvrda njihove pripadajućnosti države na putu ka EU. Pravim ih da bice odlaganja između preostale uloge u popovljavanju ovog sporazuma", preuzeo je Lajčak. Sedmočetvrtinsko, Olli Rehn parafirao je i predstavnik komisa BiH i EU. Prijelaz sporazuma na lepotinski određuju upotrebu i približavanje i stabilizaciju, koje će biti u vezi do skrećanja ratificacije ovog sporazuma u parlamentu 27. januara članica EU.

Najveći događaj od Dejtona

Nikola Spirid ocjenjuje je da je parafiranje Sporazuma o stabilizaciji i približavanju između BiH i EU najveći događaj od potpisivanja Dejtonskog sporazuma do danas.

"Ovaj sporazum obavlja nova stranicu evropske budućnosti BiH", rekao je Spirid na konferenciji za novinare u Saraje-

vu. On je uputio čestitke i izraze zahvalnosti svim dočasnicima i stalnim zemaljnicima, političarima i ekspertima koji su svojim djelovanjem omogućili ovaj uspjeh BiH.

"Olli Rehn je istakao da je posvećen evropskoj budućnosti BiH i konstatovao da BiH sada može krajnjeg kon-

cima krenuti ka Evropi, ali da je neophodno da njeni političari sa rjeđu predu djeđu.

"Dva su razloga za optimizam - prvi je impresivno napravljene tehničke uslove sporazuma, a drugi je ogromni intelektualni, ekonomski i kulturni potencijal BiH", istakao je Rehn.

da urade, ali ovo je potvrda njihove opredijeljenosti da istraju na putu ka Evropskoj uniji. Pozivam vas da bez odlaganja ispunite preostale uslove za potpisivanje ovoga sporazuma.“

Osim Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, Nikola Špirić i Oli Ren parafirali su i prelazni sporazum između Bosne i Hercegovine i EU. Prelazni sporazum su trgovinske odredbe ugovora o pridruživanju i stabilizaciji, koje će biti na snazi do okončanja ratifikacije ovog sporazuma u parlamentima 27 zemalja članica Evropske unije.

Šef Policijske misije Evropske unije Vićenco Kopola ocijenio je da su prihvatanjem Akcionog plana za reformu policije političari BiH napravili istorijsku prekretnicu za evropsku budućnost zemlje. „Posebno podržavam činjenicu da je Akcioni plan za reformu policije usklađen sa tri principa Evropske unije.“

Predsjednik SRS-a Milanko Mihajlica ocijenio je da je parafiranje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju BiH velika farsa i paradoksalna situacija, sramotna za samu Evropsku uniju.

Da je paradoksalna situacija, vidljivo je iz toga što je jedan od potpisnika predsjedavajući Savjeta ministara BiH u ostavci. Velika je farsa i što Evropska unija potpisuje sporazum sa zemljom koja je pod protektoratom, jer to, između ostalog, pokazuje i objavljivanje Lajčakove odluke kojom se donosi autentično tumačenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Savjetu ministara BiH, istakao je Mihajlica 4.12.2007. godine.

Zbog vremenskih neprilika odnosno guste magle na sarajevskom aerodromu, ceremoniji potpisivanja Sporazuma nisu mogli prisustvovati: Haviger Solana, Danijel Frid i Luis Amato.

OSVRT

Lider SBiH i član Predsjedništva BiH Haris Silajdžić, rekao je 6.12.2007. da je činjenica da smo prije petnaestak dana govorili

o „najvećoj krizi u BiH nakon Dejtona“, izražavali zabrinutost kako „stvari mogu izbjegći kontroli“... a da se danas govori o parafiranom Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju, novom koraku ka članstvu u NATO savezu...

„To potvrđuje moje tvrdnje da je kriza bila dobrom dijelom vještačka. Domaći lideri su pokazali da su ne samo spremni nego da imaju i kapacitet da postignu dogovor i učine pomake ka Evropskoj uniji.“

Govoreći o reformi policije, Silajdžić kaže „da je vrijeme da konkretizujemo dogovore iz Mostara i Sarajeva, ali to će biti prilika i da dogovorimo pravila igre, odnosno uspostavimo okvir u kojem će se kretati budući pregovori o Ustavu BiH.“

Kreator Dejtonskog mirovnog sporazuma Ričard Holbruk smatra da međunarodna zajednica mora preventivno djelovati i poslati pojačanja svojim snagama u BiH i na Kosovu kako ne bi došlo do erupcije nasilja. „Trebalo bi poslati nekoliko četa, jedan bataljon, ne više. I ne moraju to biti samo američki vojnici. Pred nama su dva izbora: pošaljite malo vojnika kako bi se spriječilo nasilje ili ćete morati požuriti sa vojnicima, jer je eskaliralo nasilje“, kazao je Holbruk 6. decembra 2007. godine.

Govoreći o uređenju zemlje, on kaže da je BiH savezna država i tako mora biti strukturisana. Ona ne može biti unitarna, jer bi time zemlja mogla ponovo da sklizne nazad u borbe. To je razlog što je Dejtonski sporazum najbolji dogovor o miru.

Sastanak šest lidera vladajućih političkih stranaka održan je 11.12.2007. u Laktašima i postignuta je saglasnost da Vijeće ministara BiH u narednih sedam dana imenuje radnu grupu za izradu zakona na osnovu kojih će uspostaviti direkcija za koordinaciju policije, institut za forenzička ispitivanja i vještačenja, ustanova za školovanje i stručno usavršavanje kadrova, agencija za policijsku podršku, nezavisni odbor za žalbe građana i odbor za žalbe policijskih službenika.

Radnu grupu činiće predstavnici Vijeća ministara BiH, drugih organa BiH, predstavnici entiteta i Distrikta Brčko, a vodiće se računa o nacionalnoj izbalansiranosti. Do 15. februara 2008. radna grupa treba da predloži zakone koji bi mogli ući u parlamentarnu proceduru, a prva njihova sjednica treba da bude održana najkasnije do 20. decembra. U svojstvu posmatrača u radnoj grupi će biti i predstavnici Kancelarije specijalnog predstavnika EU, Policijske misije EU i Ambasade SAD-a.

Radna grupa, osim toga, jednom će u sedam dana morati pismeno informisati predsjedavajućeg Savjeta ministara o svom radu, a sastajat će se jednom sedmično i odlučivati konsenzusom.

Predsjedavajući Savjeta ministara BiH Nikola Špirić, formirao je 18.12.2007. Radnu grupu za reformu policije i za njenog predsjednika postavio ministra civilnih poslova Sredoja Novića. Nović je i lični Špirićev predstavnik u ovom tijelu. Osim njega, u Radnu grupu iz Ministarstva sigurnosti BiH imenovan je v.d. direktora SIPA Sead Lisak, ministar pravde Bariša Čolak, direktor DGS-a Vinko Dumančić, delegat u Domu naroda BiH Hazim Rančić u ime premijera FBiH, direktor Policijske akademije FBiH Taib Spahić, ministar MUP-a RS Stanislav Čađo u ime premijera RS, direktor policije RS Uroš Pena i u ime gradonačelnika Distrikta Brčko, Goran Luijić.

Oni do 15. februara 2008. treba da izrade zakon ili zakone kojima se uspostavljaju nove policijske institucije na nivou BiH, u skladu sa nedavnim dogovorom šest lidera političkih stranaka.

Špirić je rekao da će jednom sedmično predsjednik komisije njega informisati o radu komisije a on javnost.

Premijer RS Milorad Dodik razgovarao je (20.12.2007) sa potpredsjednikom FBiH, Mirsadom Kebom, o jačanju institucionalne saradnje između dva entiteta, povratku izbjeglih i raseđenih lica i evropskom putu BiH.

Dodik je kazao da su konstatovali da je dobro što je parafiran Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju i složili se da rad na pitanjima koji su dogovorili lideri treba brzo da se realizuju. „Ako ne bude dodatnih opstrukcija realno je da u martu imamo potpisani Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju. Evropski put BiH nije u suprotnosti sa jačenjem entiteta”, smatra Dodik.

Članovi radne grupe za reformu policije dogovorili su donošenje dva zakona o sedam policijskih tijela na nivou BiH, rečeno je 3. januara 2008. godine.

Premijer Milorad Dodik je na božićnom prijemu u Banjaluci 5.1.2008. rekao, govoreći o reformi policije, da je policija Republike Srpske trajna kategorija.

Republika Srpska jasno je pozicionirala svoju ulogu i za nju nije problem BiH sve dok Republika Srpska nije problem za BiH. Ukoliko jeste, onda je problem i za sve nas. „Nama je Republika Srpska uvijek bila prva ljubav, mi joj se posvećujemo i želimo što više izgraditi industriju, i to poštено i korektno, kako to i radimo”, kazao je Dodik.

Ministar unutrašnjih poslova Republike Srpske Stanislav Čađo izjavio je da je optimista u vezi sa aktuelnom reformom policije u BiH. Policija RS mora da bude u procesu stalne reforme u smislu prilagođavanja unutrašnje strukture odnosima koji vladaju u društvu i svim drugim okolnostima u kojima funkcioniše.

„U tom kontekstu potpuno smo spremni na takve vrste promjena koje smisao imaju jedino u kreiranju ambijenta u kojem građani žive bolje i sigurnije”, rekao je Čađo 9. januara 2008. godine.

Govoreći o stalnim pritiscima kojima je izložen, Dodik 19.1.2008. kaže „Kad vas stalno hvataju za ruke i lome ih, onda čovjeku ojačaju ruke. Što se mene tiče, dovoljno sam jak da mi više nikо ne može zavrnuti ruku. Ne postoji mnogo ljudi u cijeloj BiH koji ne žele uspjeh. Nećemo dozvoliti da se evropski put uslovjava

ustavnom reformom. Ako to i urade, onda su to sigurno oni koji doprinose da BiH još dugo čeka na ulaznicu ili da čak nikada i ne uđe u Evropsku uniju.“

Sastanak lidera šest vladajućih stranaka održan 2.2.2008. u Širokom Brijegu pretvorio se u žestok međustranački sukob Harisa Silajdžića i Sulejmana Tihića.

Tihić je rekao da on i SDA imaju drugačiji stav kada je u pitanju reforma policije od preostalih pet stranaka. Mi smo protiv koncepta legalizacije postojećeg stanja, zadržavanja postojećih policija, formiranja nekakvih državnih institucija koje nemaju ama baš nikakvih nadležnosti u odnosu na lokalne policijske oblasti. „To je potpuno udovoljavanje snagama iz Republike Srpske i smatramo da je to odstupanje od svih evropskih principa“, kaže Tihić.

Visoki predstavnik Miroslav Lajčak je, reagujući na ovakav stav Tihića, rekao da 15. februara treba donijeti policijski zakon, koji treba da poštuje okvir Mostarske deklaracije i Akcioni plan za policijsku reformu. To su dokumenti koje su potpisala šestorica lidera a prihvatile Evropska unija.

Tihić je potom kazao da nije tačno da je on potpisao ovako nešto što tvrdi Lajčak. U Mostarskoj deklaraciji jasno stoji da će lokalne policijske oblasti biti dio jedinstvene policijske strukture. „Ovim što se sada radi neće biti sedam institucija koje se formiraju na nivou države, BiH neće imati ama baš nikakve nadležnosti u odnosu na lokalne policije. Kakva je to policijska struktura? Nikakva!“, naglasio je Tihić.

Miroslav Lajčak je rekao da je šokiran onim što radi Tihić. Tihić zapravo ruši ono što je podržao Brisel. Njegov stav je totalno kontraproduktivan za BiH. To je potpuno neočekivano i nepotrebno. Ovim stavom Tihić je ugrozio timski duh, koji su lideri postigli potpisujući Mostarsku deklaraciju i Akcioni plan.

Lajčak kaže da samo Tihić može da kaže zašto je odustao od Mostarske deklaracije i to je jedan veliki korak unazad. To nanosi štetu BiH i njenim evropskim integracijama.

OPA, BATO!

Dodik je na sastanku u Širokom Brijegu ponovio da podržava princip federalizacije i da Dejtonski sporazum treba biti osnova za ustavne promjene. „Nemam ništa protiv da se uspostavi još jedna federalna jedinica“, kazao je Dodik.

Haris Silajdžić je rekao da se protivi da Dejtonski sporazum bude osnova za novi ustav, jer je baziran na kršenju međunarodnog prava, te da je protiv federalizacije.

Dodik je na to rekao: „Opa, bato...!“

TIHIĆ

SDA traži da Direkcija za koordinaciju policije u BiH bude nadređena svim entitetskim i kantonalnim policijskim agencijama u BiH, zaključak je Kolegija predsjedništva SDA, održanog 3.2.2008. godine.

Prijedlog po kojem bi ova direkcija koordinisala rad samo državnih policijskih agencija nama je neprihvatljiv. Tražimo da se provede suštinska reforma, zasnovana na tri evropska principa. A to znači da Direkcija za koordinaciju policije treba biti nadležna za koordinaciju rada svih policijskih agencija u BiH, na državnom, entitetskom i kantonalnom nivou.

SDA je saopštila da je razočarana i zabrinuta pristrasnošću visokog predstavnika Miroslava Lajčaka prema jednoj strani u procesu reforme policije, odnosno kako je podlegao pritiscima i ultimatumima Milorada Dodika.

Predsjedavajuća Delegacije Evropskog parlamenta za odnose sa zemljama Jugoistočne Evrope Doris Pak, rekla je nakon posjete Sarajevu da se vraća razočarana, jer se od decembra, kada je konstatovan određeni napredak, u BiH nije ništa dešavalo. Posebno se osvrnula na najnoviji problem s reformom policije, pozivajući Sulejmmana Tihića da ponovo razmisli o svom stavu prema ovom pitanju.

Nije prihvatljivo da političari koji su nešto dogovorili i potpisali, te dali obećanje komesaru za proširenje Oliju Renu da će to provesti, sada to ne poštuju.

Visoki predstavnik Miroslav Lajčak rekao je za Tihića da on prvo nešto potpiše pa onda, poslije tri ili četiri mjeseca, kaže da se predomislio i iznosi sasvim drugačije stavove.

„Moj potpis“, kaže Lajčak, „na Mostarskoj deklaraciji i dalje važi, a one koji su svoj potpis povukli, kao što je predsjednik SDA, treba pitati zašto su to učinili, jer ni jedan razlog ne može biti dovoljan za ukidanje evropske budućnosti BiH“.

USVAJANJE

Savjet ministara BiH većinom glasova 14.2.2008. utvrdio je Prijedlog zakona o direkciji za koordinaciju policijskih tijela i agencija za podršku policijskoj strukturi BiH. Istim brojem glasova utvrđen je i Prijedlog zakona o nezavisnim i nadzornim tijelima policijske strukture BiH.

Protiv ovih prijedloga bili su ministri Stranke demokratske akcije. Riječ je o zakonskim projektima koji proističu iz Mostarske deklaracije. Zadužena je Kancelarija za zakonodavstvo Savjeta ministara BiH da na bazi dogovora Radne grupe za reformu policije pripremi prijedlog oba ova zakona i uputi ih u parlamentarnu proceduru.

„Radna grupa je kod izrade zakona postigla visok nivo sporazuma ali ne i puni konsenzus. To je dovoljno da se taj dokument našao na sjednici i da je prihvaćen većinom glasova. Sačuvan je nivo dogovora koji su eksperti postigli i vrlo je bitno da Brisel ocjenjuje da je to realizacija dogovora u Mostaru“, kazao je poslije sjednice predsjedavajući Savjeta ministara Nikola Špirić.

„Najvažnije je da smo sačuvali većinu koja je potrebna da dođemo do zakona. Poštujemo stavove predstavnika SDA koji su glasali protiv, ali je bitno da procesi, ipak, idu naprijed“, rekao je Špirić.

Упркос противљењу представника СДА у Савјету ministara BiH

Дајност о Таксиду

Васин представник у BiH Мирко Јарески тврди да је у свом изјави изједначио Српску демократску странку и Савјет ministara BiH. Споразум о реформи полиције у BiH је у складу са законом о реформи полиције у BiH.

Такој претпостављајући да су до тада изјавијени чланови СДА који су узимали учешће у овом изјави, али они који су сада подједнако, исто тако изјавили да су у складу са законом о реформи полиције у BiH, то је резултат, што је речено у изјави предсједника СДА.

Он је током изјаве која је дата на парламентарној седници у парламенту BiH, у којој су сада подједнако, исто тако изјавили да су у складу са законом о реформи полиције у BiH, то је резултат, што је речено у изјави предсједника СДА.

Зелено светло дирекцији полиције

**Радна група код израде
закона о постизању високог
ниво споразума, или неј-
ких критеријуса. Понекући
ставова представника СДА,
који су гласали против,
имају битно да процеси,
имају, буду напредују.
екстако Шпирћи**

САФАЈЕВО – Савјет ministara BiH објавио спомен је још уједно
Пројект закон о промени и допуње
закону о постизању високог
ниво споразума СДА. Након
тога ће споменутије усвојити
Предсједник Савјета ministara BiH.

Прву ову приједлог било је узимајући Српску демократску странку. Радна је у складу са критеријусима који су узимани у складу са Моделом за дирекцију полиције у Канади, али и у складу са Српском демократском странком BiH да не бидејују Радне групе о постизању високог нивоа споразума који ће узимати оба овај закон и узимати у употребу у складу са уговором о реформи полиције у BiH.

Радна група је код израде
закона постизала неке критеријусе,
који не су у складу са законом о
реформи полиције у BiH, али су у складу са
законом о реформи полиције у BiH.
Споразум је највећи
договор који је у складу са
законом о реформи полиције у BiH
који је у складу са законом о реформи
полиције у BiH, али је у складу са
законом о реформи полиције у BiH.

Предсједник СДА Никола Шпирћи.

Доказ је на изјавију претпостављајући расправу у парламенту и да
да њена очекивања да сачини закон
који ће се сконституирати као
предсједник Савјета ministara BiH.

Предсједник СДА је у складу са
законом о реформи полиције у BiH
који ће се сконституирати као
предсједник СДА.

Предсједник СДА је у складу са
законом о реформи полиције у BiH
који ће се сконституирати као
предсједник СДА.

Савјет ministara BiH је у складу са
законом о реформи полиције у BiH

који ће се сконституирати као
предсједник СДА.

Предсједник СДА је у складу са
законом о реформи полиције у BiH
који ће се сконституирати као
предсједник СДА.

Савјет ministara BiH је у складу са
законом о реформи полиције у BiH

који ће се сконституирати као
предсједник СДА.

Савјет ministara BiH је у складу са
законом о реформи полиције у BiH

POTVRĐIVANJE

SDA je saopštila 14.2.2008. da je Nacrt zakona o reformi policije usvojen na sjednici Savjeta ministara, uvršten u dnevni red i usvojen na nezakonit način i zato ne može ići u parlamentarnu proceduru.

Visoki predstavnik Miroslav Lajčak pozdravio je usvajanje zakona o reformi policije. Pojedini ministri glasali su protiv prijedloga – to je njihovo pravo. Ali, važno je da je BiH ispunila obaveze u pogledu reformi koje su potrebne za potpisivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

Ambasador SAD Čerls Inglis čestitao je Savjetu ministara BiH na liderstvu koje je pokazalo u ime građana BiH. „Usvajanje ovih zakona znači ispunjenje obećanja koja su politički lideri dali Evropskoj uniji u Mostarskoj deklaraciji i Sarajevskom akcionom planu. Mi pozdravljamo ovakav razvoj događaja“, kaže Inglis.

Predstavnički dom Parlamenta BiH usvojio je 20. februara 2008. godine dva zakona koji se odnose na reformu policije. Protiv su bili poslanici SDA, SDP-a i SDS-a. Usvajanju ovih zakona prethodila je burna sjednica Komisije za odbranu i sigurnost, koja se prva morala izjasniti o njima.

Raspravljano je treba li oni uopšte da prođu u dalju proceduru.

Iz SDA tvrde da se odstupilo od tri evropska principa i da nije stvorena jedinstvena policija.

Većina političkih stranaka, osim SDA, SDS-a i SDP-a, pozdravili su usvajanje seta zakona o reformi policije u Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH, ocjenjujući ga dobrom signalom koji je ovim potezom poslat u Brisel ka Evropskoj uniji.

Premijer RS Milorad Dodik kazao je da je „zeleno svjetlo zakonima o reformi policije dokaz da sve velike najave kako iz Republike Srpske žele loše BiH padaju u vodu“.

ODLUKE Državni poslanici prihvatili dva zakona

Prošla reforma policije, SDA, SDP i SDS protiv

Usvajanju akata prethodila je burna sjednica Komisije za odbranu i sigurnost

Predstavnički dom BiH jučer je usvojio dva zakona koji se odnose na reformu policije. Protiv su bili poslanici SDA, SDP-a i SDS-a. Usvajanju akata prethodila je burna sjednica Komisije za odbranu i sigurnost, koja se prve morala izjasnit o njima.

Raspaljivanje je trebaju li oni uopće proći u daljnju proceduru. Nakon prvog glasanja, ovaj prijedlog nije prešao, jer za je bilo pet članova, a isto toliko i protiv. Uslijedilo je telefonsko sazivanje članova Komisije, te nакон što je dodao Vinko Zorić, zakazana je nova sjednica.

Iz protestne sjednicu su napustili predstavnici SDA, tako da je Komisija prihvatala principе bez njihovih glasova. Zbog toga je na sjednici Doma oštro reagirao Šefik Dlaferović, smatrajući da je sjednica Komisije bila završena i da je neprimjereno da se nakon toga saziva nova.

- Oaudujem ovakvu praksu i

Foto: B. Janković

Na sjednici: Iz SDA hrde da se odstupilo od evropskih principa javno protestujem - kazao je od tri evropska principa i da nije stvorena jedinstvena policijska struktura.

Iz SDA tvrde da se odstupilo

A. M.

Politički dogovor o reformi policije je završen i ne treba mu se više vraćati. Republika Srpska je podrškom zakonu o reformi policije pokazala dobru namjeru da gradi evropski put Republike Srpske i BiH u okviru dejtonskog statusa i da želi potpisivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju BiH sa Evropskom unijom, poručio je Dodik 23.2.2008. godine.

Srpska demokratska stranka saopštila je da su SNSD i PDP, glasajući za principe prijedloga zakona o uspostavljanju sedam

novih policijskih tijela na nivou BiH u Parlamentu BiH, podržali prenos dijela nadležnosti nad policijom sa Republike Srpske na nivo BiH i na flagrantan način razvlastili najveću instituciju Republike Srpske – Narodnu skupštinu.

SDS poziva SNSD i PDP da kažu građanima zašto su Srpsku u Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH derogirali, ponizili i razvlastili.

Dom naroda Parlamenta BiH usvojio je 25.2.2008. set zakona o reformi policije.

Predsjednik SRS-a Milanko Mihajlica zatražio je da se Narodna skupština Republike Srpske još ove sedmice izjasni o dva zakona o policijskim tijelima u BiH i ocijenio da se njima prenose nadležnosti iz oblasti bezbjednosti.

Predsjednik Delegacije Evropskog parlamenta za Jugoistočnu Evropu Doris Pak, izjavila je da je zadovoljna reformom policije u BiH i da očekuje uspješan nastavak puta ka evropskim integracijama.

„POUKA“

Poslije toliko godina može se sa olakšanjem reći da je 25. februara završena reforma koja je započela još 2004. godine, reforma koja se zvala reforma policije a u stvari imala za cilj promjenu Ustava.

Istinska reforma policije je počela 28. oktobra 2007. godine potpisivanjem Mostarske deklaracije. Do reforme policije se došlo za nepuna četiri mjeseca a do reforme „Ešdaunovog“ tipa nikako. Promjena Ustava se ni u stabilnim demokratskim državama ne dešava ni brzo ni lako, a u BiH, ovakvoj kakva je, nikako.

Mnogo je „igrača“ koji zaslužuju raznorazne ružne kvalifikacije a na prvom mjestu je svakako Pedi Ešdaun. Nakon svega

Sjednica Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH

Usvojeni zakoni o reformi policije

**Usporen
Zakon
o sportu**

Dom naroda usvojio je Zakon o sportu BiH, kojim se definira vježba za sport BiH i vježba za atletičar. Usvojeni su i drugi zakoni o sporištvi u BiH, čime omogućen je novi način takmičenja, što je bilo upravo rezultat dogovora agencije za kontrolu dopinga.

**Dom naroda u
običanju
usvojio budžet
BiH za ovu
godinu u iznosu
186 miliardi KM**

POZIV NA SJEĐANJU

**Na sjednici
Doma naroda**

SAVJEDO
SAVJEDO - Dom naroda parlamenta BiH je učinio je još jedan set zakona o reformi početkom prošeg čitanja.

Republikanski dom bi. parlamenta ranije je preuzeo sve zakone kojima se formira sudan i ustrojava policijskih tijela.

Prihvatanje i učenje policije glosala je hrvatski i jedan srpski delegat iz SDA i HSS, odnosno SDS-a. Zakoni je podržao i delegat iz bosnjačkog, srpskog i hrvatskog.

"Zakoni koji su na dnevnom redu znaju fi-

ktivni reformi i kao takvi nisu na zakonu način spušteni putemam. Prvi, predsjedavajući Vijeća ministara BiH prekratio je Mostarsku deklaraciju predlažući ove zakone jer je upravo tom deklaracijom predviđeno da predlagat će ih Radna grupa za reformu police.

Takođe, ovi zakoni potpisano su ugovorom sa tri evropska principa za reformu police u BiH", rekao je Huzir Ramić, delegat bosnjačkog naroda.

Dusanka Majkić, delegat srpskog naroda, kazala je da je usvajanje ovih zakona nužno za propisivanje spremstva i pridruživanja i stabilizaciju i EU.

"Zato treba da ih podržimo. Ne smijemo zaboraviti ni da je ovo početak, a ne kraj procesa reforme police u BiH", kazala je Majkić. Boško Rajić, hrvatski delegat, naglasio je da set zakona o reformi police treba usvajati što prije, bez obzira na to da li začinju novu skupštinu.

Dom naroda parlamenta BiH jedan je u oba čitanja usvojio budžet BiH za ovu godinu u iznosu 1,86 milijardi KM. Tokom rasprave o budžetu Majkićeva je naglasila da bi parlament trebao da sareći izvenjući vlasti da napravi program racionalizacije Oružanih snaga BiH "jer se za sejma trebaju dobiti previše novca". Njena prijedlog nije prihvatan, kao ni amandman delegata Slobodana Sarice, koji je tražio dovet miliona KM za popis stanovništva i tri miliona KM za penzinske.

Delegati gornjeg doma bi. parlamenta jačer su predstavljali i zakone o putnim ispravama, kojim je omogućeno uvođenje biomernih paskova, te o ostvarivanju elektroničkog zavora. Pridružen je i sporazum sa Štepkom pravosudstvenim oružjem, te Kojtu protokol o smenjivanju članova županija.

Odbačen Prijedlog zakona o denacionalizaciji

Prijedlog zakona o denacionalizaciji, kojim je predviđen povrat ili novčana naknadna za pojedinu oduzetu od okončanja Drugog svjetskog rata, nije dobio podršku delegata Doma naroda parlamenta BiH. Prijedlog ovog zakona glosala su bežiri od pet delegata iz reprezentativnog naroda.

"Trebal smje sačekati javnu raspravu o ovom zakonu, na kojoj bi sve zainteresovane strane, od vlasti, eksperta, do osoba kojima je oduzeta imovina, iskazali svoj stav. Polazi se da je tako, mi ne možemo podržati ovaj zakon", kazala je delegat Dusanka Majkić.

što je uradio i poslije toliko vremena najbitnije je da ga više nema. Koliko vrijedi pokazuje činjenica da ga ni Avganistan nije htio.

Poslije njega je svakako Sulejman Tihić koji, kada se analizira njegova prevrtljivost, može poslužiti kao primjer kako ne treba raditi ni u privatnom a pogotovo u političkom životu. O njemu je sve rekla Doris Pak: jedno je obećao, potpisao a poslije dva mjeseca promijenio mišljenje. Treba li to nazivati nekim imenom, pojmom?

FINALE

Narodna skupština Republike Srpske usvojila je 17.3.2008. Informaciju Vlade Republike Srpske o aktivnostima u vezi sa reformom policije u BiH i zaključke kojima se pozivaju poslanici i delegati iz Republike Srpske u Parlamentarnoj skupštini BiH da podrže predložene zakone o reformi policije.

U zaključcima koji su usvojeni na prijedlog Kluba poslanika SNSD-a navodi se da su ponuđeni zakoni o reformi policije prihvatljivi, da su u skladu sa tri principa Evropske unije, te da se njima ostvaruje najkrupniji preduslov za potpisivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju BiH sa Evropskom unijom.

Ovim prijedlozima zakona jasno se uređuju struktura i nadležnosti policijskih struktura na nivou BiH, poštujе ustavna struktura BiH, a ne ugrožavaju mjesna i stvarna nadležnost, struktura, funkcionisanje i održivost policije i MUP-a Republike Srpske.

Ministar unutrašnjih poslova RS Stanislav Čađo je rekao da prijedlozi zakona o reformi policije ni u jednom elementu ne sadrže prenošenje bilo koje nadležnosti sa Republike Srpske na BiH.

Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH usvojio je 11.4.2008. godine prijedloge zakona o reformi policije, čime je ispunjen uslov za potpisivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju sa Evropskom unijom.

Prijedlozi zakona su usvojeni glasovima poslanika SNSD-a, SBiH-a, PDP-a, HDZ-a BiH, HDZ-a 1990 i DNZ-a.

1. Prijedlog zakona o nezavisnim i nadzornim tijelima policijske strukture BiH i
2. Prijedlog zakona o direkciji za koordinaciju policijskih tijela i agencija za podršku policijskoj strukturi BiH.

Oba zakona razlikuju se od prijedloga Savjeta ministara BiH po prelaznim i završnim odredbama.

Struktura jedinstvenih policijskih snaga u BiH odgovaraće ustavnoj strukturi zemlje, zakљučuje se u prelaznim i završnim odredbama usvojenih zakona.

Predsjedavajući Savjeta ministara BiH Nikola Špirić, ocijenio je 11. aprila 2008. da je „usvajanje zakona o reformi policije u Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH dobra vijest, koja znači da će BiH potpisati Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju.“

Lider SDA Sulejman Tihić je rekao da je ova reforma policije „sramota od reforme, koje treba da se stidi i Evropska unija i BiH. Evropska unija je odustala od svih principa koje je proklamovala.“

Šef Policijske misije EU u BiH Vićenco Kopola pozdravio je usvojene zakone i rekao da se ovim potvrđuje opredjeljenje ka evropskoj budućnosti BiH i njenih građana.

Premijer Republike Srpske Milorad Dodik, kazao je 11. aprila 2008. da je usvajanjem zakona o reformi policije ispunjen uslov za potpisivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i da policija Republike Srpske ničim nije ugrožena niti dovedena u pitanje.

Evropska komisija pozdravila je usvajanje prijedloga zakona o reformi policije i ocijenila ga kao veliki iskorak u procesu potpisivanja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju sa EU.

Predsjednik RS Rajko Kuzmanović rekao je da su zakoni u skladu sa tri principa Evropske unije, Mostarskom deklaracijom i stavovima i zaključcima Narodne skupštine RS o neophodnosti očuvanja i funkcionisanja MUP-a i policije Republike Srpske.

Dom naroda Parlamenta BiH usvojio je 16.4.2008. zakone o reformi policije, Zakon o nezavisnim i nadzornim tijelima policijske strukture BiH i Zakon o direkciji za koordinaciju policijskih tijela i o agencijama za podršku policijskoj strukturi BiH.

Odluku Doma naroda Parlamenta BiH su pozdravili Havijer Solana, Oli Ren, Vićenco Kopola, i jednoglasno zaključili da usvajanje ovoga zakona otvara put potpisivanju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju BiH sa Evropskom unijom.

ANALIZE

Američki analitičar Kurt Basiner, analizirajući situaciju u BiH, 27. februara 2008. godine objavljuje svoje viđenje i daje preporuke i prognoze.

„Ako Evropska unija i SAD ubrzo ne promijene svoj pristup BiH i ne suoči se sa pravim problemima ove države, ona bi se mogla naći pred raspadom“, upozorava Basiner i dodaje da se naravno ništa ne dešava preko noći, ali se boji da bi, ako se ovako nastavi, svijest o tome da ova država ne postoji do zapadnih umova mogla doći prekasno. Ključna falinka BiH je Dejtonski sporazum i on mora biti promijenjen.

„Taj akt ne samo da je očuvao nacionaliste na vlasti nego je proizveo i nove, možda i gore od prethodnih. Primjer aktuelnog premijera RS Milorada Dodika je najočitiji. On je bio nova faca, političar za koga se donedavno vjerovalo da predstavlja novi put BiH, ali on je odlučio krenuti oprobanim putem nacionalizma, gurati projekat secesije i jedini je u BiH koji ima strategiju.“

Kada govori o ulozi međunarodne zajednice, Basiner kaže – „Umjesto što se povlači, ona se mora dodatno angažovati u BiH. Premijer Slovenije Janez Janša je u pravu – BiH jeste najveći problem na Balkanu i ona mora imati poseban tretman. Ne mislim da će potpisivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju išta

riješiti u ovoj zemlji, ma koliko neki međunarodni zvaničnici vjerovali u to. Jedino što istinski donosi promjene jesu jasne odrednice Evropske unije i SAD-a, šta se to mora mijenjati kako bi ona postala samoodrživa demokratska država.

Ustav se mora mijenjati, moraju se precizno definisati vitalni nacionalni interesi lokalne zajednice koje moraju dobiti maksimum mogućih ovlasti. Država, istovremeno, mora biti funkcionalna sa svojim ovlastima koje će svi prihvatići.

Evropska unija ne može na BiH gledati kao na bilo koju drugu tranzicijsku zemlju. Bojim se da je u tome i najveća greška Brisela. Ne razumijem zašto se Evropljani nastoje povući odavde. Pa, BiH je u Evropi i prije ili kasnije postaće član Unije.“

Govoreći o ulozi Amerikanaca, kaže da se oni moraju uključiti. „Ostalo je dijelova Dejtona koji nisu sprovedeni i to se mora završiti. Čini mi se da u Vašingtonu polako počinju shvatati da bi neuspjeh u BiH bio jako loša poruka i za SAD. Oni razmišljaju kako da se vrate i šta da urade. U tom projektu posebno računam na Kongres, koji uviđa da stvari u BiH nisu takve kako izgledaju iz vašingtonske vizure. Jasno je da u BiH imamo lažnu stabilnost.“

Kada su u pitanju promjene, Basiner kaže da se radi o nekoliko godina rada punog iskušenja i kompromisa. „Ali šta je alternativa? Da se pretvaramo da sve ide dobro i zatvaramo oči pred trendom koji de facto vodi u nestanak ove zemlje? Siguran sam da premijer Dodik računa i na to. On je u najboljoj poziciji. Uzeo je najjaču funkciju, Republika Srpska već funkcioniše kao država koja blokira sve što joj ne odgovara, žali se na nefunkcionalnost države koju sistematski opstruira. On računa na vrijeme. Vjeruje da bi Evropljani mogli reći dosta više, ova zemlja ne funkcioniše, ljudi tamo ne žele živjeti zajedno pa hajdemo prihvatići realnost.“

Basiner kaže da bi se tako dobila muslimanska „državica“ u srcu Evrope, a o tome niko u Briselu ne razmišlja tako daleko.

„Kad god razgovarate s bilo kojim zapadnim zvaničnikom, svи rezolutno odbijaju i pomisao o podjeli BiH. To je dobro ali iza toga nema nikakve strategije ili akcije koja bi pitanje podjele učinila nemogućim.“

„Dejtonska BiH uređena je tako da prosto ne može funkcionišati. I nema nikakve akcije da se to promijeni. Štaviše! Kada su 2005. godine Francuzi i Holanđani odbili evropski ustav, na Balkanu se pričalo da će najveću cijenu platiti upravo BiH. Sada se dešava da Evropa daje sve što joj padne na pamet samo da ovdje bude mir. Vojislav Koštunica prvi je to shvatio. Dobio je Partnerstvo za mir i Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju a da ništa nije uradio. Time je postavio parametre – što si gori, više dobiješ od Evrope. To se mora promijeniti inače će stvari ići u još gorem smjeru“, kaže Basiner.

SAD su, kao i druge zemlje, mnogo uložile u BiH. Oni smatraju da je ovo primjer uspjeha međunarodne zajednice. Ta ocjena je sada pod upitnikom i, ako se hoće mijenjati, onda treba očekivati da reaguje aktuelna američka administracija. No, kao i 1993. godine, prave promjene i nalozi politici nisu dolazili iz Bijele kuće, koliko je to radio Kongres. Nadam se da će u tom tijelu poslanici shvatiti šta se dešava i reagovati.

Basiner kaže da zapad mora jasno reći – ne idemo odavde dok ne postanete članom NATO-a i Evropske unije. Kad BiH uđe u te dvije organizacije, problemi će biti mnogo, mnogo manji. Toga moraju biti svjesni i u Briselu i u Vašingtonu.

Ona „šutljiva većina“ o kojoj je prošle godine UNDP toliko govorio mora dobiti priliku da kaže šta hoće i misli i kako da to postane obavezujuće štivo domaćih političara. Jer oni su u idealnoj situaciji. „Siju strah, bave se svojim poslovima i – praktično ne odgovaraju nikome“, zaključuje Basiner svoju analizu koja se vjerovatno nije pojavila slučajno 27.2.2008. godine.

Vjerovatno je naručena da se objavi nakon završene reforme policije od već dobro poznatih „određenih struktura međunarodne zajednice“.

Svako ima pravo na svoje viđenje stvari pa i Basiner i naručiocи njegove analize.

VIDICI

Postoje i drugačija mišljenja. Tako bivši šef pravnog odjela OHR-a i Kancelarije supervizora u Brčkom Metju Periš, „Ešdaunovu“ ili OHR-ovu reformu policije naziva „PROJEKTOM STVARANJA KRIZE“.

Za Ešdauna kaže da je bio zakonodavna mašina olijena u jednom čovjeku koji je neprekidno upotrebljavao svoja ovlaštenja da donosi zakone kojima je stvarao nove institucije i direktno prijetio uklanjanjem zvaničnika kako bi natjerao entitete da se slože sa njegovim planom za prenos nadležnosti na centralnu vladu. Njegov pristup bio je jednostavan: staviti monopol nad silom i kontrolom poreza u ruke centralne vlade i entiteti će uvenuti. Zato se usredsredio na reformu pravosuđa, vojske, poreskog sistema i policije.

Nove državne institucije koje je stvorio Ešdaun nisu bile svojerodne, te zato nisu mogle da prežive bez intenzivnog međunarodnog nadzora. Viši sudske i poreske zvaničnici u velikoj mjeri su se oslanjali na međunarodne službenike koje je imenovao visoki predstavnik.

Kada govori o BiH i njenoj evropskoj integraciji, Periš poziva Evropsku uniju da spasi svoju politiku tako što će integrisati BiH, ne insistirajući da ona postane centralizovana država.

BiH je potreban snažan priliv razvojne pomoći koja treba da bude ponuđena bez političkih uslovljavanja. Amerika i Evropska

unija treba da prihvate BiH onaku kakva jeste. Ovo je zemlja koja još uvijek nije spremna za snažnu centralnu vlast. Baš kao što su i SAD naučile u svojim ranim danima, snažna centralna država je nešto što zahtijeva racionalan politički i ekonomski konsenzus među različitim narodima jedne regionalizovane države.

„Zapad treba da bude neutralan a ne neko ko favorizuje jednu ili drugu stranu. Bošnjaci tradicionalno podržavaju OHR, jer smatraju da ova organizacija podržava njihove ciljeve“, kaže Periš.

MILMAN

Jedan drugi međunarodni službenik, koji je bio glavni politički savjetnik u policijskoj misiji u BiH, Tomas Milman iz Ministarstva spoljnih poslova Austrije, analizirajući pokušaj reforme policije precizno ocjenjuje Ešdaunovu ulogu u tome i kaže:

„Ešdaun je stavio na kocku budućnost evropskih integracija u BiH, što je daleko važnije od njegove lične reputacije. Reforma sektora bezbjednosti zadire u samu srž svakog političkog sistema. Reforma policije u BiH nije bila tehnički poduhvat, nešto što se tiče samo poboljšanja bezbjednosti i unapređenja policijskog rada. Ona podrazumijeva odlučne promjene u političkom i ustavnom reljefu BiH. Način na koji je međunarodna zajednica pripremila implementaciju značio je da će ona biti jasna prijetnja integritetu Republike Srpske.

Nije bilo garancija da neće uslijediti slični koraci u drugim oblastima, uprkos zvaničnim demantima, jer je postalo jasno da će reforma policije stvoriti presedan za neposredne razgovore o ustavu. Na kraju, reforma policije je bila polazna tačka za diskusije o budućnosti državnog sistema i o novoj podjeli vlasti između glavnih činilaca“, kaže Milman.

Milman na kraju zaključuje da „lekcija naučena tokom reforme policije je da ni štap bonskih ovlaštenja, niti mrkva članstva u Evropskoj uniji, ne može da pokrene reforme od vrha ka dnu, ako za njih ne postoji široka podrška u be-ha društvu“.

LAJČAK

Treba spomenuti i bivšeg visokog predstavnika Miroslava Lajčaka koji, osvrćući se na stanje u BiH, kaže: „BiH je protektorat međunarodne zajednice i to nije nikakvo iznenađenje. Sve dok zemlja ima visokog predstavnika koji ima ovlašćenja koja nikako i ničim nisu limitirana, to znači da je ona neka vrsta protektorata. Ako ne bi bilo odluke o zatvaranju OHR-a, onda bi se išlo na jačanje uloge autoriteta visokog predstavnika i to bi apsolutno značilo da evropske teme prelaze u drugi plan, jer OHR i evropska perspektiva ne idu jedno s drugim.“

Evropska filozofija je filozofija partnerstva, a jačanje OHR-a je nastavak protektorata. Ja sam u BiH došao zbog evropskih integracija, tako da, ako treba ići dalje sa OHR-om, ja sebe tu ne vidim. Onda treba doći neko od političara iz Evropske unije ko je pristaša protektorata. Ja to nisam i tu nema dileme“, kaže nakon odlaska Lajčak.

MEDIJI

Analizirati javne medije u BiH kroz njihovu ulogu u tzv. reformi policije je jako interesantno. Stratezi „reforme“ su itekako svjesni značaja medija i oni su oružje koje se svakodnevno „poteže“ i koristi. Njihova uloga i u ovom slučaju potvrđuje davno poznatu tezu „da izgubljenu medijsku bitku ne mogu da nadoknade tri velike pobjede na bojnom polju“.

Svaki potez, svaka najava narednog koraka „tvoraca“ i „egzekutora“ reforme ide preko javnih medija i to uglavnom uvijek istih. Predlagač je uglavnom Ešdaun ili Terzić. Taj prijedlog potom podržavaju, naravno preko javnih medija (uvijek istih) američki i britanski ambasador, prvi zamjenik visokog predstavnika, šef Evropske komisije u BiH i Policijske misije Evropske unije. Nakon toga dolazi dodatna potvrda i podrška predlagaču (Ešdaunu, Terziću) od komesara za proširenje EU Olija Rena ili visokog predstavnika za spoljnu politiku i bezbjednost Havijera Solane.

Zna se da će intervju sa Ešdaunom isti dan ili samo sa danom razlike ići u uvijek istim novinama iz Sarajeva i Banjaluke. Tako isto i sa Terzićem, Meklhejnijem, Rajkroftom, Gregorijanom, Hemfruzom, Kopolom, Renom, Solanom.

Ako su kazne ili sankcije, uvijek ih Ešdaun najavljuje i ponekad Terzić, a potvrđuju imenovani ambasadori, predstavnici Evropske unije u BiH i Solana i Ren iz Brisela. Sve je isto od 1. januara 2003. do kraja februara, odnosno sredine aprila 2008. godine.

Republika Srpska je ostala bez Ministarstva informisanja i samim tim su potkopani njeni stubovi javnosti. Ulogu ministarstva obavlja Regulatorna agencija za medije u kojoj dominiraju stranci na način da sve što im se ne dopada žestoko kažnjavaju i sankcionisu. To nema veze sa argumentima, činjenicama, istinom. Neistina je ono što oni proglose a ne činjenično stanje.

PERSPEKTIVA

Nakon ove reforme, tzv. reforme policije i sedam faza, odnosno sedam teških rundi u „ringu“ sa mnogo jakih protivnika, Republika Srpska je prvi put od Dejtona izašla neporažena.

Pedi Ešdaun, „ešdauni“, „ešdaunčići“ i određene strukture međunarodne zajednice zajedno sa bošnjačkim liderima nisu

uspjeli da kroz kvazireformu policije izvrše promjenu Ustava, koji bi pokrenuo konačno urušavanje preostalih ingerencija Republike Srpske i njihov prenos na zajedničke organe BiH na putu ka zajedničkom cilju – unitarnoj i centralizovanoj BiH.

Nakon ovakvoga ishoda, više nikada i ništa neće biti kao što je bilo prije.

Najveća garancija opstanka Republike Srpske su njene demokratski izabrane institucije koje rade i djeluju u skladu sa Ustavom i zakonom i demokratski procesi po uzoru na najviše standarde zapadne demokratije.

Podsjetićemo se šta je Aristotel govorio o politici, državi, zajednici, sreći...

„Čovjek je, osim što je razumsko, i političko biće (zoon politikon). On mora da živi u zajednici i svoje vrline dostiže tek tada“. Aristotel je odredio politiku kao praktičnu ljudsku djelatnost. Tako čovjek treba da teži vlastitoj sreći, ali je još veći zadatak da i zajednicu učini srećnom. Svrha države je ta sreća njenih građana.

Aristotel u svom djelu „Politika“ piše: „Ljudi se nisu ujedinili samo radi života, nego radi sretnog života. Država, to je zajednica koja ima za cilj sretan život i porodica i rodova. Prema tome, država postoji radi djelanja prema moralnim zakonima, a ne naprosto radi zajedničkog života“.

Aristotel nije, kao Platon, predlagao neku idealnu državu različitu od postojećih. Smatrao je da u zavisnosti od uslova u nekoj državi ona može da bude dobro uređena kao monarhija, aristokratija ili republika.

UMJESTO ZAKLJUČKA:

Dejtonski mirovni sporazum je uredio BiH kao složenu, decentralizovanu državu, sastavljenu od tri konstitutivna naroda: Srba, Bošnjaka, Hrvata i dva entiteta: Republike Srpske i Federacije BiH.

Građani Republike Srpske, prihvatili su i podržali Dejtonski sporazum i

TRAJNO SE OPREDJELILI ZA REPUBLIKU SRPSKU

DOKUMENTI

(iz mnoštva dokumenata izdvajili smo nekoliko
koji sami po sebi govore sve)

Milan Ljepojević

NACRT—Zajednička izjava lidera političkih stranaka u vezi sa implementacijom policijske reforme

Uzimajući u obzir želju svih političkih lidera u Bosni i Hercegovini da zemlju približe Evropi, što i jeste njihov primarni cilj;

Shvatajući da je policijska reforma važan aspekt na putu Bosne i Hercegovine ka Evropi, i da sporazum o planu policijske reforme predstavlja preduslov za parafiranje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju sa Evropskom unijom;

Način
Želeći da budemo spremni izvestiti gospodina Olija Rehna, komesara Evropske komisije za proširenje, tokom njegove predstojeće posjete Sarajevu, 16. marta, o napretku u ispunjenju uslova za Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju;

Kao osnovu za doje odlučivanje o organizaciji pozicije
Sve dolepotpisane strane prihvataju ~~tekući~~ izvještaj Direkcije za policijsku reformu.
~~Srone pozivnije da dok sve nije dogovorenje višta nje dogovoren.~~
Dogovor postignut 6. marta 2007. godine, u Ambasadi Savezne Republike Njemačke u Sarajevu.

Potpisnici:

SNSD — Milorad Dodik

SDA — Sulejman Tihić

SBiH — Haris Silajdžić

HDZ-BiH — Dragan Ćović

HDZ-1990 — ~~Mario Radoš~~ Božo Ljubić

SDS — Mladen Bošić

SDP — Zlatko Lagumdzija

PDP — Mladen Ivanic

Sporazum o reformi ustava i policije

I. Reforma ustava

Obje strane prihvataju aprilski paket amandmana uz sljedeće modifikacije:

A. Klauzula o raspuštanju parlamenta

Briše se cijelokupni tekst (Amandman II, odjeljak 11a i 11b)

B. Reducirano entitetsko glasanje

1. Entitetsko glasanje ograničeno je na 1/4 (smanjenje sa 1/3) potrebnih glasova. U ovaj broj ne ulaze zastupnici koji su u Zastupnički dom izabrani iz reda "Ostalih" zbog preciznijeg izračunavanja broja zastupnika.
2. U drugoj fazi ustavnih reformi razgovaraće se, između ostalog, o primjeni entitetskog glasanja na pitanja iz državnih nadležnosti.

II. Reforma policije

Usvajaju se dokumenti od 14.-og maja (Izvještaj Direkcije za reformu policije, Akcioni plan, Politički sporazum), posebno dva paragrafa koja se odnose na Lokalna policijska tijela (npr., sadašnjih pet oblasti javne bezbjednosti u okviru Policie RS, plus nova policijska oblasti za Srebrenicu i okolne opštine), uz sljedeće modifikacije: *Lokalna policijska tijela u RS čine
policijske oblasti na teritoriji Republike Srpske dionice BiH; predsjedstvo BiH na bazi koncenzusa, a odluka će biti donijeta nakon: 1) potpisa Sporazuma o stabilizaciji i přidruživanju sa EU, i 2) 31. decembra 2010 godine. Kao što je ugovrđeno u sporazumu.*

*Hrabiš
- ovo je nesto što ja voleam veći
pamtivo*

Vadigton - 16.05.2007 - Dokument
Blindirano

BRNS

*Vi morate ostati orao
u Vadigtonu i sagraditi
poštoci sporazum.*

Мој одговор
① не могу да
② речи не ве
рим РС

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА
КАБИНЕТ ПРЕДСЈЕДНИКА

Вука Карадића 4, Бања Лука, тел: 051/331-333, факс: 051/331-366, E-mail: kabinet@vladars.net

Број:04/
Датум:18.05.2007.

КАНЦЕЛАРИЈА ВИСОКОГ ПРЕДСТАВНИКА, САРАЈЕВО
Њ.Е. Рафи Грегоријан, први замјеник

Ваша Екселенцијо,

Користим ову прилику да Вам се захвалим за састанак који сте синоћ уприличили, као и на Вашим напорима да помогнете изналажење договора о реформама полиције и Устава у БиХ.

Вјерујем да је и синоћни састанак јасно указао на многа питања у реформи полиције око којих је могуће постићи договор, међутим исти састанак је недвосмилено указао и на главну препрску да до коначног договора дође.

Сматрам да је моја позиција и позиција представника Републике Српске у досадашњим разговорима у реформи полиције била потпуно конструктивна и јасна.

У многим разговорима са високим званичницима Европске Уније, амбасадорима и другим представницима међународне заједнице јасно смо разумјели став да су три европска принципа широк оквир за реформу полиције у БиХ.

Управо због тога, изражавао сам спремност да прихватим реформу полиције у коме би законодавну надлежност над полицијским структурама у БиХ имали органи власти БиХ, односно да се закони за полицију у БиХ усвајају у парламенту БиХ и да је то једино место где може постојати закон за полицију у БиХ. Такође, прихватљиво је да Министарство безбједности БиХ буде врх ланца командовања за сву полицију у БиХ. Тиме се, и мислим да око тога заиста не може бити несугласја, потпуно задовољава први принцип који захтјева да све законодавне надлежности за полицију буде на државном нивоу. Ви веома добро znate колику промјену то представља у односу на данашњу ситуацију, гдје су синтетички парламенти мјеста где се усвајају закони и буџети за полицију. Полицијске структуре чији ланци командовања данас завршавају на нивоу БиХ су СИПА,

ОСА, ДГС и ЦИПС. Ентитетске полиције и данас су задужене само за послове општег криминалитета, а све остale, веома важне полицијске надлежности, које су неупоредиво важније за безбједност земље, политичког и уставног система, борбе против тероризма и међународног криминала већ се налазе на нивоу БиХ. Након ове промјене све структуре би имале врх команде на нивоу БиХ.

Такође, прихватљиво је креирање функционалних локалних полицијских области чиме се испуњава трећи принцип и ми разумијемо да полиција Републике Српске није упитна при креирању тих области и испуњењу овог принципа.

Други принцип, који говори о немјешању политичких структура у рад полиције, од почетка није био споран.

Уважени амбасадоре, шта је онда заиста спорно? Мислим да је то потпуно јасно, а да је потврђено и на синоћем састанку: Споран је Дејтонски споразум и постојање Републике Српске. Видјели сте да не постоји спремност мојих колега са друге стране преговарачког стола да признају постојање Републике Српске, које је потврђено и гарантовано у Дејтонском споразуму, и вјерујем да и сами увијате да то представља непремостиву препреку постизању рационалног договора и компромисног рјешења.

Наиме, ако је г. Силаџићу постојање Републике Српске неприхватљиво, онда је јасно да он не може прихватити ни постојање полиције Републике Српске као ентитетске компоненте будуће јединствене полицијске структуре БиХ. У таквом ставу, тврдокорном, екстремном и антидејтонском, ја, нажалост, не видим простора за компромис.

Ви веома добро знате да ја, а ни други представници Републике Српске, не захтјевамо status quo у организацији полиције у БиХ. Све што тражимо је да полиција РС, као ентитетска компонентна, буде дио будуће укупне структуре полиције у БиХ, на територији РС, са својом структуром и одређеном оперативном самосталношћу. Буџетски оквир за полицијске структуре БиХ усвајао би се у парламенту БиХ, а средства која су тим буџетским оквиром планирана за полицију Републике Српске била би саставни дио буџета Републике Српске.

Тражити од нас да прихватимо изостављање полиције Републике Српске из будуће полицијске структуре БиХ представљао би неприхватљив преседак у данашњем свијету. Република Српска је важан уставни дио БиХ, а полиција РС била био дио полиције БиХ, чиме би полицијска структура БиХ на одређени начин осликавала уставну структуру ове земље. Све друго не би имало смисла нити се може правдати било каквим другим аргументима.

Замислите ситуацију у којој би у Њемачкој било онемогућено да у Баварској постоји полиција на нивоу те покрајине, да не носи име Баварске, да не покрива територију Баварске и да нема никакву оперативну самосталност или структуру командовања.

Замислите ситуацију у којој би у Белгији било онемогућено да у Валонији постоји полиција на нивоу те покрајине, да не носи име Валоније, да не покрива

територију Валоније и да нема никакву оперативну самосталност или структуру командовања.

На страну и чињеница да РС и Федерација БиХ у БиХ имају далеко значајнију улогу него поменуте покрајине у овим државама, а што је јасно прецизирano у Дејтонском споразуму.

Због тога, сматрам да је елементарно нетачно захтијевати изостављање полиције Републике Српске из будуће полицијске структуре БиХ, правдајући то жељом да полиција у БиХ буде као полиција у другим европским земљама.

Потпуно супротно, ако изоставимо полицију РС, онда ће БиХ бити једина земља, не само у Европи него и у својету, где полицијска структура у потпуности игнорише уставну структуру те земље.

Такође, желим да нагласим да је неприхватљиво инсистирање да полицијске области прелазе ентитетску границу. Прво зато што је за њихову функционалност атсолутно ирелевантно да ли прелазе ентитетску границу или не, а друго што би прелазак ентитетске границе изискивао потпуну промјену судских и тужилачаких области у БиХ, што би опет значило поништавање ентитетских граница и у правосудном систему и што би практично дозволио ентитете на ивицу бесmisла.

Желим да Вам кажем свој јасан став који произлази из става јавности у Републици Српској. БиХ је задата држава и већина грађана Републике Српске то схвата као морање. То, дакле, није однос љубави, већ садашње реалности. Досадашње реформе нису дала за право онима који и даље траже пренос надлежности, јер се показало да је за све неопходан процес изградње међусобног повјерења.

И у таквој ситуацији, са многим надлежностима које је Република Српска изгубила као своје изворно право установљено Уставом БиХ, изражавали смо спремност и чинили компромисе, што није нашло на разумјевање и одступање од максималистичких захтјева. Већина тих „компромиса“ била је резултат жестоких притисака међународне заједнице. Показало се да то није рјешење.

Друга деценија мира обавезује све на добровољно прихватање рјешења у интересу свих, а не само против Републике Српске.

Моја забринутост није више да ли ће бити проведена ова или она реформа, већ да ли ће БиХ успети да се одбрани од екстремизма и све већег утицаја вехабија у боњшаčком народу.

Ја, као одговоран и од народа изабран политички представник, не могу да се претварам да не схватам да је инсистирање на укидању полиције Републике Српске у ствари инсистирање на игнорисању уставне структуре БиХ и Дејтонског споразума. Немам право да пређутим ту чињеницу и на тај начин направим опасан преседан који би заговорнике унитарне БиХ приближно остварењу њиховог циља.

Не можемо, амбасадоре, пристати ни на један облик реформе који би водио укидању полиције Републике Српске кроз прелазна рјешења. Зато је неопходно кроз договоре дефинисати коначно рјешење.

Иако Ви, можда, и можете себи да допустите да игнориште мишљење законодавних структура власти, ја сам, као предсједник Владе Републике Српске, у политичкој и законској обавези да поштујем ставове Народне скупштине Републике Српске. Ставови Народне скупштине су недвосмислени, тако да и због тог разлога је не могу да прихватим рјешење у реформи полиције које би било у супротности са Уставом БиХ и Републике Српске.

Имајући у виду неопходност успјеха у реформи полиције, те потписивања Споразума о стабилизацији и придрживању са ЕУ, предлајем сљедеће:

- 1) да се у парламенту БиХ усвоји Закон о полицијској структури БиХ;
- 2) да у том Закону буду прецизирани структура, организација и надлежности дијелова структуре полиције у БиХ која није спорна;
- 3) да се у склопу Министарства безбедности БиХ фомира Одбор директора полиције који ће имати јасне надлежности над свим полицијским структурама у Босни и Херцеговини у случајевима који ће бити јасно наведени у Закону о полицијским структурама БиХ;
- 4) да Законом буде предвиђено да Предсједништво БиХ накнадно одлучује о организацији и називима дијелова полицијске структуре на бази консензуса, те да се та одлука донесе након потписивања Споразума о стабилизацији и придрживању са ЕУ. До доношења одлуке организација дијелова полицијске структуре остаје иста и они ће носити своје садашње називе;

Сматрам да је ово сасвим довољан оквир за проглашење успјеха у реформи полиције, а од Вас очекујем да обезбедите да и ЕУ прихвати ово рјешење као успјех.

Желим, на крају, да нагласим да цијеним Ваше напоре, као и Ваш приједлог са посљедњег састанка. Нажалост, немогуће је у овом тренутку разговарати о техничким детаљима, када је очигледно да не постоји суштински договор око начина на који се схвата реформа полиције, као ни укупни односи у Босни и Херцеговини.

Уважени амбасадоре, сматрам да је неопходно пронаћи начин да се разговори наставе у једном сасвим другом духу у коме ће са обе стране бити показана спремност да се уваже чињенице. Такође, убеђен сам да ће америчка дипломатија показати способност да приволи учеснике да поштују елементарне ставове из Дејтонског споразума, као што су постојање БиХ и њених ентитета, јер се плашим да без тога није реално очекивати било какав зрео и проводив договор.

С поштовањем,

ПРЕДСЈЕДНИК ВЛАДЕ
Милорад Додик

Четвртак, 24. мај 2007.

ХС криви Додика за пропале преговоре одржане јутрос у Стејт департменту. ХС је рекао да је жели да се отараси ентитета и кантона.

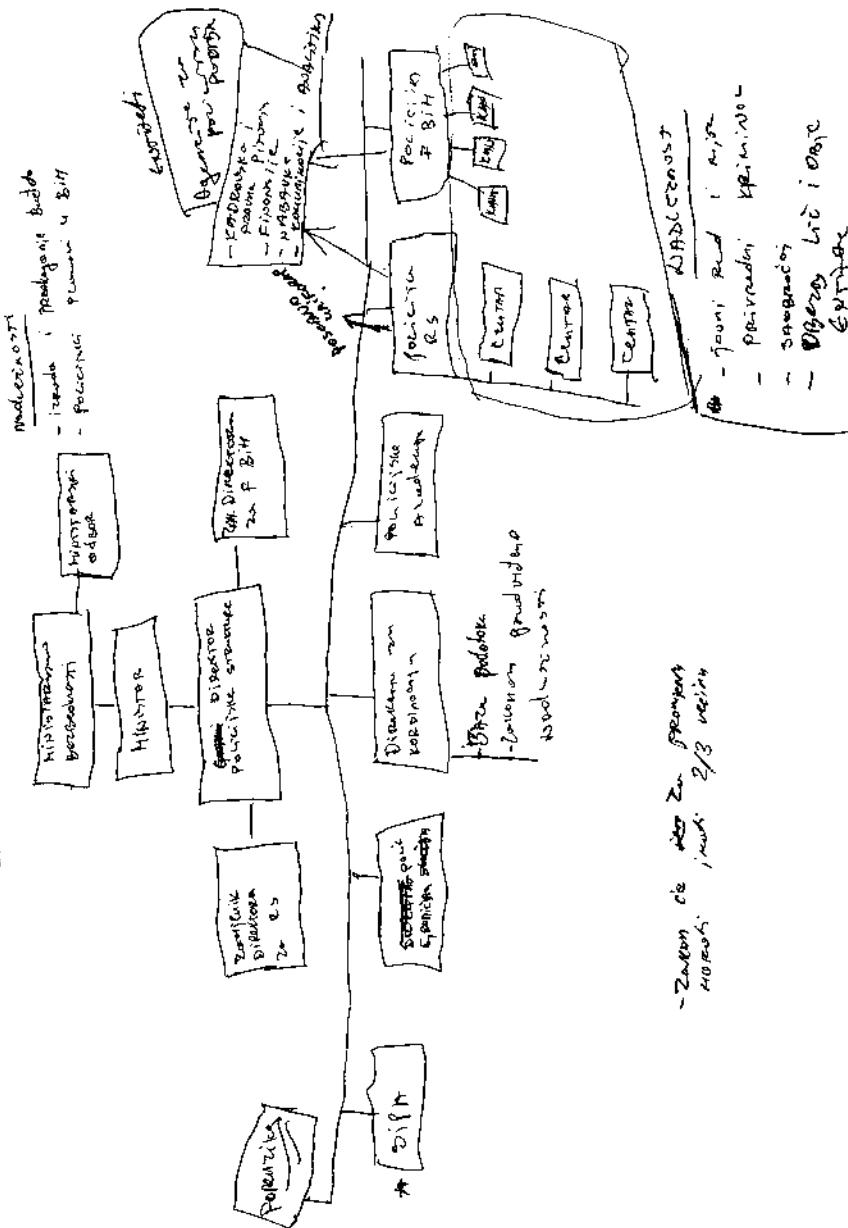
Полиција РС је крива за геноцид, и не би требало да има своје име. „То би било као да жртве Холокауста испитује Гестапо“. Стално је говорио о пресуди Међународног суда правде.

Прича из РС ће дати разлог муслиманима да окрену леђа Западу, и постаће легло екстремизма.

Захвалио се САД на стрпљењу, за разлику од ЕУ која је дала списак захтјева које треба испунити.

Питање: Шта ЕУ треба да уради како бисе финализирала реформа полиције.
Одговор: Потребно је да изолујемо оне који се противе реформама, ЕУ треба да буде агресивнија по питању реформе полиције и Устава, а пријем у ЕУ је крајњи циљ.

Био је присутан и представник српског којуса, и махао рукама. ХС је остао миран.

POLITIČKI SPORAZUM O REFORMI POLICIJE

Ovaj sporazum odnosi se na neke dijelove Izveštaja Direkcije za reformu policije koji zahtjevaju pojašnjavanje ili proširenje u svrhu izrade pravnih akata za reformu policije. Nijedan dio ovog sporazuma ne mijenja sadržaj samog Izveštaja; ovaj sporazum može se razmatrati samo u kontekstu Izveštaja. Svaki odlomak teksta povezan je sa odgovarajućim dijelom Izveštaja.

Poglavlje 3 ZAKONODAVNA OVLAŠTENJA I POLITIČKI NADZOR POLICIJSKE STRUKTURE

U odlomku 2.4 se kaže: "Odnosi između lokalnih vlasti i lokalnih policijskih organa definisat će se zakonom, tako da će lokalne vlasti imati mogućnost političkog nadzora o pitanjima lokalne sigurnosti, ali bez operativnog uplitana." Odjeljak 7.4(i) također predviđa da "Ministar sigurnosti, po propisanoj proceduri, na prijedlog Nezavisnog odbora i uz konsultacije s lokalnim organima vlasti, imenuje komesara lokalne policijske oblasti ..." Odjeljak 4.4 predviđa postojanje Vijeća građana lokalnih policijskih oblasti ali ne i postojanje takvog tijela na državnom nivou.

U tom pogledu, dodaje se novi odlomak koji glasi:

3.3 "Visoko vijeće za lokalna policijska tijela"

U svrhu pružanja savjeta za dolje navedenu pitanja koja se tiču lokalnih policijskih tijela uspostavlja se Visoko vijeće za lokalna policijska tijela kao savjetodavni organ ministra sigurnosti u cilju davanja komentara i preporuka na:

- a) lokalne policijske planove koje izrađuje Odbor direktora policije prije upućivanja ministru sigurnosti.
- b) aspekte državnog policijskog plana koji se tiču lokalne policije, a kojeg izrađuje Odbor direktora policije prije upućivanja ministru sigurnosti.
- c) prijedloge budžeta za lokalna policijska tijela, koje uskladjuje Odbor direktora policije prije upućivanja ministru sigurnosti i Vijeću ministara.
- d) kompletan spisak izabranih kandidata za komesare lokalnih policijskih oblasti koji priprema Nezavisni odbor i proslijeđuje ministru sigurnosti.

Visoko vijeće za lokalna policijska tijela čine zamjenik ministra sigurnosti Bill, dva člana iz Republike Srpske koje predlaže Vlada Republike Srpske; tri člana iz Federacije Bosne i Hercegovine koje predlaže Vlada Federacije Bosne i Hercegovine; te jedan član iz Distrikta Brčko kojeg predlaže Vlada Distrikta Brčko. Visoko vijeće za lokalna policijska tijela sastiva i njime predsjedava zamjenik ministra sigurnosti.

G. Ruzić

U cijevost i odbijam da nepristupljiv Vas Redovno
Punstičkog sporazuma o reformi policije. Moj potusti
da ga poprovim amandmanom je rezolucion jer
suština reforme policije za Vas i za RS je
dijumentalno suprotna. Uzrok sam od svoje pozicije
ave bio klasiti vise pravila uzb.

Poglavlje 4 NEZAVISNA I JAVNA NADZORNA TIJELA POLICIJSKE STRUKTURE

4.1 Nezavisni odbor

Sljedeća stavka dodaje se pod tačkom 4.1(c) "Sastav"

-Od jedanaest (11) članova Nezavisnog odbora, dva člana predlaže Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Federacije Bosne i Hercegovine; dva člana predlaže Narodna skupština Republike Srpske; i jednog člana predlaže Skupština Distrikta Brčko.

Dodaje se nova stavka koja se odnosi na Generalnog inspektora, čiji tekst glasi:

4.5 Kancelarija Generalnog inspektora

Uvodi se Kancelarija Generalnog inspektora koji će voditi «inspektor policije» sa najvišim policijskim činom. Ona će biti nezavisno tijelo u sklopu Ministarstva sigurnosti, odgovorno ministru sigurnosti. Kancelarija će biti zadužena da istražuje i podnosi izvještaje o radu policijskih tijela i drugih organizacija policijske službe Bosne i Hercegovine u skladu sa zakonom.

Poglavlje 6 TIJELA ZA STRATEŠKU I OPERATIVNU SARADNJU I KOORDINACIJU POLICIJSKE STRUKTURE

6.2 Zamjenik direktora policije

Tekst koji slijedi dodaje se na kraju odlomka 6.2(d):

Jedan od navedenih pomoćnika direktora će biti odgovoran za Lokalna policijska tijela na teritoriju Republike Srpske a jedan za lokalna policijska tijela na teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine. Lokalno policijsko tijelo koje će pokrivati teritoriju Distrikta Brčko može se staviti pod odgovornost jednog od gore navedenih pomoćnika direktora, kako je definisano zakonom.

Poglavlje 7 POLICIJSKI ORGANI U POLICIJSKOJ STRUKTURI

7.4 Lokalna policijska tijela

7.4(a) "Organizacija rada lokalne policije"

Dodaju se sljedeće stavke koje glase kao što slijedi:

Na teritoriji Republike Srpske kao i na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine nalaziće se više lokalnih policijskih tijela. U Distriktu Brčko postoji samo jedno lokalno policijsko tijelo, sa sjedištem u Brčkom. Teritorijalno područje odgovornosti ovog lokalnog policijskog tijela moglo bi pokrivati i teritoriju izvan Distrikta Brčko.

Gore navedeno ne može se tumačiti u smislu spriječavanja uspostave lokalnog policijskog tijela koje bi pokrivalo teritorij više od jedne gore-pomenutih jurisdikcija.

Na teritoriju općine Srebrenica nalaziće se lokalno policijsko tijelo sa sjedištem u Srebrenici. Sastav uposlenih tog lokalnog policijskog tijela odražavat će sastav stanovništva tog područja u skladu sa Popisom stanovništva iz 1991.g.

Na teritoriju Šireg gradskog područja Sarajeva nalaziće se jedno lokalno policijsko tijelo.

Pored dogovorenih jednoobraznih uniformi i oznaka Bosne i Hercegovine, koje će koristiti sva lokalna policijska tijela, nazivi i posebne dodatne oznake svakog lokalnog policijskog tijela odnositi će se na lokaciju njihovog sjedišta.

Zakon o policijskoj službi će predvidjeti da će Predsjedništvo BiH odlučivati o nazivima lokalnih policijskih tijela na osnovu koncenzusa, te da će se taj odluka donijeti nakon potpisivanja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju sa Evropskim Unijom.

7.4(f) Budžet

Podrazumijeva se da će se sadašnji način finansiranja lokalnih policijskih tijela putem vlasta entiteta, kantona i Distrikta Brčko nastaviti do provedbe prelažnih odredbi Zakona o policijskoj službi Bosne i Hercegovine za uspostavljanje lokalnih policijskih tijela, (kada će država Bosna i Hercegovina preuzeti financiranje lokalnih policijskih tijela iz državnog budžeta).

Ukoliko finansiranje lokalnih policijskih tijela u budućnosti bude imalo negativan utjecaj na raspodjelu prihoda PDV-a entitetima i Distriktu Brčko, poduzet će se sve potrebne mjeru kako bi se stvarna lokacija lokalnih policijskih tijela, a ne Ministarstvo sigurnosti, registrirala kao mjesto krajnje potrošnje. Ovo će se primijeniti osim ako ne dođe do izmjene metoda raspodjele prihoda na bazi krajnje potrošnje kako je propisano Zakonom o indirektnom oporezivanju.

Dragan Čović _____

Milorad Dodik _____

Mladen Ivanić _____

Božo Ljubić _____

Haris Silajdžić _____

Sulejman Tihić _____

**PRIJEDLOG PLANA ZA PROVOĐENJE REFORME POLICIJSKIH
STRUKTURA U BOSNI I HERCEGOVINI**
-- DODATAK --

2.2 Jedinstven pravni okvir

Umjesto *Zakon o policijskoj službi Bosne i Hercegovine*, koji je najvažniji zakon za policiju u Bosni Hercegovini, u ovom dokumentu kao i u svim ostalim referencama na ovaj zakon nazivaće se Zakon o policijskim službama Bosne i Hercegovine, kako bi se odrazila činjenica da će policija BiH biti sastavljena od više sastavnih upravnih organizacija od kojih svaka ima zaseban zakon, kao što su *Zakon o Državnoj agenciji za istraže*, *Zakon o graničnoj službi* i *Zakon o Lokalnim policijskim tijelima*.

3.2 Ministarstvo sigurnosti BiH

Stav I mijenja se i glasi:

Pored nadležnosti propisanih važećim Zakonom o ministarstvima i drugim tijelima uprave Bosne i Hercegovine, Ministarstvo sigurnosti i Ministarski odbor će takođe obavljati poslove i nadležnosti policijskih tijela, upravnih organizacija, službi i tijela predloženih u ovom dokumentu.

Posebno, Ministarski odbor:

- a) predlaže Ministru kandidate za komesare lokalnih policijskih tijela dok ce konacno imenovanje vrstiti Vlade ministarske;*
b) prima prijedloge budžeta od svakog lokalnog policijskog tijela i uvrštava ih u cjelokupni budžet Ministarstva sigurnosti;
c) odobrava prijedloge budžeta za policiju koji se upućuju Parlamentarnoj skupštini BiH;
d) odobrava planove lokalnih policijskih tijela;
e) usvaja državni policijski plan.

Glavni cilj uspostave Odbora ministara bio bi "kolektiviziranje" nekih od prerogativa ministra/Ministarstva sigurnosti koji su predviđeni Zakonom o policijskim službama BiH predloženog u Konačnom izještaju (u daljem tekstu: Zakon), tako što bi se ministru/Ministarstvu omogućilo da se konsultira sa entitetskim/kantonalnim institucijama.

Ministarski odbor čini Ministar sigurnosti Bosne i Hercegovine, dva člana iz Republike Srpske, koje imenuje Vlada Republike Srpske, od kojih je jedan po funkciji ministar unutrašnjih poslova, te tri člana iz Federacije Bosne i Hercegovine, koje imenuje Vlada Federacije Bosne i Hercegovine. Odbor saziva i njime predsjedava Ministar sigurnosti Bosne i Hercegovine.

Odluke se donose konsenzusom, a u slučaju nemogućnosti osiguranja konsenzusa, odluke se donose nadpolovičnom većinom od ukupnog broja članova odbora koja obavezno u sebi uključuje po jednog predstavnika entiteta, uključujući i predstavnike sva tri konstitutivna naroda.

7.4 Lokalna policijska tijela, stav (a) "Organizacija rada lokalne policije"
 Prvi stav se mijenja i glasi:

Za svaku lokalnu policijsku oblast uspostavlja se lokalno policijsko tijelo.

Lokalno policijsko tijelo u svakoj lokalnoj policijskoj oblasti je upravna organizacija sa operativnom samostalnošću u sklopu Ministarstva sigurnosti, a koje se uspostavlja u svrhu obavljanja policijskih poslova.

*iz Budžeta BiH entiteta i kanton
 Lokalna policijska tijela finansiraju se iz "Budžeta institucija Bosne i Hercegovine i
 međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine" - podjeljeno Brčko distrikta a zatuda sa Budžetom policijske strukture BiH*

Lokalna policijska tijela na području Republike Srpske su sljedeća: Jamajaza PC

- a) Lokalna policija CJB 1
- b) Lokalna policija CJB 2
- c) Lokalna policija CJB 3
- d) Lokalna policija CJB 4
- e) Lokalna policija CJB 5

*Lokalna policija od a do e čini policiju RS čia i
 Što je svi red i miz, privredni, Kriminalni, socijalni, obvezbeni i cijevni
 Lokalna policijska tijela na području Federacije su sljedeća:*

- a) Lokalna policija ...Kriminalna
- b) Lokalna policija ...čimato
- c) Lokalna policija ...kantoni
- d) Lokalna policija ... kantoni
- e) Lokalna policija ... kantoni

*- poslovni i obustri roda
 poslovne u zajednici
 - pristupljaju obnovljivim
 podsticaju i informacije o
 svim kriminalnim objektima
 i pozitivnim podsticaju sa ciljem
 - podržavaju se direktno
 učinkovito providjeni uslovima
 - Počin RS ima direktoru
 direktora policijske strukture*

*Lokalna policijska tijela na području distrikta Brčko su sljedeća: koji je uredno zamjenik
 direktora policijske strukture*

- a) Lokalna policija Brčko Distrikta

*- dir Biro Javni policijski
 odbor RS (na skupštini
 a imenuje ministar
 o DBOR*

7.4 Lokalna policijska tijela, stav (e), "Pravna pitanje":

Stav dva se briše i umjesto toga stoji:

*Sva ostala pravna pitanja koja se odnose na lokalna policijska tijela i lokalne policijske oblasti bit će uređena Zakonom o lokalnim policijskim tijelima u Republici Srpskoj, Federaciji Bosne i Hercegovine, distriktu Brčko i drugim oblastima, kojim se lokalna policijska tijela prihvataju kao upravne organizacije u ~~svim oblastima~~
~~običnosti i koji će u svim aspektima biti uskladen sa Zakonom o policijskim~~
 službama Bosne i Hercegovine.*

Polic RS čia

- direktor
- upravni poslovni
- upravni sprijenosničke
- upravne za komunikacije
- Specijalnu jedinicu
- inspektorat
- Agenciju za policijsku podršku

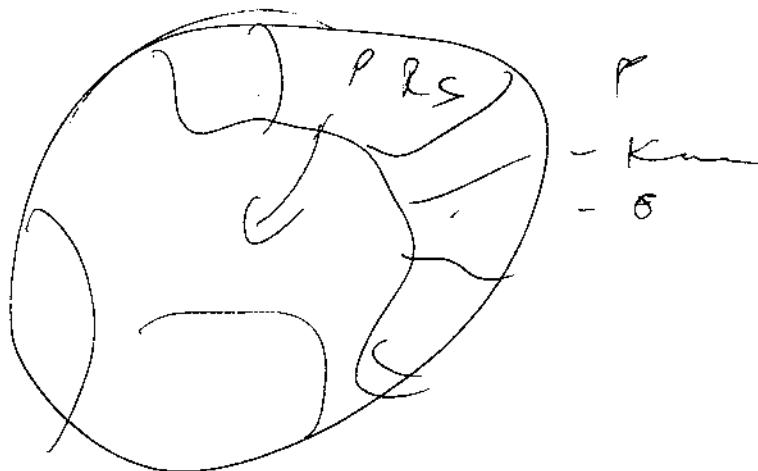
Šmuk u me ēk
- veoma gao i zelenat

Rappi

-

P BiH

Washington / SASTANAK PO VASILJEVSKOM VREMENU, policijske je u BiH
u Banjaluci je 0,30.

FORMARI di Karlo
SASTANAK s ANB Hercegovinu, BHG Gregorijan, svednik
MARIĆ Silvije, Miroslav Dodik

GREG. AMER ADMINIST SHOTRA DA SE PREDSEZNJE
MOZE NOCI MEĐU VAMA OLOGICOM JE
ČE SE SHAPRATI DA SVOJ PAS DIVLJU
GLAVNI KRIVI ČA RASTOJ, U BiH

DAGLJIV - Ova glavna pitanja su ustava
i policijska reforma

(1)

Formari di Karlo

- SAD SU PRUDONI BiH I MI
ČELIMO NAPREDAK
- DOSTA JE VREMENOM PREŠLO OD RADA
- SAD SU PRUDONI DA BOŠNJOVIĆ
OSIGURAO MOJ ŽIVOT U BiH
- VAS g. Dodik smo predstavili u partizan
Razvoju
- SAD SU ZABRINUTI ZBEG ZAUSTAJI
U BiH
- FUD je to REKAO KAD JE BIO U BiH
- TRUGA POSTOJI SPORAZUM

MARIĆ

- Bošnjaci imaju osjećaj da su propušteni
od strane SAD. Oni nemojte ni ŠESTI
NI HRVATSKU.
- U pogledu policijske reforme
da se odgodi 1998
- Što se tiče ustava: ENTITETSKO
glosanje je ANOMALIJA
  - da se jednoj entitetu
glasujet

The Washington Times

THURSDAY, MAY 24, 2007

Looking toward tomorrow Serb republic pushes constitutional and police reforms

By Milorad Dodik

We are witnessing today that both the United States and the international community have largely shifted their attention to problems in Iraq and the Middle East, as well as to global security issues. On the other hand, 12 years after the Dayton peace accords, Bosnia and Herzegovina (BiH) is seeking an agreement to determine its own future.

As the prime minister of the Republic of Srpska (RS), one of the two entities in Bosnia and Herzegovina, I am facing several challenges of utmost importance for the future of RS and BiH. These include reforms of law enforcement agencies and the constitution, both of which cut to the very core of relationships in Bosnia and Herzegovina and represent a test of maturity for all players on the political scene.

Why is this happening? Because the reform of law enforcement agencies will set the pace of Bosnia's European integration, while the reform of the constitution, as in other parts of the world, is the most important political and legal challenge.

The RS position is clear on both issues. The Republic of Srpska is ready for police reform that will unify the BiH police structure and introduce one police law on the BiH level. This reform will leave no doubt that the country has an integrated police structure. At the

same time, RS police will remain a part of this unified structure, in a way that will provide that the police structure of BiH mirrors the constitutional structure of the country.

During negotiations on constitutional reform, the RS has readily accepted all modernizations aimed at the creation of more efficient governmental mechanisms. In the light of European integrations, we are well aware of the fact that the European Union needs institutions on the BiH level that will represent one address for all discussions on all important issues, and most of these institutions are already in place. The proof of this claim will be a successful completion of technical negotiations on a stabilization and association agreement with the EU.

Furthermore, we believe that RS must remain a constitutional part of BiH, with clearly defined jurisdictions, duties and responsibilities. That kind of BiH is possible on the basis of the Dayton agreement, an accord that brought peace 12 years ago. Dayton remains a permanent and solid foundation for building relations in Bosnia and Herzegovina, as it balances perfectly between a complex inner structure of BiH, from one side, and the need to preserve its statehood, from the other.

That is exactly why Dayton was a successful solution. By acknowledging the fact that BiH is made up of three constitutive ethnic groups, of which the Bosniak Muslim com-

munity is by far the most populous, Dayton set up entities as a mechanism for the protection of equality of all people in BiH. At the same time, it left the door open for an agreement inside Bosnia and Herzegovina, an agreement that would move the country toward modernization and building more efficient protective mechanisms.

All this can lead to the success of an entity and the entire country. The problem we are facing now is that the voices calling for the complete abolition of entities and strong centralization are growing stronger in the Bosniak community. These voices are rejecting police reform that would maintain any form of RS police; these voices deny the very existence of RS and demand its abolishment.

I have to point out that calls for ignoring Dayton are dangerous and damaging. Their ultimate goal is a BiH in which one group, Bosniak—and one religion, Islam—will gain unquestionable supremacy.

It is hard to work on reforms and move the country toward the European Union in such conditions. Any reform in BiH is jeopardized by ultimate demands for further abolishment of RS institutions, and eventually, RS itself. One should not forget that RS has so far transferred 56 different jurisdictions, some of which are very sensitive and very important, such as military, border control, indirect taxation authority, customs, judiciary, and many oth-

ers. It is clear, however, that new demands for centralization no longer aim at increased functionality, but at further devastation of RS and damaging the Dayton agreement.

Bosnia and Herzegovina can survive as a community of peoples and entities enjoying the same rights, and in which protective mechanisms are clear and unbiased. Any other BiH would be a country tailor-made by one ethnic group and it would certainly not be European or democratic. Proponents of further centralization should look into examples of other multibethnic countries, with highly decentralized models.

Even some predominantly monoethnic countries, like Spain or Germany, function on a decentralization principle.

It remains unclear why BiH prefers centralization, as this practice will not put it in line with other countries of Europe and the world. On the contrary, it will make Bosnia and Herzegovina an exception to the rule.

Whatever happens, both BiH and RS must go on. It is important that all of us understand that we can not build Bosnia and Herzegovina on fears. We can only build it on a mutual understanding. The Republic of Srpska has only one tiny condition for BiH, and that is to be a part of it.

Milorad Dodik is prime minister of the Republic of Srpska.

REFORMA U SLIKAMA

Milan Ljepojević

Specijalna policija RS

Ministar - predsjednik - direktor, Stanislav Čađo - Milan Jelić - Uroš Pena

Milan Ljepojević

Dragan Čavić - Darko Matijašević

Dodik - Lajčak

Dragan Čavić

Prijetnja

Milan Ljepojević

Ešdaun - Čavić - Matijašević

Majkl Hemfriz

Vizija - Igor Radojičić

Obavještajne službe - Kalman Kočiš

Milan Ljepojević

Mladen Bosić

Lideri s Predsjednikom RS

Doris Pak

Špirić - Šmunk - Rajkroft - Meklhejni

Milan Ljepojević

Frederikson - Ešdaun

Lajčak - Radmanović

Ešdaun - Čavić

Ešdaun - Ivanić

Milan Ljepojević

Jedinstvena policija - Ešdaun

Malenkost

Vilfred Martens

Ukidanje policije RS, Vilfred Martens

Milan Ljepojević

Vladimir Putin

Čađo - Ivanić - Dodik

Ivanić - Dodik - Čavić

Osmjeh - Kopola, Meklhejni

Milan Ljepojević

Policijска мисија ЕУ у БиХ - Копола

Сугестија - Меклхејни - Терзић

Pozdrav - Haris Silajdžić

Cijena - Sulejman Tihic

Milan Ljepojević

Kristijan Švarc Šiling

Kurkulas - Bond

Miroslav Lajčak

Šaputanje - Rafi Gregorijan

Milan Ljepojević

Švarc Šiling - Špirić

Povjerljivo - Ljubić, Dodik, Čović, Tihić, Špirić i Silajdžić

Traženje - Čavić u NS RS

Hitanje - Milorad Dodik

Milan Ljepojević

Čekanje - Mladen Ivanić

Čitanje - Radomir Njeguš i Zoran Đerić

Podrška RS - Vojislav Koštunica i Boris Tadić

Čavić - Mikerević

Milan Ljepojević

Radmanović - Dodik

Danijel Frid u NS RS

Petar Dokić

Havijer Solana - Ešdaun

Milan Ljepojević

Švarc Šiling - Inglis

Zbunjenost - Tihić - Čović

Adnan Terzić

Odlazak - Dragan Čavić

Milan Ljepojević

Povjerljivo - Tihic - Silajdžić

Direkcija za reformu policije

Dragomir Andan u Direkciji za reformu policije

Manastir Liplje - dolazak lidera

Milan Ljepojević

Dodik u manastiru Liplje

Čavić, Matijašević i Čubrilović u manastiru Liplje

Narodna skupština RS - reforma

Vlašić - dolazak

Milan Ljepojević

Početak pregovora na Vlašiću o reformi policije

Vlašić - Martens - Hemfriz - Ešdaun

Vlašić - saginjanje - Ivanić - Sakan

Vlašić - izjava Dodik

Milan Ljepojević

Vlašić - odmor Kalabića i Pavića

Vlašić - Pokazivanje - Matijašević - Čavić

Institucionalni pregovori - Bjelašnica

Pregovori vlada o reformi

Milan Ljepojević

Strepnja - Matijašević, Bukejlović, Cenić

Dolazak - Daglas Meklhejni

Tihomir Gligorić - Milorad Dodik - Miroslav Mikeš

Tadić - Šaraba

Milan Ljepojević

Eksperti o reformi

Pregovaranja

Neuspjeh reforme

Traženje izlaza

Milan Ljepojević

Mostar - Lideri šest stranaka

Sarajevo - akcioni plan

Ešdaun i Željko Kopanja

Čolak - Terzić - Nović

Milan Ljepojević

Komesar za proširenje EU Oli Ren

Milan LJEOJEVIĆ,

Rođen je 02. 01. 1959. godine u potkozarskom selu Miloševo Brdo.

Objavio je do sada dvije knjige: „Nezadovoljstvo naroda, nemoć vlasti“ 2007. i „Oslobađajuća presuda za Dodika“ 2008. godine. Osnivač je i urednik časopisa za društvena i politička pitanja „Argumenti“ i predsjednik Udruženja politikologa Republike Srpske.

Marljivost, upornost i sistematicnost – vrline koje je naslijedio od svojih roditelja, najzaslužnije su za sve učinjeno pa i za ovu treću po redu knjigu.